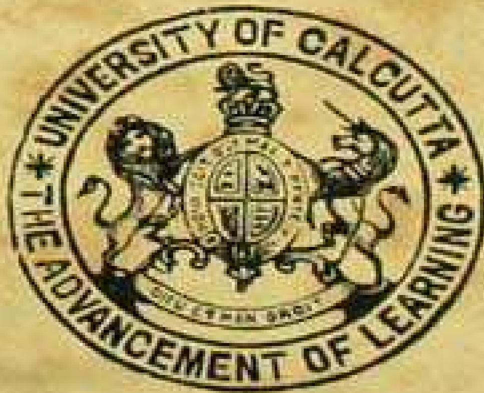

DHĀTUKŌSHA

(Forming a Supplement to the Elementary Sanskrit Grammar published by the Calcutta University)

BY
BAHUBALLABH SHASTRI

REVISED EDITION

Published by the
CALCUTTA UNIVERSITY
1915

PRINTED BY ATULCHANDRA BHATTACHARYYA
AT THE CALCUTTA UNIVERSITY PRESS, SENATE HOUSE, CALCUTTA

DHĀTUKŌSHA

धातुकोषः।

साङ्केतिक-शब्दाः।

भ्वा—Bhvādi. अदा—Adādi. जुहु—Juhotyādi. दिवा—Dibādi. स्वा—Svādi. तुदा—Tudādi. रुधा—Rudhādi. तना—Tanādi. क्र्या—Kryādi. चुरा—Churādi. P.—Parasmaipada. A.—Ātmanepada. U.—Ubhayapada. Pre.—Present—लट्. Pot.—Potential—विधिलिङ्. Imp.—Imperative—लोट्. Impf.—Imperfect—लङ्. Perf.—Perfect—लिट्. Aor.—Aorist—लुङ्. Fu.—Future—लृट्. Per Fu.—Periphrastic Future—लुट्. Con.—Conditional—लृङ्. Ben.—Benedictive—आशिषि लिङ्. Pas.—Passive—कर्मणि. Cau.—Causative—णिजन्त. Des-. Desiderative—सनन्त. Fre.—Frequentative—यङन्त. Kri.—कृत्यप्रत्यय—Participles in तव्य, अनीय, य. PP.—Past-participle—निष्ठा--क्त. IP.—Indeclinable Past-participle—क्त्वा. Inf.—Infinitive—तुमुन्. से.—सेट् धातु—Set Dhātu. अ.—अनिट् धातु—Anit Dhātu. वे.—वेट् धातु—Optionally Anit Dhatu.

DHĀTUKŌSHA

अथ अकारादिवर्णक्रमेण धातुरूपाणि ।

अ

अञ्च्—भ्वा P. से. गति-पूजनयोः, to go, to worship. Pre. लट्—अञ्चति. अञ्चसि. अञ्चामि. Pot. विधिलिङ्—अञ्चेत्. Imp. लोट्—अञ्चतु. Impf—लङ्—आञ्चत्. Perf. लिट्—आनञ्च. Aor. लुङ्—आञ्चीत्. Fu. लृट्—अञ्चिष्यति. Per Fu. लुट्—अञ्चिता. Con. लृङ्—आञ्चिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—अञ्च्यात् (may he worship) (does not lose its nasal when it means to worship) and अच्यात् (may he go). Pas. कर्मणि—अञ्च्यते (he is honoured) and अच्यते (he is moved). Cau. णिजन्त—अञ्चयति. Des. सनन्त—अञ्चिचिषति. Kri. कृत्य—अञ्चितव्यः. PP. निष्ठा—अञ्चितः (worshipped), अक्तः (moved). IP. क्त्वा—अञ्चित्वा (having worshipped). अञ्चित्वा or अक्त्वा (having moved). Inf. तुमुन्—अञ्चितुम्.

अञ्ज्—रुधा P. वे. व्यक्ति-म्रक्षण-कान्ति-गतिषु, to distinguish, to anoint, to decorate, to go. Pre. लट्—अनक्ति, अङ्क्तः, अञ्जन्ति. अनक्षि. अनज्मि, अञ्ज्वः, अञ्ज्मः. Pot. विधिलिङ्—अञ्ज्यात्. Imp. लोट्—अनक्तु. अङ्ग्धि. अनजानि. Impf. लङ्—आनक्,

आङ्क्ताम्. Perf. लिट्—आनञ्ज, आनञ्जतुः ; आनञ्जिथ or आनङ्क्थ, आनञ्जथुः ; आनञ्ज, आनञ्जिव or आनञ्ज्व. Aor. लुङ्—आञ्जीत्. Fu. लृट्—अञ्जिष्यति or अङ्क्ष्यति. Per Fu. लुट्—अञ्जिता or अङ्क्ता. Con. लृङ्—आञ्जिष्यत् or आङ्क्ष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—अज्यात्. Pas. कर्मणि—अज्यते, Aor. कर्मणि लुङ्—आञ्जि. Cau. णिजन्त—अञ्जयति, Aor. णिच्-लुङ्—आञ्जिजत्. Des. सनन्त—अञ्जिजिषति. PP. निष्ठा—अक्तः. IP. क्त्वा—अञ्जित्वा or अङ्क्त्वा or अक्त्वा. Inf. तुमुन्—अञ्जितुम् or अङ्क्तुम्.

अट्—भ्वा P. से. गतौ, to roam. Pre. लट्—अटति. Impf. लङ्—आटत्. Perf. लिट्—आट. Aor. लुङ्—आटीत्. Fu. लृट्—अटिष्यति. Con. लृङ्—आटिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—अट्यात्. Pas. कर्मणि—अट्यते. Cau. णिजन्त—आटयति. Des. सनन्त—अटिटिषति. Inf. तुमुन्—अटितुम्.

अण्—भ्वा P. से. शब्दे, to sound. Pre. लट्—अणति. Perf. लिट्—आण. Aor. लुङ्—आणीत्. Fu. लृट्—अणिष्यति. Pas. कर्मणि—अण्यते. Cau. णिजन्त—आणयति-ते. Des. सनन्त—अणिणिषति. PP. निष्ठा—अणितः. Inf. तुमुन्—अणितुम्.

अण्—दिवा A. से. प्राणने, to breathe, to live. Pre. लट्—अण्यते. Perf. लिट्—आणे. Aor. लुङ्—आणिष्ट. Fu. लृट्—अणिष्यते. Con. लृङ्—आणिष्यत.

Ben. आशिषि लिङ्—अणिषीष्ट. Pas. कर्मणि—अण्यते. PP. निष्ठा—अणितः. Inf. तुमुन्—अणितुम्.

अद्—अदा P. अ. भक्षणे, to eat. Pre. लट्—अत्ति, अत्तः, अदन्ति ; अत्सि, अत्थः, अत्थ ; अद्मि, अद्वः, अद्मः. Pot. विधिलिङ्—अद्यात्, अद्याताम्, अद्युः ; अद्याः ; अद्याम्, अद्याव. Imp. लोट्—अत्तु ; अद्धि ; अदानि. Impf. लङ्—आदत्, आत्ताम्, आदन् ; आदः, आत्तम्, आत्त ; आदम्, आद्व, आद्म.

Perf. लिट्—जघास / आद	जक्षतुः / आदतुः	जक्षुः / आदुः
जघसिथ / आदिथ	जक्षथुः / आदथुः	जक्ष / आद
जघास / जघस / आद	जक्षिव / आदिव	जक्षिम / आदिम

Aor. लुङ्—अघसत्, अघसताम्, अघसन् ; अघसः, अघसतम्, अघसत ; अघसम्, अघसाव, अघसाम. Fu. लृट्—अत्स्यति ; अत्स्यसि ; अत्स्यामि. Per Fu. लुट्—अत्ता ; अत्तासि ; अत्तास्मि. Con. लृङ्—आत्स्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—अद्यात्, अद्यास्ताम्, अद्यासुः ; अद्याः ; अद्यासम्, अद्यास्व, अद्यास्म. Pas. कर्मणि—अद्यते, Cau. णिजन्त—आदयति Aor. णिच्-लुङ्—आदिदत्. Des. सनन्त—जिघत्सति. Kri. कृत्य—अदनीयः. PP. निष्ठा—जग्धः. IP. क्त्वा—जग्ध्वा. Inf. तुमुन्—अत्तुम्.

अन्—अदा P. से. प्राणने, to breathe, to live. Pre. लट्—अनिति, अनितः, अनन्ति ; अनिषि ; अनिमि, अनिवः. Pot. विधिलिङ्—अन्यात् ; अन्याः ; अन्याम्. Imp. लोट्—अनितु, अनिताम्, अनन्तु ; अनिहि ; अनानि, अनाव. Impf. लङ्—आनीत् आनत्, आनिताम्, आनन् ; आनीः आनः ; आनम्, आनिव. Perf. लिट्—आन ; आनिथ ; आन. Aor. लुङ्—आनीत्, आनिष्टाम्. Fu. लृट्—अनिष्यति. Per Fu. लुट्—अनिता. Con. लृङ्—आनिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—अन्यात्, अन्यास्ताम् ; अन्याः ; अन्यासम्. Pas. कर्मणि—अन्यते. Aor. कर्म-लुङ्—आनि. Cau. णिजन्त—आनयति, Aor. णिच्-लुङ्—आनिनत्. Des. सनन्त—अनिनिषति. PP. निष्ठा—अनितः. Inf. तुमुन्—अनितुम्.

अय्—भ्वा A. से. गतौ, to go. Pre. लट्—अयते. Pot. विधिलिङ्—अयेत. Imp. लोट्—अयताम्. Impf. लङ्—आयत. Perf. लिट्—अयांचक्रे, अयाम्बभूव अयामास. Aor. लुङ्—आयिष्ट. Fu. लृट्—अयिष्यते. Per Fu. लुट्—अयिता. Con. लृङ्—आयिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—अयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—अय्यते, Aor. कर्म-लुङ्—आयि. Cau. णिजन्त—आययति—ते. Aor—णिच्-लुङ्—आयियत्-त. Des. सनन्त—अयियिषते

With परा it forms—परा + अय. Pre. लट्—पलायते (he flees). IP. क्त्वा (ल्यप्) पलाय्य. Inf. तुमुन्—पलायितुम्.

अर्च् —भ्वा P. से. पूजायाम्, to worship. Pre. लट्—अर्चति. Pot. विधिलिङ्—अर्चेत्. Imp. लोट्—अर्चतु. Impf. लङ्—आर्चत्. Perf. लिट्—आनर्च Aor. लुङ्—आर्चीत्, आर्चिष्टाम्. Fu. लृट्—अर्चिष्यति. Per Fu. लुट्—अर्चिता. Con. लृङ्—आर्चिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—अर्च्यात्. Pas. कर्मणि—अर्च्यते. Aor. कर्म-लुङ्—आर्चि. Cau. णिजन्त—अर्चयति—ते. Aor. णिच्-लुङ्—आर्चिचत्—त. Des. सनन्त—अर्चिचिषति. Kri. कृत्य—अर्चनीयः, अर्चितव्यः. PP. निष्ठा—अर्चितः. IP. क्त्वा—अर्चित्वा. Inf. तुमुन्—अर्चितुम्.

अर्च् —चुरा U से. पूजायाम्, to worship. अस्माद् वा णिच्, णिजन्तात् कर्त्तृगामिक्रियाफले आत्मनेपदम्. Pre. लट्—अर्चयति-ते, अर्चति Pot. विधिलिङ्—अर्चयेत्-त. Imp. लोट्—अर्चयतु-ताम्. Impf. लङ्—आर्चयत्-त. Perf. लिट्—अर्चयाम् बभूव-आस-चकार-चक्रे. Aor. लुङ्—आर्चिचत्-त Ben. आशिषि लिङ्—अर्च्यात्, अर्चयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—अर्च्यते. Des. सनन्त—अर्चिचयिषति—ते. Kri. कृत्य—अर्चयितव्यः. IP. क्त्वा—अर्चयित्वा. Inf. तुमुन्—अर्चयितुम्.

अर्ज् —भ्वा P. से. अर्जने, to procure. Pre. लट्—अर्जति. Perf. लिट्—आनर्ज. Aor. लुङ्—आर्जीत्. Per Fu. लुट्—अर्जिता. Ben. आशिषि लिङ्—अर्ज्यात् Pas. कर्मणि—अर्ज्यते. Cau. णिजन्त—अर्जयति-ते. Aor.

णिच्-लुङ्—आर्जिजत्-त. Des. सनन्त—अर्जिजिषति. Kri. कृत्य—अर्जितव्यः, अर्जनीयः. Inf. तुमुन्—अर्जितुम्.

अर्थ—(अदन्तः) चुरा A. से. उपयाच्ञायाम्, to beg, to request. Pre. लट्—अर्थयते. Perf. लिट्—अर्थयाम् बभूव-आस-चक्रे. Aor. लुङ्—आर्तथत. Per Fu. लुट्—अर्थयिता. Ben. आशिषि लिङ्—अर्थयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—अर्थ्यते. Cau. णिजन्त—अर्थयते. The usual form of Pre. Plu. प्रार्थयन्ति (प्रार्थनां कुर्वन्ति; तत् करोतीति णिच्) Inf. तुमुन्—अर्थयितुम्.

अर्द—भ्वा P. से. गतौ याचने पीडने च, to go, to beg, to pain. Pre. लट्—अर्दति. Pot. विधिलिङ् अर्देत्. Impf. लङ्—आर्दत्. Perf. लिट्—आनर्द. Aor. लुङ्—आर्दीत्. Per Fu. लुट्—अर्दिता. Ben. आशिषि लिङ्—अर्द्यात्. Pas. कर्मणि—अर्द्यते, Aor. कर्म-लुङ्—आर्दि. Cau. णिजन्त—अर्दयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—आर्दिदत्. Des. सनन्त—अर्दिदिषति. PP. निष्ठा—अर्दितः अभ्यर्णः (संनिकृष्टे), अन्यत्र, अभ्यर्दितो वृषलः शीतेन. Inf. तुमुन्—अर्दितुम्. चुरादिरुभयपदी हिंसार्थे वर्त्तते. Pre. लट्—अर्दयति-ते, अर्दति-ते.

अर्ह—भ्वा P. से. पूजायाम्, to worship; योग्यतायाम्, to deserve. Pre. लट्—अर्हति. Perf. लिट्—आनर्ह. Aor. लुङ्—आर्हीत्. Per Fu. लुट्—अर्हिता. Ben. आशिषि लिङ्—अर्ह्यात्. Pas. कर्मणि—अर्ह्यते.

Cau. णिजन्त—अर्हयति, Aor. णिच्-लुङ्—आर्जिहत्. Des. सनन्त—अर्जिहिषति. Kri. कृत्य—अर्हितव्यः. Inf. तुमुन्—अर्हितुम्.

अव्—भ्वा P. से. रक्षण-प्रीति-अवगति &c., to protect, to please, to know, (and a variety of other meanings). Pre. लट्—अवति. Imp. लोट्—अवतु. Perf. लिट्—आव. Aor. लुङ्—आवीत्. Per Fu. लुट्—अविता. Ben. आशिषि लिङ्—अव्यात्. Pas. कर्मणि—अव्यते. Cau. णिजन्त—आवयति, Aor. णिच्-लुङ्—आविवत्. Des. सनन्त—अविविषति. PP. निष्ठा—ऊतः. Inf. तुमुन्—अवितुम्.

अश्—स्वा A. वे. व्याप्तौ संघाते च, to pervade, to crowd.

Pre. लट्—	अश्नुते,	अश्नुवाते,	अश्नुवते.
	अश्नुषे,	अश्नुवाथे,	अश्नुध्वे.
	अश्नुवे,	अश्नुवहे,	अश्नुमहे.
Pot. विधिलिङ्—	अश्नुवीत,	अश्नुवीयाताम्,	अश्नुवीरन्.
	अश्नुवीथाः,	अश्नुवीयाथाम्,	अश्नुवीध्वम्.
	अश्नुवीय,	अश्नुवीवहि,	अश्नुवीमहि.
Imp. लोट्—	अश्नुताम्,	अश्नुवाताम्,	अश्नुवताम्.
	अश्नुष्व,	अश्नुवाथाम्,	अश्नुध्वम्.
	अश्नवै,	अश्नवावहै,	अश्नवामहै.

Impf. लङ्— आश्नुत. आश्नुथाः. आश्नुवि.

Perf. लिट्— आनशे आनशाते आनशिरे

	आनशिषे / आनक्षे	आनशाथे	आनशिध्वे / आनड्ढ्वे
	आनशे	आनशिवहे / आनश्वहे	आनशिमहे / आनश्महे
Aor. लुङ्—	आशिष्ट / आष्ट	आशिषाताम् / आक्षाताम्	आशिषत / आक्षत
	आशिष्ठाः / आष्ठाः	आशिषाथाम् / आक्षाथाम्	आशिड्ढ्वम् / आड्ढ्वम्
	आशिषि / आक्षि	आशिष्वहि / आक्ष्वहि	आशिष्महि / आक्ष्महि

Fu. ऌट्—अशिष्यते, अक्ष्यते. Per Fu. लुट्—अशिता, अष्टा. Con. ऌङ्—आशिष्यत, आक्ष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—अशिषीष्ट, अक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—अश्यते, Aor. कर्म-लुङ्—आशि. Cau. णिजन्त—आशयति. Aor. णिच्-लुङ्—आशिशत्. Des. सनन्त—अशिशिषते. Kri. कृत्य—अशनीयः. PP. निष्ठा—अष्टः. IP. क्त्वा—अशित्वा, अष्ट्वा. Inf. तुमुन्—अशितुम्, अष्टुम्.

अश्—क्र्या P. से. भोजने, to eat. Pre. लट्—अश्नाति, अश्नीतः, अश्नन्ति. अश्नासि, अश्नीथः, अश्नीथ. अश्नामि, अश्नीवः, अश्नीमः. Pot. विधिलिङ्—अश्नीयात्,

अश्नीयाताम्, अश्नीयुः. अश्नीयाः, अश्नीयातम्, अश्नीयात. अश्नीयाम्, अश्नीयाव, अश्नीयाम. Imp. लोट्—अश्नातु, अश्नीताम्, अश्नन्तु. अशान, अश्नीतम्, अश्नीत. अश्नानि, अश्नाव, अश्नाम. Impf. लङ्—आश्नात्, आश्नीताम्, आश्नन्. आश्नाः, आश्नीतम्, आश्नीत. आश्नाम्, आश्नीव, आश्नीम. Perf. लिट्—आश, आशतुः, आशुः. आशिथ, आशथुः, आश. आश, आशिव, आशिम. Aor. लुङ्—आशीत्, आशिष्टाम्, आशिषुः. आशीः, आशिष्टम्, आशिष्ट. आशिषम्, आशिष्व, आशिष्म. Fu. लृट्—अशिष्यति. अशिष्यसि. अशिष्यासि. Per Fu. लुट्—अशिता. अशितासि. अशितास्मि. Con. लृङ्—आशिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—अश्यात्. अश्याः. अश्यासम्. Pas. कर्मणि—अश्यते, Aor. कर्म-लुङ्—आशि. Cau. णिजन्त—आशयति, Aor. णिच् लुङ्—आशिशत्. Des. सनन्त—अशिशिषति. Kri. कृत्य—अशितव्यम्, अशनीयम्. PP. निष्ठा—अशितः. IP. क्त्वा—अशित्वा. ल्यप्—प्राश्य. Inf. तुमुन्—अशितुम्.

अस्—अदा P. से. भुवि, to be. अकर्मकः. Pre. लट्—अस्ति, स्तः, सन्ति. असि, स्थः, स्थ. अस्मि, स्वः, स्मः. Pot. विधिलिङ्—स्यात्, स्याताम्, स्युः. स्याः, स्यातम्, स्यात. स्याम्, स्याव, स्याम. Imp. लोट्—अस्तु, स्ताम्, सन्तु. एधि, स्तम्, स्त. असानि, असाव, असाम. Impf. लङ्—आसीत्, आस्ताम्, आसन्. आसीः, आस्तम्, आस्त. आसम्, आस्व, आस्म. Perf. लिट्—बभूव. (लट्-विधिलिङ्-लोट्-लङ्भिन्ने आर्धधातुके प्रत्यये परे असधातोः

स्थाने भूरादेशो भवति). Aor. लुङ्—अभूत्. Fu. लृट्—भविष्यति. Per Fu. लुट्—भविता. Con. लृङ्—अभविष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—भूयात्. Pas. कर्मणि—भूयते मास: * भूयते भवता मासम् (भावे). Aor. कर्म-लुङ्—अभावि. Cau. णिजन्त—भावयति. Aor. णिच्-लुङ्—अबीभवत्. Des. सनन्त—बुभूषति. Kri कृत्य—भवितव्य:. PP. निष्ठा—भूत:. IP. क्त्वा—भूत्वा. Inf. तुमुन्—भवितुम्.

* अकर्मकधातुभिर्योगे देश-काल-भाव-गन्तव्याध्ववाचकानां शब्दानां कर्मसंज्ञा इति.

अस्—दिवा P. से. क्षेपणे, to throw. Pre. लट्—अस्यति. Pot. विधिलिङ्—अस्येत्. Imp. लोट्—अस्यतु. Impf. लङ्—आस्यत्. Perf. लिट्—आस ; आसिथ ; आस. Aor. लुङ्—आस्थत्. आस्थ:. आस्थम्. Fu. लृट्—असिष्यति. Per Fu. लुट्—असिता. Con. लृङ्—आसिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—अस्यात्. Pas. कर्मणि—अस्यते, Aor. कर्म-लुङ्—आसि. Cau. णिजन्त—आसयति. Aor. णिच्-लुङ्—आसिसत्. Des. सनन्त—असिसिषति. PP. निष्ठा—अस्त:. IP. क्त्वा—असित्वा, अस्त्वा. Inf. तुमुन्—असितुम्.

आ

आप्—स्वा P. अ. व्याप्तौ, to pervade, to obtain. Pre. लट्—आप्नोति, आप्नुतः, आप्नुवन्ति. आप्नोषि, आप्नुथः, आप्नुथ. आप्नोमि, आप्नुवः, आप्नुमः. Pot. विधि-लिङ्—आप्नुयात्. आप्नुयाः. आप्नुयाम्. Imp. लोट्—आप्नोतु. आप्नुहि. आप्नवानि. Impf. लङ्—आप्नोत्. आप्नोः. आप्नवम्. Perf. लिट्—आप. आपिथ. आप, आपिव. Aor. लुङ्—आपत्. आपः. आपम्. Fu. लृट्—आप्स्यति. Per Fu. लुट्—आप्ता. आप्तासि. आप्तास्मि. Con. लृङ्—आप्स्यत् Ben. आशिषि लिङ्—आप्यात्. आप्याः. आप्यासम्. Pas. कर्मणि—आप्यते. Cau. णिजन्त—आपयति, Aor, णिच्-लुङ्—आपिपत्. Des. सनन्त—ईप्सति. PP. निष्ठा—आप्तः. IP. क्त्वा—आप्त्वा. Inf. तुमुन्—आप्तुम्.

आस्—अदा A. से. उपवेशने, to sit. Pre. लट्—आस्ते. आसाते, आसते. आस्से, आसाथे, आध्वे. आसे, आस्वहे, आस्महे. Pot. विधिलिङ्—आसीत, आसीयाताम्, आसीरन्. आसीथाः. आसीय, आसीवहि. Imp. लोट्—आस्ताम्. आस्स्व. आसै. Impf. लङ्—आस्त. आस्थाः. आसि. Perf. लिट्—आसांचक्रे--आस--बभूव. Aor. लुङ्—आसिष्ट. आसिष्ठाः. आसिषि. Per Fu. लुट्—आसिता. आसितासे. आसिताहे. Con. लृङ्—आसिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—आसिषीष्ट. आसिषीष्ठाः. आसिषीय. Pas. कर्मणि—आस्यते

मास: देवदत्तेन. भावे—आस्यते मासं देवदत्तेन. Cau. णिजन्त—आसयति मासं देवदत्तम्. Aor णिच्-लुङ्—आसिसत्. Des. सनन्त—आसिसिषते. PP. निष्ठा—आसित:. Inf. तुमुन्—आसितुम्.

इ.

इ—भ्वा P. अ. गतौ, to go. Pre. लट्—अयति. अयसि. अयामि. Pot. विधिलिङ्—अयेत्, अयेयु: (3rd Plu). अये:. अयेयम्. Imp. लोट्—अयतु. अय. अयानि. Impf. लङ्—आयत्. आय:. आयम्. Perf. लिट्—इयाय, इयतु:, इयु:. इययिथ—इयेथ, इयथु:, इय. इयाय—इयय, इयिव, इयिम. Aor. लुङ्—ऐषीत्. ऐषी:. ऐषम्. Fu. लृट्—एष्यति. Per Fu. एता. Con. लृङ्—ऐष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—ईयात्. ईया:. ईयासम्. Pas. कर्मणि—ईयते. Cau. णिजन्त—आययति. Aor. णिच्-लुङ्—आयियत्. Des. सनन्त—इषिषति. PP. निष्ठा—इत:. IP. क्त्वा (ल्यप्)—प्रेत्य. Inf. तुमुन्—एतुम्.

"उदयति दिननाथे याति शीतांशुरस्तम्."
"उदयति यदि भानु: पश्चिमे दिग्विभागे."

इ (इण्)—अदा P. अ. गतौ, to go. Pre. लट्—एति, इतः, यन्ति. एषि, इथः, इथ. एमि, इवः, इमः. Pot. विधिलिङ्—इयात्. इयाः. इयाम्. Imp. लोट्—एतु, इताम्, यन्तु. इहि, इतम्, इत. अयानि, अयाव, अयाम. Impf. लङ्—ऐत्, ऐताम्, आयन्. ऐः, ऐतम्, ऐत. आयम्, ऐव, ऐम. Perf. लिट्—इयाय, ईयतुः, ईयुः. इययिथ—इयेथ, ईयथुः, ईय. इयाय—इयय, ईयिव, ईयिम. Aor. लुङ्—अगात्, अगाताम्, अगुः. अगाः, अगातम्, अगात. अगाम्, अगाव, अगाम. Fu. लृट्—एष्यति. एष्यसि. एष्यामि. Per Fu. लुट्—एता. एतासि. एतास्मि. Con. लृङ्—ऐष्यत्. ऐष्यः. ऐष्यम्. Ben. आशिषि लिङ्—ईयात्. ईयाः. ईयासम्. but—निर् + ईयात् = निरियात्. Pas. कर्मणि—ईयते, Aor. कर्म-लुङ्—अगायि. Cau. णिजन्त—अबोधनार्थे—गमयति. बोधनार्थे—प्रति + आययति = प्रत्याययति. Aor. णिच्-लुङ्—अजीगमत्, प्रत्यायियत्. Des. सनन्त—अबोधने—जिगमिषति. बोधने—प्रतीषिषति. PP. निष्ठा—इतः. IP. क्त्वा—प्र + इत्वा = प्रेत्य. Inf. तुमुन्—एतुम्.

इ (इङ्) अदा A. अ. (अयं नित्यमधिपूर्वः. This verb is always used with अधि, in the sense of reading). अध्ययने, to read, to study. Pre. लट्—अधीते, अधीयाते, अधीयते. अधीषे, अधीयाथे, अधीध्वे. अधीये, अधीवहे, अधीमहे. Pot. विधिलिङ्—अधीयीत, अधीयीयाताम्, अधीयीरन्. अधीयीथाः, अधीयीयाथाम्, अधीयीध्वम्. अधीयीय, अधीयीवहि, अधीयीमहि. Imp. लोट्—अधीताम्, अधीयाताम्, अधीयताम्. अधीष्व, अधी-

याथाम्, अधीध्वम्. अध्यये, अध्ययावहे, अध्ययामहे. Impf. लङ्—अध्यैत, अध्यैयाताम्, अध्यैयत. अध्यैथाः, अध्यैयाथाम्, अध्यैध्वम्. अध्यैयि, अध्यैवहि, अध्यैमहि. Perf. लिट्—अधिजगे, अधिजगाते, अधिजगिरे. अधिजगिषे, अधिजगाथे, अधिजगिध्वे. अधिजगे, अधिजगिवहे, अधिजगिमहे.

Aor. लुङ्—अध्यैष्ट } अध्यगीष्ट }	अध्यैषाताम् } अध्यगीषाताम् }	अध्यैषत } अध्यगीषत }
अध्यैष्ठाः } अध्यगीष्ठाः }	अध्यैषाथाम् } अध्यगीषाथाम् }	अध्यैढ्वम् } अध्यगीढ्वम् }
अध्यैषि } अध्यगीषि }	अध्यैष्वहि } अध्यगीष्वहि }	अध्यैष्महि } अध्यगीष्महि }

Fu. लृट्—अध्येष्यते, अध्येष्यसे. अध्येष्ये. Per Fu. लुट्—अध्येता. अध्येतासे. अध्येताहे.

Con. लृङ्–अध्यैष्यत } अध्यगीष्यत }	अध्यैष्येताम् } अध्यगीष्येताम् }	अध्यैष्यन्त } अध्यगीष्यन्त }
अध्यैष्यथाः } अध्यगीष्यथाः }	अध्यैष्येथाम् } अध्यगीष्येथाम् }	अध्यैष्यध्वम् } अध्यगीष्यध्वम् }
अध्यैष्ये } अध्यगीष्ये }	अध्यैष्यावहि } अध्यगीष्यावहि }	अध्यैष्यामहि } अध्यगीष्यामहि }

Ben. आशिषि लिङ्—अध्येषीष्ट, अध्येषीयास्ताम्, अध्येषीरन्. अध्येषीष्ठाः, अध्येषीयास्थाम्, अध्येषीढ्वम्. अध्येषीय, अध्ये-

षीवहि, अध्येषीमहि. Pas. कर्मणि—अधीयते, Aor. कर्म-लुङ्—अध्यायि, अध्यगायि. Cau. णिजन्त—अध्यापयति, Aor णिच्-लुङ्—अध्यापिपत्, अध्यजीगपत्. Des. सनन्त—अधिजिगांसते. PP. निष्ठा—अधीतः. IP. क्त्वा—अधीत्य. Inf. तुमुन्—अध्येतुम्. "रामादधीतसन्देश" इति भट्टिप्रयोगे पञ्चमी चिन्त्या.

इन्ध् (ञि इन्धी)—रुधा A. से. दीप्तौ, to shine, to kindle. Pre. लट्—इन्धे. इन्त्से. इन्धे. Pot. विधि-लिङ्—इन्धीत. इन्धीथाः. इन्धीय. Imp. लोट्—इन्धाम्. इन्त्स्व. इनधै. Impf. लङ्—ऐन्ध. ऐन्धाः. ऐन्धि. Perf. लिट्—इन्धां चक्रे. इन्धां चकृषे. इन्धां चक्रे. Aor. लुङ्—ऐन्धिष्ट, ऐन्धिषाताम्, ऐन्धिषत. Fu. लृट्—इन्धिष्यते. इन्धिष्यसे. इन्धिष्ये. Per Fu. लुट्—इन्धिता. इन्धितासे. इन्धिताहे. Con. लृङ्—ऐन्धिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—इन्धिषीष्ट. Pas. कर्मणि—इध्यते. Cau. णिजन्त—इन्धयति ; Aor. णिच्-लुङ्—ऐन्दिधत्. Des. सनन्त—इन्दिधिषते. PP. निष्ठा—इद्धः. Inf. तुमुन्—इन्धितुम्.

इष्—दिवा P. से. गतौ, to go. Pre. लट्—इष्यति. इष्यसि. इष्यामि. Pot. विधिलिङ्—इष्येत्. इष्येः. इष्येयम्. Imp. लोट्—इष्यतु. इष्य. इष्याणि. Impf. लङ्—ऐष्यत्. ऐष्यः. ऐष्यम्. Perf. लिट्—इयेष, ईषतुः. इयेषिथ. इयेष, ईषिव. Aor. लुङ्—ऐषीत्, ऐषिष्टाम्, ऐषिषुः. ऐषीः. ऐषिषम्, ऐषिष्व. Fu. लृट्—एषिष्यति. Per Fu. एषिता. एषितासि. एषितास्मि. Con. लृङ्—ऐषिष्यत्. ऐषिष्यः.

ऐषिष्म. Ben. आशिषि लिङ्—इष्यात्, इष्यास्ताम्. Des. सनन्त—एषिषिषति. PP. निष्ठा—इषितः. IP. क्त्वा—एषित्वा. Inf. तुमुन्—एषितुम्.

इष्—तुदा P. से. तादौ वे. (इच्छार्थेभ्यो धातुभ्यो वर्त्तमानकाले विभाषा लिङ्-लटौ स्तः). इच्छायाम्, to wish. Pre. वर्त्तमानकाले—लट्, लिङ्—

लट्—इच्छति लिङ्—इच्छेत्	इच्छतः इच्छेताम्	इच्छन्ति इच्छेयुः
इच्छसि इच्छेः	इच्छथः इच्छेतम्	इच्छथ इच्छेत
इच्छामि इच्छेयम्	इच्छावः इच्छेव	इच्छामः इच्छेम

Pot. लिङ्—इच्छेत्. इच्छेः. इच्छेयम्. Imp. लोट्—इच्छतु. इच्छ. इच्छानि. Impf. लङ्—ऐच्छत्, ऐच्छताम्, ऐच्छन्. ऐच्छः, ऐच्छतम्, ऐच्छत. ऐच्छम्. ऐच्छाव, ऐच्छाम. Perf. लिट्—इयेष, ईषतुः, ईषुः. इयेषिथ, ईषथुः, ईष. इयेष, ईषिव, ईषिम. Aor. लुङ्—ऐषीत्. ऐषीः. ऐषिषम्. Fu. लृट्—एषिष्यति. एषिष्यसि. एषिष्यामि. Per Fu. एषिता—एष्टा. Con. लृङ्—ऐषिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—इष्यात्. Pas. कर्मणि—इष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—ऐषि. Cau. णिजन्त—एषयति. Aor. णिच् लुङ्—ऐषिषत्. Des. सनन्त—एषिषिषति. PP. निष्ठा—इष्टः. IP. क्त्वा—एषित्वा, इष्ट्वा. Inf. तुमुन्—एषितुम्-एष्टुम्.

ई

ईक्ष्—भ्वा A. से. दर्शने, to look at, to see. Pre. लट्—ईक्षते. ईक्षसे, ईक्षेथे. ईक्षे, ईक्षावहे. Pot. विधिलिङ्—ईक्षेत, ईक्षेयाताम्, ईक्षेरन्. ईक्षेथाः. ईक्षेय, ईक्षेवहि. Imp. लोट्—ईक्षताम्, ईक्षेताम्, ईक्षन्ताम्. ईक्षस्व. ईक्षै, ईक्षावहै. Impf. लङ्—ऐक्षत, ऐक्षेताम्, ऐक्षन्त. ऐक्षथाः, ऐक्षेथाम्. ऐक्षे, ऐक्षावहि. Perf. लिट्—ईक्षां चक्रे, ईक्षामास, ईक्षांबभूव. Aor. लुङ्—ऐक्षिष्ट, ऐक्षिषाताम्, ऐक्षिषत. ऐक्षिष्ठाः, ऐक्षिषाथाम्, ऐक्षिध्वम्. ऐक्षिषि, ऐक्षिष्वहि, ऐक्षिष्महि. Fu. लृट्—ईक्षिष्यते, ईक्षिष्यन्ते. Per Fu. लुट्—ईक्षिता, ईक्षितारौ, ईक्षितारः. Con. लृङ्—ऐक्षिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—ईक्षिषीष्ट, ईक्षिषीयास्ताम्, ईक्षिषीरन्. ईक्षिषीष्ठाः. ईक्षिषीय. Pas. कर्मणि—ईक्ष्यते. Aor. कर्म-लुङ्—ऐक्षि. Cau. णिजन्त—ईक्षयति. Aor णिच्-लुङ्—ऐचिक्षत्-त. Des. सनन्त—ईचिक्षिषते. Kri. कृत्य—ईक्षितव्यम्, ईक्षणीयम्. PP. निष्ठा—ईक्षितः. IP. क्त्वा—ईक्षित्वा. Inf. तुमुन्—ईक्षितुम्.

ईड्—अदा A. से. स्तुतौ, to praise. Pre. लट्—ईट्टे, ईडाते, ईडते. ईडिषे, ईडाथे, ईडिध्वे. ईडे, ईड्वहे, ईड्महे. Pot. विधिलिङ्—ईडीत, ईडीयाताम्, ईडीरन्. ईडीथाः. ईडीय, ईडीवहि. Imp. लोट्—ईट्टाम्. ईडिष्व, ईडिध्वम्. ईडै, ईडावहै. Impf. लङ्—ऐट्ट, ऐडाताम्. ऐट्ठाः, ऐड्ढम्. ऐडि, ऐड्वहि. Perf. लिट्—ईडां चक्रे—बभूव—

आस. Aor. लुङ्—ऐडिष्ट. ऐडिषाताम्, ऐडिषत. ऐडिष्ठाः. ऐडिषि, ऐडिष्वहि. Fu. लृट्—ईडिष्यते. Per Fu. लुट्—ईडिता. ईडितासे, ईडिताहे. Con. लृङ्—ऐडिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—ईडिषीष्ट, ईडिषीयास्ताम्, ईडिषीरन्. ईडिषीष्ठाः. ईडिषीय. Pas. कर्मणि—ईड्यते. Aor. कर्म-लुङ्—ऐडि. Cau. णिजन्त—ईडयति—ते. Aor. णिच्-लुङ्—ऐडिडत्-त. Des. सनन्त—ईडिडिषते. PP. निष्ठा—ईडितः. IP. क्त्वा—ईडित्वा. Inf. तुमुन्—ईडितुम्.

ईर्—अदा A. से. गतौ कम्पने च, to go, to shake. Pre. लट्—ईर्ते, ईराते, ईरते. ईर्षे. ईरे, ईर्वहे. Pot. विधिलिङ्—ईरीत. ईरीथाः. ईरीय. Imp. लोट्—ईर्त्ताम्. ईर्ष्व, ईरै. Impf. लङ्—ऐर्त्त. ऐर्थाः. ऐरि. Perf. लिट्—ईरां चक्रे. Aor. लुङ्—ऐरिष्ट. ऐरिष्ठाः, ऐरिध्वम्, ऐरिढ्वम्. ऐरिषि. Fu. लृट्—ईरिष्यते. Per Fu. लुट्—ईरिता. ईरितासे. ईरिताहे. Con. लृङ्—ऐरिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—ईरिषीष्ट. ईरिषीष्ठाः. ईरिषीय. Pas. कर्मणि—ईर्यते. Aor. कर्म-लुङ्—ऐरि. Cau. णिजन्त—ईरयति. Aor. णिच्-लुङ्—ऐरिरत्. Des. सनन्त—ईरिरिषते. PP. निष्ठा—ईर्णः. Inf. तुमुन्—ईरितुम्.

ईर्—चुरा U. से. (अस्माद् वा णिच्, णिजन्तात् कर्तृगामिक्रियाफले आत्मनेपदम्). क्षेपे, to move, to throw. Pre. लट्—ईरयति-ते, ईरति. Pot. विधिलिङ्—ईरयेत्-त, ईरेत्. Imp. लोट्—ईरयतु-ताम्, ईरतु. Impf. लङ्—ऐरयत्-त, ऐरत. Perf. लिट्—ईरयाञ्चकार-चक्रे

ईराञ्चकार. Aor. लुङ्—ऐरिरत्-त, ऐरीत्. ऐरिरः, ऐरिरथाः, ऐरीः. ऐरिरम्, ऐरिरे, ऐरिषम्. Fu. लृट्—ईरयिष्यति—ते, ईरिष्यति. Per Fu. लुट्—ईरयिता, ईरिता. Ben. आशिषि लिङ्—ईर्य्यात्, ईरयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—ईर्य्यते. Des. सनन्त—ईरिरिषति—ते. PP. निष्ठा—ईरितः. Inf. तुमुन्—ईरयितुम्—ईरितुम्.

ईर्ष्य्—भ्वा. P. से. ईर्ष्यायाम्, to envy. Pre. लट्—ईर्ष्यति. Pot. विधिलिङ्—ईर्ष्येत्. Imp. लोट—ईर्ष्यतु. Impf. लङ्—ऐर्ष्यत्, Perf. लिट्—ईर्ष्याञ्चकार. Aor. लुङ्—ऐर्ष्यीत्. ऐर्ष्यीः. ऐर्ष्यिषम्. Fu. लृट्—ईर्ष्यिष्यति. Per Fu. लुट्—ईर्ष्यिता, ईर्ष्यितारौ. Ben. आशिषि लिङ्—ईर्ष्यात्. Pas. कर्मणि—ईर्ष्यते. Aor. कर्म-लुङ्—ऐर्ष्यि. Cau. णिजन्त—ईर्ष्ययति. Aor. णिच्-लुङ्—ऐर्ष्यिष्यत्, ऐर्ष्यियत् (ईर्ष्यतेस्तृतीयस्य इति वक्तव्यम्) (some say ऐर्ष्यिषत्, ऐर्ष्यियत्.) Des. सनन्त—ईर्ष्यियिषति, ईर्ष्यिषिषति. PP. निष्ठा—ईर्ष्यितः. Inf. तुमुन्—ईर्ष्यितुम्.

ईह्—भ्वा A. से. चेष्टायाम्, to aim. Pre. लट्—ईहते. Pot. विधिलिङ्—ईहेत. ईहेथाः. ईहेय. Imp. लोट्—ईहताम्. ईहस्व. ईहै. Impf. लङ्—ऐहत. ऐहथाः. ऐहे. Perf. लिट्—ईहांचक्रे. Aor. लुङ्—ऐहिष्ट. ऐहिष्ठाः. ऐहिषि. Fu. लृट्—ईहिष्यते. Per Fu. लुट्—ईहिता, ईहितारौ, ईहितारः. ईहितासे, ईहितासाथे, ईहिताध्वे. ईहिताहे. ईहितास्वहे, ईहितास्महे. Ben. आशिषि लिङ्—ईहिषीष्ट., ईहिषीष्ठाः. ईहिषीय. Pas. कर्मणि—

ईह्यते, Aor. कर्म-लुङ्—ऐहि. Cau. णिजन्त—ईहयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—ऐजिहत्-त. Des. सनन्त—ईजिहिषते. Kri. कृत्य—ईहनीयम्. Inf. तुमुन्—ईहितुम्.

उ

उञ्छ्—(उछि)—भ्वा and तुदा. P. से. उञ्छे, to glean. "उञ्छः कणश आदानं कणिशाद्यर्जनं शिलम्."

Pre. लट्—उञ्छति. Pot. विधिलिङ्—उञ्छेत्. Imp. लोट्—उञ्छतु.—Impf. लङ्—औञ्छत्. Perf. लिट्—उञ्छां चकार. Aor. लुङ्—औञ्छीत्. औञ्छीः. औञ्छिषम्. Fu. लृट्—उञ्छिष्यति. Per Fu. लुट्—उञ्छिता. Ben. आशिषि लिङ्—उञ्छ्यात्. उञ्छ्याः. उञ्छ्यासम्. Pas. कर्मणि—उञ्छ्यते. Aor. कर्म-लुङ्—औञ्छि. Cau. णिजन्त—उञ्छयति. Aor. णिच्-लुङ्—औञ्चिच्छत्. Des. सनन्त—उञ्चिच्छिषति. Kri. कृत्य—उञ्छितव्यम्. PP. निष्ठा—उञ्छितः. IP. क्त्वा—उञ्छित्वा.—Inf. तुमुन्—उञ्छितुम्.

उन्द्—(उन्दी)—रुधा. P. से. क्लेदने, to wet, to moisten. Pre. लट्—उनत्ति. उनत्सि. उनद्मि. Pot.

विधिलिङ्—उन्द्यात्. Imp. लोट्—उनत्तु. उन्धि. उनदानि. Impf. लङ्—औनत्, औन्ताम्, औन्दन्. औनः—औनत्, औन्तम्. औनदम्. Perf. लिट्—उन्दां चकार. Aor. लुङ्—औन्दीत्, औन्दिष्टाम्. Fu. लृट्—उन्दिष्यति. Per Fu. लुट्—उन्दिता. Ben. आशिषि-लिङ्—उद्यात्, उद्यास्ताम्, उद्यासुः. Pas. कर्मणि—उद्यते. Cau. णिजन्त—उन्दयति, Aor. णिच्-लुङ्—औन्दिदत्. Des. सनन्त—उन्दिदिषति. PP. निष्ठा—उन्नम्, उत्तम्. IP. क्त्वा—उन्दित्वा. Inf. तुमुन्—उन्दितुम्.

उष्—भ्वा. P. से. दाहे, to burn. Pre. लट्—ओषति. Pot. विधिलिङ्—ओषेत्. Imp. लोट्—ओषतु. Impf. लङ्—औषत्. Perf. लिट्—ओषाञ्चकार, ओषाञ्चक्रतुः, ओषाञ्चक्रुः &c. अथवा, उवोष, ऊषतुः, ऊषुः. उवोषिथ, ऊषथुः, ऊष. उवोष, ऊषिव, ऊषिम. Aor. लुङ्—औषीत्. Per Fu. लुट्—ओषिता. Ben. आशिषि लिङ्—उष्यात्. Pas. कर्मणि—उष्यते. Cau. णिजन्त— ओषयति, Aor. णिच्-लुङ्—औषिषत्. Des. सनन्त—ओषिषिषति. PP. निष्ठा—ओषितः, उषितः. IP. क्त्वा—ओषित्वा. Inf. तुमुन्—ओषितुम्.

ऋट

ऋट—भ्वा P. अ. (स्ये सनि च परे इट्). गति-प्रापणयोः, to go, to get.

Pre. लट्—ऋच्छति. ऋच्छसि. ऋच्छामि. Pot. विधिलिङ्—ऋच्छेत्. Imp. लोट्—ऋच्छतु.

Impf. लङ्—	आर्च्छत्.	आर्च्छः.	आर्च्छम्.
Perf. लिट्—	आर	आरतुः	आरुः.
	आरिथ	आरथुः	आर.
	आर	आरिव	आरिम.
Aor. लुङ्—	आर्षीत्	आर्ष्टाम्	आर्षुः
	आर्षीः	आर्ष्टम्	आर्ष्ट
	आर्षम्	आर्ष्व	आर्ष्म.
Fu. ऌट्—	अरिष्यति.	अरिष्यसि.	अरिष्यामि.
Per Fu.—लुट्.	अर्त्ता	अर्त्तारौ	अर्त्तारः.
Con. ऌङ्—	आरिष्यत्.	आरिष्यः.	आरिष्यम्.

Ben. आशिषि लिङ्—अर्यात् Pas. कर्मणि—अर्यते. Aor. कर्म-लुङ्—आरि. Cau. णिजन्त—अर्पयति, Aor. णिच्-लुङ्—आर्पिपत्. Des. सनन्त—अरिरिषति. Fre. यङन्त—अरार्यते. PP. निष्ठा—ऋणम्, ऋतम्. IP. क्त्वा—ऋत्वा. Inf. तुमुन्—अर्त्तुम्.

ऋध्—दिवा P. से. वृद्धौ, to prosper, to please. Pre. लट्—ऋध्यति. Pot. विधिलिङ्—ऋध्येत्. Imp. लोट्—ऋध्यतु. Impf. लङ्—आर्ध्यत्. Perf. लिट्—आनर्ध, आनृधतुः, आनृधुः. आनर्धिथ. आनर्ध, आनृधिव, आनृधिम. Aor. लुङ्—आर्धत्. Fu. ऌट्—अर्धिष्यति. Per Fu. लुट्—अर्धिता. Con. ऌङ्—आर्धिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—ऋध्यात्. Pas. कर्मणि—ऋध्यते. Cau. णिजन्त—अर्धयति, Aor. णिच्-लुङ्—आर्दिधत्. Des. सनन्त—अर्दिधिषति, ईर्त्सति. PP. निष्ठा—ऋद्धः. IP. क्त्वा—ऋद्ध्वा, अर्धित्वा. Inf. तुमुन्—अर्धितुम्.

ए

एध्— भ्वा A. से. वृद्धौ, to grow, to prosper.

Pre. लट्—	एधते	एधेते	एधन्ते
	एधसे	एधेथे	एधध्वे
	एधे	एधावहे	एधामहे
Pot. विधिलिङ्—	एधेत	एधेयाताम्	एधेरन्
	एधेथाः	एधेयाथाम्	एधेध्वम्
	एधेय	एधेवहि	एधेमहि

Imp. लोट्—	एधताम्	एधेताम्	एधन्ताम्
	एधस्व	एधेथाम्	एधध्वम्
	एधै	एधावहै	एधामहै
Impf. लङ्—	ऐधत	ऐधेताम्	ऐधन्त
	ऐधथाः	ऐधेथाम्	ऐधध्वम्
	ऐधे	ऐधावहि	ऐधामहि
Perf. लिट्—	एधांचक्रे	एधांचक्राते	एधांचक्रिरे
	एधांचकृषे	एधांचक्राथे	एधांचकृढ्वे
	एधांचक्रे	एधांचकृवहे	एधांचकृमहे

एवम्, एधामास, एधां बभूव इत्यादि.

Aor. लुङ्—	ऐधिष्ट	ऐधिषाताम्	ऐधिषत
	ऐधिष्ठाः	ऐधिषाथाम्	ऐधिध्वम्
	ऐधिषि	ऐधिष्वहि	ऐधिष्महि
Fu. लृट्—	एधिष्यते.	एधिष्यसे.	एधिष्ये.
Per Fu. लुट्—	एधिता	एधितारौ	एधितारः
	एधितासे	एधितासाथे	एधिताध्वे
	एधिताहे	एधितास्वहे	एधितास्महे
Con. लृङ्—	ऐधिष्यत.	ऐधिष्यथाः.	ऐधिष्ये.
Ben. आशिषि	एधिषीष्ट	एधिषीयास्ताम्	एधिषीरन्
लिङ्—	एधिषीष्ठाः	एधिषीयास्थाम्	एधिषीध्वम्
	एधिषीय	एधिषीवहि	एधिषीमहि

Pas. कर्मणि—एध्यते. Aor. कर्म-लुङ्—ऐधि. Cau. णिजन्त—एधयति, Aor. णिच्-लुङ्—ऐदिधत्. मा भवानि-

दिधत्. Des. सनन्त—एदिधिषते. PP. निष्ठा—एधितः. IP. क्त्वा—एधित्वा. Inf. तुमुन्—एधितुम्.

क

कण्—भ्वा P. से. शब्दे, to sound. Pre. लट्—कणति. Pot. विधिलिङ्—कणेत्. Imp. लोट्—कणतु. Impf. लङ्—अकणत्. Perf. लिट्—चकाण. Aor. लुङ्—अकाणीत्-अकणीत्. Fu. लृट्—कणिष्यति. Per-Fu. लुट्—कणिता. Con. लृङ्—अकणिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—कण्यात्. Pas. कर्म्मणि—कण्यते. Cau. णिजन्त—कणयति-काणयति, Aor. णिच्-लुङ्—अचीकणत्—अचकाणत्. Des. सनन्त—चिकणिषति. Fre. यङन्त—चंकण्यते. PP. निष्ठा—कणितः. IP. क्त्वा—कणित्वा. Inf. तुमुन्—कणितुम्. एकनेत्र-निमीलनार्थक-चुरादि-कणतः काणयति-काणयते इत्यादि.

कथ—(अदन्तः)—चुरा उ. से. वाक्यप्रबन्धे, to tell. Pre. लट्—कथयति-ते. Pot. विधिलिङ्—कथयेत्-त. Imp. लोट्—कथयतु-ताम्. Impf. लङ्—अकथयत्-त. Perf. लिट्—कथयां-चकार—बभूव-आस-चक्रे. Aor. लुङ्—अचकथत्-त. Fu. लृट्—कथयिष्यति-ते, Per-

Fu. लुट्—कथयिता. Con. लृङ्—अकथयिष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—कथ्यात्-कथयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—कथ्यते. Cau. णिजन्त—कथयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अचकथत्-त. Des. सनन्त—चिकथयिषति-ते. Fre. यङन्त—चकथ्यते. Kri. कृत्य—कथयितव्यः. PP. निष्ठा—कथितः. IP. क्त्वा—कथयित्वा. Inf. तुमुन्—कथयितुम्.

कम्—भ्वा A. से. कान्तौ, to love, to desire.

Pre. लट्—	कामयते	कामयेते	कामयन्ते.
	कामयसे	कामयेथे	कामयध्वे.
	कामये	कामयावहे	कामयामहे.
Pot. विधिलिङ्	कामयेत	कामयेयाताम्	कामयेरन्.
	कामयेथाः	कामयेयाथाम्	कामयेध्वम्.
	कामयेय	कामयेवहि	कामयेमहि.
Imp. लोट्—	कामयताम्.	कामयस्व.	कामयै.
Impf. लङ्—	अकामयत.	अकामयथाः	अकामये.

Perf. लिट्— कामयां-चक्रे-आस-बभूव, चकमे.
कामयांचकृषे-आसिथ, बभूविथ, चकमिषे.
कामयां-चक्रे-आस-बभूव-चकमे.

Aor. लुङ्—	अचीकमत / अचकमत	अचीकमेताम् / अचकमेताम्	अचीकमन्त / अचकमन्त
	अचीकमथाः / अचकमथाः	अचीकमेथाम् / अचकमेथाम्	अचीकमध्वम् / अचकमध्वम्
	अचीकमे / अचकमे	अचीकमावहि / अचकमावहि	अचीकमामहि / अचकमामहि

Fu. लृट्—कामयिष्यते-कमिष्यते. कामयिष्यसे कमिष्यसे. कामयिष्ये-कमिष्ये. Per Fu. लुट्—कामयिता-कमिता. कामयितासे-कमितासे. कामयिताहे-कमिताहे. Con. लृङ्—अकामयिष्यत-अकमिष्यत. अकामयिष्यथा:-अकमिष्यथा:. अकामयिष्ये—अकमिष्ये. Ben. आशिषि लिङ्—कामयिषीष्ट-कमिषीष्ट. कामयिषीष्ठा:-कमिषीष्ठा:, कामयिषीय-कमिषीय. Pas. कर्मणि—काम्यते-कम्यते, Aor. कर्मणि-लुङ्—अकामि. Cau. णिजन्त—कामयति-ते. Des. सनन्त—चिकामयिषते-चिकमिषते. Fre. यङन्त—चङ्कम्यते. Kri. कृत्य—कमनीयम्. PP. निष्ठा—कान्त:. IP. क्त्वा—कामयित्वा-कमित्वा-कान्त्वा. Inf. तुमुन्—कामयितुम्-कमितुम्.

काङ्क्ष् (काक्षि)—भ्वा P. से. काङ्क्षायाम्, to desire, to wish. Pre. लट्—काङ्क्षति. Pot. विधिलिङ्—काङ्क्षेत्. Imp. लोट्—काङ्क्षतु. Impf. लङ्—अकाङ्क्षत्. Perf. लिट्—चकाङ्क्ष. Aor. लुङ्—अकाङ्क्षीत्. Fu. लृट्—काङ्क्षिष्यति. Per Fu. लुट्—काङ्क्षिता. Con. लृङ्—अकाङ्क्षिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—काङ्क्ष्यात्. Pas. कर्मणि—काङ्क्ष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अकाङ्क्षि. Cau. णिजन्त—काङ्क्षयति, Aor. णिच्-लुङ्—अचकाङ्क्षत्. Des. सनन्त—चिकाङ्क्षिषति. Fre. यङन्त—चाकाङ्क्ष्यते. Kri. कृत्य—काङ्क्षणीयम्. PP. निष्ठा—काङ्क्षित:. Inf. तुमुन्—काङ्क्षितुम्.

कित्—भ्वा P. से. रोगापनयने, to cure. नित्यसन्नन्तोऽयम्. अस्य सनोऽनार्धधातुकत्वान्नेट्, नापि गुण:. Pre लट्—चिकित्सति. Pot. विधिलिङ्—चिकित्सेत्. Imp. लोट्—

चिकित्सतु. Impf. लङ्—अचिकित्सत्. Perf. लिट्—चिकित्सांचकार. Aor. लुङ्—अचिकित्सीत्. Fu. लृट्—चिकित्सिष्यति. Per Fu. लुट्—चिकित्सिता. Con. लृङ्—अचिकित्सिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—चिकित्स्यात्. Pas. कर्मणि—चिकित्स्यते. Cau. णिजन्त—चिकित्सयति. Des. सनन्त—चिकित्सिषति. PP. निष्ठा—चिकित्सितः. Inf. तुमुन्—चिकित्सितुम्.

कित्धातोर्व्याधिप्रतिकारे निग्रहेऽपनयने नाशने संशये चार्थे सन्. अन्यार्थे न सन्. यथा, कित्—भ्वा P. अ. इच्छायाम्, निवासे, to desire, to live. Pre. लट्—केतति. Perf. लिट्—चिकेत. Aor. लुङ्—अकेतीत्. Cau. णिजन्त—केतयति, Aor. णिच्-लुङ्—अचीकितत्. Des. सनन्त—चिकित्सति.

कुप्—दिवा P. से. क्रोधे, to be angry. Pre. लट्—कुप्यति. Pot. विधिलिङ्—कुप्येत् Imp. लोट्—कुप्यतु. Impf.—लङ्—अकुप्यत्. Perf. लिट्—चुकोप. Aor. लुङ्—अकुपत्. Fu. लृट्—कोपिष्यति. Per Fu. लुट्—कोपिता. Con. लृङ्—अकोपिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—कुप्यात्. Pas. कर्मणि—कुप्यते. Cau. णिजन्त—कोपयति, Aor. णिच् लुङ्—अचूकुपत्. Des. सनन्त—चुकुपिषति—चुकोपिषति. PP. निष्ठा—कुपितः. IP. क्त्वा—कुपित्वा—कोपित्वा. Inf. तुमुन्—कोपितुम्.

कूज्—भ्वा P. से. अव्यक्तशब्दे, to make any inarticulate sound, to coo. Pre. लट्—कूजति. Pot. विधिलिङ्—कूजेत्. Imp. लोट्—कूजतु. Impf. लङ्—

अकूजत्. Perf. लिट्—चुकूज. Aor. लुङ्—अकूजीत्. Fu. लृट्—कूजिष्यति. Per. Fu. लुट्—कूजिता. Con. लृङ्—अकूजिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—कूज्यात्. Pas. कर्मणि—कूज्यते, Aor. कर्मणि-लुङ्—अकूजि. Cau. णिजन्त—कूजयति, Aor. णिच्-लुङ्—अचूकूजत्. Des. सनन्त—चुकूजिषति. Fre. यङन्त—चोकूज्यते. PP. निष्ठा—कूजितः. IP. क्त्वा—कूजित्वा. Inf. तुमुन्—कूजितुम्.

कृ—तना U. अ. करणे, to do.

परस्मैपद

Pre. लट्—	करोति	कुरुतः	कुर्वन्ति
	करोषि	कुरुथः	कुरुथ
	करोमि	कुर्वः	कुर्मः.
Pot. विधि लिङ्-	कुर्यात्	कुर्याताम्	कुर्युः
	कुर्याः	कुर्यातम्	कुर्यात
	कुर्याम्	कुर्याव	कुर्याम.
Imp. लोट्—	करोतु	कुरुताम्	कुर्वन्तु
	कुरु	कुरुतम्	कुरुत
	करवाणि	करवाव	करवाम
Impf. लङ्—	अकरोत्	अकुरुताम्	अकुर्वन्
	अकरोः	अकुरुतम्	अकुरुत
	अकरवम्	अकुर्व	अकुर्म.

Perf. लिट्—	चकार	चक्रतुः	चक्रुः
	चकर्थ	चक्रथुः	चक्र
	चकार } चकर }	चकृव	चकृम.
Aor. लुङ्—	अकार्षीत्	अकार्ष्टाम्	अकार्षुः
	अकार्षीः	अकार्ष्टम्	अकार्ष्ट
	अकार्षम्	अकार्ष्व	अकार्ष्म
Fu. लृट्—	करिष्यति	करिष्यतः	करिष्यन्ति
	करिष्यसि	करिष्यथः	करिष्यथ
	करिष्यामि	करिष्यावः	करिष्यामः
Per Fu. लुट्—	कर्त्ता	कर्त्तारौ	कर्त्तारः
	कर्त्तासि	कर्त्तास्थः	कर्त्तास्थ
	कर्त्तास्मि	कर्त्तास्वः	कर्त्तास्मः
Con. लृङ्—	अकरिष्यत्	अकरिष्यताम्	अकरिष्यन्
	अकरिष्यः	अकरिष्यतम्	अकरिष्यत
	अकरिष्यम्	अकरिष्याव	अकरिष्याम
Ben. आशिषि लिङ्—	क्रियात्	क्रियास्ताम्	क्रियासुः
	क्रियाः	क्रियास्तम्	क्रियास्त
	क्रियासम्	क्रियास्व	क्रियास्म

Pas. कर्मणि—क्रियते, Aor. कर्मणि-लुङ्—अकारि. Cau. णिजन्त—कारयति (कारयति कटं देवदत्तं देवदत्तेन वा यज्ञदत्तः), Aor. णिच्-लुङ्—अचीकरत्. Des.—सनन्त—चिकीर्षति. Fre. यङन्त—चेक्रीयते.

आत्मनेपद

Pre. लट्—	कुरुते	कुर्वाते	कुर्वते
	कुरुषे	कुर्वाथे	कुरुध्वे
	कुर्वे	कुर्वहे	कुर्महे.
Pot. विधिलिङ्—	कुर्वीत	कुर्वीयाताम्	कुर्वीरन्
	कुर्वीथाः	कुर्वीयाथाम्	कुर्वीध्वम्
	कुर्वीय	कुर्वीवहि	कुर्वीमहि.
Imp. लोट्—	कुरुताम्	कुर्वाताम्	कुर्वताम्
	कुरुष्व	कुर्वाथाम्	कुरुध्वम्
	करवै	करवावहै	करवामहै.
Impf. लङ्—	अकुरुत	अकुर्वाताम्	अकुर्वत
	अकुरुथाः	अकुर्वाथाम्	अकुरुध्वम्
	अकुर्वि	अकुर्वहि	अकुर्महि.
Perf. लिट्—	चक्रे	चक्राते	चक्रिरे
	चकृषे	चक्राथे	चकृढ्वे
	चक्रे	चकृवहे	चकृमहे
Aor. लुङ्—	अकृत	अकृषाताम्	अकृषत
	अकृथाः	अकृषाथाम्	अकृढ्वम्
	अकृषि	अकृष्वहि	अकृष्महि.
Fu. लृट्—	करिष्यते	करिष्येते	करिष्यन्ते
	करिष्यसे	करिष्येथे	करिष्यध्वे
	करिष्ये	करिष्यावहे	करिष्यामहे.
Per Fu. लुट्—	कर्त्ता	कर्त्तारौ	कर्त्तारः
	कर्त्तासे	कर्त्तासाथे	कर्त्ताध्वे
	कर्त्ताहे	कर्त्तास्वहे	कर्त्तास्महे.

Con. लृङ्— अकरिष्यत अकरिष्येताम् अकरिष्यन्त
अकरिष्यथाः अकरिष्येथाम् अकरिष्यध्वम्
अकरिष्ये अकरिष्यावहि अकरिष्यामहि

Ben. आशिषि-लिङ्-कृषीष्ट कृषीयास्ताम् कृषीरन्
कृषीष्ठाः कृषीयास्थाम् कृषीढ्वम्
कृषीय कृषीवहि कृषीमहि.

Pas. कर्मणि—क्रियते, Aor. कर्मणि-लुङ्—अकारि. Cau. णिजन्त—कारयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अचीकरत्-त. Des. सनन्त—चिकीर्षति-ते. Fre. यङन्त—चेक्रीयते. Kri. कृत्य—कर्त्तव्यः, करणीयः. PP. निष्ठा—कृतः. IP. क्त्वा—कृत्वा. Inf. तुमुन्—कर्त्तुम्.

सम्+कृ=संस्करोति, अलंकरोतीत्यर्थः. भूषणार्थे समवाये च. सम्-परि-उपेभ्यः कृधातोः कात्पूर्वः सुट् (स्). समवायः=समुदायः. यथा—परि+कृ=परिष्करोति. उप+कृ=उपस्कुरुते. Perf. लिट्—संचस्कार, संचस्करतुः, संचस्करुः. संचस्करिथ. संचस्करिव. Aor. लुङ्—समस्कृत. Ben. आशिषि लिङ्—संस्क्रियात्, संस्कृषीष्ट. भूषणार्थादन्यत्रापि सुट् (स्) भवति. यथा—तद्दृष्टेः समस्कुरुत इति. 'संस्कृतं भचा' इति.

कृत्—तुदा P. से. छेदने, to cut. Pre लट्—कृन्तति. Pot. विधिलिङ्—कृन्तेत्. Imp. लोट्—कृन्ततु. Impf. लङ्—अकृन्तत्. Perf. लिट्—चकर्त्त, चकृततुः, चकृतुः. चकर्तिथ, चकृतथुः, चकृत. चकर्त्त, चकृतिव, चकृतिम. Aor. लुङ्—अकर्त्तीत्, अकर्त्तिष्टाम्, अकर्त्तिषुः. Fu. लुट्—

कर्त्स्यति—कर्त्तिष्यति. Per Fu. लुट्—कर्त्तिता. Con. लृङ्—अकर्त्स्यत्-अकर्तिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—कृत्यात्. Pas. कर्मणि—कृत्यते, Aor. कर्मणि-लुङ्—अकर्त्ति. Cau. णिजन्त—कर्त्तयति, Aor. णिच्-लुङ्—अचकर्त्तत्-अचीकृतत्. Des. सनन्त—चिकृत्सति-चिकर्त्तिषति. Fre. यङन्त—चरीकृत्यते. Kri. कृत्य—कर्त्तितव्यः. PP. निष्ठा—कृत्तः. IP. क्त्वा—कर्त्तित्वा. Inf. तुमुन्—कर्त्तितुम्.

कृप्—भ्वा A. वे. सामर्थ्ये, to be able.

Pre. लट्—	कल्पते	कल्पेते	कल्पन्ते
	कल्पसे	कल्पेथे	कल्पध्वे
	कल्पे	कल्पावहे	कल्पामहे.
Pot. विधिलिङ्—	कल्पेत.	कल्पेथाः.	कल्पेय.
Imp. लोट्—	कल्पताम्.	कल्पस्व.	कल्पै.
Impf. लङ्—	अकल्पत	अकल्पेताम्	अकल्पन्त
	अकल्पथाः	अकल्पेथाम्	अकल्पध्वम्
	अकल्पे	अकल्पावहि	अकल्पामहि.
Perf. लिट्—	चक्लृपे	चक्लृपाते	चक्लृपिरे
	चक्लृपिषे / चक्लृप्से	चक्लृपाथे	चक्लृपिध्वे / चक्लृब्ध्वे
	चक्लृपे	चक्लृपिवहे / चक्लृप्वहे	चक्लृपिमहे / चक्लृप्महे

आत्मनेपद

Aor. लुङ्—	अकल्पिष्ट / अक्लृप्त	अकल्पिषाताम् / अक्लृप्साताम्	अकल्पिषत / अक्लृप्सत

{ अकल्पिष्ठाः अक्लृप्थाः	{ अकल्पिषाथाम् अक्लृप्साथाम्	{ अकल्पिध्वम् अक्लृब्ध्वम्
{ अकल्पिषि अक्लृप्सि	{ अकल्पिष्वहि अक्लृप्स्वहि	{ अकल्पिष्महि अक्लृप्स्महि

परस्मैपद

अक्लृपत्	अक्लृपताम्	अक्लृपन्
अक्लृपः	अक्लृपतम्	अक्लृपत
अक्लृपम्	अक्लृपाव	अक्लृपाम

क्लृप् धातोरात्मनेपदं वा स्याद् लुङि, परस्मैपदे चेुरङ्.

आत्मनेपद

Fu. ऌट्—

{ कल्पिष्यते कल्प्स्यते	{ कल्पिष्येते कल्प्स्येते	{ कल्पिष्यन्ते कल्प्स्यन्ते
{ कल्पिष्यसे कल्प्स्यसे	{ कल्पिष्येथे कल्प्स्येथे	{ कल्पिष्यध्वे कल्प्स्यध्वे
{ कल्पिष्ये कल्प्स्ये	{ कल्पिष्यावहे कल्प्स्यावहे	{ कल्पिष्यामहे कल्प्स्यामहे

परस्मैपद

Fu. ऌट्—

कल्प्स्यति	कल्प्स्यतः	कल्प्स्यन्ति
कल्प्स्यसि	कल्प्स्यथः	कल्प्स्यथ
कल्प्स्यामि	कल्प्स्यावः	कल्प्स्यामः

क्लृप्-धातोरात्मनेपदं वा स्यात् स्ये सनि लुटि च परे, परस्मैपदे न इट्.

आत्मनेपद

Per Fu. लुट्-	कल्पिता	कल्पितारौ	कल्पितारः
	कल्प्ता	कल्प्तारौ	कल्प्तारः
	कल्पितासे	कल्पितासाथे	कल्पिताध्वे
	कल्प्तासे	कल्प्तासाथे	कल्प्ताध्वे
	कल्पिताहे	कल्पितास्वहे	कल्पितास्महे
	कल्प्ताहे	कल्प्तास्वहे	कल्प्तास्महे

परस्मैपद

Per Fu. लुट्—	कल्प्ता	कल्प्तारौ	कल्प्तारः
	कल्प्तासि	कल्प्तास्थः	कल्प्तास्थ
	कल्प्तास्मि	कल्प्तास्वः	कल्प्तास्मः

आत्मनेपद

Con. लृङ्--	अकल्पिष्यत	अकल्पिष्येताम्	अकल्पिष्यन्त
	अकल्प्स्यत	अकल्प्स्येताम्	अकल्प्स्यन्त
	अकल्पिष्यथाः	अकल्पिष्येथाम्	अकल्पिष्यध्वम्
	अकल्प्स्यथाः	अकल्प्स्येथाम्	अकल्प्स्यध्वम्
	अकल्पिष्ये	अकल्पिष्यावहि	अकल्पिष्यामहि
	अकल्प्स्ये	अकल्प्स्यावहि	अकल्प्स्यामहि

परस्मैपद

Con. लृङ्—	अकल्प्स्यत्	अकल्प्स्यताम्	अकल्प्स्यन्
	अकल्प्स्यः	अकल्प्स्यतम्	अकल्प्स्यत
	अकल्प्स्यम्	अकल्प्स्याव	अकल्प्स्याम

Ben. आशिषि लिङ्—	कल्पिषीष्ट / क्लृप्सीष्ट	कल्पिषीयास्ताम् / क्लृप्सीयास्ताम्	कल्पिषीरन् / क्लृप्सीरन्
	कल्पिषीष्ठाः / क्लृप्सीष्ठाः	कल्पिषीयास्थाम् / क्लृप्सीयास्थाम्	कल्पिषीध्वम् / क्लृप्सीध्वम्
	कल्पिषीय / क्लृप्सीय	कल्पिषीवहि / क्लृप्सीवहि	कल्पिषीमहि / क्लृप्सीमहि

Pas, कर्म्मणि—क्लृप्यते, Aor. कर्म्मणि-लुङ्—अकल्पि. Cau. णिजन्त—कल्पयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अचकल्पत्-अचीक्लृपत्-त. Des. सनन्त—चिकल्पिषते-चिक्लृप्सते-चिक्लृप्सति. Fre. यङन्त—चलीक्लृप्यते. Kri. कृत्य—कल्पितव्यः, कल्पनीयः. PP. निष्ठा—क्लृप्तः. IP. क्त्वा—कल्पित्वा -क्लृप्त्वा. Inf. तुमुन्—कल्पितुम्-क्लृप्तुम्.

कृष्—भ्वा P. अ. विलेखने, to furrow, to draw, to pull, to drag along, to plough. Pre. लट्—कर्षति (कर्षति शाखां ग्रामम्, द्विकर्मकोऽयम्).

Pot. विधिलिङ्—कर्षेत्. Imp. लोट्—कर्षतु. Impf. लङ्—अकर्षत्. Perf. लिट्—चकर्ष, चकृषतुः, चकृषुः. चकर्षिथ. चकृषिव.

Aor. लुङ्— 3rd Pers. प्रथम पुरुष.	अकार्क्षीत् / अक्राक्षीत् / अकृक्षत्	अकार्ष्टाम् / अक्राष्टाम् / अकृक्षताम्	अकार्क्षुः / अक्राक्षुः / अकृक्षन्
2nd. Pers. मध्यम पुरुष.	अकार्क्षीः / अक्राक्षीः / अकृक्षः	अकार्ष्टम् / अक्राष्टम् / अकृक्षतम्	अकार्ष्ट / अक्राष्ट / अकृक्षत

1st. Pers. उत्तमपुरुष.	अकार्क्षम् अक्राक्षम् अकृक्षम्	अकार्क्ष्व अक्राक्ष्व अकृक्षाव	अकार्क्ष्म अक्राक्ष्म अकृक्षाम

Fu. लृट्—कर्क्ष्यति—क्रक्ष्यति. Per Fu. लुट्—कर्ष्टा-क्रष्टा. Con. लृङ्—अकर्क्ष्यत्-अक्रक्ष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—कृष्यात्. Pas. कर्मणि—कृष्यते, Aor. कर्मणि-लुङ्—अकर्षि. Cau. णिजन्त—कर्षयति, Aor. णिच्-लुङ्—अचीकृषत्—अचकर्षत् (कर्षयति शाखां ग्रामं देवदत्तं यज्ञदत्तः). Des. सनन्त—चिकृक्षति. Fre. यङन्त—चरीकृष्यते. Kri. कृत्य—कर्षणीयः. PP. निष्ठा—कृष्टः. IP. क्त्वा—कृष्ट्वा. Inf. तुमुन्—कर्ष्टुम्, क्रष्टुम्. कर्ष्टुं शाखाम्, क्रष्टुं शाखाम्.

कृष्—तुदा U. अ. विलेखने, to furrow, to plough. Pre. लट्—कृषति-कृषते. Pot. विधिलिङ्—कृषेत्—कृषेत. Imp. लोट्—कृषतु-कृषताम्. Impf. लङ्—अकृषत्-अकृषत. Perf. लिट्—चकर्ष-चकृषे. चकर्षिथ-चकृषिषे. Aor. लुङ्—(परस्मैपद) अक्राक्षीत्, अकार्क्षीत्, अकृक्षत् इत्यादि पूर्ववत्; आत्मनेपदे रूपं यथा—

3rd. Pers प्रथम पुरुष	अकृष्ट अकृक्षत	अकृक्षाताम् अकृक्षाताम्	अकृक्षत अकृक्षन्त
2nd. Pers. मध्यम पुरुष.	अकृष्ठाः अकृक्षताः	अकृक्षाथाम् अकृक्षाथाम्	अकृड्ढ्वम् अकृक्षध्वम्
1st. Pers. उत्तम पुरुष.	अकृक्षि अकृक्षि	अकृक्ष्वहि अकृक्षावहि	अकृक्ष्महि अकृक्षामहि

Fu. लृट्—क्रक्ष्यति-कर्क्ष्यति. क्रक्ष्यते-कर्क्ष्यते.

Per Fu. लुट्—क्रष्टा—कर्ष्टा. क्रष्टासि—कर्ष्टासि, क्रष्टासे-कर्ष्टासे ; क्रष्टास्मि-कर्ष्टास्मि ; क्रष्टाहे—कर्ष्टाहे

Con. लृङ्—अक्रक्ष्यत्—अकर्क्ष्यत्. अक्रक्ष्यत—अकर्क्ष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—कृष्यात्-कृक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—कृष्यते, Aor. कर्मणि लुङ्—अकर्षि. Cau. णिजन्त—कर्षयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अचकर्षत्-अचीकृषत्. Des. सनन्त—चिकृक्षति-ते. Fre. यङन्त—चरीकृष्यते. Kri. कृत्य—कर्षणीयः. PP. निष्ठा—कृष्टः. IP. क्त्वा—कृष्ट्वा. Inf. तुमुन्—क्रष्टुम्-कर्ष्टुम्.

कॄ—तुदा P. से. विक्षेपे, to scatter. Pre. लट्—किरति. किरसि. किरामि. Pot. विधिलिङ्—किरेत्. किरेः. किरेयम्. Imp. लोट्—किरतु. किर. किराणि. Impf. लङ्—अकिरत्. अकिरः. अकिरम्. Perf. लिट्—

	चकार	चकरतुः	चकरुः
	चकरिथ	चकरथुः	चकर
	{ चकार / चकर	चकरिव	चकरिम
Aor. लुङ्—	अकारीत्	अकारिष्टाम्	अकारिषुः
	अकारीः	अकारिष्टम्	अकारिष्ट
	अकारिषम्	अकारिष्व	अकारिष्म

Fu. लृट्—करिष्यति-करीष्यति. Per Fu. लुट्—करिता-करीता. Con. लृङ्—अकरिष्यत्-अकरीष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—कीर्यात्. Pas. कर्मणि—कीर्यते. Aor. कर्मणि-लुङ्—अकारि. Cau. णिजन्त—कारयति, Aor.

णिच्-लुङ् अचीकरत्. Des. सनन्त—चिकरिषति-चिकरीषति-चिकीर्षति. Fre. यङन्त—चेकीर्यते. Kri. कृत्य—करणीयः. PP. निष्ठा—कीर्णः. IP. क्त्वा—कीर्त्वा.

After उप and प्रति, कॄ धातोः छेदनार्थे हिंसार्थे च ककारात् प्राक् स्. उपस्किरति and प्रतिस्किरति. After अप, कॄ धातोः हर्ष-जीविका-कुलायकरणेषु अर्थेषु ककारात् प्राक् स्. अप + कॄ + लट् = अपस्किरते. अपस्किरते वृषो हृष्टः. अपस्किरते श्वा आश्रयार्थी.

किरतौ लवने स्. उपस्कारं काश्मीरका लुनन्ति, (विक्षिप्य लुनन्तीत्यर्थः).

वर्चस्के अर्थे—अवस्करः (अन्नमलमवस्करः) रथाङ्गे—अपस्करः. शकुनौ अर्थे विष्किरः-विकिरः.

क्रन्द् (क्रदि)—भ्वा P. से. आह्वाने, to call, रोदने च, to cry. Pre. लट्—क्रन्दति. Pot. विधिलिङ्—क्रन्देत्. Imp. लोट्—क्रन्दतु. Impf. लङ्—अक्रन्दत्. Perf. लिट्—चक्रन्द. Aor. लुङ्—अक्रन्दीत्. Fu. ऌट्—क्रन्दिष्यति. Per Fu. लुट्—क्रन्दिता. Con. ॡङ्—अक्रन्दिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—क्रन्द्यात्. Pas. कर्मणि—क्रन्द्यते, Aor. कर्मणि-लुङ्—अक्रन्दि. Cau. णिजन्त—क्रन्दयति (क्रन्दयति पुत्रं देवदत्तेन). Des. सनन्त—चिक्रन्दिषति. Fre. यङन्त—चाक्रन्द्यते. PP. निष्ठा—क्रन्दितः. IP. क्त्वा—क्रन्दित्वा. Inf. तुमुन्—क्रन्दितुम्.

क्रम्—भ्वा P. से (आत्मनेपदे तु अनिट्). पादविक्षेपे, to stride, to walk, to step. उपसर्ग-विहीन-क्रमधातुरुभयपदी. परस्मैपदे शितिपरे क्रम् धातोरुपधादीर्घो भवति.

परस्मैपद

Pre. लट्—

क्रामति क्राम्यति	क्रामतः क्राम्यतः	क्रामन्ति क्राम्यन्ति
क्रामसि क्राम्यसि	क्रामथः क्राम्यथः	क्रामथ क्राम्यथ
क्रामामि क्राम्यामि	क्रामावः क्राम्यावः	क्रामामः क्राम्यामः

आत्मनेपद

क्रमते क्रम्यते	क्रमेते क्रम्येते	क्रमन्ते क्रम्यन्ते
क्रमसे क्रम्यसे	क्रमेथे क्रम्येथे	क्रमध्वे क्रम्यध्वे
क्रमे क्रम्ये	क्रमावहे क्रम्यावहे	क्रमामहे क्रम्यामहे

परस्मैपद ।

Pot. विधिलिङ्- 3rd. Pers. प्रथमपुरुष.

क्रामेत् क्राम्येत्	क्रामेताम् क्राम्येताम्	क्रामेयुः क्राम्येयुः

आत्मनेपद

3rd. Pers. प्रथम पुरुष.

क्रमेत क्रम्येत	क्रमेयाताम् क्रम्येयाताम्	क्रमेरन् क्रम्येरन्

परस्मैपद

Imp. लोट्– 3rd. Pers. प्रथम पुरुष.	क्रामतु / क्राम्यतु	क्रामताम् / क्राम्यताम्	क्रामन्तु / क्राम्यन्तु

आत्मनेपद

3rd. Pers. प्रथम पुरुष.	क्रमताम् / क्रम्यताम्	क्रमेताम् / क्रम्येताम्	क्रमन्ताम् / क्रम्यन्ताम्

Impf. लङ्—P. अक्रामत्—अक्राम्यत्. A. अक्रमत-अक्रम्यत. Perf. लिट् P. चक्राम. A. चक्रमे. Aor. लुङ्—P. अक्रमीत्. A. अक्रंस्त. Fu. लृट्—P. क्रमिष्यति A. क्रंस्यते. Per Fu. लुट्—P. क्रमिता—A. क्रन्ता. Con. लृङ्—P. अक्रमिष्यत् A. अक्रंस्यत. Ben. आशिषि लिङ्—क्रम्यात्-क्रंसीष्ट. Pas. कर्मणि—क्रम्यते. Cau. णिजन्त—क्रमयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अचिक्रमत्-त. Des. सनन्त—चिक्रमिषति-चिक्रंसते. Fre. यङन्त—चंक्रम्यते. Kri. कृत्य—क्रमितव्यः, क्रमणीयः. PP. निष्ठा—क्रान्तः. IP. क्त्वा—क्रमित्वा-क्रान्त्वा-क्रन्त्वा. Inf. तुमुन्—क्रमितुम्.

क्रम्—with आ (ज्योतिरुद्गमनार्थे)—आक्रमते सूर्यः (उदयति इत्यर्थः). But. आक्रामति धूमो हर्म्यतलात्. अप्रतिबन्धार्थे, उत्साहार्थे, स्फीतार्थे च अनुपसर्गात् क्रमधातोरात्मनेपदं स्यात्. ऋचि क्रमते बुद्धिः (न प्रतिहन्यत इत्यर्थः). अध्ययनाय क्रमते (उत्सहते). क्रमन्तेऽस्मिन् शास्त्राणि

(स्फीतानि भवन्तीत्यर्थः). अप्रतिबन्धादिष्वर्थेषु उप-पराभ्यामेव क्रमेरात्मनेपदम्, न तूपसर्गान्तरपूर्वात्. उपक्रमते. पराक्रमते. नेह—संक्रामति. with उप and प्र (प्रारम्भार्थे)—उपक्रमते भोक्तुम्, प्रक्रमते भोक्तुम्. But. प्रक्रामति (गच्छति). उपक्रामति (आगच्छति).

क्रम—with वि (पादविहरणार्थे) विक्रमते वाजी (सुष्ठु पदानि विक्षिपतीत्यर्थः). But. विक्रामति सन्धिः (द्विधा भवति).

क्री—क्र्या U. अ. द्रव्यविनिमये, to buy, to purchase.

परस्मैपद

Pre लट्—	क्रीणाति	क्रीणीतः	क्रीणन्ति
	क्रीणासि	क्रीणीथः	क्रीणीथ
	क्रीणामि	क्रीणीवः	क्रीणीमः

आत्मनेपद

क्रीणीते	क्रीणाते	क्रीणते
क्रीणीषे	क्रीणाथे	क्रीणीध्वे
क्रीणे	क्रीणीवहे	क्रीणीमहे

परस्मैपद

Pot. विधि -लिङ्—	क्रीणीयात्	क्रीणीयाताम्	क्रीणीयुः
	क्रीणीयाः	क्रीणीयातम्	क्रीणीयात
	क्रीणीयाम्	क्रीणीयाव	क्रीणीयाम

आत्मनेपद

क्रीणीत	क्रीणीयाताम्	क्रीणीरन्
क्रीणीथाः	क्रीणीयाथाम्	क्रीणीध्वम्
क्रीणीय	क्रीणीवहि	क्रीणीमहि

Imp. लोट्—क्रीणातु-क्रीणीताम्. क्रीणीहि-क्रीणीष्व क्रीणानि-क्रीणै. Impf. लङ्—अक्रीणात्-अक्रीणीत, अक्रीणाः अक्रीणीथाः. अक्रीणाम्-अक्रीणि, अक्रीणीव-अक्रीणीवहि.

परस्मैपद

Perf. लिट्—	चिक्राय	चिक्रियतुः	चिक्रियुः
	चिक्रयिथ चिक्रेथ }	चिक्रियथुः	चिक्रिय
	चिक्राय चिक्रय }	चिक्रियिव	चिक्रियिम

आत्मनेपद

चिक्रिये	चिक्रियाते	चिक्रियिरे
चिक्रियिषे	चिक्रियाथे	चिक्रियिध्वे
चिक्रिये	चिक्रियिवहे	चिक्रियिमहे

परस्मैपद

Aor. लुङ्—	अक्रैषीत्	अक्रैष्टाम्	अक्रैषुः
	अक्रैषीः	अक्रैष्टम्	अक्रैष्ट
	अक्रैषम्	अक्रैष्व	अक्रैष्म

आत्मनेपद

अक्रेष्ट	अक्रेषाताम्	अक्रेषत
अक्रेष्ठाः	अक्रेषाथाम्	अक्रेड्ढ्वम्
अक्रेषि	अक्रेष्वहि	अक्रेष्महि

Fu. लृट्—क्रेष्यति-क्रेष्यते. Per Fu. लुट्—क्रेता. Con. लृङ्—अक्रेष्यत्-अक्रेष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—क्रीयात् क्रेषीष्ट. Pas. कर्मणि—क्रीयते. Cau. णिजन्त—क्रापयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अचिक्रपत्-त. Des. सनन्त—चिक्रीषति-ते. Fre. यङन्त—चेक्रीयते. Kri. कृत्य—क्रेतव्यः, क्रयणीयः. PP. निष्ठा—क्रीतः. IP. क्त्वा—क्रीत्वा. Inf. तुमुन्—क्रेतुम्.

क्री—with परि, वि, अव=परिक्रीणीते, शतेन शताय वा विक्रीणीते, अवक्रीणीते.

क्रीड्—भ्वा P. से. विहारे, to play. Pre. लट्—क्रीडति. Pot. विधिलिङ्—क्रीडेत्. Imp. लोट्—क्रीडतु. Impf. लङ्—अक्रीडत्. Perf. लिट्—चिक्रीड. **Aor.** लुङ्—अक्रीडीत्. Fu. लृट्—क्रीडिष्यति. Per Fu. लुट्—क्रीडिता. Con. लृङ्—अक्रीडिष्यत्. Pas. भावे—क्रीड्यते. Aor. भावे लुङ्—अक्रीडि. Cau. णिजन्त—क्रीडयति. Aor. णिच्-लुङ्—अचिक्रीडत्. Des. सनन्त—चिक्रीडिषति. Fre. यङन्त—चेक्रीड्यते. Kri. कृत्य—क्रीडितव्यः. PP. निष्ठा—क्रीडितः. IP. क्त्वा—क्रीडित्वा. Inf. तुमुन्—क्रीडितुम्.

क्रीड्—with-आ, अनु, सम्, परि=आक्रीडते, अनुक्रीडते, संक्रीडते, परिक्रीडते.

क्रुध्—दिवा P. अ. क्रोधे, to be angry. Pre. लट्—क्रुध्यति. Pot. विधिलिङ्—क्रुध्येत्, Impf. लङ्—अक्रुध्यत्. Perf. लिट्—चुक्रोध. चुक्रोधिथ. चुक्रोध (चुक्रुधिव 1st. Du). Aor. लुङ्—अक्रुधत्. Fu. लृट्—क्रोत्स्यति. Per Fu. लुट्—क्रोद्धा. Con. लृङ्—अक्रोत्स्यत्. Ben. आशिर्लिङ्—क्रुध्यात्. Pas. भावे—क्रुध्यते, Aor. भावे लुङ्—अक्रोधि. Cau. णिजन्त—क्रोधयति, Aor. णिच्-लुङ्—अचुक्रुधत्. Des. सनन्त—चुक्रुत्सति. Fre. यङन्त—चोक्रुध्यते. PP. निष्ठा—क्रुद्धः. IP. क्त्वा—क्रुद्ध्वा. Inf. तुमुन्—क्रोद्धुम्. देवदत्ताय क्रुध्यति. देवदत्तमभिक्रुध्यति.

क्रुश्—भ्वा P. अ. आह्वाने, रोदने च, to call, to cry. Pre. लट्—क्रोशति. Pot. विधिलिङ्—क्रोशेत्. Imp. लोट्—क्रोशतु. Impf. लङ्—अक्रोशत्. Perf. लिट्—चुक्रोश (चुक्रुशतुः 3rd Du). चुक्रोशिथ. चुक्रोश (चुक्रुशिव 1st. Du).Aor. लुङ्— अक्रुक्षत्. Fu. लृट्—क्रोक्ष्यति. Per-Fu. लुट्—क्रोष्टा. Con. लृङ्—अक्रोक्ष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—क्रुश्यात्. Pas. कर्मणि—क्रुश्यते. Aor. कर्मणि-लुङ्—अक्रोशि. Cau. णिजन्त—क्रोशयति. Aor. णिच्-लुङ्—अचुक्रुशत्. Des. सनन्त—चुक्रुक्षति. Kri. कृत्य—क्रोष्टव्यः. PP. निष्ठा—क्रुष्टः. IP. क्त्वा—क्रुष्ट्वा. Inf. तुमुन्—क्रोष्टुम्.

क्लिश्—दिवा A. से. उपतापे, to be afflicted, to suffer. Pre. लट्—क्लिश्यते. Pot. विधिलिङ्—क्लिश्येत. Imp. लोट्—क्लिश्यताम्. Impf. लङ्—अक्लिश्यत. Perf.

लिट्—चिक्लिशे. Aor. लुङ्—अक्लेशिष्ट. Fu. लृट्—क्लेशिष्यते. Per Fu. लुट्—क्लेशिता. Con. लृङ्—अक्लेशिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—क्लेशिषीष्ट. Pas. कर्मणि—क्लिश्यते, Aor. कर्मणि-लुङ्—अक्लेशि. Cau. णिजन्त—क्लेशयति, Aor. णिच्-लुङ्—अचिक्लिशत्. Des. सनन्त—चिक्लिशिषते—चिक्लेशिषते. Fre यङन्त—चेक्लिश्यते. PP. निष्ठा—क्लिष्टः-क्लिशितः. IP. क्त्वा—क्लिष्ट्वा-क्लिशित्वा. Inf. तुमुन्—क्लेशितुम्.

क्षप्—चुरा P. से. प्रेरणे, to send. Pre. लट्-क्षपयति, Perf. लिट्—क्षपयाम्-चकार-आस-बभूव. Aor. लुङ्—अचिक्षपत्. Fu. लृट्—क्षपयिष्यति. Pas. कर्मणि—क्षप्यते. Des. सनन्त—चिक्षपयिषति. PP. निष्ठा—क्षपितः. IP. क्त्वा – क्षपयित्वा. Inf. तुमुन्—क्षपयितुम्.

क्षपयामास तं कालं कृच्छ्रप्राणो द्विजोत्तमः. क्षपयति शरम्.

क्षम्—(क्षमूष्) भ्वा A. वे. सहने, to bear. Pre लट्—क्षमते. Pot. विधिलिङ्—क्षमेत. Imp. लोट्—क्षमताम्. Impf. लङ्—अक्षमत. Perf. लिट्—चक्षमे, चक्षमाते, चक्षमिरे. चक्षमिषे—चक्षंसे, चक्षमाथे. चक्षमिध्वे-चक्षन्ध्वे. चक्षमे, चक्षमिवहे-चक्षण्वहे, चक्षमिमहे-चक्षण्महे. Aor. लुङ्—अक्षमिष्ट-अक्षंस्त. Fu. लृट्—क्षमिष्यते-क्षंस्यते. Per Fu. लुट्—क्षमिता-क्षन्ता. Con. लृङ्—अक्षमिष्यत-अक्षंस्यत. Ben. आशिषि लिङ्—क्षमिषीष्ट-क्षंसीष्ट. Pas. कर्मणि—क्षम्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अक्षमि. Cau. णिजन्त—क्षमयति. Aor. णिच्-लुङ्—अचिक्षमत्-त. Des.

सनन्त—चिक्षमिषते-चिक्षंसते. Fre. यङन्त—चङ्क्षम्यते. Kri. कृत्य—क्षन्तव्यः. PP. निष्ठा—क्षान्तः. IP. क्त्वा—क्षान्त्वा-क्षमित्वा. Inf. तुमुन्—क्षमितुम्-क्षन्तुम्.

क्षम् (क्षमू)—दिवा P. वे. सहने, to bear. Pre. लट्—क्षाम्यति. Pot. विधिलिङ्—क्षाम्येत्. Imp. लोट्—क्षाम्यतु. Impf. लङ्—अक्षाम्यत्. Perf. लिट्—चक्षाम. चक्षमिथ-चक्षन्थ, चक्षाम-चक्षम, चक्षमिव-चक्षण्व. Aor. लुङ्—अक्षमत्. Fu. लृट्—क्षमिष्यति-क्षंस्यति. Per Fu. लुट्—क्षमिता-क्षन्ता. Ben. आशिषि लिङ्—क्षम्यात्. Pas. कर्मणि—क्षम्यते. Cau. णिजन्त—क्षमयति, Aor. णिच्-लुङ्—अचिक्षमत्. Des. सनन्त—चिक्षमिषति-चिक्षंसति. Inf. तुमुन्—क्षमितुम्-क्षन्तुम्.

'अपितः क्षाम्यतेः क्षान्तिः, क्षमूषः क्षमतेः क्षमा'.

क्षि—भ्वा P. अ. क्षये, to wane, to decay. Pre. लट्—क्षयति. Pot. विधिलिङ्—क्षयेत्. Imp. लोट्—क्षयतु. Impf. लङ्—अक्षयत्. Perf. लिट्—चिक्षाय, चिक्षियतुः, चिक्षियुः, चिक्षयिथ-चिक्षेथ (थलि भारद्वाजनियमाद् इड्विकल्पः, क्रादिनियमाद् वमयोस्तु नित्यम्), चिक्षियथुः, चिक्षिय. चिक्षाय, चिक्षियिव, चिक्षियिम. Aor. लुङ्—अक्षैषीत्. अक्षैषीः. Fu. लृट्—क्षेष्यति. Per Fu. लुट्—क्षेता, Ben. आशिषि लिङ्—क्षीयात्. Pas. कर्मणि—क्षीयते (अन्तर्भावितण्यर्थे अयं सकर्मकः, 'न क्षीयते इत्यक्षरम्' इति भाष्ये दर्शनात्). Cau. णिजन्त—क्षाययति, Aor. णिच्-लुङ्—अचिक्षयत्. Des. सनन्त—चिक्षीषति. Fre.

यङन्त—चेक्षीयते. PP. निष्ठा—क्षीणः-क्षितः. IP. क्त्वा—क्षित्वा. Inf. तुमुन्—क्षेतुम्.

क्षि—स्वा P. अ. हिंसायाम्, to destroy. Pre. लट्—क्षिणोति. Pot. विधिलिङ्—क्षिणुयात्. Imp. लोट्—क्षिणोतु. Impf. लङ्—अक्षिणोत्.

'इमां हृदि व्यायतपातमक्षिणोत्'.
'न तद्यशः शस्त्रभृतां क्षिणोति'.

क्षि—तुदा P. अ. निवासगत्योः, to dwell, to go. Pre. लट्—क्षियति. Pot. विधिलिङ्—क्षियेत्. Imp. लोट्—क्षियतु. Impf. लङ्—अक्षियत्. Perf. लिट्—चिक्षाय, चिक्षियतुः, चिक्षियुः. चिक्षयिथ-चिक्षेथ, Per Fu. लुट्—क्षेता. PP. निष्ठा—क्षीणो देवदत्तः. अकर्मकत्वाद्-गत्यर्थत्वाद् वा कर्त्तरि क्तः. 'निष्ठायामण्यदर्थे' इति दीर्घः. 'क्षियोदीर्घाद्' इति निष्ठानत्वम्. ण्यदर्थे—भावे कर्मणि च दीर्घो न भवति. भावे क्षितम्. 'आक्रोशे दैन्ये वा,' क्षीणायुर्वृषलः, क्षितायुर्वृषलः.

क्षिप्—दिवा P, अ. प्रेरणे, to send, क्षेपणे ; to throw. Pre. लट्—क्षिप्यति. Impf. लङ्—अक्षिप्यत्. Perf. लिट्—चिक्षेप, चिक्षिपतुः, चिक्षिपुः. चिक्षेपिथ. चिक्षिपिव. Aor. लुङ्—अक्षैप्सीत्, अक्षैप्ताम्, अक्षैप्सुः. Per Fu. लुट्—क्षेप्ता. Ben. आशिषि लिङ्—क्षिप्यात्. Pas. कर्मणि—क्षिप्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अक्षेपि. Cau. णिजन्त—क्षेपयति, Aor. णिच्-लुङ्—अचिक्षिपत्.

Des. सनन्त—चिक्षिप्सति. Fre. यङन्त—चेक्षिप्यते. PP निष्ठा—क्षिप्तः. IP. क्त्वा—क्षिप्त्वा. Inf. तुमुन्—क्षेप्तुम्.

'द्वाविमावम्भसि क्षिप्य गले बध्वा महाशिलाम्'.

'स्वरेण नीचेन शपिं क्रुपिं क्षपिम्'

इति पाठादयम् अनिट्.

क्षिप्—तुदा U. अ. प्रेरणे, to send क्षेपणे, to throw. Pre. लट्—क्षिपति–ते. Pot. विधिलिङ्—क्षिपेत्-क्षिपेत. Imp. लोट्—क्षिपतु-ताम्. Impf. लङ्—अक्षिपत्–त. Perf. लिट्—चिक्षेप-चिक्षिपे. चिक्षेपिथ-चिक्षिपिषे. चिक्षिपिव-चिक्षिपिवहे. Aor. लुङ्—अक्षैप्सीत्-अक्षिप्त, अक्षैप्ताम्-अक्षिप्साताम्. Fu. लृट्—क्षेप्स्यति–ते. Per Fu. लुट्—क्षेप्ता. Ben. आशिषि लिङ्—क्षिप्यात्-क्षिप्सीष्ट. Pas. कर्म्मणि—क्षिप्यते. Cau. णिजन्त—क्षेपयति, Aor. णिच्-लुङ्—अचिक्षिपत्. Des. सनन्त—चिक्षिप्सति–ते. Fre. यङन्त—चेक्षिप्यते. Inf. तुमुन्— क्षेप्तुम्.

क्षुभ्—भ्वा A. से. संचलने, to disturb. संचलनं प्रकृतिविपर्य्यासो गमनं च. Pre. लट्—क्षोभते. Perf. लिट्—चुक्षुभे. Aor. लुङ्—अक्षुभत्-अक्षोभिष्ट. Fu. लृट्—क्षोभिष्यते. Per Fu. लुट्—क्षोभिता. Ben. आशिषि लिङ्—क्षोभिषीष्ट. Pas. कर्म्मणि—क्षुभ्यते, Aor, कर्म-लुङ्—अक्षोभि. Cau. णिजन्त—क्षोभयति–ते, Aor. णिच्-लुङ्—अचुक्षुभत्–त. Des. सनन्त—चुक्षोभिषते-चुक्षुभिषते. Fre. यङन्त—चोक्षुभ्यते. PP. निष्ठा—क्षुभितः, मन्थार्थे तु क्षुब्धः

मन्थ:. द्रवद्रव्यसंपृक्ता: सक्तवोमन्थ:, मन्थनदण्डश्च. IP. क्त्वा—क्षुभित्वा-क्षोभित्वा. Inf. तुमुन्—क्षोभितुम्.

क्षुभ्—दिवा P. से. संचलने, to disturb. Pre. लट्—क्षुभ्यति. Perf. लिट्—चुक्षोभ. Aor. लुङ्—अक्षुभत्. Per Fu. लुट्—क्षोभिता. Ben. आशिषि-लिङ्—क्षुभ्यात्. Pas. कर्मणि—क्षुभ्यते. Cau. णिजन्त—क्षोभयति. Des. सनन्त—चुक्षुभिषति-चुक्षोभिषति. Inf. तुमुन्—क्षोभितुम्.

क्षुभ्—क्र्या P. से. संचलने, to disturb. Pre. लट्—क्षुभ्नाति. Pot. विधिलिङ्—क्षुभ्नीयात्. Imp. लोट्—क्षुभ्नातु. क्षुभाण. क्षुभ्नानि. Impf. लङ्—अक्षुभ्नात्. Perf. लिट्—चुक्षोभ. चुक्षोभिथ. चुक्षोभ. Aor. लुङ्—अक्षोभीत्. अक्षोभी:. अक्षोभिषम्. Per Fu. लुट्—क्षोभिता. Ben. आशिषि-लिङ्—क्षुभ्यात्. Des. सनन्त—चुक्षुभिषति. PP. निष्ठा—क्षुभित:. IP. क्त्वा—क्षुभित्वा. Inf. तुमुन्—क्षोभितुम्.

ख

खन्—भ्वा U. से. अवदारणे, to dig. Pre. लट्—खनति-खनते. Pot. विधिलिङ्—खनेत्-खनेत. Imp. लोट्—खनतु-खनताम्. Perf. लिट्—चखान-चख्ने, चख्नतुः-चख्नाते, चख्नुः-चख्निरे. चखनिथ-चख्निषे, चख्नथुः-चख्नाथे, चख्न-चख्निध्वे. चखान-चखन-चख्ने, चख्निव-चख्निवहे, चख्निम-चख्निमहे. Aor. लुङ्—अखनीत् अखानीत्-अखनिष्ट. Fu. लृट्—खनिष्यति-खनिष्यते. Per Fu. लुट्—खनिता. Ben. आशिषि लिङ्—खायात्-खन्यात्-खनिषीष्ट. Pas. कर्मणि—खायते-खन्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अखानि. Cau. णिजन्त—खानयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्-अचीखनत्-त. Des. सनन्त—चिखनिषति-ते. Fre. यङन्त—चंखन्यते-चाखायते. PP. निष्ठा—खातः. IP. क्त्वा—खनित्वा-खात्वा. Inf. तुमुन्—खनितुम्.

खाद्—भ्वा P. से. भक्षणे, to eat. Pre. लट्—खादति. Pot. विधिलिङ्—खादेत्. Imp. लोट्—खादतु. Impf. लङ्—अखादत्. Perf. लिट्—चखाद, चखादिथ. Aor. लुङ्—अखादीत्. अखादीः. अखादिषम्. Fu. लृट्—खादिष्यति. Per. Fu. लुट्—खादिता. Ben. आशिषि-लिङ्—खाद्यात्. Pas. कर्मणि—खाद्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अखादि. Cau. णिजन्त—खादयति अन्नं वटुना. Aor.

णिच्-लुङ्—अचखादत्. Des. सनन्त—चिखादिषति. Fre. यङन्त—चाखाद्यते. PP. निष्ठा—खादितः. IP. क्त्वा—खादित्वा. Inf. तुमुन्—खादितुम्.

खिद्— दिवा A. अ. दैन्ये, to be depressed, to suffer misery. Pre. लट्—खिद्यते, Perf. लिट्—चिखिदे. Aor. लुङ्—अखित्त. Per Fu. खेत्ता. Ben. आशिषि लिङ्—खित्सीष्ट. Pas. कर्मणि—खिद्यते. Cau. णिजन्त—खेदयति, Aor. णिच्-लुङ्—अचीखिदत्. Des. सनन्त—चिखित्सते. Fre. यङन्त—चेखिद्यते. PP. निष्ठा—खिन्नः. IP. क्त्वा—खित्वा. Inf. तुमुन्—खेत्तुम्.

खिद्—रुधा A. अ. दैन्ये. Pre. लट्—खिन्ते.

ख्या—अदा P. अ. प्रकथने, to proclaim, to tell. अस्य आर्द्धधातुकमात्रे प्रयोगाभावः, सार्वधातुकमात्रमस्य विषयः. अत एव अस्मात्—लिडादयः तृजादयश्च न भवन्ति. संपूर्वस्य ख्यातेः प्रयोगोऽपि न भवति, संख्येति प्रयोगस्तु चक्षिङ एव,नास्येति. Pre. लट्—ख्याति. Pot. विधिलिङ्—ख्यायात्. Imp. लोट्—ख्यातु. Impf. लङ्—अख्यात्.

ग

गण—(अदन्तः)—चुरा U. से. संख्याने, to count, to enumerate. इह संख्यानं नाम संख्यानिमित्त-ज्ञानविशेषः, भागशोऽवस्थानं च. Pre. लट्—गणयति-ते. गणयसि-से. गणयामि-गणये. Pot. विधिलिङ्—गणयेत्-त. Imp. लोट्—गणयतु-गणयताम्. Impf. लङ्—अगणयत्-त. Perf. लिट्—गणयांचकार-चक्रे. Aor. लुङ्—अजगणत्-त, अजीगणत्-त. Fu. ऌट्—गणयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—गणयिता. Ben. आशिषि लिङ्—गण्यात्, गणयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—गण्यते. Des. सनन्त—जिगणयिषति-ते. Fre. यङन्त—जंगण्यते. PP. निष्ठा—गणितः. IP. क्त्वा—गणयित्वा, Inf. तुमुन्—गणयितुम्.

गद्—भ्वा P. से. व्यक्तायां वाचि, to say, to speak. Pre. लट्—गदति. Pot. विधिलिङ्—गदेत्. Imp. लोट्—गदतु. Impf. लङ्—अगदत्. Perf. लिट्—जगाद. Aor. लुङ्—अगदीत् अगादीत्. Fu. ऌट्—गदिष्यति. Per Fu. लुट्—गदिता. Ben. आशिषि लिङ्—गद्यात्. Pas. कर्मणि—गद्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अगादि. Cau. णिजन्त—गादयति, Aor. णिच्-लुङ्—अजीगदत्. Des. सनन्त—जिगदिषति. Kri. कृत्य—गद्यम्. PP. निष्ठा—गदितः. IP. क्त्वा—गदित्वा. Inf. तुमुन्—गदितुम्.

गम्—भ्वा P. अ. गतौ, to go. Pre. लट्—गच्छति. गच्छसि. गच्छामि. Pot. विधिलिङ्—गच्छेत्. गच्छेः. गच्छेयम्. Imp. लोट्—गच्छतु. गच्छ. गच्छानि. Impf. लङ्—अगच्छत्. अगच्छः. अगच्छम्. Perf. लिट्—जगाम, जग्मतुः, जग्मुः. जगन्थ-जगमिथ, जग्मथुः, जग्म. जगाम-जगम, जग्मिव, जग्मिम. Aor. लुङ्—अगमत्. अगमः. अगमम्. Fu. ऌट्—गमिष्यति. गम्धातोः सकारादेरिट् परस्मैपदेषु. Per Fu. लुट्—गन्ता. Con. ऌङ्—अगमिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—गम्यात्. Pas. कर्मणि—गम्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अगामि. Cau. णिजन्त—गमयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अजीगमत्-त. Des. सनन्त—जिगमिषति. Fre. यङन्त—गत्यर्थाद् धातोः कौटिल्यार्थे एव यङ् भवति, न तु क्रियासमभिहारे. कुटिलं गच्छति इति—जङ्गम्यते. Kri. कृत्य—गन्तव्यः. PP. निष्ठा—गतः. IP. क्त्वा—गत्वा. Inf. तुमुन्—गन्तुम्.

The cau. too with the prep.—आ, may follow the Atm., if it means to have patience ; आगमयस्व तावत्, wait a little.

With prep. सम्, it follows the Atm., if intransitive ; संगच्छते, Aor. लुङ्—समगत-समगंस्त.

गर्ज्—भ्वा P. से. शब्दे, to roar. Pre. लट्—गर्जति. Pot. विधिलिङ्—गर्जेत् Imp. लोट्—गर्जतु. Impf. लङ्—अगर्जत्. Perf. लिट्—जगर्ज. Aor. लुङ्—अगर्जीत्. Per Fu. लुट्—गर्जिता. Ben. आशिषि लिङ्—

गर्ज्यात्. Pas. कर्मणि—गर्ज्यते. Cau. णिजन्त—गर्जयति. Aor. णिच्-लुङ्—अजगर्जत्. Des. सनन्त—जिगर्जिषति. PP. निष्ठा—गर्जितः. IP. क्त्वा—गर्जित्वा. Inf. तुमुन्—गर्जितुम्.

गा—(गाङ्)—भ्वा A. अ. गतौ, to go.

Pre. लट्—	गाते	गाते	गाते
	गासे	गाथे	गाध्वे.
	गे	गावहे	गामहे.
Pot. विधिलिङ्—	गेत	गेयाताम्	गेरन्.
	गेथाः	गेयाथाम्	गेध्वम्.
	गेय	गेवहि	गेमहि.

Imp. लोट्—गाताम्, गास्व, गै. Impf. लङ्—अगात, अगाथाः, अगे. Perf. लिट्—जगे, जगाते, जगिरे. जगिषे, जगाथे, जगिध्वे. जगे, जगिवहे, जगिमहे. Aor. लुङ्—अगास्त. अगास्थाः. अगासि. Fu. ऌट्—गास्यते. Per Fu. लुट्—गाता. Con. ऌङ्—अगास्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—गासीष्ट. Pas. कर्मणि—गीयते. Aor. कर्म-लुङ्—अगायि. Cau. णिजन्त—गापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अजीगपत्. Des. सनन्त—जिगासते. Fre. यङन्त—जेगीयते. Inf. तुमुन्—गातुम्.

गाह्—(गाहृ)—भ्वा A.से. विलोड़ने, to agitate; प्रवेशे, to dive, to bathe. Pre. लट्—गाहते. Pot. विधिलिङ्—गाहेत. Imp. लोट्—गाहताम् Impf.

लङ्—अगाहत. Perf. लिट्—जगाहे. जगाहिषे, जघाक्षे, जगाहाथे, जगाहिध्वे-जगाहिढ्वे-जघाढ्वे. जगाहे. Aor. लुङ्—अगाढ-अगाहिष्ट, अघाक्षाताम्-अगाहिषाताम्, अघाक्षत-अगाहिषत. अगाढाः-अगाहिष्ठाः, अघाक्षाथाम्-अगाहिषाथाम्, अघाढ्वम्-अगाहिध्वम्-ढ्वम्. अघाक्षि-अगाहिषि. Fu. ऌट्—गाहिष्यते-घाक्ष्यते. Per Fu. लुट्—गाहिता-गाढा. Con. ऌङ्—अगाहिष्यत-अघाक्ष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—गाहिषीष्ट-घाक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—गाह्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अगाहि. Cau. णिजन्त—गाहयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अजीगहत्-त. Des. सनन्त—जिघाक्षते-जिगा-हिषते. Fre. यङन्त—जागाह्यते. PP. निष्ठा—गाढः. IP. क्त्वा—गाहित्वा-गाढ्वा. Inf. तुमुन्—गाहितुम्-गाढुम्.

गुप्—(गुपू)—भ्वा P. वे. रक्षणे, to defend, to protect, Pre. लट्—गोपायति. Pot. विधिलिङ्—गोपायेत्. Imp. लोट्—गोपायतु. Impf. लङ्—अगोपायत्. Perf. लिट्—गोपायांचकार-जुगोप, गोपायांचक्रतुः, जुगुपतुः. गोपायांचकर्थ-जुगोपिथ-जुगोप्थ. गोपायांचकार-जुगोप, गोपायांचकृव-जुगुपिव जुगुप्व. Aor. लुङ्—अगोपायीत्-अगोपीत्-अगौप्सीत्, अगोपायिष्टाम्-अगोपिष्टाम्-अगौप्ताम्. Fu. ऌट्—गोपायिष्यति-गोपिष्यति-गोप्स्यति. Per Fu. लुट्—गोपायिता-गोपिता-गोप्ता. Con. ऌङ्—अगोपायिष्यत्-अगोपिष्यत् अगोप्स्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—गोपाय्यात्-गुप्यात्. Pas. कर्मणि—गोपाय्यते-गुप्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अगोपायि-अगोपि. Cau. णिजन्त—गोपाययति-

ते-गोपयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अजुगोपायत्-त-अजूगुपत्-त. Des. सनन्त—जुगोपायिषति-जुगुप्सति-जुगुपिषति-जुगोपिषति. Fre. यङन्त—जोगुप्यते. Kri. कृत्य—गोपायितव्यः-गोपितव्यः-गोप्तव्यः,-गोपनीयः, गोप्यः. PP. निष्ठा गोपायितः गुप्तः. IP. क्त्वा—गोपायित्वा-गुपित्वा-गोपित्वा-गुप्त्वा. Inf. तुमुन्—गोपायितुम्-गोपितुम्-गोप्तुम्.

The desiderative form of this verb, Atm. means 'to reproach'. निन्दार्थे गुप्-धातुर्नित्यसन्नन्तः, अस्माद् नित्यमेव निन्दार्थे आत्मनेपदम्. सनोऽत्र अनार्द्धधातुकत्वान्नेट्. Pre. लट्—जुगुप्सते. Pot. विधिलिङ्—जुगुप्सेत. Imp. लोट्—जुगुप्सताम्. Impf. लङ्—अजुगुप्सत. Perf. लिट्—जुगुप्सांचक्रे. Aor. लुङ्—अजुगुप्सिष्ट. Fu. लृट्—जुगुप्सिष्यते. Per Fu. लुट्—जुगुप्सिता. Ben. आशिषि लिङ्—जुगुप्सिषीष्ट. Pas. कर्मणि—जुगुप्स्यते. Cau. णिजन्त—जुगुप्सयते. Kri. कृत्य—जुगुप्सितव्यः. PP. निष्ठा—जुगुप्सितः. Inf. तुमुन्—जुगुप्सितुम्.

गुह्—(गुहू)—भ्वा U. से. संवरणे. to hide, to cover, to keep secret. Pre. लट्—गूहति-गूहते. Pot. विधिलिङ्—गूहेत्-त. Imp. लोट्—गूहतु-गूहताम्. Impf. लङ्—अगूहत्-त. Perf. लिट्—जुगूह-जुगुहे, जुगूहतुः-जुगुहाते, जुगूहुः-जुगुहिरे. जुगूहिथ-जुगोढ-जुगुहिषे-जुघुक्षे, जुगूहथुः—जुगुहाथे, जुगूह-जुगुहिध्वे-जुघुध्वे. जुगूह-जुगुहे, जुगूहिव-जुगूह्व-जुगुहिवहे-जुगुह्वहे, जुगूहिम-जुगूह्म-जुगुहिमहे-जुगुह्महे. Aor. लुङ्—अगूहीत्-अघुक्षत्-अगूहिष्ट-

अगूढ़-अघुक्षत. Fu. लृट्—गूहिष्यति-घोक्ष्यति-गूहिष्यते-घोक्ष्यते. Per Fu. लुट्—गूहिता-गोढ़ा. Ben. आशिषि लिङ्—गुह्यात्-गूहिषीष्ट घुक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—गुह्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अगूहि. Cau. णिजन्त—गूहयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अजूगुहत्-त. Des. सनन्त—जुघुक्षति-ते. Fre. यङन्त—जोगुह्यते. PP. निष्ठा—गूढ़ः. IP. क्त्वा—गुहित्वा-गूहित्वा-गूढ्वा. Inf. तुमुन्—गूहितुम्-गोढुम्.

गृह्—भ्वा A. वे. ग्रहणे to take. Pre. लट्—गर्हते. Pot. विधिलिङ्—गर्हेत. Imp. लोट्—गर्हताम्. Impf. लङ्—अगर्हत. Perf. लिट्—जगृहे. जगृहिषे-जघृक्षे. जगृहिध्वे-जगृहिढ्वे-जघृढ्वे. जगृहे, जगृह्वहे-जगृहिवहे. Aor. लुङ्—अगर्हिष्ट-अघृक्षत, अगर्हिषाताम्-अघृक्षाताम्, अगर्हिषत-अघृक्षन्त. अगर्हिष्ठाः-अघृक्षथाः, अगर्हिषाथाम्-अघृक्षाथाम्. अगर्हिषि-अघृक्षि, अगर्हिष्वहि-अघृक्षावहि, अगर्हिष्महि-अघृक्षामहि. Fu. लृट्—गर्हिष्यते-घर्क्ष्यते. Per Fu. लुट्—गर्हिता-गर्ढा. Con. लृङ्—अगर्हिष्यत-अघर्क्ष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—गर्हिषीष्ट-घृक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—गृह्यते, Cau. णिजन्त—गर्हयति-ते. Des. सनन्त—जिगर्हिषते-जिघृक्षते. Fre. यङन्त—जरीगृह्यते. IP. क्त्वा—गर्हित्वा-गर्ढ्वा. Inf. तुमुन्—गर्हितुम्.

गॄ—तुदा P. से. निगरणे, to devour, to swallow. Pre. लट्—गिरति-गिलति. Pot. विधिलिङ्—गिरेत् गिलेत्. Imp. लोट्—गिरतु-गिलतु. Impf. लङ्—अगिरत्-अगिलत्. Perf. लिट्—जगार-जगाल. जगरिथ-

जगलिथ. जगार-जगाल, जगरिव-जगलिव. Aor. लुङ्— अगारीत्-अगालीत्, अगारिष्टाम् अगालिष्टाम्. अगारीः. अगालीः, अगारिष्टम्-अगालिष्टम्. अगारिषम्-अगालिषम्, अगारिष्व-अगालिष्व.

Fu. लृट्—	गरिष्यति	गरीष्यति,
	गलिष्यति	गलीष्यति.
Per Fu. लुट्—	गरिता	गरीता,
	गलिता	गलीता.
Con. लृङ्—	अगरिष्यत्	अगरीष्यत्,
	अगलिष्यत्	अगलीष्यत्.

Ben. आशिषि लिङ्—गीर्य्यात्. Pas. कर्मणि—गीर्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अगारि, अगालि. Cau. णिजन्त—गारयति-गालयति, Aor. णिच्-लुङ्—अजीगरत्-अजीगलत्. Des. सनन्त—जिगरिषति-जिगलिषति. Fre. यङन्त—जेगिल्यते. PP. निष्ठा—गीर्णः. Inf. तुमुन्—गरितुम्-गलितुम्, गरीतुम्-गलीतुम्.

गॄ with अव	अवगिरते	अवगिलते.
,, ,, सम्	संगिरते	संगिलते.

नित्यं शब्दं संगिरन्ते वैयाकरणाः.

गॄ—क्र्या P. से, शब्दे, to sound, to speak. Pre. लट्—गृणाति. Pot. विधिलिङ्—गृणीयात्. Imp. लोट्—गृणातु. गृणीहि. गृणानि. Impf. लङ्—अगृणात्.

Perf. लिट्—जगार. Aor. लुङ्—अगारीत्, Fu. लृट्—गरिष्यति-गरीष्यति. Per Fu. लुट्—गरिता-गरीता. Con. लृङ्—अगरिष्यत्-अगरीष्यत्. Pas. कर्मणि—गीर्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अगारि. Cau. णिजन्त—गारयति, Aor. णिच्-लुङ्—अजीगरत्. Des. सनन्त—जिगरिषति. PP. निष्ठा—गीर्णः. Inf. तुमुन्—गरितुम्-गरीतुम्.

गै—भ्वा P. अ. शब्दे to sing. Pre. लट्—गायति. Pot. विधिलिङ्—गायेत्. Imp. लोट्—गायतु. Impf. लङ्—अगायत्. Perf. लिट्—जगौ. Aor. लुङ्—अगासीत्. Fu. लृट्—गास्यति. Per Fu. लुट्—गाता. Con. लृङ्—अगास्यत्, Ben. आशिषि लिङ्—गेयात्. Pas. कर्मणि—गीयते, Aor. कर्म-लुङ्—अगायि. Cau. णिजन्त—गापयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अजीगपत्-त. Des. सनन्त—जिगासति. Fre. यङन्त—जेगीयते. Kri. कृत्य—गातव्यः, गानीयः, गेयः. PP. निष्ठा—गीतः. IP. क्त्वा—गीत्वा, प्रगाय, Inf. तुमुन्—गातुम्.

ग्रन्थ्—(ग्रथि)—भ्वा A. से. कौटिल्ये, to be crooked. Pre. लट्—ग्रन्थते. Pot. विधिलिङ्—ग्रन्थेत. Imp. लोट्—ग्रन्थताम्. Impf. लङ्—अग्रन्थत. Perf. लिट्—जग्रन्थे. Aor. लुङ्—अग्रन्थिष्ट. Fu. लृट्—ग्रन्थिष्यते. Per Fu. लुट्—ग्रन्थिता. Con. लृङ्—अग्रन्थिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—ग्रन्थिषीष्ट. Pas. कर्मणि—ग्रन्थ्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अग्रन्थि. Cau. णिजन्त—ग्रन्थयति-ते, Aor. णिच लुङ्—अजग्रन्थत्-त. Des. सनन्त—जिग्रन्थिषते

Fre. यङन्त—जाग्रन्थ्यते. Kri. कृत्य—ग्रन्थितव्यः. PP. निष्ठा—ग्रन्थितः. IP. क्त्वा—ग्रन्थित्वा. Inf. तुमुन्—ग्रन्थितुम्.

ग्रन्थ्—क्र्या P. से. सन्दर्भे, to tie, to fasten—

Pre. लट्—	ग्रथ्नाति	ग्रथ्नीतः	ग्रथ्नन्ति
	ग्रथ्नासि	ग्रथ्नीथः	ग्रथ्नीथ
	ग्रथ्नामि	ग्रथ्नीवः	ग्रथ्नीमः
Pot. विधिलिङ्—	ग्रथ्नीयात्	ग्रथ्नीयाताम्	ग्रथ्नीयुः
	ग्रथ्नीयाः	ग्रथ्नीयातम्	ग्रथ्नीयात
	ग्रथ्नीयाम्	ग्रथ्नीयाव	ग्रथ्नीयाम.
Imp. लोट्—	ग्रथ्नातु	ग्रथ्नीताम्	ग्रथ्नन्तु
	ग्रथान	ग्रथ्नीतम्	गथ्नीत
	ग्रथ्नानि	ग्रथ्नाव	ग्रथ्नाम
Impf. लङ्—	अग्रथ्नात्	अग्रथ्नीताम्	अग्रथ्नन्
	अग्रथ्नाः	अग्रथ्नीतम्	अग्रथ्नीत
	अग्रथ्नाम्	अग्रथ्नीव	अग्रथ्नीम
Perf. लिट्—	जग्रन्थ	जग्रन्थतुः / जग्रथतुः	जग्रन्थुः / जग्रथुः
	जग्रन्थिथ	जग्रन्थथुः / जग्रथथुः	जग्रन्थ / जग्रथ
	जग्रन्थ	जग्रन्थिव / जग्रथिव	जग्रन्थिम / जग्रथिम

केचित्—प्रथमपुरुषैकवचने-जग्रथ, उत्तमपुरुषैकवचने—जग्रथ-जग्राथ, एवम् अतुसादिषु—ग्रेथतुः, ग्रेथुः, इति वदन्ति तद्भाष्यादौ अनुक्तत्वादप्रमाणमिति प्रामाणिकाः. Aor. लुङ्—अग्रन्थीत्. Fu. ऌट्—ग्रन्थिष्यति. Per Fu. लुट्—ग्रन्थिता. Con. ऌङ्—अग्रन्थिष्यत्. Ben. आशिर्लिङ्—ग्रथ्यात्. ग्रथ्याः. ग्रथ्यासम्. Pas. कर्मणि—ग्रथ्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अग्रन्थि. Cau. णिजन्त—ग्रन्थयति, Aor. णिच् लुङ्—अजग्रन्थत्. Des. सनन्त—जिग्रन्थिषति. Fre. यङन्त—जाग्रथ्यते. Kri. कृत्य—ग्रन्थितव्यः. PP. निष्ठा—ग्रथितः. IP. क्त्वा—ग्रथित्वा-ग्रन्थित्वा. Inf. तुमुन्—ग्रन्थितुम्.

ग्रस्—भ्वा A. से. अदने, to swallow, to eat. Pre. लट्—ग्रसते. Pot. विधिलिङ्—ग्रसेत. Imp. लोट्—ग्रसताम्. Impf. लङ्—अग्रसत. Perf. लिट्—जग्रसे. Aor. लुङ्—अग्रसिष्ट. Fu. ऌट्—ग्रसिष्यते. Per Fu. लुट्—ग्रसिता. Con. ऌङ्—अग्रसिष्यत. Ben. आशिर्लिङ्—ग्रसिषीष्ट. Pas. कर्मणि—ग्रस्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अग्रासि. Cau. णिजन्त—ग्रासयति पिण्डं देवदत्त, Aor. णिच्-लुङ्—अजिग्रसत्. Des. सनन्त—जिग्रसिषते. PP. निष्ठा—ग्रस्तः. IP. क्त्वा—ग्रसित्वा-ग्रस्त्वा. Inf. तुमुन्—ग्रसितुम्.

ग्रह्—क्र्या U. से. उपादाने, to take,

परस्मैपद.

Pre. लट्—	गृह्णाति	गृह्णीतः	गृह्णन्ति
	गृह्णासि	गृह्णीथः	गृह्णीथ
	गृह्णामि	गृह्णीवः	गृह्णीमः

आत्मनेपद.

गृह्णीते	गृह्णाते	गृह्णते
गृह्णीषे	गृह्णाथे	गृह्णीध्वे
गृह्णे	गृह्णीवहे	गृह्णीमहे

Pot. विधिलिङ्—गृह्णीयात्—गृह्णीत.

परस्मैपद.

Imp. लोट्—	गृह्णातु	गृह्णीताम्	गृह्णन्तु
	गृहाण	गृह्णीतम्	गृह्णीत
	गृह्णानि	गृह्णाव	गृह्णाम

आत्मनेपद.

गृह्णीताम्	गृह्णाताम्	गृह्णताम्
गृह्णीष्व	गृह्णाथाम्	गृह्णीध्वम्
गृह्णै	गृह्णावहै	गृह्णामहै

परस्मैपद.

Impf. लङ्—	अगृह्णात्	अगृह्णीताम्	अगृह्णन्
	अगृह्णाः	अगृह्णीतम्	अगृह्णीत
	अगृह्णाम्	अगृह्णीव	अगृह्णीम

आत्मनेपद.

अगृह्णीत	अगृह्णाताम्	अगृह्णत
अगृह्णीथाः	अगृह्णाथाम्	अगृह्णीध्वम्
अगृह्णि	अगृह्णीवहि	अगृह्णीमहि

परस्मैपद

Perf. लिट्—	जग्राह	जगृहतुः	जगृहुः
	जग्रहिथ	जगृहथुः	जगृह
	जग्राह	जगृहिव	जगृहिम.

आत्मनेपद

जगृहे	जगृहाते	जगृहिरे
जगृहिषे	जगृहाथे	जगृहिध्वे
जगृहे	जगृहिवहे	जगृहिमहे

Aor. लुङ्—अग्रहीत्-अग्रहीष्ट. अग्रहीः-अग्रहीष्ठाः. अग्रहीषम्-अग्रहीषि. Fu. लृट्—ग्रहीष्यति-ग्रहीष्यते. Per Fu. लुट्—ग्रहीता. Con. लृङ्—अग्रहीष्यत्-अग्रहीष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—गृह्यात्-ग्रहीषीष्ट. Pas. कर्मणि—गृह्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अग्राहि. Cau. णिजन्त—ग्राहयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अजिग्रहत्-त. Des. सनन्त—जिघृक्षति-ते. Fre. यङन्त—जरीगृह्यते. PP. निष्ठा—गृहीतः. IP. क्त्वा—गृहीत्वा. Inf. तुमुन्—ग्रहीतुम्.

ग्लै—भ्वा P. अ. हर्षक्षये, to droop, to be weary. Pre. लट्—ग्लायति. Pot. विधिलिङ्—ग्लायेत्. Imp. लोट्—ग्लायतु. Impf. लङ्—अग्लायत्. Perf. लिट्—

जग्लौ	जग्लतुः	जग्लुः
जग्लाथ } जग्लिथ	जग्लथुः	जग्ल
जग्लौ	जग्लिव	जग्लिम

Aor. लुङ्—	अग्लासीत्	अग्लासिष्टाम्	अग्लासिषुः
	अग्लासीः	अग्लासिष्टम्	अग्लासिष्ट
	अग्लासिषम्	अग्लासिष्व	अग्लासिष्म

Fu. लृट्—ग्लास्यति. Per Fu. लुट्—ग्लाता. Con. लृङ्—अग्लास्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—ग्लायात्·ग्लेयात्. Pas. कर्मणि—ग्लायते, Aor. कर्म-लुङ्—अग्लायि. Cau. णिजन्त—ग्लपयति–ते, ग्लापयति–ते, Aor. णिच्-लुङ्—अजिग्लपत्. Des. सनन्त—जिग्लासति. Fre. यङन्त—जाग्लायते. Kri. कृत्य—ग्लातव्यः, ग्लानीयः, ग्लेयः. PP. निष्ठा—ग्लानः. IP. क्त्वा—ग्लात्वा, प्रग्लाय. Inf. तुमुन्—ग्लातुम्. अनुपसर्गाद्णिचि ह्रस्वो वा.

घ

घुष्—(घुषिर्)—भ्वा P. से. अविशब्दने. विशब्दनं प्रतिज्ञानं तच्च शब्देन स्वाभिप्रायप्रकाशनम्. अस्माद् अस्मिन्नर्थे यथाप्रयोगं घुषिर् इति धातुर्वर्त्तते. शब्दमात्रे, to sound, to declare. Pre. लट्—घोषति. Pot. विधिलिङ्—घोषेत्. Imp. लोट्—घोषतु. Impf. लङ्—अघोषत्. Perf. लिट्—जुघोष. Aor. लुङ्—अघोषीत्-अघुषत्, अघोषिष्टाम्-अघुषताम्. Fu. लृट्—घोषिष्यति. Per Fu. लुट्—घोषिता. Con. लृङ्—अघोषिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—घुष्यात्. Pas. कर्मणि—घुष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अघोषि. Cau. णिजन्त—घोषयति, Aor. णिच्-लुङ्—अजूघुषत्. Des. सनन्त—जुघुषिषति-जुघोषिषति. Fre. यङन्त—जोघुष्यते. Kri. कृत्य—घोषितव्यः, घोषणीयः. PP. निष्ठा—घुष्टा रज्जुः (अविशब्दनार्थे). घुषितं वाक्यम् (शब्देन प्रकटीकृताभिप्रायम्). with सम्—संघुष्टः, संघुषितः. IP. क्त्वा—घुषित्वा-घोषित्वा. Inf. तुमुन्—घोषितुम्. अविशब्दनार्थे निष्ठायामनिट्; संपूर्वश्चेद् वा इट्.

घुष् (घुषिर्)—चुरा U. से. अविशब्दने, to proclaim aloud. Pre. लट्—घोषयति-ते. Perf. लिट्—घोषयां चकार-चक्रे-आस-बभूव. Aor. लुङ्—अजूघुषत्-त. Fu. लृट्—घोषयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—घोषयिता. Con. लृङ्—अघोषयिष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—घुष्यात्-

घोषयिषीष्ट. Des. सनन्त—जुघुषयिषति-ते. Inf. तुमुन्—घोषयितुम्. चौरादिकस्य घुषिर्-धातोर्निष्ठायामिट्, निष्ठा—घुषितः,-अवघुषितम्.

घ्रा—भ्वा P. अ. गन्धोपादाने, to smell, to perceive odour. Pre. लट्—

	जिघ्रति	जिघ्रतः	जिघ्रन्ति
	जिघ्रसि	जिघ्रथः	जिघ्रथ
	जिघ्रामि	जिघ्रावः	जिघ्रामः
Pot. विधिलिङ्—	जिघ्रेत्	जिघ्रेताम्	जिघ्रेयुः
	जिघ्रेः	जिघ्रेतम्	जिघ्रेत
	जिघ्रेयम्	जिघ्रेव	जिघ्रेम
Imp. लोट्—	जिघ्रतु.	जिघ्र.	जिघ्राणि.
Impf. लङ्—	अजिघ्रत्.	अजिघ्रः,	अजिघ्रम्.
Perf. लिट्—	जघ्रौ	जघ्रतुः	जघ्रुः
	जघ्रिथ / जघ्राथ	जघ्रथुः	जघ्र
	जघ्रौ	जघ्रिव	जघ्रिम.
Aor. लुङ्—	अघ्रात् / अघ्रासीत्	अघ्राताम् / अघ्रासिष्टाम्	अघ्रुः / अघ्रासिषुः
	अघ्राः / अघ्रासीः	अघ्रातम् / अघ्रासिष्टम्	अघ्रात / अघ्रासिष्ट
	अघ्राम् / अघ्रासिषम्	अघ्राव / अघ्रासिष्व	अघ्राम / अघ्रासिष्म

Fu. ऌट्—घ्रास्यति. Per Fu. लुट्—घ्राता. Con. ऌङ्—अघ्रास्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—घ्रायात्-घ्रेयात्. Pas. कर्मणि—घ्रायते, Aor. कर्म-लुङ्—अघ्रायि. Cau. णिजन्त—घ्रापयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अजिघ्रपत्-त, अजिघ्रिपत्-त. Des. सनन्त—जिघ्रासति. Fre. यङन्त—जेघ्रीयते. PP. निष्ठा—घ्रातः-घ्राणः. IP. क्त्वा—घ्रात्वा-आघ्राय. Inf. तुमुन्—घ्रातुम्.

च

चकास्—अदा P. से. दीप्तौ, to shine.

Pre. लट्—	चकास्ति	चकास्तः	चकासति
	चकास्सि	चकास्थः	चकास्थ
	चकास्मि	चकास्वः	चकास्मः
Pot. विधिलिङ्—	चकास्यात्	चकास्याताम्	चकास्युः.
Imp. लोट्—	चकास्तु	चकास्ताम्	चकासतु
	चकाधि	चकास्तम्	चकास्त
	चकासानि	चकासाव	चकासाम

धि च-इतिसलोपे चकाधि इति. यथा तु भाष्यं तथा चकाधि इत्येव भवितव्यम्.

Impf. लङ्—	अचकात् / अचकाद्	अचकास्ताम्	अचकासुः
	अचकाः / अचकात्-द्	अचकास्तम्	अचकास्त
	अचकासम्	अचकास्व	अचकास्म

Perf. लिट्— चकासांचकार, चकासामास, चकासांबभूव.

Aor. लुङ्—अचकासीत्	अचकासिष्टाम्	अचकासिषुः
अचकासीः	अचकासिष्टम्	अचकासिष्ट
अचकासिषम्	अचकासिष्व	अचकासिष्म

Fu. लृट्—चकासिष्यति. Per. Fu. लुट्—चकासिता. Con. लृङ्—अचकासिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—चकास्यात्, चकास्यास्ताम्. Pas. भावे—चकास्यते, Aor. भावे-लुङ्—अचकासि. Cau. णिजन्त—चकासयति, Aor. णिच्-लुङ्—अचीचकासत्-अचचकासत्. Des. सनन्त—चिचकासिषति. PP. निष्ठा—चकासितः. IP. क्त्वा—चकासित्वा. Inf. तुमुन्—चकासितुम्.

चक्ष्—(चक्षिङ्)—अदादि—A. अ. व्यक्तायां वाचि, दर्शनेऽपि. अयं धातुः प्रायेण आ-(आङ्) पूर्वः. to speak, to say, to see.

Pre. लट्—	आचष्टे	आचक्षाते	आचक्षते
	आचक्षे	आचक्षाथे	आचड्ढ्वे
	आचक्षे	आचक्ष्वहे	आचक्ष्महे.

Pot. विधिलिङ्—	आचक्षीत	आचक्षीयाताम्	आचक्षीरन्
	आचक्षीथाः	आचक्षीयाथाम्	आचक्षीध्वम्
	आचक्षीय	आचक्षीवहि	आचक्षीमहि

Imp. लोट्—	आचष्टाम्	आचक्षाताम्	आचक्षताम्
	आचक्ष्व	आचक्षाथाम्	आचड्ढ्वम्
	आचक्षै	आचक्षावहै	आचक्षामहै

Impf. लङ्—	आचष्ट	आचक्षाताम्	आचक्षत
	आचष्ठाः	आचक्षाथाम्	आचड्ढ्वम्
	आचक्षि	आचक्ष्वहि	आचक्ष्महि

लिटि परे चक्षिङ्धातोः स्थाने ख्या (ख्याञ्) आदेशः ख्शा (ख्शाञ्) आदेशश्च वा भवतः।

Perf. लिट्—चक्ष्—

3rd. Pers. प्रथम-पुरुष.	आचचक्षे	आचचक्षाते	आचचक्षिरे
2nd. Pers. मध्यम-पुरुष.	आचचक्षिषे	आचचक्षाथे	आचचक्षिध्वे
1st. Pers. उत्तमपुरुष.	आचचक्षे	आचचक्षिवहे	आचचक्षिमहे

ख्या-आदेश उभयपदी.

परस्मैपद—	आचख्यौ	आचख्यतुः	आचख्युः
	आचख्यिथ / आचख्याथ	आचख्यथुः	आचख्य
	आचख्यौ	आचख्यिव	आचख्यिम
आत्मनेपद—	आचख्ये	आचख्याते	आचख्यिरे
	आचख्यिषे	आचख्याथे	आचख्यिध्वे
	आचख्ये	आचख्यिवहे	आचख्यिमहे

ख्शा (ख्शाञ्)-आदेश उभयपदी.

परस्मैपद— आचक्शौ आचक्शतुः आचक्शुः
आचक्शिथ } आचक्शथुः आचक्श
आचक्शाथ }
आचक्शौ आचक्शिव आचक्शिम

आत्मनेपद.

आचक्शे	आचक्शाते	आचक्शिरे
आचक्शिषे	आचक्शाथे	आचक्शिध्वे
आचक्शे	आचक्शिवहे	आचक्शिमहे

लुङ्-लृट्-लुट्-लृङि आशिषि लिङि च परे चक्षिङ्-धातोः स्थाने नित्यमेव ख्या (ख्याञ्) आदेशः क्शा (क्शाञ्) चादेशश्च भवतः, वर्जनार्थे तु एतौ आदेशौ न स्तः. Aor. लुङ्—अख्यत्-अख्यत, अक्शासीत्-अक्शास्त. वर्जनार्थे तु, अचक्षिष्ट. Fu. लृट्—ख्यास्यति-ख्यास्यते, क्शास्यति-ते. Per Fu. लुट्—ख्याता-क्शाता. Con. लृङ्—अख्यास्यत्-त, अक्शास्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—ख्यायात्-ख्येयात्-ख्यासीष्ट, क्शायात्-क्शेयात्-क्शासीष्ट. Pas. ख्यायते-क्शायते. Aor. लुङ्—अख्यायि. Cau. णिजन्त—ख्यापयति--ते, क्शापयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अचिख्यपत्-अचिक्शपत्. Des. सनन्त—चिख्यासति-ते, चिक्शासति-ते. Fre. यङन्त—चाख्यायते-चाक्शायते. PP. निष्ठा—ख्यातः. Inf. तुमुन्—ख्यातुम्.

चट्—भ्वा P. से. भेदने, to break. Pre. लट्—चटति. Perf. लिट्—चचाट. Aor. लुङ्—अचटीत्.

Fu. ऌट्—चटिष्यति. Per Fu. लुट्—चटिता. PP. निष्ठा—चटितः. IP. क्त्वा—चटित्वा. Inf. तुमुन्—चटितुम्.

चम्—भ्वा P. से. अदने, to eat. Pre. लट्—चमति, but after the prep.—आ, आचामति. Pot. विधि-लिङ्—आचामेत्. Imp. लोट्—आचामतु. Impf. लङ्—आचामत्. Perf. लिट्—चचाम, चेमतुः, चेमुः. चेमिथ—चचमिथ. चचाम. Aor. लुङ्—अचमीत्. Fu. ऌट्—चमिष्यति. Per Fu. लुट्—चमिता. Pas. कर्मणि—चम्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अचामि. Cau. णिजन्त—चामयति, Aor. णिच्-लुङ्—अचीचमत्-त. Des. सनन्त—चिचमिषति. Kri. कृत्य—आ + चम् = आचमनीयः. PP. निष्ठा—चान्तः. IP. क्त्वा—चान्त्वा, चमित्वा. Inf. तुमुन्—चमितुम्.

चर्—भ्वा P. से. गतौ, to walk. Pre. लट्—चरति. Perf. लिट्—चचार. Aor. लुङ्—अचरीत्. Fu. ऌट्—चरिष्यति. Per Fu. लुट्—चरिता. Con. ऌङ्—अचरिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—चर्यात्. Pas. कर्मणि—चर्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अचारि. Cau. णिजन्त—चारयति. Des. सनन्त—चिचरिषति. PP. निष्ठा—चरितः. Inf. तुमुन्—चरितुम्. With—आ, Kri. कृत्य—आचरणीयः.

चल्—भ्वा P. से. कम्पने, to shake, to go. Pre. लट्—चलति. Perf. लिट्—चचाल. Aor. लुङ्—अचालीत्. Fu. ऌट्—चलिष्यति. Per Fu. लुट्—चलिता. Con. ऌङ्—अचलिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—चल्यात्.

Pas. कर्मणि—चल्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अचालि. Cau. णिजन्त (कम्पनार्थे)—चलयति-ते. (अन्यार्थे) चालयति-ते. Des. सनन्त—चिचलिषति. PP. निष्ठा—चलितः. Inf. तुमुन्—चलितुम्.

चि—स्वा U. अ. चयने, to collect. Pre. लट्—चिनोति-चिनुते. Pot. विधिलिङ्—चिनुयात्-चिन्वीत. Imp. लोट्—चिनोतु-चिनुताम्. Impf. लङ्—अचिनोत्-अचिनुत. Perf. लिट्—चिकाय-चिचाय, चिक्ये-चिच्ये. Aor. लुङ्—अचैषीत्-अचेष्ट. Fu. लृट्—चेष्यति-ते. Per Fu. लुट्—चेता. Con. लृङ्—अचेष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—चीयात्-चेषीष्ट. Pas. कर्मणि—चीयते, Aor. कर्म-लुङ्—अचायि. Cau. णिजन्त—चापयति, चाययति, Aor. णिच्-लुङ्—अचीचपत्-अचीचयत्. Des. सनन्त—चिचीषति-ते, चिकीषति-ते. Fre. यङन्त—चेचीयते. Kri. कृत्य—चेतव्यः, चयनीयः, चेयः. PP. निष्ठा—चितः. IP. क्त्वा—चित्वा. Inf. तुमुन्—चेतुम्.

चित्—भ्वा P. से. संज्ञाने, to think. Pre. लट्—चेतति. Pot. विधिलिङ्—चेतेत्. Imp. लोट्—चेततु. Impf. लङ्—अचेतत्. Perf. लिट्—चिचेत, चिचिततुः. चिचेतिथ, चिचितथुः. चिचेत, चिचितिव. Aor. लुङ्—अचेतीत्. अचेतीः. अचेतिषम्. Fu. लृट्—चेतिष्यति. Per Fu. लुट्—चेतिता. Con. लृङ्—अचेतिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—चित्यात्. Pas. कर्मणि—चित्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अचेति. Cau. णिजन्त—चेतयति. Aor. णिच्-

लुङ्—अचीचितत्. Des. सनन्त—चिचेतिषति. Fre. यङन्त—चेचित्यते. Kri. कृत्य—चेतितव्यः, चेतनीयः, चेत्यः. PP. निष्ठा—चित्तः. IP. क्त्वा—चेतित्वा, चितित्वा. Inf. तुमुन्—चेतितुम्.

चिन्त्—(चिति)—चुरा U. से. चिन्तायाम्, to think, to remember. Pre. लट्—चिन्तयति-ते, चिन्तति. Pot. विधिलिङ्—चिन्तयेत्-त, चिन्तेत्. Imp. लोट्—चिन्तयतु-ताम्, चिन्ततु. Impf. लङ्—अचिन्तयत्-त, अचिन्तत्. Perf. लिट्—चिन्तयां चकार-चक्रे-आस-बभूव, चिचिन्त. Aor. लुङ्—अचिचिन्तत्-त, अचिन्तीत्. Fu. लृट्—चिन्तयिष्यति-ते, चिन्तिष्यति. Per Fu. लुट्—चिन्तयिता, चिन्तिता. Ben. आशिषि-लिङ्—चिन्त्यात्-चिन्तयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—चिन्त्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अचिन्ति. Des. सनन्त—चिचिन्तयिषति-ते, चिचिन्तिषति. Kri. कृत्य—चिन्तयितव्यः, चिन्तितव्यः, चिन्तनीयः. PP. निष्ठा—चिन्तितः. IP. क्त्वा—चिन्तयित्वा. Inf. तुमुन्—चिन्तयितुम्-चिन्तितुम्.

चुद्—चुरा U. से. प्रेरणे, to drive. जिज्ञासार्थे द्विकर्मकः. देवदत्तम् अर्थं चोदयति. Pre. लट्—चोदयति-ते. Perf. लिट्—चोदयांचकार-चक्रे-आस-बभूव. Aor. लुङ्—अचूचुदत्-त. Fu. लृट्—चोदयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—चोदयिता. PP. निष्ठा—चोदितः. Inf. तुमुन्—चोदयितुम्.

चुम्ब्—(चुबि) भ्वा P. से. चुम्बने, to kiss. Pre. लट्—चुम्बति. Perf. लिट्—चुचुम्ब. Aor. लुङ्—अचुम्बीत्.

Per Fu. लुट्—चुम्बिता. Pas. कर्मणि—चुम्ब्यते. Cau. णिजन्त—चुम्बयति. PP. निष्ठा—चुम्बितः. IP. क्त्वा—चुम्बित्वा. Inf. तुमुन्—चुम्बितुम्.

चुर्—चुरा U. से. स्तेये, to steal or rob. Pre. लट्—चोरयति-ते. Perf. लिट्—चोरयां-चकार-चक्रे-आस-बभूव. Aor.—लुङ्—अचूचुरत्-त. Fu. लृट्—चोरयिष्यति-ते. Ben आशिषि लिङ्—चोर्यात्, चोरयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—चोर्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अचोरि. Des. सनन्त—चुचोरयिषति-ते. PP. निष्ठा—चोरितः. IP. क्त्वा—चोरयित्वा. Inf. तुमुन्—चोरयितुम्.

चूर्ण्—चुरा U. से, संचूर्णने, to crush, to powder. Pre. लट्—चूर्णयति-ते. Perf. लिट्—चूर्णयां-चकार-चक्रे-आस-बभूव. Aor. लुङ्—अचुचूर्णत्-त. Fu. लृट्—चूर्णयिष्यति-ते. PP. निष्ठा—चूर्णितः. IP. क्त्वा—चूर्णयित्वा. Inf. तुमुन्—चूर्णयितुम्.

चेष्ट्—भ्वा A. से. चेष्टायाम्, to stir. Pre. लट्—चेष्टते. Perf. लिट्—चिचेष्टे. Aor. लुङ्—अचेष्टिष्ट. Per Fu. लुट्—चेष्टिता. Ben. आशिषि लिङ्—चेष्टिषीष्ट. Pas. भावे—चेष्ट्यते. Cau. णिजन्त—चेष्टयति. Des. सनन्त—चिचेष्टिषते. PP. निष्ठा—चेष्टितः. IP. क्त्वा—चेष्टित्वा. Inf. तुमुन्—चेष्टितुम्.

च्यु—भ्वा A. अ. गतौ, to go. to drop down. Pre. लट्—च्यवते. Pot. विधिलिङ्—च्यवेत. Imp.

लोट्—च्यवताम्. Impf. लङ्—अच्यवत. Perf. लिट्—चुच्युवे. चुच्युविषे. Aor. लुङ्—अच्योष्ट. Fu. ऌट्—च्योष्यते. Per Fu. लुट्—च्योता. Con. ऌङ्—अच्योष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—च्योषीष्ट. Pas. कर्मणि—च्यूयते. Cau. णिजन्त—च्यावयति. Aor. णिच्-लुङ्—अचुच्यवत्, अचिच्यवत्. Des. सनन्त—चुच्यूषते. Fre. यङन्त—चोच्यूयते. PP. निष्ठा—च्युतः. Inf. तुमुन्—च्योतुम्.

च्युत्—(च्युतिर्)—भ्वा P. से. आसेचने, to sprinkle. Pre. लट्—च्योतति. Perf. लिट्—चुच्योत, चुच्युततुः. चुच्योतिथ, चुच्युतथुः. चुच्योत, चुच्युतिव. Aor. लुङ्—अच्युतत्-अच्योतीत्. Fu. ऌट्—च्योतिष्यति. Per Fu. लुट्—च्योतिता. Con. ऌङ्—अच्योतिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—च्युत्यात्. Pas. कर्मणि—च्युत्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अच्योति. Cau. णिजन्त—च्योतयति. Aor. णिच्-लुङ्—अचुच्युतत्. Des. सनन्त—चुच्योतिषति-चुच्युतिषति. Fre. यङन्त—चोच्युत्यते. PP. निष्ठा—च्युतितः. IP. क्त्वा—च्योतित्वा-च्युतित्वा. Inf. तुमुन्—च्योतितुम्.

———

छ

छद्—चुरा U. से. अपवारणे, to cover, to conceal. Pre. लट्—छादयति-ते, छदति-छदते. Perf. लिट्—छादयांचकार-चक्रे-आस-बभूव, चच्छाद-चच्छदे. Aor. लुङ्—अचिच्छदत्-त, अच्छादीत्-अच्छदीत्-अच्छदिष्ट. Fu. लृट्—छादयिष्यति-ते, छदिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—छादयिता-छदिता. Con. लृङ्—अच्छादयिष्यत्-त, &c. Ben. आशिषि-लिङ्—छाद्यात्-छादयिषीष्ट, छद्यात्-छदिषीष्ट. Pas. कर्मणि—छाद्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अच्छादि. Des. सनन्त—चिच्छादयिषति-ते. Kri. कृत्य—छादयितव्यः. PP. निष्ठा—छादितः-छन्नः. IP. क्त्वा—छादयित्वा. Inf. तुमुन्—छादयितुम्.

छिद्—(छिदिर्)—रुधा U. अ. द्वैधीकरणे, to cut. Pre. लट्—छिनत्ति-छिन्ते. Pot. विधिलिङ्—छिन्द्यात्, छिन्दीत. Imp. लोट्—छिनत्तु-छिन्ताम्. छिन्धि-छिन्त्स्व. छिनदानि-छिनदै. Impf. लङ्—अच्छिनत्-अच्छिन्त. अच्छिनः-अच्छिनत्-अच्छिन्थाः. अच्छिनदम्-अच्छिन्दि. Perf. लिट्—चिच्छेद-चिच्छिदे. चिच्छेदिथ-चिच्छिदिषे. चिच्छेद-चिच्छिदे. Aor. लुङ्—अच्छिदत्-अच्छैत्सीत्, अच्छित्त. Fu. लृट्—छेत्स्यति-छेत्स्यते. Per Fu. लुट्—छेत्ता. Con. लृङ्—अच्छेत्स्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—छिद्यात्-छित्सीष्ट. Pas. कर्मणि—छिद्यते.

Aor. कर्म-लुङ्—अच्छेदि. Cau. णिजन्त—छेदयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अचिच्छिदत्-त. Des. सनन्त—चिच्छित्सति-चिच्छित्सते. Fre. यङन्त—चेच्छिद्यते. PP. निष्ठा—छिन्नः. IP. क्त्वा—छित्त्वा. Inf. तुमुन्—छेत्तुम्.

छो—दिवा P. अ. छेदने, to cut. Pre. लट्—छ्यति. छ्यसि. छ्यामि. Pot. विधि-लिङ्—छ्येत्. छ्येः. छ्येयम्. Imp. लोट्—छ्यतु. Impf. लङ्—अच्छ्यत्. Perf. लिट्—चच्छौ, चच्छतुः चच्छिथ-चच्छाथ, चच्छुः. चच्छौ, चच्छिव. Aor. लुङ्—अच्छात्-अच्छासीत्, अच्छाताम्-अच्छासिष्टाम्, अच्छुः-अच्छासिषुः. अच्छाः-अच्छासीः. अच्छाम्-अच्छासिषम्. Fu. लृट्—छास्यति. Per Fu. लुट्—छाता. Con. लृङ्—अच्छास्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—छायात्. Pas. कर्मणि—छायते. Aor. कर्म-लुङ्—अच्छायि. Cau. णिजन्त—छाययति. Aor. णिच्-लुङ्—अचिच्छयत्. Des. सनन्त—चिच्छासति. Fre. यङन्त—चाच्छायते. PP. निष्ठा—छितः, छातः. IP. क्त्वा—छित्वा, छात्वा. Inf. तुमुन्—छातुम्.

ज

जक्ष्—अदा P. से. भक्षणहसनयोः, to eat, to laugh.

Pre. लट्—जक्षिति, जक्षितः, जक्षति. जक्षिषि, जक्षिथः, जक्षिथ. जक्षिमि, जक्षिवः, जक्षिमः.

Pot. विधि-लिङ्—जक्ष्यात्, जक्ष्याताम्, जक्ष्युः. जक्ष्याः जक्ष्यातम्, जक्ष्यात. जक्ष्याम्, जक्ष्याव, जक्ष्याम.

Imp. लोट्—जक्षितु, जक्षिताम्, जक्षतु. जक्षिहि, जक्षितम्, जक्षित. जक्षाणि, जक्षाव, जक्षाम.

Impf. लङ्—अजक्षत् / अजक्षीत् } अजक्षिताम्, अजक्षुः.
अजक्षः / अजक्षीः } अजक्षितम्, अजक्षित.
अजक्षम्, अजक्षिव, अजक्षिम.

Perf. लिट्—जजक्ष, जजक्षतुः ; जजक्षिथ, जजक्षथुः ; जजक्ष, जजक्षिव. Aor. लुङ्—अजक्षीत्. अजक्षीः. अजक्षिषम्. Fu. ऌट्—जक्षिष्यति. Per Fu. लुट्—जक्षिता. Con. ऌङ्—अजक्षिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—जक्ष्यात्, जक्ष्यास्ताम्. Pas. कर्मणि—जक्ष्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अजक्षि. Cau. णिजन्त—जक्षयति, Aor. णिच्-लुङ्—अजजक्षत्. Des. सनन्त—जिजक्षिषति. Fre. यङन्त—जाजक्ष्यते. Kri. कृत्य—जक्षितव्यः. PP. निष्ठा—जक्षितः. IP. क्त्वा—जक्षित्वा. Inf. जक्षितुम्.

जन्—(जनी) दिवा A. से. प्रादुर्भावे, प्रादुर्भाव उत्पत्तिरभिव्यक्तिर्वा. अत्रायम् अकर्मकः, यदा तु अन्तर्भावितण्यर्थ उत्पादनायाम् अभिव्यञ्जनायां वा वर्त्तते तदा सकर्मकः.

'अजा ह्यग्नेरजनिष्ट गर्भम्'

to be born, to spring up. Pre. लट्—जायते. Pot. विधिलिङ्—जायेत. Imp. लोट्—जायताम्. जायस्व. जायै. Impf. लङ्—अजायत. Perf. लिट्—जज्ञे, जज्ञाते, जज्ञिरे. जज्ञिषे, जज्ञाथे. जज्ञे, जज्ञिवहे. Aor. लुङ्—अजनि-अजनिष्ट, अजनिषाताम्. अजनिष्ठाः, अजनिषाथाम्. अजनिषि, अजनिष्वहि. Fu. लृट्—जनिष्यते. Per Fu. लुट्—जनिता. Con. लृङ्—अजनिष्यत. Ben. आशिषिलिङ्—जनिषीष्ट. Pas. भावे—जायते, जन्यते. Aor. भावेलुङ्—अजनि. Cau. णिजन्त—जनयति. Aor. णिच्-लुङ्—अजीजनत् (ण्यन्तात् कर्मणि—Pre. जन्यते-जायते Aor—अजनि-अजानि). Des. सनन्त—जिजनिषते. Fre. यङन्त—जाजायते-जञ्जन्यते, Kri. कृत्य—जन्यः, जननीयम्. PP. निष्ठा—जातः. IP. क्त्वा—जनित्वा. Inf. तुमुन्—जनितुम्. शृङ्गाच्छरो जायते.

जन्—जुहु P. से. जनने, to be born. Pre. लट्—जजन्ति, जजातः, जज्ञति. जजंसि, जजाथः, जजाथ. जजन्मि, जजन्वः. Pot. विधिलिङ्—जजन्यात्-जजायात्. Imp. लोट्—जजन्तु, Perf. लिट्—जजान. Fu. लृट्—जनिष्यति, इत्यादि.

जप्—भ्वा P. से, व्यक्तायां वाचि, to speak ; मानसे च, to mutter. Pre. लट्—जपति. Impf. लङ्—अजपत्. Perf. लिट्—जजाप, जेपतुः. Aor. लुङ्—अजपीत्-अजापीत्. Fu. लृट्—जपिष्यति, Per Fu. लुट्—जपिता. Con. लृङ्—अजपिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—जप्यात्. Pas. कर्मणि—जप्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अजापि. Cau. णिजन्त—जापयति. Aor. णिच्-लुङ्—अजीजपत्. Des. सनन्त—जिजपिषति. Fre. यङन्त—जञ्जप्यते. PP. निष्ठा—जपितः. IP. क्त्वा—जपित्वा. Inf. तुमुन्—जपितुम्.

जल्प्—भ्वा P. से. व्यक्तायां वाचि, to prattle, to speak. Pre. लट्—जल्पति. Perf. लिट्—जजल्प. Aor. लुङ्—अजल्पीत्. Fu. लृट्—जल्पिष्यति. Per Fu. लुट्—जल्पिता. Ben. आशिषि-लिङ्—जल्प्यात्. Pas. कर्मणि—जल्प्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अजल्पि. Cau. णिजन्त—जल्पयति पुत्रं देवदत्तं यज्ञदत्तः. Aor. णिच्-लुङ्—अजजल्पत्. Des. सनन्त—जिजल्पिषति. PP. निष्ठा—जल्पितः. Inf. तुमुन्—जल्पितुम्.

जागृ—अदा P. से, निद्राक्षये, to wake. Pre. लट्—जागर्ति, जागृतः, जाग्रति. जागर्षि, जागृथः, जागृथ. जागर्मि, जागृवः, जागृमः. Pot. विधि-लिङ्—जागृयात्. जागृयाः. जागृयाम्. Imp, लोट्—जागर्तु, जागृताम्, जाग्रतु. जागृहि. जागराणि. Impf. लङ्—अजागः, अजागृताम्, अजागरुः. अजागः. अजागरम्. Perf. लिट्—जागरांचकार-जजागार, जागरांचक्रतुः-जजागरतुः, जागरां-

चक्रुः-जजागरुः. जागरांचकर्थ-जजागरिथ, जागरांचक्रथुः-जजागरथुः, जागरांचक्र-जजागर. जागरांचकार जजागार-जजागर, जागरांचकृव-जजागरिव, जागरांचकृम-जजागरिम. Aor. लुङ्—अजागरीत्. अजागरीः, अजागरिषम्. Fu. लृट्—जागरिष्यति. Per Fu. लुट्—जागरिता. Con. लृङ्—अजागरिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—जागर्यात्. जागर्याः. जागर्यासम्. Pas. भावे—जागर्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अजागारि. Cau. णिजन्त—जागरयति. Aor. णिच्-लुङ्—अजजागरत्. Des. सनन्त—जिजागरिषति. PP. निष्ठा—जागरितः. IP. क्त्वा—जागरित्वा. Inf. तुमुन्—जागरितुम्.

जि—भ्वा P. अ. जयेऽर्थे—जय उत्कर्षप्राप्तिः. अत्र अकर्मकः, to excel. Pre. लट्—जयति. Pot. विधि-लिङ्—जयेत्. Imp. लोट्—जयतु. Impf. लङ्—अजयत्. Perf. लिट्—जिगाय, जिग्यतुः. जिगयिथ-जिगेथ. जिगाय, जिग्यिव. Aor. लुङ्—अजैषीत्. अजैषीः. अजैषम्. Fu. लृट्—जेष्यति. Per Fu. लुट्—जेता. Con. लृङ्—अजेष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—जीयात्. Pas. भावे—जीयते. Aor. भावे-लुङ्—अजायि. Cau. णिजन्त—जापयति. Aor. णिच्-लुङ्—अजीजपत्. Des. सनन्त—जिगीषति. Fre. यङन्त—जेजीयते. Kri. कृत्य—जेतव्यः. PP. निष्ठा—जितः. IP. क्त्वा—जित्वा. Inf. तुमुन्—जेतुम्.

with परा = पराजयते ॥
with वि = विजयते ॥

जयिर्जयाभिभवयोराद्येऽर्थेऽसावकर्मकः ।
उत्कर्षप्राप्तिराद्योऽर्थो द्वितीयेऽर्थे सकर्मकः ॥

जि—भ्वा P. से. to conquer (अभिभवेऽर्थे = अभिभवो न्यूनीकरणम्) सर्वं जयतिवत्. अध्ययनात् पराजयते (पराजिरत्र न्यूनीभावार्थे) अध्येतुं ग्लायति इत्यर्थः.

जीव्—भ्वा P. से. प्राणधारणे, to live. Pre. लट्—जीवति. Pot. विधि-लिङ्—जीवेत्. Imp. लोट्—जीवतु. जीव. जीवानि. Impf. लङ्—अजीवत्. Perf. लिट्—जिजीव. Aor. लुङ्—अजीवीत्. Fu. लृट्—जीविष्यति. Per Fu. लुट्—जीविता. Con. लृङ्—अजीविष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—जीव्यात्. Pas. भावे—जीव्यते. Cau. णिजन्त—जीवयति. Aor. णिच्-लुङ्—अजिजीवत्-अजीजिवत्. Des. सनन्त—जिजीविषति. Fre. यङन्त—जेजीव्यते. Kri. कृत्य—जीवितव्यम्. PP. निष्ठा—जीवितः. IP. क्त्वा—जीवित्वा, उपजीव्य. Inf. तुमुन्—जीवितुम्.

जृम्भ्—(जृभि)—भ्वा A. से. गात्रविनामे, to yawn. Pre. जृम्भते. Pot. विधि-लिङ्—जृम्भेत. Imp. लोट्—जृम्भताम्. Impf. लङ्—अजृम्भत. Perf. लिट्—जजृम्भे. Aor. लुङ्—अजृम्भिष्ट. Fu. लृट्—जृम्भिष्यते, Per Fu. लुट्—जृम्भिता. Con. लृङ्—अजृम्भिष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—जृम्भिषीष्ट. Pas. भावे—जृम्भ्यते. Aor. भावे-लुङ्—अजृम्भि. Cau. णिजन्त—जृम्भयति. Aor. णिच्-लुङ्—अजजृम्भत्. Des. सनन्त—जिजृम्भिषते. PP. निष्ठा—जृम्भितः. Inf. तुमुन्—जृम्भितुम्.

जॄ—(जॄष्) दिवा P. से. वयोहानौ, to grow old. Pre. लट्—जीर्यति, जीर्यतः. जीर्यसि. जीर्यामि. Pot. विधिलिङ्—जीर्येत्. Imp. लोट्—जीर्यतु. Impf. लङ्—अजीर्यत्. Perf. लिट्—जजार, जजरतुः-जेरतुः, जजरुः-जेरुः. जजरिथ-जेरिथ, जजरथुः-जेरथुः, जजर-जेर. जजार-जजर, जजरिव-जेरिव, जजरिम-जेरिम. Aor. लुङ्—अजारीत्-अजरत्, अजारिष्टाम्-अजरताम्. अजारीः-अजरः. अजारिषम्-अजरम्. Fu. लृट्—जरिष्यति-जरीष्यति. Per Fu. लुट्—जरिता-जरीता. Con. लृङ्—अजरिष्यत्-अजरीष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—जीर्यात्. Pas. भावे—जीर्यते. Aor. भावे-लुङ्—अजारि. Cau. णिजन्त—जरयति, Aor. णिच्-लुङ्—अजीजरत्. Des. सनन्त—जिजीर्षति-जिजरिषति-जिजरीषति. Fre. यङन्त—जेजीर्यते. PP. निष्ठा—जीर्णः. IP. क्त्वा—जरित्वा-जरीत्वा, Inf. तुमुन्—जरितुम्-जरीतुम्.

जॄ—क्र्या P. से. to grow old. Pre. लट्—जृणाति.

जॄ—चुरा P. से. to grow old. Pre. लट्—जारयति or जरति. Perf. लिट्—जारयांचकार. Per Fu. लुट्—जारयिता.

निरनुबन्धकजॄधातुर्नास्तीति सिद्धान्तः.

ज्ञा—क्र्या P. अ. अवबोधने, to know. Pre. लट्—जानाति, जानीतः, जानन्ति. जानासि, जानीथः, जानीथ.

जानामि, जानीवः. Pot. विधिलिङ्—जानीयात्. जानीयाः. जानीयाम्. Imp. लोट्—जानातु. जानीहि. जानानि. Impf. लङ्—अजानात्, अजानाः, अजानाम्. Perf. लिट्—जज्ञौ, जज्ञतुः, जज्ञुः. जज्ञिथ or जज्ञाथ, जज्ञथुः, जज्ञ. जज्ञौ, जज्ञिव, जज्ञिम. Aor. लुङ्—अज्ञासीत्. अज्ञासीः. अज्ञासिषम्. Fu. लृट्—ज्ञास्यति. Per Fu लुट्—ज्ञाता. Con. लृङ्—अज्ञास्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—ज्ञायात्-ज्ञेयात्. ज्ञायाः-ज्ञेयाः. ज्ञायासम्, ज्ञेयासम्. Pas. कर्मणि—ज्ञायते. Aor. कर्म-लुङ्—अज्ञायि. Cau. णिजन्त—ज्ञापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अजिज्ञपत्. Des. सनन्त—जिज्ञासते. Fre. यङन्त—जाज्ञायते. Kri. कृत्य—ज्ञातव्यः. PP. निष्ठा—ज्ञातः. IP. क्त्वा—ज्ञात्वा. Inf. तुमुन्—ज्ञातुम्.

अप + ज्ञा = अपजानीते, शतमपजानीते (अपलपति इत्यर्थः)।
सर्पिषो जानीते, अत्र अकर्मकत्वादात्मनेपदम् ॥
सम् + ज्ञा = सञ्जानीते, मात्रा वा मातरं सञ्जानीते ।
प्रति + ज्ञा = प्रतिजानीते, शतं प्रतिजानीते ॥
उत्कण्ठापूर्वकस्मरणार्थेतु —
मातुः सञ्जानाति or मात्रा सञ्जानाति or मातरं सञ्जानाति ।
एवं प्रति-योगेऽपि ॥

धर्मं जानीते, अत्र क्रियाफलस्य कर्तृगामित्वादात्मनेपदम् ।

स्वयं जानाति or जानीते, कर्त्रभिप्रायत्वे उपपदेन द्योत्यमाने तद्विकल्पः ॥

Des. सनन्त—धर्मं जिज्ञासते, अत्र सकर्मकादात्मनेपदम् ।

अनु + ज्ञा = अनुजिज्ञासति, सकर्मकात् परस्मैपदम् ॥

औषधस्य अनुजिज्ञासते (औषधेन प्रवर्त्तितुमिच्छति इत्यर्थः), अत्र अकर्मकत्वनिबन्धनादात्मनेपदम् ।

Cau. णिजन्त—मारणार्थे—ज्ञपयति, शत्रुं संज्ञपयति (मारयति इत्यर्थः) ॥

तोषणार्थे—विष्णुं विज्ञपयति (संतोषयति इत्यर्थः) ।

निशामनार्थे—रूपं प्रज्ञपयति (रूपं दर्शयति इत्यर्थः).

बोधनार्थे—ज्ञपयति-ज्ञापयति, तद्-ज्ञापयति आचार्यः ।

Des. सनन्त—जिज्ञपयिषति-ज्ञीप्सति. PP. निष्ठा—ज्ञप्तः-ज्ञापितः. Inf. तुमुन्—ज्ञापयितुम्-ज्ञपयितुम् ॥

ज्ञा—चुरा U. से. नियोगे, अत्र नियोगः प्रेरणम्, to direct, to command. प्रायेणायम् आङ्पूर्वः. Pre. लट्—आज्ञापयति-ते. Pot. विधिलिङ्—आज्ञापयेत्-त. Imp. लोट्—आज्ञापयतु-ताम्. Impf. लङ्—आज्ञापयत्. Perf. लिट्—आज्ञापयां चकार-चक्रे. Aor. लुङ्—आजिज्ञपत्-त. Fu. ऌट्—आज्ञापयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—आज्ञापयिता. Con. ऌङ्—आज्ञापयिष्यत्-त. Ben.—आशिषि-लिङ्—आज्ञाप्यात्, आज्ञापयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—आज्ञाप्यते. Aor. कर्म-लुङ्—आज्ञापि. Cau-Aor. णिच्-लुङ्—आजिज्ञपत्. Des. सनन्त—आजिज्ञपयिषति-ते, ज्ञीप्सति-ते. PP. निष्ठा—ज्ञप्तः-ज्ञापितः. IP. क्त्वा—ज्ञापयित्वा. Inf. तुमुन्—ज्ञापयितुम्.

ज्वर्—भ्वा P. से. रोगे, to be hot with fever or passion, to suffer. Pre. लट्—ज्वरति. Pot. विधि-लिङ्—ज्वरेत्. Imp. लोट्—ज्वरतु. Impf. लङ्—अज्वरत्. Perf.

लिट्—जज्वार. Aor. लुङ्—अज्वारीत्. Fu. लृट्—ज्वरिष्यति. Per Fu. लुट्—ज्वरिता. Con. लृङ्—अज्वरिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—ज्वर्यात्. Pas. भावे—ज्वर्यते. Aor. भावे-लुङ्—अज्वारि. Cau. णिजन्त—ज्वरयति. Aor. णिच्-लुङ्—अजिज्वरत्. Des. सनन्त—जिज्वरिषति. Fre. यङन्त—जाज्वर्यते. PP. निष्ठा—जूर्णः. IP. क्त्वा—ज्वरित्वा. Inf. तुमुन्—ज्वरितुम्.

ज्वल्—भ्वा P. से. दीप्तौ, to burn. Pre. लट्—ज्वलति. Perf. लिट्—जज्वाल. जज्वलिथ. जज्वाल. Aor. लुङ्—अज्वालीत्. Fu. लृट्—ज्वलिष्यति. Per Fu. लुट्—ज्वलिता. Con. लृङ्—अज्वलिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—ज्वल्यात्. Pas. भावे—ज्वल्यते. Aor. भावे-लुङ्—अज्वालि. Cau. णिजन्त—ज्वलयति-ज्वालयति, (with—उपसर्ग—प्रज्वलयति). Aor. णिच्-लुङ्—अजिज्वलत्. Des. सनन्त—जिज्वलिषति. Fre. यङन्त—जाज्वल्यते. PP. निष्ठा—ज्वलितः. Inf. तुमुन्—ज्वलितुम्.

ड

डी—भ्वा, दिवा A. से. विहायसा गतौ, to fly. Pre. लट्—डयते इति भ्वादिः, डीयते इति दिवादिः, एवं सर्वत्र. Pot. विधि-लिङ्—डयेत-डीयेत. Imp. लोट्—डयताम्-डीयताम्. Impt. लङ्—अडयत-अडीयत. Perf. लिट्—डिड्ये. डिड्यिषे. डिड्ये. Aor. लुङ्—अडयिष्ट. Fu. ऌट्—डयिष्यते. Per Fu. लुट्—डयिता. Con. ऌङ्—अडयिष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—डयिषीष्ट. Pas. भावे—डीयते. Aor. भावे-लुङ्—अडायि. Cau. णिजन्त—डाययति. Aor. णिच्-लुङ्—अडीडयत्. Des. सनन्त—डिडयिषति. Fre. यङन्त—डेडीयते. PP. निष्ठा—डयितः-डीनः. IP. क्त्वा—डयित्वा. Inf. तुमुन्—डयितुम्. प्रोड्डीनोड्डीनसंडीनान्येताः खगगतिक्रियाः, उत्+डी=उड्डीयते, उड्डीनः, उड्डीयमानः, जालमादाय उड्डीयताम्, डयते गृध्रः, हंसाः प्रडीनाः.

ढ

ढौकृ—भ्वा A. से. गतौ, to go, to approach. Pre. लट्—ढौकते. Perf. लिट्—डुढौके. Aor. लुङ्—अढौकिष्ट. Fu. लृट्—ढौकिष्यते. Per Fu. लुट्—ढौकिता. Con. लृङ्—अढौकिष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—ढौकिषीष्ट. Pas. कर्मणि—ढौक्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अढौकि. Des. सनन्त—डुढौकिषते. PP. निष्ठा—ढौकितः. Inf. तुमुन्—ढौकितुम्.

त

तक्ष्—(तक्षू) भ्वा P. वे. तनूकरणे, to hew, to cut.

Pre. लट्—	तक्षति	तक्षतः	तक्षन्ति
	or	or	or
	तक्ष्णोति	तक्ष्णुतः	तक्ष्णुवन्ति
	तक्ष्णोषि	तक्ष्णुथः	तक्ष्णुथ

or

तक्षसि	तक्षथः	तक्षथ
तक्षामि	तक्षावः	तक्षामः
or	or	or
तक्ष्णोमि	तक्ष्णुवः	तक्ष्णुमः

Pot. विधिलिङ्—तक्षेत्-तक्ष्णुयात्. Imp. लोट्—तक्षतु-तक्ष्णोतु. तक्ष-तक्ष्णुहि. तक्षाणि-तक्ष्णवानि. Impf. लङ्—अतक्षत्-अतक्ष्णोत्. Perf. लिट्—ततक्ष, ततक्षतुः. ततष्ठ-ततक्षिथ, ततक्षथुः ; ततक्ष, ततक्ष्व-ततक्षिव. Aor. लुङ्—

अतक्षीत्	अतक्षिष्टाम्	अतक्षिषुः
	or	
अताक्षीत्	अताष्टाम्	अताक्षुः
अतक्षीः	अतक्षिष्टम्	अतक्षिष्ट
	or	
अताक्षीः	अताष्टम्	अताष्ट
अतक्षिषम्	अतक्षिष्व	अतक्षिष्म
	or	
अताक्षम्	अताक्ष्व	अताक्ष्म

Fu. लृट्—तक्षिष्यति-तक्ष्यति. Per Fu. लुट्—तक्षिता-तष्टा. Con. लृङ्—अतक्षिष्यत्-अतक्ष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—तक्ष्यात्. Pas. कर्मणि—तक्ष्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अतक्षि. Cau. णिजन्त—तक्षयति. Aor. णिच्-लुङ्—अत-तक्षत्. Des. सनन्त—तितक्षिषति. Fre. यङन्त—तातक्ष्यते. PP. निष्ठा—तष्टः. IP. क्त्वा—तक्षित्वा-तष्ट्वा. Inf.

तुमुन्—तक्षितुम्-तष्टुम्. तनूकरणार्थे (सूक्ष्मीकरणार्थे) लट् लिङ् लोट् लङ्क्षु पक्षे 'नु':—यथा-तक्ष्णोति-तक्षति इत्यादि. अन्यार्थे तु वाग्भिः संतक्षति, भर्त्सयति इत्यर्थः.

तड्—चुरा U. से. आघाते, to beat. Pre. लट्—ताडयति-ते. Pot. विधिलिङ्—ताडयेत्-त. Imp. लोट्—ताडयतु-ताम्. Impf. लङ्—अताडयत्-त. Perf. लिट्—ताडयां चकार-चक्रे-आस-बभूव. Aor. लुङ्—अतीतडत्-त. Fu. ऌट्—ताडयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—ताडयिता. Con. ऌङ्—अताडयिष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—ताड्यात्-ताडयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—ताड्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अताडि. Cau. णिजन्त—ताडयति-ते. Des. सनन्त—तिताडयिषति-ते. Fre. यङन्त—ताताड्यते. Kri. कृत्य—ताडयितव्यः. PP. निष्ठा—ताडितः. IP. क्त्वा—ताडयित्वा. Inf. तुमुन्—ताडयितुम्.

तन्—तना U. से. विस्तारे, to stretch, to spread. Pre. लट्—

तनोति	तनुतः	तन्वन्ति
तनुते	तन्वाते	तन्वते
तनोषि	तनुथः	तनुथ
तनुषे	तन्वाथे	तनुध्वे
तनोमि	तनुवः-तन्वः	तनुमः-तन्मः
तन्वे	तनुवहे-तन्वहे	तनुमहे-तन्महे

Pot. विधिलिङ्—तनुयात्-तन्वीत. तनुयाताम्-तन्वीयाताम्. तनुयाः-तन्वीथाः. तनुयाम्-तन्वीय. Imp. लोट्—तनोतु-तनुताम्. तनुताम्-तन्वाताम्. तनु-तनुष्व. तनवानि-तनवै. Impf. लङ्—अतनोत्-अतनुत, अतनुताम्-अतन्वाताम्, अतन्वन्-अतन्वत. अतनोः-अतनुथाः, अतनुतम्-अतन्वाथाम्. अतनवम्-अतन्वि, अतनुव-अतन्व-अतनुवहि-अतन्वहि.

Perf. लिट्—	ततान तेने	तेनतुः तेनाते	तेनुः तेनिरे
	तेनिथ तेनिषे	तेनथुः तेनाथे	तेन तेनिध्वे
	ततान-ततन तेने	तेनिव तेनिवहे	तेनिम तेनिमहे
Aor. लुङ्—	अतानीत्- अतनीत्	अतानिष्टाम्- अतनिष्टाम्	अतानिषुः- अतनिषुः
		ro	
	अतनिष्ट- अतत	अतनिषाताम्	अतनिषत
	अतानीः- अतनीः	अतानिष्टम्- अतनिष्टम्	अतानिष्ट- अतनिष्ट
		or	
	अतनिष्ठाः- अतथाः	अतनिषाथाम्	अतनिध्वम्
	अतानिषम् अतनिषम्-	अतानिष्व- अतनिष्व	अतानिष्म अतनिष्म
		or	
	अतनिषि	अतनिष्वहि	अतनिष्महि

Fu. ऌट्—तनिष्यति-तनिष्यते. Per Fu. लुट्—तनिता. Con. ऌङ्—अतनिष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—तन्यात्-तनिषीष्ट. Pas. कर्मणि—तायते-तन्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अतानि. Cau. णिजन्त—तानयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अतीतनत्-त. Des. सनन्त—

तितनिषति-ते, तितांसति-ते, तितंसति-ते. Fre. यङन्त—तन्तन्यते. PP. निष्ठा—ततः. IP. क्त्वा—तनित्वा-तत्वा. Inf. तुमुन्—तनितुम्.

सम् + तन् = सततम्-सन्ततम्.
वि + तन् + त्वा = वितत्य.

तप्—भ्वा P. अ. संतापे, to shine, to heat, to burn. Pre. लट्—तपति. Pot. विधिलिङ्—तपेत्. Imp. लोट्—तपतु. Impf. लङ्—अतपत्. Perf. लिट्—तताप, तेपतुः, तेपुः. तेपिथ-ततप्थ, तेपथुः, तेप. तताप-ततप, तेपिव, तेपिम. Aor. लुङ्—अताप्सीत्, अताप्ताम्. Fu. ऌट्—तप्स्यति. Per Fu. लुट्—तप्ता. Con. ऌङ्—अतप्स्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—तप्यात्. Pas. कर्मणि—तप्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अतापि. Caus. णिजन्त—तापयति. Aor. णिच्-लुङ्—अतीतपत्. Des. सनन्त—तितप्सति. Fre. यङन्त—तातप्यते. Kri. कृत्य—तपनीयः. PP. निष्ठा—तप्तः. IP. क्त्वा—तप्त्वा. Inf. तुमुन्—तप्तुम्.

उत् + तप् = उत्तपते. दीप्यते इत्यर्थः.
वि + तप् = वितपते (पाणिम्.)
अत्र अकर्मकत्वात्स्वाङ्गकर्मकत्वाच्चात्मनेपदम्.

उत्तपति सुवर्णम्. अत्र अस्वाङ्गकर्मकत्वान्नात्मनेपदम्.
निस्+तप्—निष्टपति. पौनःपुन्यभिन्नार्थे षः. निष्टप्तम्.

तप्—दिवा A. अ. to be powerful. अस्य ऐश्वर्यार्थे वा आत्मनेपदं श्यन् च. Pre. लट्—तप्यते. Perf. लिट्—तेपे. तेपिषे. Aor. लुङ्—अतप्त, अतप्सताम्. Fu. ऌट्—तप्स्यते. Per Fu. लुट्—तप्ता. Ben. आशिषि लिङ्—तप्सीष्ट. Pas. कर्मणि—तप्यते. Caus. णिजन्त—तापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अतीतपत्. Des. सनन्त—तितप्सते. Fre. यङन्त—तातप्यते. PP. निष्ठा—तप्तः. IP. क्त्वा—तप्त्वा. Inf. तुमुन्—तप्तुम्.

तप्—चुरा U. अ. दाहे, to heat. Pre. लट्—तापयति-ते. Perf. लिट्—तापयां चकार-चक्रे. Aor. लुङ्—अतीतपत्-त. Fu. ऌट्—तप्स्यति-ते. Per Fu. लुट्—तप्ता.

तर्क्—चुरा U. से. वितर्कार्थे, to reason. Pre. लट्—तर्कयति-ते. Perf. लिट्—तर्कयांचकार-चक्रे. Aor. लुङ्—अततर्कत्-त. Fu. ऌट्—तर्कयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—तर्कयिता. PP. निष्ठा—तर्कितः. IP. क्त्वा—तर्कयित्वा. Inf. तुमुन्—तर्कयितुम्.

तर्ज्—भ्वा P. से. भर्त्सने, to threaten, to censure, चुरा A. to blame. Pre. लट्—तर्जति-तर्जयते. Perf. लिट्—ततर्ज-तर्जयां चक्रे. Aor. लुङ्—अतर्जीत्-अततर्जत. Fu. ऌट्—तर्जिष्यति-तर्जयिष्यते. Per Fu. लुट्—तर्जिता तर्जयिता. Pas. कर्मणि—तर्ज्यते. PP. निष्ठा—तर्जितः. Inf. तुमुन्—तर्जितुम्-तर्जयितुम्.

तिज्—भ्वा A. से, निशाने, to be sharp. The Desiderative of this root means 'to endure, to forbear'. क्षमार्थे नित्यसनन्तोऽयम्. Pre. लट्—तितिक्षते. तितिक्षसे. तितिक्षे. Pot. विधिलिङ्—तितिक्षेत. Imp. लोट्—तितिक्षताम्. Impf. लङ्—अतितिक्षत. Perf. लिट्—तितिक्षां-चक्रे. Aor. लुङ्—अतितिक्षिष्ट. Fu. लृट्—तितिक्षिष्यते. Per. Fu. लुट्—तितिक्षिता. Con. लृङ्—अतितिक्षिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—तितिक्षिषीष्ट. Pas. कर्मणि—तितिक्ष्यते. Cau. णिजन्त—तितिक्षयति. Kri. कृत्य—तितिक्षितव्यः. PP. निष्ठा—तितिक्षितः. Inf. तुमुन्—तितिक्षितुम्.

तिज्—चुरा P. से, निशाने, to sharpen. Pre. लट्—तेजयति, Pot. विधिलिङ्—तेजयेत्. Imp. लोट्—तेजयतु. Impf. लङ्—अतेजयत्. Perf. लिट्—तेजयांचकार. Aor. लुङ्—अतीतिजत्. Fu. लृट्—तेजयिष्यति. Per Fu. लुट्—तेजयिता. Inf. तुमुन्—तेजयितुम्.

> कुसुमचापमतेजयदंशुभिर्हिमकरः ।
> ज्ञातीनुत्तेजयामि सुहृदः परिमोक्षणाय ॥

तुद्—तुदा U. अ. व्यथने to strike, to wound.

Pre. लट्—	तुदति-ते.	तुदसि-से.	तुदामि-तुदे.
Pot. विधिलिङ्-	तुदेत्-त.	तुदेः-थाः.	तुदेयम्-तुदेय.
Imp. लोट्—	तुदतु-ताम्.	तुद-स्व.	तुदानि-तुदै.
Impf. लङ्—	अतुदत्-त.	अतुदः-थाः	अतुदम्-अतुदे

Perf. लिट्—तुतोद-तुतुदे. Aor. लुङ्—अतौत्सीत्-अतुत्त. Fu. लृट्—तोत्स्यति-ते. Per Fu. लुट्—तोत्ता. Con. लृङ्—अतोत्स्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—तुद्यात् तोत्सीष्ट. Pas. कर्मणि—तुद्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अतोदि. Cau. णिजन्त—तोदयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अतूतुदत्-त. Des. सनन्त—तुतुत्सति-ते. Fre. यङन्त—तोतुद्यते. PP. निष्ठा—तुन्नः. IP. क्त्वा—तुत्त्वा. तुदसि मर्माणि वाक्शरैः. वहन्तं किं तुदसि भोः.

तुल्—चुरा U. से, उन्माने, to raise, to weigh. Pre. लट्—तोलयति-ते. Pot. विधिलिङ्—तोलयेत्-त. Imp. लोट्—तोलयतु-ताम्. Impf. लङ्—अतोलयत्-त. Perf. लिट्—तोलयां चकार चक्रे-आस-बभूव. Aor. लुङ्—अतूतुलत्-त. Fu. लृट्—तोलयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—तोलयिता. Con. लृङ्—अतोलयिष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—तोल्यात्-तोलयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—तोल्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अतोलि. Cau. णिजन्त—तोलयति-ते. Des. सनन्त—तुतोलयिषति. PP. निष्ठा—तोलितः. IP. क्त्वा—तोलयित्वा, Inf. तुमुन्—तोलयितुम्. धनुस्तोलयिष्यामि पाणिना.

तुष्—दिवा P. अ. तुष्टौ, to be pleased or satisfied. Pre. लट्—तुष्यति. Pot. विधिलिङ्—तुष्येत्. Imp. लोट्—तुष्यतु. Impf. लङ्—अतुष्यत्. Perf. लिट्—तुतोष. Aor. लुङ्—अतुषत्. Fu. लृट्—तोक्ष्यति. Per Fu. लुट्—तोष्टा. Con. लृङ्—अतोक्ष्यत्. Ben.

आशिषि लिङ्—तुष्यात्. Pas. कर्मणि—तुष्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अतोषि. Cau. णिजन्त—तोषयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अतूतुषत्. Des. सनन्त—तुतुक्षति. PP. निष्ठा.—तुष्टः. Inf. तुमुन्—तोष्टुम्.

तृप्—दिवा P. से. प्रीणने, इह प्रीणनं तृप्तिस्तर्पणं च to become satisfied, to delight. Pre. लट्—तृप्यति. Pot. विधिलिङ्—तृप्येत्. Imp. लोट्—तृप्यतु. Impf. लङ्—अतृप्यत्. Perf. लिट्—ततर्प, ततृपतुः, ततृपुः. ततर्पिथ-ततर्थ-तत्रप्थ, ततृपथुः, ततृप; ततर्प, ततृपिव, ततृपिम. Aor. लुङ्—अतृपत्-अतर्पीत्-अत्राप्सीत्-अतार्प्सीत्. Fu. लृट्—तर्पिष्यति-त्रप्स्यति-तर्प्स्यति Per Fu. लुट्—तर्पिता-तर्प्ता-त्रप्ता. Con. लृङ्—अतर्पिष्यत्-अतर्प्स्यत्-अत्रप्स्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—तृप्यात्. Pas. कर्मणि—तृप्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अतर्पि. Cau. णिजन्त—तर्पयति, Aor. णिच्-लुङ्—अततर्पत्-अतीतृपत्. Des. सनन्त—तितर्पिषति-तितृप्सति. Fre. यङन्त—तरीतृप्यते. PP. निष्ठा—तृप्तः. IP. क्त्वा—तर्पित्वा-तृप्त्वा. Inf. तुमुन्—तर्पितुम्-त्रप्तुम्-तर्प्तुम्. नाग्निस्तृप्यति काष्ठानाम्.

पितॄन् अतार्प्सीत्.

तृष्— (ञि तृष्)—दिवा P. से. पिपासायाम्, to be thirsty. Pre. लट्—तृष्यति. Per Fu. लुट्—तर्षिता. PP. निष्ठा—तृषितः. IP. क्त्वा—तृषित्वा-तर्षित्वा.

तॄ—भ्वा P. से. प्लवनतरणयोः, to swim, to cross. Pre. लट्—तरति. Pot. विधिलिङ्—तरेत्. Imp. लोट्—

तरतु. Impf. लङ्—अतरत्. Perf. लिट्—ततार, तेरतुः, तेरुः. तेरिथ, तेरथुः, तेर. ततार-ततर, तेरिव, तेरिम. Aor. लुङ्—अतारीत्, अतारिष्टाम्, अतारिषुः. अतारीः, अतारिष्टम्, अतारिष्ट. अतारिषम्, अतारिष्व, अतारिष्म. Fu. लृट्—तरिष्यति-तरीष्यति. Per Fu. लुट्—तरीता-तरिता. Con. लृङ्—अतरिष्यत्-अतरीष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—तीर्यात्. Pas. कर्मणि—तीर्यते, Aor कर्म-लुङ्—अतारि. Cau. णिजन्त—तारयति, Aor. णिच्-लुङ्—अतीतरत्. Des. सनन्त—तितीर्षति-तितरिषति-तितरीषति. Fre. यङन्त—तेतीर्यते. Kri. कृत्य—तीर्यः. PP. निष्ठा—तीर्णः. IP.—क्त्वा तीर्त्वा. Inf. तुमुन्—तरितुम्-तरीतुम्-तर्त्तुम्. If used in the Atmanapada, it forms—

वि + अति = Pre. लट्—व्यतितरते. Pot. विधिलिङ्-व्यतितरेत. Imp. लोट्—व्यतितरताम्. Impf. लङ्—व्यत्यतरत. Perf. लिट्—व्यतितेरे. Aor. लुङ्—व्यत्यतीर्ष्ट-व्यत्यतरिष्ट-व्यत्यतरीष्ट. Fu. लृट्—व्यतितरिष्यते-व्यतितरीष्यते. Per Fu. लुट्—व्यतितरीता-तरिता. Ben. आशिषिलिङ्—व्यतितरिषीष्ट-तरीषीष्ट-तीर्षीष्ट.

त्यज्—भ्वा P. अ. हानौ, to abandon. Pre. लट्—त्यजति. Pot. विधिलिङ्—त्यजेत्. Imp. लोट्—त्यजतु. Impf. लङ्—अत्यजत्. Perf. लिट्—तत्याज, तत्यजतुः, तत्यजुः. तत्यजिथ-तत्यक्थ, तत्यजथुः, तत्यज. तत्याज-तत्यज, तत्यजिव, तत्यजिम Aor. लुङ्—अत्याक्षीत्.

अत्याक्षीः, अत्याक्षम्. Fu. लृट्—त्यक्ष्यति. Per Fu. लुट्—त्यक्ता. Con. लृङ्—अत्यक्ष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—त्यज्यात्. Pas. कर्मणि—त्यज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अत्याजि. Cau. णिजन्त—त्याजयति, Aor. णिच्-लुङ्—अतित्यजत्. Des. सनन्त—तित्यक्षति. Fre. यङन्त—तात्यज्यते. PP. निष्ठा—त्यक्तः. IP. क्त्वा—त्यक्त्वा. Inf. तुमुन्—त्यक्तुम्.

त्रुट्—तुदा P. से, छेदने. to cut. Pre. लट्—त्रुटति-त्रुट्यति. Pot. विधिलिङ्—त्रुटेत्-त्रुट्येत्. Imp. लोट्—त्रुटतु-त्रुट्यतु. Impf. लङ्—अत्रुटत्-अत्रुट्यत्. Perf. लिट्—तुत्रोट. Aor. लुङ्—अत्रुटीत्. Fu. लृट्—त्रुटिष्यति. Per Fu. लुट्—त्रुटिता. Con. लृङ्—अत्रुटिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—त्रुट्यात्. Pas. कर्मणि—त्रुट्यते, Aor. कर्मलुङ्—अत्रोटि. Cau. णिजन्त—त्रोटयति, Aor. णिच्-लुङ्—अतुत्रुटत्. Des. सनन्त—तुत्रुटिषति. PP. निष्ठा—त्रुटितः. IP. क्त्वा—त्रुटित्वा. Inf. तुमुन्—त्रुटितुम्.

त्रुट्—चुरा A. से. छेदने, to cut. Pre—लट् त्रोटयते.

त्रै—भ्वा A. अ. पालने, to protect. Pre. लट्—त्रायते. Pot. विधिलिङ्—त्रायेत. Imp. लोट्—त्रायताम्. Impf. लङ्—अत्रायत. Perf. लिट्—तत्रे. तत्रिषे. तत्रे. Aor. लुङ्—अत्रास्त. Fu. लृट्—त्रास्यते. Per Fu. लुट्—त्राता. Con. लृङ्—अत्रास्यत. Ben. आशिषि लिङ्—त्रासीष्ट. Pas. कर्मणि—त्रायते, Aor. कर्म-लुङ्—अत्रायि.

Cau. णिजन्त—त्रापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अतित्रपत्. Des. सनन्त—तित्रासते. Fre. यङन्त—तात्रायते. Kri. कृत्य—त्रातव्य:. PP. निष्ठा—त्राण:-त्रात:. Inf. तुमुन्—त्रातुम्.

त्वर्—(ञि त्वरा)—भ्वा A. से. सम्भ्रमे, to hurry. Pre. लट्—त्वरते. Pot. विधिलिङ्—त्वरेत. Imp. लोट् त्वरताम्. Impf. लङ्—अत्वरत. Perf. लिट्—तत्वरे. Aor. लुङ्—अत्वरिष्ट. Fu. लृट्—त्वरिष्यते. Per. Fu. लुट्—त्वरिता. Con. लृङ्—अत्वरिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—त्वरिषीष्ट. Pas. कर्मणि—त्वर्यते, Aor. कर्म-लुङ् अत्वरि-अत्वारि. Cau. णिजन्त—त्वरयति, Aor. णिच् लुङ्—अतत्वरत्. Des. सनन्त—तित्वरिषते. Fre. यङन्त—तात्वर्यते. PP. निष्ठा—तूर्ण:-त्वरित:. Inf. तुमुन्—त्वरितुम्.

द

दद्—भ्वा A. से. दाने, to give. Pre. लट्—ददते. ददसे. ददे. Pot. विधिलिङ्—ददेत. Imp. लोट्—ददताम्. Impf. लङ्—अददत. Perf. लिट्—दददे. ददटिषे. ददटे. Aor. लुङ्—अददिष्ट. Fu. लृट्—ददिष्यते. Per Fu. लुट्—ददिता. Con. लृङ्—अददिष्यत. Ben.

आशिषि लिङ्—ददिषीष्ट. Pas. कर्मणि—दद्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अदादि. Cau. णिजन्त—दादयति, Aor. णिच्-लुङ्—अदीददत. Des. सनन्त—दिददिषते. Fre. यङन्त—दादद्यते. PP. निष्ठा—ददितः. Inf. तुमुन्—ददितुम्.

दध्—भ्वा A. से. धारणे, to hold. Pre. लट्—दधते. Perf. लिट्—देधे. Aor. लुङ्—अदधिष्ट. Per Fu. लुट्—दधिता. Ben. आशिषि लिङ्—दधिषीष्ट. Pas. कर्मणि—दध्यते, Aor कर्म-लुङ्—अदाधि. Cau. णिजन्त—दाधयति. Des. सनन्त—दिदधिषते. Inf. तुमुन्—दधितुम्.

दंश्—भ्वा P. अ. दंशने, (दंशनं दंष्ट्रा) to bite. Pre. लट्—दशति. Pot. विधिलिङ्—दशेत्. Imp. लोट्—दशतु. Impf. लङ्—अदशत्. Perf. लिट्—ददंश, ददशतुः-ददंशतुः. ददंशिथ-ददंष्ठ, ददशथुः-ददंशथुः. ददंश, ददशिव-ददंशिव. Aor. लुङ्—अदांक्षीत्. अदांक्षीः. अदांक्षम्. Fu. लृट्—दंक्ष्यति. Per Fu. लुट्—दंष्टा. Con लृङ्—अदंक्ष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—दश्यात्. Pas. कर्मणि—दश्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अदंशि. Cau. णिजन्त—दंशयति. Aor. णिच्-लुङ्—अददंशत्. Des. सनन्त—दिदङ्क्षति. Fre. यङन्त—दन्दश्यते. PP. निष्ठा—दष्टः. IP. क्त्वा—दष्ट्वा. Inf. तुमुन्—दंष्टुम्.

दंश्—(दशि) चुरा A. अ. दंशने, to bite. Pre. लट्—दंशयते-दंशति. Ben. आशिषि लिङ्—दंशयिषीष्ट-दंश्यात्. Pas. कर्मणि—दंश्यते. PP. निष्ठा—दंष्टः. IP. क्त्वा—दंष्ट्वा. Inf. तुमुन्—दंष्टुम्.

दम्—दिवा P. से. उपशमने, to tame, to be tamed, to conquer. Pre. लट्—दाम्यति. Pot. विधिलिङ्—दाम्येत्. Imp. लोट्—दाम्यतु. Impf.—लङ्—अदाम्यत्. Perf. लिट्—ददाम, देमतुः. देमिथ, देमथुः. ददाम, देमिव. Aor. लुङ्—अदमत्. Fu. लृट्—दमिष्यति. Per Fu. लुट्—दमिता. Con. लृङ्—अदमिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—दम्यात्. Pas. कर्मणि—दम्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अदमि-अदामि. Cau. णिजन्त—दमयति, Aor. णिच्-लुङ्—अदीदमत्. Des. सनन्त—दिदमिषति. Fre. यङन्त—दंदम्यते. PP. निष्ठा—दान्तः-दमितः. IP. क्त्वा—दान्त्वा-दमित्वा. Inf. तुमुन्—दमितुम्.

दरिद्रा—अदा P. से. दुर्गतौ, to be poor. Pre. लट्—दरिद्राति, दरिद्रितः, दरिद्रति. दरिद्रासि, दरिद्रिथः, दरिद्रिथ. दरिद्रामि, दरिद्रिवः, दरिद्रिमः. Pot. विधिलिङ्—दरिद्रियात्, दरिद्रियाताम्, दरिद्रियुः. दरिद्रियाः, दरिद्रियातम्, दरिद्रियात. दरिद्रियाम्, दरिद्रियाव, दरिद्रियाम. Imp. लोट्—दरिद्रातु, दरिद्रिताम्, दरिद्रतु. दरिद्रिहि, दरिद्रितम्, दरिद्रित. दरिद्राणि, दरिद्राव, दरिद्राम. Impf. लङ्—अदरिद्रात्, अदरिद्रिताम्, अदरिद्रुः. अदरिद्राः. अदरिद्राम्. Perf. लिट्—ददरिद्रौ-दरिद्रांचकार. Aor. लुङ्—अदरिद्रीत्-अदरिद्रासीत्. अदरिद्रीः-अदरिद्रासीः, अदरिद्रिषम्-अदरिद्रासिषम्. Fu. लृट्—दरिद्रिष्यति. Per Fu. लुट्—दरिद्रिता. Con. लृङ्—अदरिद्रिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—दरिद्र्यात्. Pas. कर्मणि—दरिद्र्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अदरिद्रि-अदरिद्रायि. Cau. णिजन्त—दरिद्रयति, Aor.

णिच्-लुङ्—अदिदरिद्रत्. Des. सनन्त—दिदरिद्रासति-दिदरिद्रिषति. (न दरिद्रायके लोपो दरिद्राणे च नेष्यते। दिदरिद्रासतीत्येके दिदरिद्रिषतीति वा ॥). PP. निष्ठा—दरिद्रितः. Inf. तुमुन्—दरिद्रितुम्.

दह्—भ्वा P. अ. भस्मीकरणे, to burn, to pain. Pre. लट्—दहति. Pot. विधिलिङ्—दहेत्. Imp. लोट्—दहतु. Impf. लङ्—अदहत्. Perf. लिट्—ददाह, देहतुः. देहिथ-ददग्ध, देहथुः. ददाह, देहिव. Aor. लुङ्—अधाक्षीत्, अदाग्धाम्, अधाक्षुः. अधाक्षीः, अदाग्धम्, अदाग्ध. अधाक्षम्, अधाक्ष्व, अधाक्ष्म. Fu. लृट्—धक्ष्यति. Per Fu. लुट्—दग्धा. Con. लृङ्—अधक्ष्यत्. Pas. कर्मणि—दह्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अदाहि. Cau. णिजन्त—दाहयति. Aor. णिच्-लुङ्—अदीदहत्. Des. सनन्त—दिधक्षति. Fre. यङन्त—दंदह्यते. PP. निष्ठा—दग्धः. IP. क्त्वा—दग्ध्वा. Inf. तुमुन्—दग्धुम्.

दा (दाण्)—भ्वा P. अ. दाने, to give. Pre. लट्—यच्छति. यच्छसि. यच्छामि. Pot. विधिलिङ्—यच्छेत्. यच्छेः. यच्छेयम्. Imp. लोट्—यच्छतु, यच्छ. यच्छानि. Impf. लङ्—अयच्छत्. अयच्छः, अयच्छम्. Perf. लिट्—ददौ, ददतुः. ददिथ-ददाथ, ददथुः. ददौ, ददिव. Aor. लुङ्—अदात्, अदाताम्, अदुः. अदाः, अदातम्, अदात. अदाम्, अदाव, अदाम. Fu. लृट्—दास्यति. दास्यसि. दास्यामि. Per Fu. लुट्—दाता. दातासि. दातास्मि. Con. लृङ्—अदास्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—देयात्. देयाः. देयासम्. Pas. कर्मणि—दीयते, Aor. कर्म-लुङ्—अदायि. Cau.

णिजन्त—दापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अदीदपत्. Des. सनन्त—दित्सति. Fre. यङन्त—देदीयते. Kri. कृत्य—दातव्य, दानीयः, देयः. PP. निष्ठा—दत्तः. IP. क्त्वा—दत्त्वा. Inf. तुमुन्—दातुम्.

दा (दाञ्)—जुहु U. दाने to give.

PARASMAIPADA.

Pre. लट्-ददाति	दत्तः	ददति
ददासि	दत्थः	दत्थ
ददामि	दद्वः	दद्मः

ATMANEPADA.

दत्ते	ददाते	ददते
दत्से	ददाथे	दद्ध्वे
ददे	दद्वहे	दद्महे

PARASMAIPADA.

Pot. विधिलिङ्-दद्यात्	दद्याताम्	दद्युः
दद्याः	दद्यातम्	दद्यात
दद्याम्	दद्याव	दद्याम

ATMANEPADA.

ददीत	ददीयाताम्	ददीरन्
ददीथाः	ददीयाथाम्	ददीध्वम्
ददीय	ददीवहि	ददीमहि.

PARASMAIPADA.

Imp. लोट्—ददातु	दत्ताम्	ददतु
देहि	दत्तम्	दत्त
ददानि	ददाव	ददाम.

ATMANEPADA.

दत्ताम्	ददाताम्	ददताम्
दत्स्व	ददाथाम्	दद्ध्वम्
ददै	ददावहै	ददामहै.

PARASMAIPADA.

Impf. लङ्—अददात्	अदत्ताम्	अददुः
अददाः	अदत्तम्	अदत्त
अददाम्	अदद्व	अदद्म

ATMANEPADA.

अदत्त	अददाताम्	अददत
अदत्थाः	अददाथाम्	अदद्ध्वम्
अददि	अदद्वहि	अदद्महि.

Perf. लिट्—ददौ-ददे. ददतुः-ददाते. ददाथ-ददिथ-ददिषे, ददथुः-ददाथे ; ददौ-ददे, ददिव-ददिवहे. Aor. लुङ्—अदात्-अदित, अदाताम्-अदिषाताम्, अदुः-अदिषत. अदाः-अदिथाः. अदाम्-अदिषि. Fu. लृट्—दास्यति-दास्यते. Per Fu. लुट्—दाता. Con. लृङ्—अदास्यत्-अदास्यत. Ben. आशिषि लिङ्—देयात्-दासीष्ट. Pas. कर्मणि—दीयते, Aor. कर्म-लुङ्—अदायि. Cau.

णिजन्त—दापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अदीदपत्. Des. सनन्त—दित्सति-ते. Fre. यङन्त—देदीयते. PP. निष्ठा—दत्तः. IP. क्त्वा—दत्त्वा, प्रदाय. Inf. तुमुन्—दातुम्. After आ + दा = विद्याम् आदत्ते, व्याददते पिपीलिकाः पतंगस्य मुखम्; but—स्वाङ्गविकसनार्थे न, यथा—स्वमुखं व्याददाति.

दान्—भ्वा U. to straighten (आर्जवे नित्यसनन्तोऽयम्). Pre. लट्—दीदांसति-दीदांसते. Pot. विधिलिङ्—दीदांसेत्-त. Imp. लोट्—दीदांसतु-ताम्, Impf. लङ्—अदीदांसत्-त. Perf. लिट्—दीदांसांचकार-चक्रे. Aor. लुङ्—अदीदांसीत्-सिष्ट. Fu. ऌट्—दीदांसिष्यति-ते. Inf. तुमुन्—दीदांसितुम्.

दिव्—दिवा P. से. क्रीड़ा-विजिगीषा-व्यवहार-द्युति-स्तुति-मोद-मद-स्वप्न-कान्ति-गतिषु, to play, to desire to overcome, to sell, to shine, to praise, to delight, to be mad, to be sleepy, to love, to go etc. Pre. लट्—दीव्यति. दीव्यसि. दीव्यामि. Pot. विधिलिङ्—दीव्येत्. दीव्येयम्. Imp. लोट्—दीव्यतु. दीव्य. दीव्यानि. Impf. लङ्—अदीव्यत्. अदीव्यः. अदीव्यम्. Perf. लिट्—दिदेव, दिदिवतुः. दिदेविथ, दिदिवथुः. दिदेव, दिदिविव. Aor. लुङ्—अदेवीत्. अदेवीः. अदेविषम्. Fu. ऌट्—देविष्यति. Per Fu. लुट्—देविता. Con. ऌङ्—अदेविष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—दीव्यात्. Pas. भावे (क्रीड़ार्थे)—दीव्यते. Aor. लुङ्—अदेवि. Cau. णिजन्त—देवयति. Aor. णिच्-लुङ्—अदीदिवत्. Des. सनन्त—दिदेविषति-दुद्यूषति.

Fre. यङन्त—देदीव्यते. PP. निष्ठा—द्यून: (अविजिगीषायाम्), द्यूत: (विजिगीषायाम्). IP. क्त्वा—देवित्वा-द्यूत्वा. Inf. तुमुन्—देवितुम्. अक्षै: अक्षान् वा दीव्यति. शतस्य दीव्यति. शतस्य शतं वा प्रतिदीव्यति.

दिव्—चुरा U. से. परिकूजने, to lament. Pre. लट्—देवयति-ते. Perf. लिट्—देवयां चकार-चक्रे. Inf. तुमुन्—देवयितुम्.

दिश्—तुदा U. अ. अतिसर्जने, to produce, to grant, to allow. Pre. लट्—दिशति-दिशते. Pot. विधिलिङ्-दिशेत्-दिशेत. Imp.—लोट्—दिशतु, दिशताम्. Impf. लङ्-अदिशत्-अदिशत. Perf. लिट्—दिदेश-दिदिशे, दिदिशु:-दिदिशिरे. दिदेशिथ-दिदिशिषे. दिदेश-दिदिशे. Aor. लुङ्—अदिक्षत्-अदिक्षत, अदिक्षताम्-अदिक्षाताम्. अदिक्षः-अदिक्षथा:. अदिक्षम्-अदिक्षि, अदिक्षाव-अदिक्षावहि. Fu. लृट्—देक्ष्यति-देक्ष्यते. Per Fu. लुट्—देष्टा. Con. लृङ्—अदेक्ष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—दिश्यात्-दिक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—दिश्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अदेशि. Cau. णिजन्त—देशयति-ते, Aor. णिच-लुङ्—अदीदिशत्-त. Des. सनन्त—दिदिक्षति-दिदिक्षते. Fre. यङन्त—देदिश्यते. PP. निष्ठा—दिष्ट:. IP. क्त्वा—दिष्ट्वा. Inf. तुमुन—देष्टुम्.

दीक्ष्—भ्वा A. से. मौण्ड्य-इज्या-उपनयन-नियम-व्रत-आदेशेषु, to shave, to sacrifice, to invest with a sacred thread, to dedicate oneself to, to teach. Pre. लट्—दीक्षते. Perf. लिट्—दिदीक्षे. Aor. लुङ्—

अदीक्षिष्ट. Fu. लृट्—दीक्षिष्यते. Per Fu. लुट्—दीक्षिता. Con. लृङ्—अदीक्षिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—दीक्षिषीष्ट. Pas. कर्मणि—दीक्ष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अदीक्षि. Cau. णिजन्त—दीक्षयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अदिदीक्षत्-त. Des. सनन्त—दिदीक्षिषते. PP. निष्ठा—दीक्षितः. IP. क्त्वा—दीक्षित्वा. Inf. तुमुन्—दीक्षितुम्.

दीप्—दिवा A. से. दीप्तौ, to shine, to burn. Pre. लट्—दीप्यते. Pot. विधिलिङ्—दीप्येत. Imp. लोट्—दीप्यताम्. Impf. लङ्—अदीप्यत. Perf. लिट्—दिदीपे. Aor. लुङ्—अदीपि-अदीपिष्ट. Fu. लृट्—दीपिष्यते. Per Fu. लुट्—दीपिता. Con. लृङ्—अदीपिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—दीपिषीष्ट. Pas. भावे—दीप्यते, Aor. भावे-लुङ्—अदीपि. Cau. णिजन्त—दीपयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अदीदिपत्-अदिदीपत्. Des. सनन्त—दिदीपिषते. Fre. यङन्त—देदीप्यते. PP. निष्ठा—दीप्तः. Inf. तुमुन्—दीपितुम्.

दुष्—दिवा P. अ. वैकृत्ये (वैकृत्यं विकृतिः), to wrong, to be impure, Pre. लट् दुष्यति. Pot. विधिलिङ्—दुष्येत्. Imp. लोट्—दुष्यतु. Impf. लङ्—अदुष्यत्. Perf. लिट्—दुदोष. Aor. लुङ्—अदुषत्, अदुषताम्, अदुषन्. अदुषः. अदुषम्. Fu. लृट्—दोक्ष्यति. Per Fu. लुट्—दोष्टा. Con. लृङ्—अदोक्ष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—दुष्यात्. Pas. कर्मणि—दुष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अदोषि. Cau. णिजन्त—दूषयति-दोषयति. Aor. णिच्-

लुङ्—अदूदुषत्. Des. सनन्त—दुदुक्षति. Fre. यङन्त—दोदुष्यते. Kri. कृत्य—दोषणीयः. PP. निष्ठा—दुष्टः. Inf. तुमुन्—दोष्टुम्.

क्रोधः चित्तं दूषयति दोषयति वा.

दुह्—अदा U. अ. प्रपूरणे, दोहने, to fill up, to milk, to make a profit.

Pre. लट्—

PARASMAIPADA.

दोग्धि	दुग्धः	दुहन्ति
धोक्षि	दुग्धः	दुग्ध
दोह्मि	दुह्वः	दुह्मः

ATMANEPADA.

दुग्धे	दुहाते	दुहते
धुक्षे	दुहाथे	धुग्ध्वे
दुहे	दुह्वहे	दुह्महे

PARASMAIPADA.

Pot. विधिलिङ्—

दुह्यात्	दुह्यातास्	दुह्युः
दुह्याः	दुह्यातम्	दुह्यात
दुह्याम्	दुह्याव	दुह्याम

ATMANEPADA.

दुहीत	दुहीयाताम्	दुहीरन्
दुहीथाः	दुहीयायाम्	दुहीध्वम्
दुहीय	दुहीवहि	दुहीमहि

PARASMAIPADA.

Imp. लोट्—

दोग्धु	दुग्धाम्	दुहन्तु
दुग्धि	दुग्धम्	दुग्ध
दोहानि	दोहाव	दोहाम

ATMANEPADA.

दुग्धाम्	दुहाताम्	दुहताम्
धुक्ष्व	दुहाथाम्	धुग्ध्वम्
दोहै	दोहावहै	दोहामहै

PARASMAIPADA.

Impf. लङ्—

अधोक्-ग्	अदुग्धाम्	अदुहन्
अधोक्-ग्	अदुग्धम्	अदुग्ध
अदोहम्	अदुह्व	अदुह्म.

ATMANEPADA.

अदुग्ध	अदुहाताम्	अदुहत
अदुग्धाः	अदुहाथाम्	अधुग्ध्वम्
अदुहि	अदुह्वहि	अदुह्महि

PARASMAIPADA.

Perf. लिट्—

दुदोह	दुदुहतुः	दुदुहुः
दुदोहिथ	दुदुहथुः	दुदुह
दुदोह	दुदुहिव	दुदुहिम

ATMANEPADA.

दुदुहे	दुदुहाते	दुदुहिरे
दुदुहिषे	दुदुहाथे	दुदुहिध्वे
दुदुहे	दुदुहिवहे	दुदुहिमहे.

PARASMAIPADA.

Aor.—लुङ्—

अधुक्षत्	अधुक्षताम्	अधुक्षन्
अधुक्षः	अधुक्षतम्	अधुक्षत
अधुक्षम्	अधुक्षाव	अधुक्षाम

ATMANEPADA.

अदुग्ध अधुक्षत	अधुक्षाताम्	अधुक्षन्त
अदुग्धाः अधुक्षथाः	अधुक्षाथाम्	अधुग्ध्वम् अधुक्षध्वम्
अधुक्षि	अदुह्वहि अधुक्षावहि	अधुक्षामहि

Fu. लृट्—धोक्ष्यति-धोक्ष्यते. धोक्ष्यसि-धोक्ष्यसे. धोक्ष्यामि-धोक्ष्ये. Per Fu. लुट्—दोग्धा. Con. लृङ्—अधोक्ष्यत्-अधोक्ष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—दुह्यात्-धुक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—दुह्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अदोहि. Cau. णिजन्त—दोहयति. Aor. णिच्-लुङ्—अदूदुहत्. Des. सनन्त—दुधुक्षति-दुधुक्षते. Fre. यङन्त—दोदुह्यते. Kri. कृत्य—दोग्धव्यः, दोहनीयः. PP. निष्ठा—दुग्धः. IP. क्त्वा—दुग्ध्वा. Inf. तुमुन्—दोग्धुम्.

अयं द्विकर्मकः. गां पयो दोग्धि. अप्रधानकर्मणि लादयः— दुह्यते गौः पयो देवदत्तेन. अदोहि गौः.

गौणे कर्मणि दुह्यादेः प्रधाने नी-हृ-कृष्-वहाम्,
बुद्धिभक्षार्थयोः शब्दकर्मणां च निजेच्छया ;
प्रयोज्य-कर्मण्यन्येषां ण्यन्तानां लादयो मताः.

दृ—तुदा A, अ. आदरे, to honor, to regard, to care, to worship. It is chiefly used with the preposition आ. Pre. लट्—आद्रियते. आद्रियसे. आद्रिये. Pot. विधिलिङ्—आद्रियेत. Imp. लोट्— आद्रियताम्. Impf. लङ्—आद्रियत. Perf. लिट्— आदद्रे. आदद्रिषे. आदद्रे. Aor. लुङ्—आदृत, आदृषाताम्. आदृथाः. आदृषि. Fu. लृट्—आदरिष्यते. Per Fu. लुट्—आदर्ता. Con. लृङ्—आदरिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—आदृषीष्ट. Pas. कर्मणि—आद्रियते, Aor. कर्म-लुङ्—आदारि. Cau. णिजन्त—आदरयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—आदीदरत्-त Des. सनन्त—आदिदरिषते. Fre. यङन्त—आदेद्रीयते. Kṛi. कृत्य—आदर्तव्यः, आदरणीयः. PP. निष्ठा—आदृतः. IP. क्त्वा—दृत्वा, with आ = आदृत्य. Inf. तुमुन्—आदर्तुम्.

दृप्—दिवा P. अ. हर्षमोहनयोः, to be glad, to be proud. Pre. लट्—दृप्यति. like तृप. PP. निष्ठा—दृप्तः.

दृश्—(दृशिर्)—भ्वा P. अ. प्रेक्षणे to see, to know, to visit. Pre. लट्—पश्यति. पश्यसि. पश्यामि.

Pot. विधिलिङ्—पश्येत्. पश्येः. पश्येयम्. Imp. लोट्—पश्यतु. पश्य. पश्यानि. Impf. लङ्—अपश्यत्. अपश्यः. अपश्यम्. Perf. लिट्—ददर्श, ददृशतुः, ददृशुः. ददर्शिथ-दद्रष्ठ, ददृशथुः. Aor. लुङ्—अद्राक्षीत्-अदर्शत्, अद्राष्टाम्-अदर्शताम्, अद्राक्षुः-अदर्शन्. अद्राक्षीः-अदर्शः, अद्राष्टम्-अदर्शतम्, अद्राष्ट-अदर्शत. अद्राक्षम्-अदर्शम्, अद्राक्ष्व-अदर्शाव, अद्राक्ष्म-अदर्शाम. Fu. लृट्—द्रक्ष्यति. द्रक्ष्यसि. द्रक्ष्यामि. Per Fu. लुट्—द्रष्टा. द्रष्टासि. द्रष्टास्मि. Con. लृङ्—अद्रक्ष्यत्, अद्रक्ष्यताम्, अद्रक्ष्यन्. अद्रक्ष्यः, अद्रक्ष्यतम्, अद्रक्ष्यत. अद्रक्ष्यम्, अद्रक्ष्याव, अद्रक्ष्याम. Ben. आशिषि लिङ्—दृश्यात्. दृश्याः. दृश्यासम्. Pas. कर्मणि—दृश्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अदर्शि. Cau. णिजन्त—दर्शयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अदीदृशत्-अददर्शत्. Des. सनन्त—दिदृक्षते. Fre. यङन्त—दरीदृश्यते. Kri. कृत्य—द्रष्टव्यः, दर्शनीयः, दृश्यः. PP. निष्ठा—दृष्टः. IP. क्त्वा—दृष्ट्वा, संदृश्य. Inf. तुमुन्—द्रष्टुम्.

पश्यन्ति भृत्या राजानम्, दर्शयते भृत्यान्-भृत्यै राजा.

दॄ—क्र्या P. से. विदारणे to tear, to divide. Pre. लट्—दृणाति. दृणासि. दृणामि. Pot. विधिलिङ्—दृणीयात्. दृणीयाः. दृणीयाम्. Imp. लोट्—दृणातु, दृणीताम्. दृणीहि. Impf. लङ्—अदृणात्, अदृणीताम्. अदृणाः, अदृणीतम्. अदृणाम्, अदृणीव. Perf. लिट्—ददार, दद्रतुः-ददरतुः. ददरिथ, दद्रथुः-ददरथुः. ददार, दद्रिव-ददरिव. Aor. लुङ्—अदारीत्. अदारीः. अदारिषम्. Fu. लृट्—दरिष्यति-दरीष्यति. Per Fu. लुट्—दरिता-दरीता. Con. लृङ्—अदरीष्यत्-अदरिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—दीर्यात्.

Pas. कर्मणि—दीर्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अदारि. Cau. णिजन्त—दरयति (भयार्थे), दारयति, Aor. णिच्-लुङ्—अददरत्. Des. सनन्त—दिदरिषति-दिदरीषति-दिदीर्षति. Fre. यङन्त—देदीर्यते. PP. निष्ठा—दीर्णः (विदीर्णः). IP. क्त्वा—वि + दृ = विदीर्य. व्यवदीर्णं मनो मम जालं विदीर्य.

द्युत्—भ्वा A. से. दीप्तौ, to shine. Pre. लट्—द्योतते. Pot. विधिलिङ्—द्योतेत. Imp. लोट्—द्योतताम्. Impf. लङ्—अद्योतत. Perf. लिट्—दिद्युते. Aor. लुङ्—अद्युतत्-अद्योतिष्ट (the Verb द्युत् optionally admits the लुङ् परस्मैपद). Fu. लृट्—द्योतिष्यते. Per Fu. लुट्—द्योतिता. Con. लृङ्—अद्योतिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—द्योतिषीष्ट. Pass. भावे—द्युत्यते, Aor. भावे-लुङ्—अद्योति. Cau. णिजन्त—द्योतयति, Aor. णिच्-लुङ्—अदिद्युतत्. Des. सनन्त—दिद्युतिषते-दिद्योतिषते. Fre. यङन्त—देद्युत्यते. PP. निष्ठा—द्युतितम्-द्योतितम्. IP. क्त्वा—द्युतित्वा-द्योतित्वा. Inf. तुमुन्—द्योतितुम्.

द्रु—भ्वा P. अ. गतौ, to melt, to rush, to run. Pre. लट्—द्रवति. Pot. विधिलिङ्—द्रवेत्. Imp. लोट्—द्रवतु. Impf. लङ्—अद्रवत्. Perf. लिट्—दुद्राव, दुद्रुवतुः. दुद्रोथ, दुद्रुवथुः. दुद्राव, दुद्रुव. Aor. लुङ्—अदुद्रुवत्. अदुद्रुवः. अदुद्रुवम्. Fu. लृट्—द्रोष्यति. Per Fu. लुट्—द्रोता. Con. लृङ्—अद्रोष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—द्रूयात्. Pas. भावे—द्रूयते, Aor. भावे-लुङ्—अद्रावि. Des. सनन्त—दुद्रूषति. Fre. यङन्त—दोद्रूयते. PP. निष्ठा—द्रुतः.

द्रुह्—दिवा P. वे. जिघांसायाम्, to bear malice or hatred. Pre. लट्—द्रुह्यति. Pot. विधिलिङ्—द्रुह्येत्, Imp. लोट्—द्रुह्यतु. Impf. लङ्—अद्रुह्यत्. Perf. लिट्—दुद्रोह, दुद्रुहतुः. दुद्रोहिथ-दुद्रोग्ध-दुद्रोढ, दुद्रुहथुः. दुद्रोह, दुद्रुहिव-दुद्रुह्व. Aor. लुङ्—अद्रुहत्. Fu. लृट्—द्रोहिष्यति-ध्रोक्ष्यति. Per Fu लुट्—द्रोहिता-द्रोग्धा-द्रोढा. Con. लृङ्—अद्रोहिष्यत्-अध्रोक्ष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—द्रुह्यात्. Pas. भावे-द्रुह्यते, Aor. भावे-लुङ्—अद्रोहि. Cau. णिजन्त—द्रोहयति, Aor. णिच्-लुङ्—अदुद्रुहत्. Des. सनन्त—दुद्रोहिषति-दुद्रुहिषति-दुध्रुक्षति. Fre. यङन्त—दोद्रुह्यते. PP. निष्ठा—द्रुग्धः-द्रूढः. IP. क्त्वा—द्रुहित्वा-द्रोहित्वा-द्रुग्ध्वा-द्रूढ्वा. Inf. तुमुन्—द्रोहितुम्-द्रोग्धुम्-द्रोढुम्. देवदत्ताय द्रुह्यति. उपसर्गपूर्वः द्रुहधातुः सकर्म्मकः. अभि+द्रु=देवदत्तम् अभिद्रुह्यति.

द्विष्—अदा U. अ. अप्रीतौ, to hate. Pre. लट्—द्वेष्टि-द्विष्टे, द्विष्टः-द्विषाते, द्विषन्ति-द्विषते. द्वेक्षि-द्विक्षे, द्विष्ठः-द्विषाथे, द्विष्ट-द्विड्ढ्वे. द्वेष्मि-द्विषे, द्विष्वः-द्विष्वहे; Pot. विधिलिङ्—द्विष्यात्-द्विषीत.-द्विष्याः द्विषीथाः. Imp. लोट्—द्वेष्टु-द्विष्टाम्, द्विष्टाम्-द्विषाताम्, द्विषन्तु-द्विषताम्. द्विड्ढि-द्विक्ष्व, द्विष्टम्-द्विषाथाम्, द्विष्ट-द्विड्ढ्वम्. द्वेषाणि-द्वेषै, द्वेषाव-द्वेषावहै, द्वेषाम-द्वेषामहै.

Impf. लङ्—अद्वेट्-ड्-अद्विष्ट, अद्विष्टाम्-अद्विषाताम्, अद्विषुः-अद्विषन्-अद्विषत. अद्वेट्-ड्-अद्विष्ठाः, अद्विष्टम्-अद्विषाथाम्. अद्वेषम्-अद्विषि, अद्विष्व-अद्विष्वहि. Perf. लिट्—

दिद्वेष-दिद्विषे, दिद्विषतुः-दिद्विषाते. दिद्वेषिथ-दिद्विषिषे, दिद्विषथुः-दिद्विषाथे. दिद्वेष-दिद्विषे, दिद्विषिव-दिद्विषिवहे. Aor. लुङ्—अद्विक्षत्-अद्विक्षत, अद्विक्षताम्-अद्विक्षाताम्, अद्विक्षन्-अद्विक्षन्त. अद्विक्षः-अद्विक्षथाः, अद्विक्षतम्-अद्विक्षाथाम्. अद्विक्षम्-अद्विक्षे,अद्विक्षाव-अद्विक्षावहि. Fu. लृट्—द्वेक्ष्यति-द्वेक्ष्यते. Per Fu. लुट्—द्वेष्टा. Con. लृङ्—अद्वेक्ष्यत्-अद्वेक्ष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—द्विष्यात्-द्विक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—द्विष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अद्वेषि. Cau. णिजन्त—द्वेषयति, Aor. णिच्-लुङ्—अदिद्विषत्. Des. सनन्त—दिद्विक्षति-दिद्विक्षते. Fre. यङन्त—देद्विष्यते. PP. निष्ठा—द्विष्टः. IP क्त्वा—द्विष्ट्वा. Inf. तुमुन्—द्वेष्टुम्.

ध

धा—(डुधाञ्) जुहु U. अ. धारणपोषणयोः, to place, to grant, to maintain. This verb is conjugated like दा. It should be remembered, however, that the aspiration of the final ध्, if lost, must be thrown forward on the initial द्.

Pre. लट्—दधाति-धत्ते, धत्तः-दधाते दधति-दधते. दधासि-धत्से, धत्थः-दधाथे, धत्थ-धद्ध्वे. दधामि-दधे, दध्वः-

दध्वहे. Pot. विधिलिङ्—दध्यात्-दधीत. दध्याः-दधीथाः. दध्याम्-दधीय. Imp. लोट्—दधातु-धत्ताम्, धत्ताम्-दधाताम्. धेहि-धत्स्व, धत्त-धद्ध्वम्. दधानि-दधै. Impf. लङ्—अदधात्-अधत्त, अधत्ताम्-अदधाताम् अदधुः-अदधत. अदधाः-अधत्थाः, अधत्तम्-अदधाथाम्, अधत्त-अधद्ध्वम्. अदधाम्-अदधि, अदध्व-अदध्वहि. Perf. लिट्—दधौ-दधे, दधतुः-दधाते, दधुः-दधिरे. दधाथ-दधिथ-दधिषे, दधथुः-दधाथे, दध-दधिध्वे. दधौ-दधे, दधिव-दधिवहे. Aor. लुङ्—अधात्-अधित, अधाताम्-अधिषाताम्. अधाः-अधिथाः, अधातम्-अधिषाथाम्. अधाम्-अधिषि, अधाव-अधिष्वहि. Fu. लृट्—धास्यति-धास्यते. Per Fu. लुट्—धाता. Con.—लृङ्—अधास्यत्-अधास्यत. Ben. आशिषि लिङ्—धेयात्-धासीष्ट. Pas. कर्मणि—धीयते, Aor. कर्म-लुङ्—अधायि. Cau. णिजन्त—धापयति-धापयते, Aor. णिच्-लुङ्—अदीधपत्-त. Des. सनन्त—धित्सति-धित्सते. Fre. यङन्त—देधीयते. PP. निष्ठा—हितः. IP. क्त्वा—हित्वा, प्र + धा = प्रधाय. Inf. तुमुन्—धातुम्.

धाव्—भ्वा U. से. गतिशुद्ध्योः, to flow, to run, to wash. Pre. लट्—धावति-ते. Pot. विधिलिङ्—धावेत्-त. Imp. लोट्—धावतु-ताम्. Impf. लङ्—अधावत्-त. Perf. लिट्—दधाव-दधावे, दधावतुः-दधावाते. Aor. लुङ्—अधावीत्-अधाविष्ट. अधावीः-अधाविष्ठाः. अधाविषम्-अधाविषि. Fu. लृट्—धाविष्यति-ते. Per Fu. लुट्—धाविता. Con. लृङ्—अधाविष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—धाव्यात्-धाविषीष्ट. Cau. णिजन्त—धाव-

यति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अदीधवत्-त. Des. सनन्त—दिधाविषति-दिधाविषते. Fre. यङन्त—दाधाव्यते. PP. निष्ठा—धौतः-धावितः. IP. क्त्वा—धावित्वा धौत्वा. Inf. तुमुन्—धावितुम्.

धु—स्वा U.अ. कम्पने. to shake. Pre. लट्—धुनोति-धुनुते. Pot. विधिलिङ्—धुनुयात्-धुन्वीत. Imp. लोट्—धुनोतु-धुनुताम्. Impf. लङ्—अधुनोत्-अधुनुत. Perf. लिट्—दुधाव-दुधुवे. दुधविथ-दुधोथ-दुधुविषे. Aor. लुङ्—अधौषीत्-अधोष्ट. Fu. लृट्—धोष्यति-ते. Per Fu. लुट्—धोता. Con. लृङ्—अधोष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—धूयात्-धोषीष्ट. Pas. कर्मणि—धूयते, Aor. कर्म-लुङ्—अधावि. Cau. णिजन्त—धावयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अदूधवत्. Des. सनन्त—दुधूषति-ते. Fre. यङन्त—दोधूयते. PP. निष्ठा—धुतः. IP. क्त्वा—धुत्वा.

धू—तुदा P. से. विधूनने, to shake. Pre. लट्—धुवति. Pot. विधिलिङ्—धुवेत्. Imp. लोट्—धुवतु. Impf. लङ्—अधुवत्. Perf. लिट्—दुधाव, दुधुवतुः. दुधुविथ. दुधाव. Aor. लुङ्—अधुवीत्. Fu. लृट्—धुविष्यति. Per Fu. लुट्—धुविता. Con. लृङ्—अधुविष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—धूयात्. Pas. कर्मणि—धूयते, Aor. कर्म-लुङ्—अधावि. Cau. णिजन्त—धावयति. Aor. णिच्-लुङ्—अदूधवत्. Des. सनन्त—दुधूषति. Fre. यङन्त—दोधूयते. PP. निष्ठा—धूतः. IP. क्त्वा—धूत्वा.

धू (धूञ्)—स्वा U. वे. कम्पने, to shake. Pre. लट्—धूनोति-धूनुते. Pot. विधिलिङ्—धूनुयात्-धून्वीत. Imp. लोट्—धूनोतु-धूनुताम्. Impf. लङ्—अधूनोत्-अधूनुत. Perf. लिट्—दुधाव-दुधुवे, दुधुवतुः-दुधुवाते. दुधविथ-दुधुविषे, दुधुवथुः-दुधुवाथे. दुधाव-दुधुवे, दुधुविव-दुधुविवहे. Aor. लुङ्—अधावीत्-अधविष्ट-अधोष्ट, अधाविष्टाम्. Fu. लृट्—धोष्यति-धविष्यति-धोष्यते-धविष्यते. Per Fu. लुट्—धोता-धविता. Con. लृङ्—अधोष्यत्-अधविष्यत्-अधोष्यत-अधविष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—धूयात्-धोषीष्ट-धविषीष्ट. Pas. कर्मणि—धूयते, Aor. कर्मलुङ्—अधावि. Cau. णिजन्त—धूनयति. Aor. णिच्लुङ्—अदूधुनत्. Des. सनन्त—दुधूषति-ते. Fre. यङन्त—दोधूयते. PP. निष्ठा—धूतः. IP. क्त्वा—धूत्वा.

धू (धूञ्)—क्र्या U. वे, कम्पने, to shake. Pre. लट्—धुनाति-धुनीते. Pot. विधिलिङ्—धुनीयात्-धुनीत. Imp. लोट्—धुनातु-धुनीताम्. Impf. लङ्—अधुनात्-अधुनीत. Perf. लिट्—दुधाव-दुधुवे like स्वादि. Aor. लुङ्—अधावीत्-अधविष्ट-अधोष्ट like स्वादि. Fu. Per Fu, Con, Ben, Pas, Cau, Des, Fre, and IP. like स्वादि. PP. निष्ठा—धूनम्.

धू (धूञ्)—चुरा U. वे. कम्पने, to. shake. Pre. लट्—धूनयति-ते.

धूनोति चम्पकवनानि धुनोत्यशोकं
चूतं धुनाति धुवति स्फुटितातिमुक्तम्.

वायुर्विधूनयति चम्पकपुष्परेणून्,
यत्कानने धवति चन्दनमञ्जरीश्च.

धृ (धृञ्)—भ्वा U. से. अवस्थाने, धारणे, to exist, to hold, to bear, to support. भ्वादौ अवध्वंसनार्थकः चुरादौ धारणार्थकश्च धृञ् धातुर्नास्ति. Pre. लट्—धरति-धरते. Pot. विधिलिङ्—धरेत्-धरेत. Imp. लोट्—धरतु धरताम्. Impf. लङ्—अधरत्-अधरत. Perf. लिट्—दधार-दध्रे, दध्रतुः-दध्राते. दधर्थ-दधृषे. दधार-दध्रे, दधृव-दधृवहे. Aor. लुङ्—अधार्षीत्-अधृत. Fu. लृट्—धरिष्यति-धरिष्यते. Per Fu. लुट्—धर्ता. Con. लृङ्—अधरिष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—ध्रियात्-धृषीष्ट. Pas. कर्मणि—ध्रियते, Aor. कर्म-लुङ्—अधारि. Cau. णिजन्त—धारयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अदीधरत्. Des. सनन्त—दिधरिषति-ते. Fre. यङन्त—देध्रीयते. PP. निष्ठा—धृतः. IP. क्त्वा—धृत्वा. Inf. तुमुन्—धर्तुम्.

भक्ताय धारयते मोक्षं हरिः.

ध्मा—भ्वा P. अ. शब्दाग्निसंयोगयोः, to blow as a conch, to blow fire. Pre. लट्—धमति. Pot. विधिलिङ्—धमेत्. Imp. लोट्—धमतु. Impf. लङ्—अधमत्. Perf. लिट्—दध्मौ. Aor. लुङ्—अध्मासीत्. Fu. लृट्—ध्मास्यति. Per Fu. लुट्—ध्माता. Con. लृङ्—अध्मास्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—ध्मायात्-ध्मेयात्. Pas. कर्मणि—ध्मायते, Aor. कर्म-लुङ्—अध्मायि. Cau. णिजन्त—ध्मापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अदिध्मपत्. Des. सनन्त—दिध्मासति.

Fre. यङन्त—देध्मीयते. PP. निष्ठा—ध्मातः. IP. क्त्वा—ध्मात्वा. Inf. तुमुन्—ध्मातुम्. ध्मा—इति शब्दार्थे, अग्निसंयोगार्थे च. इहाग्निसंयोगः मुखवायुनाऽग्निसंयोगः. शङ्खं धमति. नाग्निं मुखेनोपधमेत्.

ध्यै—भ्वा P. अ. चिन्तायाम्, to think of. Pre. लट्—ध्यायति. Pot. विधिलिङ्—ध्यायेत्. Imp. लोट्—ध्यायतु. Impf. लङ्—अध्यायत्. Perf. लिट्—दध्यौ, दध्यतुः. दध्याथ-दध्यिथ. दध्यौ, दध्यिव. Aor. लुङ्—अध्यासीत्. Fu. लृट्—ध्यास्यति. Per Fu. लुट्—ध्याता. Con. लृङ्—अध्यास्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—ध्यायात्-ध्येयात्. Pas. कर्मणि—ध्यायते, Aor. कर्म-लुङ्—अध्यायि. Cau. णिजन्त—ध्यापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अदिध्यपत्. Des. सनन्त—दिध्यासति. Fre. यङन्त—दाध्यायते. PP. निष्ठा—ध्यातः. IP. क्त्वा—ध्यात्वा. Inf. तुमुन्—ध्यातुम्.

ध्वन्—भ्वा P. से, शब्दे, to sound, to echo. Pre. लट्—ध्वनति. Perf. लिट्—दध्वान. Aor. लुङ्—अध्वनीत्-अध्वानीत्. Fu. लृट्—ध्वनिष्यति. Per Fu. लुट्—ध्वनिता. Pas. भावे—ध्वन्यते. Cau. णिजन्त—ध्वानयति (ध्वनयति घण्टाम्—to ring a bell). PP. निष्ठा—ध्वनितः. Inf. तुमुन्— ध्वनितुम्.

न

नद् (णद्)—भ्वा P. अव्यक्ते शब्दे, to hum, to sound. Pre. लट्—नदति. Impf. लङ्—अनदत्. Perf. लिट्—ननाद, नेदतुः, नेदुः. नेदिथ. ननाद ननद, नेदिव. Aor. लुङ्—अनदीत्-अनादीत्. Fu. लृट्—नदिष्यति. Ben. आशिषि लिङ्—नद्यात्. Pas. भावे—नद्यते, Aor. भावे-लुङ्—अनादि. Cau. णिजन्त—नादयति, Aor. णिच्-लुङ्—अनीनदत्. Des. सनन्त—निनदिषति. Fre. यङन्त—नानद्यते. PP. निष्ठा—नदितः. IP. क्त्वा—नदित्वा. Inf. तुमुन्—नदितुम्.

प्र+नद्=प्रणदति, प्रणनाद.

प्र+नि+नद्=प्रणिनदति, प्रण्यनदत्.

नन्द् (नदि)—भ्वा P. से. आनन्दे, समृद्धौ, to be pleased, to thrive. Pre. लट्—नन्दति. Impf. लङ्—अनन्दत्. Perf. लिट्—ननन्द. Aor. लुङ्—अनन्दीत्. Fu. लृट्—नन्दिष्यति. Ben. आशिषि लिङ्—नन्द्यात्. Pas. भावे—नन्द्यते. Cau. णिजन्त—नन्दयति, Aor. णिच्-लुङ्—अननन्दत्. Des. सनन्त—निनन्दिषति. Fre. यङन्त—नानन्द्यते. PP. निष्ठा—नन्दितः. Inf. तुमुन्—नन्दितुम्.

नम्—भ्वा P. अ. प्रह्वत्वे, शब्दे, to bow, to salute, to sound. Pre. लट्—नमति. Pot. विधिलिङ्—नमेत्. Imp. लोट्—नमतु. Impf. लङ्—अनमत्. Perf. लिट्—ननाम, नेमतुः. नेमिथ-ननन्थ. ननाम-ननम. Aor. लुङ्—अनंसीत्, अनंसिष्टाम्, अनंसिषुः. अनंसीः. अनंसिषम्, अनंसिष्व. Fu. लृट्—नंस्यति. Per Fu. लुट्—नन्ता. Con. लृङ्—अनंस्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—नम्यात्. Pas. कर्मणि—नम्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अनामि. Cau. णिजन्त—नमयति-नामयति (but प्र+नम्=प्रणमयति), Aor. णिच्-लुङ्—अनीनमत्. Des. सनन्त—निनंसति. Fre. यङन्त—नंनम्यते. PP. निष्ठा—नतः, प्र+नम्=प्रणतः. IP. क्त्वा—नत्वा, प्र+नम्=प्रणत्य-प्रणम्य. Inf. तुमुन्—नन्तुम्.

नर्द्—भ्वा P. से. शब्दे, to roar, to sound. Pre. लट्—नर्दति. Perf. लिट्—ननर्द. Aor. लुङ्—अनर्दीत्. Fu. लृट्—नर्दिष्यति. Per Fu. लुट्—नर्दिता. Con. लृङ्—अनर्दिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—नर्द्यात्. Pas. भावे—नर्द्यते, Aor. भावे-लुङ्—अनर्दि. Cau. णिजन्त—नर्दयति, Aor. णिच्-लुङ्—अननर्दत्. Des. सनन्त—निनर्दिषति. Fre. यङन्त—ननर्द्यते. PP. निष्ठा—नर्दितः. Inf. तुमुन्—नर्दितुम्.

नश् (णश्)—दिवा P. अ, अदर्शने, वलाद्यार्धधातुके परे रधादित्वाद् इड्विकल्पः. to perish, to be lost. Pre. लट्—नश्यति. Pot. विधिलिङ्—नश्येत्. Imp. लोट्—

नश्यतु. Impf. लङ्—अनश्यत्. Perf. लिट्—ननाश, नेशतुः, नेशुः. नेशिथ-ननंष्ठ, नेशथुः, नेश. ननाश-ननश, नेशिव-नेश्व. Aor. लुङ्—अनशत्-अनेशत्. अनशः-अनेशः. अनशम्-अनेशम्. Fu. ऌट्—नशिष्यति-नङ्क्ष्यति. Per Fu. लुट्—नशिता-नंष्टा. Con. ऌङ्—अनशिष्यत्-अनङ्क्ष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—नश्यात्. Pas. भावे—नश्यते, Aor. भावि-लुङ्—अनाशि. Cau. णिजन्त—नाशयति, Aor. णिच्-लुङ्—अनीनशत्. Des. सनन्त—निनशिषति-निनङ्क्षति. Fre. यङन्त—नानश्यते. PP. निष्ठा—नष्टः. IP. क्त्वा—नशित्वा-नष्ट्वा-नंष्ट्वा. Inf. तुमुन्—नशितुम्-नंष्टुम्.

नह् (णह्)—दिवा U. अ. बन्धने, to bind. Pre. लट्—नह्यति-ते. Perf. ननाह-नेहे. ननद्ध-नेहिथ-नेहिषे. ननाह-ननह-नेहे. Aor. लुङ्—अनात्सीत्-अनद्ध, अनाद्धाम्-अनत्साताम्, अनात्सुः-अनत्सत. अनात्सीः-अनद्धाः, अनाद्धम्-अनत्साथाम्, अनाद्ध-अनद्ध्वम्. अनात्सम्-अनत्सि, अनात्स्व-अनत्स्वहि, अनात्स्म-अनत्स्महि. Fu. ऌट्—नत्स्यति-ते. Per Fu. लुट्—नद्धा. Ben. आशिषि लिङ्—नह्यात्-नत्सीष्ट. Pas. कर्मणि—नह्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अनाहि. Cau. णिजन्त—नाहयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अनीनहत् त. Des. सनन्त—निनत्सति-ते. Fre. यङन्त—नानह्यते. PP. निष्ठा—नद्धः. IP. क्त्वा—नद्ध्वा, संनह्य.

निज् (णिजिर्)—जुहु U. अ. शौचपोषणयोः, to cleanse, to wash, to be purified, to nurture. Pre. लट्—नेनेक्ति-नेनिक्ते, नेनिक्तः-नेनिजाते, नेनिजति-

नेनिजते. नेनेक्ति-नेनिक्ते, नेनिक्थः-नेनिजाथे. नेनेज्मि-नेनिजे, नेनिज्वः-नेनिज्वहे. Pot. विधिलिङ्—नेनिज्यात्-नेनिजीत, नेनिज्याताम्-नेनिजीयाताम्. नेनिज्याः-नेनिजीथाः. नेनिज्याम्-नेनिजीय. Imp. लोट्—नेनेक्तु-नेनिक्ताम्. नेनिग्धि-नेनिक्ष्व. नेनिजानि-नेनिजै. Impf. लङ्—अनेनेक्-अनेनिक्त, अनेनिक्ताम्-अनेनिजाताम्, अनेनिजुः-अनेनिजत. अनेनेक्-अनेनिक्थाः. अनेनिजम्-अनेनिजि. Perf. लिट्—निनेज-निनिजे, निनिजतुः-निनिजाते. निनेजिथ-निनिजिषे, निनिजथुः-निनिजाथे. निनेज-निनिजे. निनिजिव-निनिजिवहे. Aor. लुङ्—अनिजत्-अनैक्षीत्-अनिक्त, अनिजताम्-अनैक्ताम्-अनिक्षाताम्,अनिजन्-अनैक्षुः-अनिक्षत. अनिजः-अनैक्षीः-अनिक्थाः, अनिजतम्-अनैक्तम्-अनिक्षाथाम्. अनिजम्-अनैक्षम् अनिक्षि, अनिजाव-अनैक्ष्व-अनिक्ष्वहि, Fu. लृट्—नेक्ष्यति-नेक्ष्यते. Per Fu. लुट्—नेक्ता. Con. लृङ्—अनेक्ष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—निज्यात्-निक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—निज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अनेजि. Cau. णिजन्त—नेजयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अनीनिजत्-त. Des. सनन्त—निनिक्षति-निनिक्षते. Fre. यङन्त—नेनिज्यते. PP. निष्ठा—निक्तः. IP. क्त्वा—निक्त्वा. Inf. तुमुन्—नेक्तुम्.

निन्द् (णिदि)—भ्वा P. से. कुत्सायाम्, to blame, to find fault with. Pre. लट्—निन्दति. Pot. विधिलिङ्—निन्देत्. Imp. लोट्—निन्दतु. Impf. लङ् अनिन्दत्. Perf. लिट्—निनिन्द, निनिन्दतुः. निनिन्दिथ, निनिन्दथुः. निनिन्द, निनिन्दिव. Aor. लुङ्—अनिन्दीत्. Fu. लृट्—निन्दिष्यति. Per Fu. लुट्—निन्दिता. Con.

लृङ्—अनिन्दिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—निन्द्यात्. Pas. कर्मणि—निन्द्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अनिन्दि. Cau. णिजन्त—निन्दयति, Aor. णिच्-लुङ्—अनिनिन्दत्. Des. सनन्त—निनिन्दिषति. PP. निष्ठा—निन्दितः. IP. क्त्वा—निन्दित्वा. Inf. तुमुन्—निन्दितुम्.

प्र+निन्द=प्रणिन्दति. प्रणिन्दितः-प्रनिन्दितः.

नी (णीञ्)—भ्वा U. द्विकर्मकः, प्रापणे, to lead, to carry off, to marry, to settle. Pre. लट्—नयति-ते. Pot. विधिलिङ्—नयेत्-त. Imp. लोट्—नयतु-नयताम्. Impf. लङ्—अनयत्-अनयत. Perf. लिट्—निनाय-निन्ये, निन्यतुः-निन्याते, निन्युः-निन्यिरे. निनयिथ-निनेथ-निन्यिषे, निन्यथुः निन्याथे, निन्य-निन्यिध्वे. निनाय-निनय-निन्ये, निन्यिव-निन्यिवहे, निन्यिम-निन्यिमहे. Aor. लुङ्—अनैषीत्-अनेष्ट. Fu. लृट्—नेष्यति-नेष्यते. Per Fu. लुट्—नेता. Con. लृङ्—अनेष्यत्-त. Ben.—आशिषि लिङ्—नीयात्-नेषीष्ट. Pas. कर्मणि-नीयते, Aor. कर्म-लुङ्—अनायि. Cau. णिजन्त—नाययति-ते, Aor. णिच्लुङ्—अनीनयत्-त. Des. सनन्त—निनीषति-ते. Fre. यङन्त—नेनीयते. Kri. कृत्य—नेतव्यः, PP. निष्ठा—नीतः. IP. क्त्वा—नीत्वा. Inf. तुमुन्—नेतुम्. नाययति अजां यज्ञदत्तेन देवदत्तः. Atmanepada.—शास्त्रे नयते (पूजार्थे). पुत्रमुदानयते (उत्क्षेपणार्थे). माणवकमुपनयते (आचार्य्यकरणार्थे). नयते शास्त्रे (प्रमेयनिश्चयार्थे). अत्र अकर्मकः. कर्मकरानुपनयते (वेतनार्थे). ऋणं विनयते (निर्यातनार्थे). शतं विनयते (धर्मादिविनियोगार्थे).

नुद् (णुद्)—तुदा U. अ. प्रेरणे, to throw, to put. Pre. लट्—नुदति-ते. Like. तुदति. Perf. लिट्—नुनोद-नुनुदे. Aor. लुङ्—अनौत्सीत्-अनुत्त. Fu. लृट्—नोत्स्यति-ते. Ben. आशिषि-लिङ्—नुद्यात्. Pas. कर्मणि—नुद्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अनोदि. Cau. णिजन्त—नोदयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अनूनुदत्-त. Des. सनन्त—नुनुत्सति-ते. Fre. यङन्त—नोनुद्यते. PP. निष्ठा—नुत्तः-नुन्नः. IP. क्त्वा—नुत्त्वा.

नृत् (नृती)—दिवा P. से. नृतौ, to dance. Pre. लट्—नृत्यति. Pot. विधिलिङ्—नृत्येत्. Imp. लोट्—नृत्यतु. Impf. लङ्—अनृत्यत्. Perf. लिट्—ननर्त, ननृततुः. ननर्तिथ. ननर्त. Aor. लुङ्—अनर्तीत्, अनर्तिष्टाम्. Fu. लृट्—नर्तिष्यति-नर्त्स्यति. Per Fu. लुट्—नर्तिता. Ben. आशिषि-लिङ्—नृत्यात्. Pas. (भावे)—नृत्यते, Aor. भावे-लुङ्—अनर्ति. Cau. णिजन्त—नर्तयति-ते, कर्त्रभिप्राये क्रियाफले यत्र परस्मैपदं प्राप्तं तत्र 'न पादम्याङ्' (१।३।८९) इत्यादिना निषिध्यते. Aor. णिच्-लुङ—अनीनृतत्-अननर्तत्. Des. सनन्त—निनर्तिषति-निनृत्सति. Fre. यङन्त—नरीनृत्यते. PP. निष्ठा—नृत्तः. IP. क्त्वा—नर्तित्वा. Inf. तुमुन्—नर्तितुम्. प्रनृत्यति. नृत्यम्=पदार्थाभिनयः. नृत्तम्=गात्राभिनयमात्रम्.

प

पच्—भ्वा U. अ. पाके, to cook, to digest. Pre. लट्—पचति-पचते. Pot. विधिलिङ्—पचेत् त. Imp. लोट्—पचतु-पचताम्. Impf. लङ्—अपचत्-त. Perf. लिट्—पपाच-पेचे, पेचतुः-पेचाते ; पेचिथ-पपक्थ-पेचिषे, पेचथुः-पेचाथे ; पपाच-पपच-पेचे, पेचिव-पेचिवहे. Aor. लुङ्—अपाक्षीत्-अपक्त, अपाक्षीः-अपक्थाः. अपाक्षम्-अपक्षि. Fu. लृट्—पक्ष्यति-पक्ष्यते. Per Fu. लुट्—पक्ता. Con. लृङ्—अपक्ष्यत्-अपक्ष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—पच्यात्-पक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—पच्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अपाचि. Cau. णिजन्त—पाचयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अपीपचत्-त. Des. सनन्त—पिपक्षति-ते. Fre. यङन्त—पापच्यते. Kri. कृत्य—पचनीयः. PP. निष्ठा—पक्वः. IP. क्त्वा—पक्त्वा. Inf. तुमुन्—पक्तुम्.

पठ्—भ्वा P. से. व्यक्तायां वाचि, to read, to study. Pre. लट्—पठति. Pot. विधिलिङ्—पठेत्. Imp. लोट्—पठतु. Impf. लङ्—अपठत्. Perf. लिट्—पपाठ, पेठतुः. पेठिथ. पपाठ, Aor. लुङ्—अपठीत्-अपाठीत्. Fu. लृट्—पठिष्यति. Per Fu. लुट्—पठिता. Con. लृङ्—अपठिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—पठ्यात्. Pas. कर्मणि—पठ्यते. Aor, कर्म लुङ्—अपाठि. Cau. णिजन्त—पाठयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपीपठत्. Des. सनन्त—पिपठिषति.

Fre. यङन्त—पापठ्यते. Kri. कृत्य—पठितव्यः, पठनीयः. PP. निष्ठा—पठितः. IP. क्त्वा—पठित्वा. Inf. तुमुन्—पठितुम्.

पत् (पत्लृ)—भ्वा P. से. पतने, to fall, to fly. Pre. लट्—पतति. Pot. विधिलिङ्—पतेत्. Imp. लोट्—पततु. Impf. लङ्—अपतत्. Perf. लिट्—पपात, पेततुः. पेतिथ, पेतथुः. पपात-पपत, पेतिव. Aor. लुङ्—अपप्तत्, अपप्तताम्, अपप्तन्. अपप्तः, अपप्ततम्. अपप्तम्, अपप्ताव. Fu. ऌट्—पतिष्यति. Per Fu. लुट्—पतिता. Con. ॡङ्—अपतिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—पत्यात्. Pas. भावे—पत्यते, Aor. भावे-लुङ्—अपाति. Cau. णिजन्त—पातयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपीपतत्. Des. सनन्त—पिपतिषति-पित्सति. Fre. यङन्त—पनीपत्यते. PP. निष्ठा—पतितः. IP. क्त्वा—पतित्वा. Inf. तुमुन्—पतितुम्. नरकं पतितः = नरकपतितः. स्वर्गपतितः.

पत—चुरा P. से. गतौ (अदन्तोऽयम्), to go. Pre. लट्—पतयति-पतति. Perf. लिट्—पतयां चकार. Like. कथ.

पद्—दिवा A. अ. गतौ, to go. Pre. लट्—पद्यते. Pot. विधिलिङ्—पद्येत. Imp. लोट्—पद्यताम्. Impf. लङ्—अपद्यत. Perf. लिट्—पेदे. पेदिषे. Aor. लुङ्—अपादि, अपत्साताम्. Fu. ऌट्—पत्स्यते. Per Fu. लुट्—पत्ता. Con ॡङ्—अपत्स्यत. Ben. आशिषि लिङ्—पत्सीष्ट. Pas. कर्मणि—पद्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अपादि.

Cau. णिजन्त—पादयति. Aor. णिच्-लुङ्—अपीपदत्. Des. सनन्त—पित्सते. Fre. यङन्त—पनीपद्यते. PP. निष्ठा —पन्नः. IP. क्त्वा—पत्त्वा. Inf. तुमुन्—पत्तुम्.

पण्-पन्—भ्वा A. से. स्तुतौ, to praise. आभ्यां स्तुत्यर्थे एव आयप्रत्ययः, आयप्रत्ययान्तादेव परस्मैपदम्. लिडादौ आयप्रत्ययो भवति न भवति च. Pre. लट्—पणायति, पनायति. Pot. विधिलिङ्—पणायेत्. पनायेत्. Imp. लोट्—पणायतु, पनायतु. Impf. लङ्—अपणायत्, अपनायत्. व्यवहाराद्यर्थे पणते इत्यादि. Perf. लिट्—पणायाञ्चकार-पेणे. Aor. अपणायीत्-अपणिष्ट. Fu. लृट्—पणायिष्यति-पणिष्यते. Per Fu. लुट्—पणायिता पणिता. Con. लृङ्—अपणायिष्यत्-अपणिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—पणाय्यात्-पणिषीष्ट. Pas कर्मणि—पण्यते, Aor. कर्मलुङ्—अपाणि. Cau. णिजन्त—पाणयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपीपणत्. Des. सनन्त—पिपणिषते. Fre. यङन्त—पम्पण्यते. PP. निष्ठा—पणायितः-पणितः. IP. क्त्वा—पणायित्वा-पणित्वा. Inf. तुमुन्—पणितुम्-पणायितुम्.

पा—भ्वा P. अ. पाने, to drink. Pre. लट्—पिबति. पिबसि. पिबामि. Pot. विधिलिङ्—पिबेत्. पिबेः. पिबेयम्. Imp. लोट्—पिबतु. पिब. पिबानि. Impf. लङ्—अपिबत्. अपिबः अपिबम्. Perf. लिट्—पपौ, पपतुः, पपुः. पपिथ-पपाथ, पपथुः. पपौ पपिव. Aor. लुङ्—अपात्, अपाताम्, अपुः. अपाः. अपाम्. Fu. लृट्—पास्यति. Per Fu. लुट्—पाता. Con. लृङ्—अपास्यत्. Ben. आशिषि

लिङ्—पेयात्. Pas. कर्मणि—पीयते, Aor. कर्म-लुङ्—अपायि. Cau. णिजन्त—पाययति (निगरणार्थे—पाययते to swallow), Aor. णिच्-लुङ्—अपीप्यत्. Des. सनन्त—पिपासति. Fre. यङन्त—पेपीयते. Kri. कृत्य—पातव्यः, पानीयः, पेयः. PP. निष्ठा—पीतः. IP. क्त्वा—पीत्वा, प्र+पा = प्रपाय. Inf. तुमुन्—पातुम्.

पा—अदा P. अ. पालने, to protect. Pre. लट्—पाति. Pot. विधिलिङ्—पायात्. Imp. लोट्—पातु. पाहि. Impf. लङ्—अपात्. Perf. लिट्—पपौ. Aor. लुङ्—अपासीत्. Fu. लृट्—पास्यति. Per Fu. लुट्—पाता. Con. लृङ्—अपास्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—पायात्. Pas. कर्मणि—पायते, Aor. कर्म-लुङ्—अपायि. Cau. णिजन्त—पालयति, Aor. णिच-लुङ्—अपीपलत्. Des. सनन्त—पिपासति. PP. निष्ठा—पातः. Inf. तुमुन्—पातुम्.

पाल—चुरा U. रक्षणे to protect. Pre. लट्—पालयति-ते. Pot. विधिलिङ्—पालयेत्-त. Imp. लोट् पालयतु-ताम्. Impf. लङ्—अपालयत्-त. Perf. लिट्—पालयां चकार-चक्रे. Aor. लुङ्—अपीपलत्-त. Fu. लृट्—पालयिष्यति-ते. Per. Fu. लुट्—पालयिता. Con. लृङ्—अपालयिष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—पाल्यात्-पालयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—पाल्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अपालि. PP. निष्ठा—पालितः. IP. क्त्वा—पालयित्वा. Inf. तुमुन्—पालयितुम्.

पिष् (पिष्लृ)—रुधा P. अ. सञ्चूर्णने, to grind, to hurt. Pre. लट्—पिनष्टि, पिंष्टः, पिंषन्ति. पिनक्षि, पिंष्ठः, पिंष्ठ. पिनष्मि, पिंष्वः, पिंष्मः. Pot. विधिलिङ्—पिंष्यात्. पिंष्याः. पिंष्याम्. Imp. लोट्—पिनष्टु. पिण्ड्ढि. पिनषाणि. Impf. लङ्—अपिनट्, अपिंष्टाम्. अपिनट्, अपिंष्टम्. अपिनषम्, अपिंष्व. Perf. लिट्—पिपेष, पिपिषतुः. पिपेषिथ, पिपिषथुः. पिपेष, पिपिषिव. Aor. लुङ्—अपिषत्. अपिषः. अपिषम्. Fu. लृट्—पेक्ष्यति. Per Fu. लुट्—पेष्टा. Con. लृङ्—अपेक्ष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—पिष्यात्. Pas. कर्मणि—पिष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अपेषि. Cau. णिजन्त—पेषयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपीपिषत्. Des. सनन्त—पिपिक्षति. Fre. यङन्त—पेपिष्यते. PP. निष्ठा—पिष्टः. IP. क्त्वा—पिष्ट्वा. Inf. तुमुन्—पेष्टुम्.

पीड्—चुरा U. से. पीड़ायाम्, to press. to hurt. Pre. लट्—पीडयति-ते. Pot. विधिलिङ्—पीडयेत्-त. Imp. लोट्—पीडयतु-पीडयताम्. Impf. लङ्—अपीडयत्-त. Perf. लिट्—पीडयांचकार-चक्रे. Aor. लुङ्—अपीपिडत्-त-अपिपीडत्-त. Fu. लृट्—पीडयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—पीडयिता. Con. लृङ्—अपीडयिष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—पीड्यात्-पीडयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—पीड्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अपीडि. Des. सनन्त—पिपीडयिषति-ते PP. निष्ठा—पीडितः. IP. क्त्वा—पीडयित्वा. Inf. तुमुन्—पीडयितुम्.

पुष्—भ्वा P. से. पुष्टौ, to nourish, to develop. Pre. लट्—पोषति. Pot. विधिलिङ्—पोषेत्. Imp. लोट्—पोषतु. Impf. लङ्—अपोषत्. Perf. लिट्—पुपोष, पुपुषतुः. पुपोषिथ, पुपुषथुः. पुपोष, पुपुषिव. Aor. लुङ्—अपोषीत्. अपोषीः. अपोषिषम्. Fu. लृट्—पोषिष्यति. Per Fu. लुट्—पोषिता. Con. लृङ्—अपोषिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—पुष्यात्. Pas. कर्मणि—पुष्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अपोषि. Cau. णिजन्त—पोषयति, Aor. णिच्-लुङ्-अपूपुषत्. Des. सनन्त—पुपुषिषति-पुपोषिषति. Fre. यङन्त—पोपुष्यते. Kri. कृत्य—पोषणीयः. PP. निष्ठा—पुषितः. IP. क्त्वा—पोषित्वा. Inf. तुमुन्—पोषितुम्.

पुष्—दिवा P. अ. पुष्टौ, to nourish, to develop. Pre. लट्—पुष्यति. Pot. विधिलिङ्—पुष्येत्. Imp. लोट्—पुष्यतु. Impf. लङ्—अपुष्यत्. Perf. लिट्—पुपोष. पुपोषिथ. पुपोष. Aor. लुङ्—अपुषत्. अपुषः. अपुषम्. Fu. लृट्—पोक्ष्यति. Per Fu. लुट्—पोष्टा. Con. लृङ्—अपोक्ष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—पुष्यात्. Pas. कर्मणि—पुष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अपोषि. Cau. णिजन्त—पोषयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपूपुषत्. Des. सनन्त—पुपुक्षति. Fre. यङन्त—पोपुष्यते. PP. निष्ठा—पुष्टः.

पुष्—क्र्या P. से. पुष्टौ, to nourish. Pre. लट्—पुष्णाति, पुष्णीतः, पुष्णन्ति. पुष्णासि, पुष्णीथः, पुष्णीथ. पुष्णामि, पुष्णीवः. Pot. विधिलिङ्—पुष्णीयात्, पुष्णीयाताम्, पुष्णीयुः. पुष्णीयाः. पुष्णीयाम्. Imp. लोट्—पुष्णातु, पुष्णी-

ताम्, पुष्णन्तु. पुषाण. पुष्णानि. Impf. लङ्—अपुष्णात्, अपुष्णीताम्, अपुष्णन्. अपुष्णाः. अपुष्णाम्, अपुष्णीव, अपुष्णीम. Perf. लिट्—पुपोष, पुपुषतुः, पुपुषुः. पुपोषिथ, पुपुषथुः, पुपुष. पुपोष, पुपुषिव, पुपुषिम. Aor. लुङ्—अपोषीत् like पोषति.

पुष्—चुरा U. से. धारणे, to promote, to maintain. Pre.—पोषयति–ते. पोषयत्याभरणम्. Perf. लिट्—पोषयां-चकार-चक्रे. Aor. लुङ्—अपूपुषत्.

पुष्प्—दिवा P. से. विकसने, to open, to blow. Pre. लट्—पुष्प्यति. Pot. विधिलिङ्—पुष्प्येत्. Imp. लोट्—पुष्प्यतु. Impf. लङ्—अपुष्प्यत्. Perf. लिट्—पुपुष्प. पुपुष्पिथ. पुपुष्प. Aor. लुङ्—अपुष्पीत्. Fu. लृट्—पुष्पिष्यति. Per Fu. लुट्—पुष्पिता. Ben. आशिषि लिङ्—पुष्प्यात्. Pas. भावे—पुष्प्यते, Aor. भावे-लुङ्—अपुष्पि. Cau. णिजन्त—पुष्पयति. Aor. णिच्-लुङ्—अपुपुष्पत्. Des. सनन्त—पुपुष्पिषति. Fre. यङन्त—पोपुष्प्यते, PP. निष्ठा—पुष्पितः. IP. क्त्वा—पुष्पित्वा. Inf. तुमुन्—पुष्पितुम्.

पू (पूङ्)—भ्वा A. से. पवने, to purify, to winnow, to invent. Pre. लट्—पवते. Pot. विधिलिङ्—पवेत. Imp. लोट्—पवताम्. Impf. लङ्—अपवत. Perf. लिट्—पुपुवे. पुपुविषे. Aor. लुङ्—अपविष्ट. Fu. लृट्—पविष्यते. Per Fu. लुट्—पविता. Ben. आशिषि लिङ्—पविषीष्ट. Pas. कर्मणि—पूयते,

Aor. कर्म-लुङ्—अपावि. Cau. णिजन्त—पावयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपीपवत्. Des. सनन्त—पिपविषते. Fr. यङन्त—पोपूयते. PP. निष्ठा—पूतः-पवितः. IP. क्त्वा—पूत्वा-पवित्वा. Inf. तुमुन्—पवितुम्.

पू (पूञ्)—क्र्या U. से. पवने (पवनं पूतीकरणम्, सकर्मकोऽयम्, to purify. Pre. लट्—पुनाति-पुनीते. पुनात्यग्निम्, पुनीते आत्मानम्, पुनासि-पुनीषे. पुनामि-पुने. Pot. विधिलिङ्—पुनीयात्-पुनीत. पुनीयाः-पुनीथाः. पुनीयाम्-पुनीय. Imp. लोट्—पुनातु-पुनीताम्. पुनीहि—पुनीष्व. पुनानि-पुनै. Impf. लङ्—अपुनात्-अपुनीत, अपुनीताम्-अपुनाताम्. अपुनाः-अपुनीथाः, अपुनीतम्—अपुनाथाम्. अपुनाम्-अपुनि, अपुनीव-अपुनीवहि. Perf. लिट्—पुपाव-पुपुवे, पुपुवुः-पुपुविरे. पुपविथ-पुपुविषे. पुपुवे-पुपाव, पुपुविव-पुपुविवहे. Aor. लुङ्—अपावीत्-अपविष्ट, अपाविष्टाम्-अपविषाताम्, अपाविषुः-अपविषत Fu. लृट्—पविष्यति-ते. Ben. आशिषि लिङ्—पूयात्-पविषीष्ट. Cau. णिजन्त—like पूङ्. Des. सनन्त—पुपूषति-ते. Fre.—like. पूञ्. PP. निष्ठा—पूतः (विनाशार्थे—पूनः). IP. क्त्वा—पूत्वा. Inf. तुमुन्—पवितुम्.

पूज्—चुरा U. से. पूजायाम्, to adore, to receive with honour, to present with. Pre. लट्—पूजयति-ते. Perf. लिट्—पूजयां चकार-चक्रे. Aor. लुङ्—अपूपुजत्-त. Fu. लृट्—पूजयिष्यति-ते. PP. निष्ठा—पूजितः. IP. क्त्वा—पूजयित्वा. Inf. तुमुन्—पूजयितुम्.

पूर् (पूरी)—दिवा A. से. आप्यायने, to satisfy. Pre. लट्—पूर्यते. Perf. लिट्—पुपूरे. Aor. लुङ्—अपूरिष्ट-अपूरि. Per Fu. लुट्—पूरिता. Ben. आशिषि लिङ्—पूरिषीष्ट, Pas. कर्मणि—पूर्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अपूरि, Cau. णिजन्त—पूरयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपूपुरत्. Des. सनन्त—पुपूरिषते. Fre. यङन्त—पोपूर्यते. PP. निष्ठा—पूर्णः. Inf. तुमुन्—पूरितुम्.

पूर् (पूरी)—चुरा. U. से. आप्यायने, to fill. Pre. लट्—पूरयति-ते. Perf. लिट्—पूरयां चकारचक्रे. Aor. लुङ्—अपूपुरत्–त. PP. निष्ठा—पूरितः. IP. क्त्वा—पूरयित्वा. Inf. तुमुन्—पूरयितुम्.

पृ (पृङ्)—तुदा A. अ. व्यायामे, प्रायेणायं व्याङ्-पूर्वः, to be busy, to be active, (mostly used with व्या). Pre. लट्—व्याप्रियते. Pot. विधिलिङ्—व्याप्रियेत. Imp. लोट्—व्याप्रियताम्. Impf. लङ्—व्याप्रियत. Perf. लिट्—व्यापप्रे. व्यापप्रिषे. व्यापप्रे. Aor. लुङ्—व्यापृत, व्यापृषाताम्, व्यापृषत. व्यापृथाः. व्यापृषि. Fu. लृट्—व्यापरिष्यते. Per Fu. लुट्—व्यापर्ता. Con. लृङ्—व्यापरिष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—व्यापृषीष्ट. Pas. भावे—व्याप्रियते. Cau. णिजन्त—व्यापारयति, Aor. णिच्-लुङ्—व्यापीपरत्. Des. सनन्त—व्यापुपूर्षते. Fre. यङन्त—व्यापेप्रीयते. PP. निष्ठा—व्यापृतः. IP. क्त्वा—व्यापृत्य. Inf. तुमुन्—व्यापर्तुम्.

पृ—स्वा. P. अ. to be satisfied. प्रीत्यर्थे. Pre. लट्—पृणोति. Pot. विधिलिङ्.—पृणुयात्. Imp. लोट्—पृणोतु. Impf. लङ्—अपृणोत्. Perf. लिट्—पपार, पप्रतुः. पपर्थ, पप्रथुः. पपार, पप्रिव. Aor. लुङ्—अपार्षीत्. Fu. लृट्—परिष्यति. Per. Fu. लुट्—पर्ता. Con. लृङ्—अपरिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—प्रियात्. Pas. भावे—प्रियते. Cau. णिजन्त—पारयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपीपरत्. Des. सनन्त—पुपूर्षति. Fre. यङन्त—पेप्रीयते. PP. निष्ठा—पृतः. IP. क्त्वा—पृत्वा. Inf. तुमुन्—पर्तुम्.

पॄ—क्र्या P. से. पालनपूरणयोः to guard, to fill, Pre. लट्—पृणाति. Pot. विधिलिङ्—पृणीयात्. Imp. लोट्—पृणातु. पृणीहि. पृणानि. Impf. लङ्—अपृणात्. Perf. लिट्—पपार, पपरतुः-पप्रतुः, पपरुः-पप्रुः. पपरिथ, पपरथुः-पप्रथुः, पपर, पप्र. पपर-पपार, पपरिव-पप्रिव, पपरिम-पप्रिम. Aor. लुङ्—अपारीत्, अपारिष्टाम्. Fu. लृट्—परिष्यति-परीष्यति. Per Fu. लुट्—परिता-परीता. Con. लृङ्—अपरिष्यत्-अपरीष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—पूर्यात्. Pas. कर्मणि—पूर्यते. Cau. णिजन्त—पारयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपीपरत्, Des. सनन्त—पिपरिषति-पिपरीषति-पुपूर्षति. Fre. यङन्त—पोपूर्यते. PP. निष्ठा—पूर्त्तः. IP. क्त्वा—पूर्त्वा.

पॄ—जुहु P. से. पालनपूरणयोः, to guard, to fill, Pre. लट्—पिपर्ति, पिपूर्तः, पिपुरति. पिपर्षि, पिपूर्थः,

पिपूर्थ. पिपर्मि, पिपूर्वः, पिपूर्मः. Pot. विधिलिङ्—पिपूर्यात्, पिपूर्याताम्. पिपूर्याः. पिपूर्याम्. Imp. लोट्—पिपर्तु, पिपूर्ताम्. पिपूर्हि. पिपराणि. Impf. लङ्—अपिपः, अपिपूर्ताम्, अपिपरुः. अपिपः, अपिपूर्तम्. अपिपरम्, अपिपूर्व, अपिपूर्म. Perf. लिट्—पपार-पपर, पप्रिव-पपरिव ; पप्रिम-पपरिम. like पृणाति.

पॄ—चुरा U. से. पूरणे, to fill. Pre. लट्—पारयति. Etc.

प्याय् (ओप्यायी)—भ्वा A. अ. वृद्धौ, to grow, to swell, to increase. Pre. लट्—प्यायते. Pot. विधिलिङ्—प्यायेत. Imp. लोट्—प्यायताम्. Impf. लङ्—अप्यायत. Perf. लिट्—पिप्ये, पिप्याते, पिप्यिरे. पिप्यिषे. पिप्ये, पिप्यिवहे, पिप्यिमहे. Aor. लुङ्—अप्यायि-अप्यायिष्ट. Fu. लृट्—प्यायिष्यते. Per Fu. लुट्—प्यायिता. Con. लृङ्—अप्यायिष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—प्यायिषीष्ट. Pas. भावे—प्याय्यते, Aor. भावे-लुङ्—अप्यायि. Cau. णिजन्त—प्याययति, Aor. णिच्-लुङ्—अपिप्ययत्. Des. सनन्त—पिप्यायिषते. Fre. यङन्त—पेपीयते. PP. निष्ठा—प्यानः-पीनः ; स्वाङ्गे—पीनम्. उपसर्गात्—प्रप्यानः, आपूर्वात्—आपीनः अन्धुः, आपीनमुधः. IP. क्त्वा—प्यायित्वा. Inf. तुमुन्—प्यायितुम्.

प्रच्छ् (क्)—तुदा P. अ. ज्ञीप्सायाम्, to ask. Pre. लट्—पृच्छति. पृच्छसि. पृच्छामि. Pot. विधिलिङ्—पृच्छेत्. पृच्छेः. पृच्छेयम्. Imp. लोट्—पृच्छतु. पृच्छ. पृच्छानि.

Impf. लङ्—अपृच्छत्. अपृच्छः. अपृच्छम्. Perf. लिट्—पप्रच्छ. पप्रच्छिथ-पप्रष्ठ. पप्रच्छ, पप्रच्छिव. Aor. लुङ्—अप्राक्षीत् अप्राष्टाम्, अप्राक्षुः. अप्राक्षीः, अप्राष्टम्, अप्राष्ट. अप्राक्षम्, अप्राक्ष्व, अप्राक्ष्म. Fu. लृट्—प्रक्ष्यति, प्रक्ष्यतः. प्रक्ष्यसि. प्रक्ष्यामि, प्रक्ष्यावः. Per Fu लुट्—प्रष्टा. प्रष्टासि. प्रष्टास्मि. Con. लृङ्—अप्रक्ष्यत्. अप्रक्ष्यः. अप्रक्ष्यम्. Ben. आशिषि-लिङ्—पृच्छ्यात्. पृच्छ्याः. पृच्छ्यासम्. Pas. कर्मणि पृच्छ्यते. Cau. णिजन्त—प्रच्छयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपप्रच्छत्. Des. सनन्त—पिपृच्छिषति. Fre. यङन्त—परीपृच्छ्यते. Kri. कृत्य—प्रष्टव्यः. PP. निष्ठा—पृष्टः. IP. क्त्वा—पृष्ट्वा. Inf. तुमुन्—प्रष्टुम्.

प्रथ्—भ्वा A. से. प्रख्याने, to become famous, to increase, to rise. Pre. लट्—प्रथते. Pot. प्रथेत. Imp. लोट्—प्रथताम्. Impf. लङ्—अप्रथत. Perf. लिट्—पप्रथे. Aor. लुङ्—अप्रथिष्ट. Fu. लृट्—प्रथिष्यते. Per Fu. लुट्—प्रथिता. Con. लृङ्—अप्रथिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—प्रथिषीष्ट. Pas. कर्मणि—प्रथ्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अप्राथि. Cau. णिजन्त—प्रथयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपप्रथत्. Des. सनन्त—पिप्रथिषते. PP. निष्ठा—प्रथितः. IP. क्त्वा—प्रथित्वा. Inf. तुमुन्—प्रथितुम्.

प्रथ्—चुरा U. से. प्रख्याने, to become famous. Pre. लट्—प्राथयति-ते. Perf. लिट्—प्राथयां चकार-चक्रे. Aor. लुङ्—अपप्रथत्. Per Fu. लुट्—प्राथयिता. etc.

प्री (प्रीङ्)—दिवा A. अ. प्रीतौ, to be satisfied, to feel affection. Pre. लट्—प्रीयते. Pot. विधिलिङ्—प्रीयेत. Imp. लोट्—प्रीयताम्. Impf. लङ्—अप्रीयत. Perf. लिट्—पिप्रिये. Aor. लुङ्—अप्रेष्ट. Fu. लृट्—प्रेष्यते. Per Fu. लुट्—प्रेता. Con. लृङ्—अप्रेष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—प्रेषीष्ट. Pas.—प्रीयते (भावे). Cau. णिजन्त—प्राययति, Aor. णिच्-लुङ्—अपिप्रयत्. Des. सनन्त—पिप्रीषते. Fre. यङन्त—पेप्रीयते. PP. निष्ठा—प्रीतः. IP. क्त्वा—प्रीत्वा. Inf. तुमुन्—प्रेतुम्.

प्री (प्रीञ्)—क्र्या U. अ. तर्पणे, कान्तौ च, कान्तिः = कामना, to please, to take delight in, to desire. Pre. लट्—

प्रीणाति	प्रीणीतः	प्रीणन्ति
प्रीणीते	प्रीणाते	प्रीणते
प्रीणासि	प्रीणीथः	प्रीणीथ
प्रीणीषे	प्रीणाथे	प्रीणीध्वे
प्रीणामि	प्रीणीवः	प्रीणीमः
प्रीणे	प्रीणीवहे	प्रीणीमहे

Pot. विधिलिङ्—प्रीणीयात्-प्रीणीत, प्रीणीयाताम्-प्रीणीयाताम्, प्रीणीयुः-प्रीणीरन्. प्रीणीयाः-प्रीणीथाः, प्रीणीयातम्-प्रीणीयाथाम्. प्रीणीयाम्-प्रीणीय, प्रीणीयाव-प्रीणीवहि. Imp. लोट्—प्रीणातु-प्रीणीताम्. प्रीणीहि-प्रीणीष्व. प्रीणानि-प्रीणै.

Impf. लङ्—अप्रीणात्-अप्रीणीत. अप्रीणाः-अप्रीणीथाः. अप्रीणाम्-अप्रीणि. Perf. लिट्—पिप्राय-पिप्रिये, पिप्रियतुः-पिप्रियाते. पिप्रयिथ-पिप्रेथ-पिप्रियिषे, पिप्रियथुः-पिप्रियाथे. पिप्राय-पिप्रय-पिप्रिये, पिप्रियिव-पिप्रियिवहे. Aor. लुङ्—अप्रैषीत्-अप्रेष्ट. अप्रैषीः-अप्रेष्ठाः. अप्रैषम्-अप्रेषि. Fu. लृट्—प्रेष्यति-प्रेष्यते. Per Fu. लुट्—प्रेता. Con. लृङ्—अप्रेष्यत्-अप्रेष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—प्रीयात्-प्रेषीष्ट. Pas. भावे—प्रीयते. Cau. णिजन्त—प्रीणयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपिप्रीणत्. Des. सनन्त—पिप्रीषति-ते. Fre. यङन्त—पेप्रीयते. PP. निष्ठा—प्रीतः IP. क्त्वा—प्रीत्वा. Inf. तुसुन्—प्रेतुम्.

प्लु (प्लुङ्)—भ्वा A. अ. गतौ, to float, to fly, to jump. Pre. लट्—प्लवते. Pot. विधिलिङ्—प्लवेत. Imp. लोट्—प्लवताम्, Impf.—लङ्—अप्लवत. Perf. लिट्—पुप्लुवे. Aor. लुङ्—अप्लोष्ट. Fu. लृट्—प्लोष्यते. Per Fu. लुट्—प्लोता. Con. लृङ्—अप्लोष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—प्लोषीष्ट. Pas. कर्मणि—प्लूयते. Aor. कर्म-लुङ्—अप्लावि. Cau. णिजन्त—प्लावयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपुप्लवत्. Des. सनन्त—पुप्लूषते. Fre. यङन्त—पोप्लूयते. PP. निष्ठा—प्लुतः. IP. क्त्वा—प्लुत्वा. Inf. तुसुन्—प्लोतुम्.

फ

फल् (ञि फला)—भ्वा P. से. विसरणे, to burst open. Pre. लट्—फलति. Pot. विधिलिङ्—फलेत्. Imp. लोट्—फलतु. Impf. लङ्—अफलत्. Perf. लिट्—पफाल, फेलतुः. फेलिथ, फेलथुः. पफाल-पफल, फेलिव. Aor. लुङ्—अफालीत्. Fu. ऌट्—फलिष्यति. Per Fu. लुट्—फलिता. Con. ऌङ्—अफलिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—फल्यात्. Pas. भावे—फल्यते, Aor भावे-लुङ्—अफालि. Cau. णिजन्त—फालयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपीफलत्. Des. सनन्त—पिफलिषति. Fre. यङन्त—पंफुल्यते. PP. निष्ठा—फुल्लः, उत्+फल=उत्फुल्लः, सम्+फल=संफुल्लः, अन्योपसर्गपूर्वकात्र भवति—प्र+फल= प्रफुल्तः. IP. क्त्वा—फलित्वा. Inf. तुमुन्—फलितुम्.

शतधास्य फलेत् मूर्धा. हृदयं मे फलति सहस्रधा ॥

फल्—भ्वा P. से. निष्पत्तौ, to go, to result, to be successful. Pre. लट्—फलति. Like. फल् (ञिफला), but—PP. निष्ठा—फलितः.

फलन्ति न पथ्यानि विषद्रुमाः ॥ तस्य विद्या फलिष्यति ॥ फलितम् अस्माकं कपटप्रबन्धेन ॥

फुल्ल—भ्वा P. अ. विकसने, to open, to blow. Pre. लट्—फुल्लति.

प्रफुल्लम्—फुल्लधातोः अच्प्रत्ययः.
लोध्रद्रुमं सानुमतः प्रफुल्लम्.

व

बध्—भ्वा A. to loathe. से.(बन्धने). सनि परे नेट्. चित्तविकारार्थे नित्यसनन्तोऽयम्. Pre. लट्—बीभत्सते. Perf. लिट्—बीभत्सां चक्रे-बभूव-आस. Aor. लुङ्—अबीभत्सिष्ट. Fu. लृट्—बीभत्सिष्यते. Per Fu. लुट्—बीभत्सिता. Con. लृङ्—अबीभत्सिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—बीभत्सिषीष्ट. Pas. भावे—बीभत्स्यते. PP. निष्ठा—बीभत्सितः. Inf. तुमुन्—बीभत्सितुम्.

बन्ध्—क्र्या P. बन्धने, to bind. Pre. लट्—बध्नाति. बध्नासि. बध्नामि, बध्नीवः. Pot. विधिलिङ्—बध्नीयात्. बध्नीयाः. बध्नीयाम्. Imp. लोट्—बध्नातु, बध्नीताम्. बधान, बध्नीतम्. बध्नानि, बध्नाव. Impf. लङ्—अबध्नात्, अबध्नीताम्. अबध्नाः, अबध्नीतम्. अबध्नाम्, अबध्नीव. Perf. लिट्—बबन्ध, बबन्धतुः. बबन्धिथ-बबन्द्ध, बबन्धथुः. बबन्ध, बबन्धिव. Aor. अभान्त्सीत् अबान्द्धाम्, अभान्त्सुः. अभान्त्सीः, अबान्द्धम्, अबान्द्ध. अभान्त्सम्, अभान्त्स्व, अभान्त्स्म. Fu. लृट्—भन्त्स्यति. Per Fu. लुट्—बन्धा. Con. लृङ्—अभन्त्स्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—बध्यात्. Pas. कर्मणि—बध्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अबन्धि. Cau. णिजन्त—बन्धयति, Aor. णिच्-लुङ्—अबबन्धत्. Des. सनन्त—बिभन्त्सति. Fre. यङन्त—बाबध्यते. PP. निष्ठा—बद्धः. IP. क्त्वा—बद्ध्वा. Inf.—तुमुन्—बन्धुम्.

बाध्—भ्वा A. से लोड़ने, लोड़नं-प्रतिघातः, to oppress, to torment. Pre. लट्—बाधते. Pot. विधि-

लिङ्—बाधेत. Imp. लोट्—बाधताम्. Impf. लङ्—अबाधत. Perf. लिट्—बबाधे. Aor. लुङ्—अबाधिष्ट. अबाधिष्ठाः. अबाधिषि. Fu. लृट्—बाधिष्यते. Per Fu. लुट्—बाधिता. Con. लृङ्—अबाधिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—बाधिषीष्ट. Pas. कर्मणि—बाध्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अबाधि. Cau. णिजन्त—बाधयति-ते, Aor. णिच् लुङ्—अबबाधत्-त. Des. सनन्त—बिबाधिषते. Fre. यङन्त—बाबाध्यते. Kri. कृत्य—बाधितव्यः, बाधनीयः. PP. निष्ठा—बाधितः. IP. क्त्वा—बाधित्वा. Inf. तुमुन्—बाधितुम्.

बुध्—भ्वा P. से. अवगमने, to know, to perceive. Pre. लट्—बोधति. Pot. विधिलिङ्—बोधेत्. Imp. लोट्—बोधतु. Impf. लङ्—अबोधत्. Perf. लिट्—बुबोध. Aor. लुङ्—अबोधीत्. Fu लृट्—बोधिष्यति Per Fu. लुट्—बोधिता. Con. लृङ्—अबोधिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—बुध्यात्. Pas. कर्मणि—बुध्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अबोधि. Cau. णिजन्त—बोधयति, Aor. णिच्-लुङ्—अबूबुधत्. Des. सनन्त—बुबोधिषति-बुबुधिषति. Fre. यङन्त—बोबुध्यते. Kri. कृत्य—बोधितव्यः, बोधनीयः, बोध्यः. PP. निष्ठा—बोधितः-बुधितः. IP. क्त्वा—बोधित्वा बुधित्वा. Inf. तुमुन्—बोधितुम्.

बुध् (बुधिर्)—भ्वा U. से. बोधने, to know. Pre. लट्—बोधति-बोधते. Pot. विधिलिङ्—बोधेत्-बोधेत. Imp लोट्—बोधतु-बोधताम्. Impf. लङ्—अबोधत्-अबोधत. Perf. लिट्—बुबोध-बुबुधे. Aor. लुङ्—अबुधत्-

अबोधीत्-अबोधिष्ट. Fu. लृट्—बोधिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—बोधिता. Con. लृङ्—अबोधिष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—बुध्यात्-बोधिषीष्ट. Pas. कर्मणि—बुध्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अबोधि. Cau. णिजन्त—बोधयति ते. Aor. णिच्-लुङ्—अबूबुधत्-त. Des. सनन्त—बुबोधिषति-ते-बुबुधिषति-ते. Fre. यङन्त—बोबुध्यते. Kri. कृत्य—PP—IP and Inf—like बुध्.

बुध्—दिवा A. अ. अवगमने, to know, to perceive, to understand. Pre. लट्—बुध्यते. Pot. विधिलिङ्—बुध्येत. Imp. लोट्—बुध्यताम्. Impf. लङ्—अबुध्यत. Perf. लिट्—बुबुधे. Aor. लुङ्—अबोधि-अबुद्ध, अभुत्साताम्, अभुत्सत. अबुद्धाः, अभुत्साथाम्, अभुद्ध्वम्. अभुत्सि, अभुत्स्वहि, अभुत्स्महि. Fu. लृट्—भोत्स्यते. Per Fu. लुट्—बोद्धा. Con. लृङ्—अभोत्स्यत. Ben. आशिषि लिङ्—भुत्सीष्ट. Pas. कर्मणि—बुध्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अबोधि. Cau. णिजन्त—बोधयति (अस्य ख्यन्तात्परस्मैपदमेव), Aor. णिच्-लुङ्—अबूबुधत्. Des. सनन्त—बुभुत्सते. Fre. यङन्त—बोबुध्यते. Kri. कृत्य—बोद्धव्य. PP. निष्टा—बुद्धः. IP. क्त्वा—बुद्धा. Inf. तुमुन्—बोद्धुम्.

ब्रू (ब्रूञ्)—अदा U. से. व्यक्तायां वाचि, to speak.

Pre. लट्—

PARASMAIPADA.

ब्रवीति	ब्रूतः	ब्रुवन्ति
आह	आहतुः	आहुः

ब्रवीषि	ब्रूथः	ब्रूथ
आत्थ	आहथुः	
ब्रवीमि	ब्रूवः	ब्रूमः

ATMANEPADA.

ब्रूते	ब्रुवाते	ब्रुवते
ब्रूषे	ब्रुवाथे	ब्रूध्वे
ब्रुवे	ब्रूवहे	ब्रूमहे

Pot. विधिलिङ्—ब्रूयात्-ब्रुवीत, ब्रूयाताम्-ब्रुवीयाताम्, ब्रूयाः-ब्रुवीथाः, ब्रूयातम्-ब्रुवीयाथाम्, ब्रूयाम्-ब्रुवीय, ब्रूयाव-ब्रुवीवहि. Imp. लोट्—ब्रवीतु-ब्रूताम्, ब्रूताम्-ब्रुवाताम्, ब्रुवन्तु-ब्रुवताम्, ब्रूहि-ब्रूष्व, ब्रूतम्-ब्रुवाथाम्, ब्रूत-ब्रूध्वम्, ब्रवाणि-ब्रवै, ब्रवाव-ब्रवावहै, ब्रवाम-ब्रवामहै. Impf. लङ्—अब्रवीत्-अब्रूत, अब्रवीः-अब्रूथाः, अब्रवम्-अब्रुवि.

Perf. लिट्—

PARASMAIPADA.

उवाच	ऊचतुः	ऊचुः
उवचिथ-उवक्थ	ऊचथुः	ऊच
उवाच-उवच	ऊचिव	ऊचिम

ATMANEPADA.

ऊचे	ऊचाते	ऊचिरे
ऊचिषे	ऊचाथे	ऊचिध्वे
ऊचे	ऊचिवहे	ऊचिमहे

Aor. लुङ—

PARASMAIPADA.

अवोचत्	अवोचताम्	अवोचन्
अवोचः	अवोचतम्	अवोचत
अवोचम्	अवोचाव	अवोचाम

ATMANEPADA.

अवोचत	अवोचेताम्	अवोचन्त
अवोचथाः	अवोचेथाम्	अवोचध्वम्
अवोचे	अवोचावहि	अवोचामहि

Fu. लृट्—वक्ष्यति-वक्ष्यते. Per Fu. लुट्—वक्ता; वक्तासि-वक्तासे; वक्तास्मि-वक्ताहे. Con. लृङ्—अवक्ष्यत्-अवक्ष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—उच्यात्-वक्षीष्ट; उच्याः-वक्षीष्ठाः; उच्यासम्-वक्षीय. Pas. कर्मणि—उच्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अवाचि. Cau. णिजन्त—वाचयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अवीवचत्-त. Des. सनन्त—विवक्षति-विवक्षते. Fre. यङन्त—वावच्यते. Kri. कृत्य—वक्तव्यः, प्रवचनीयः. PP. निष्ठा—उक्तः. IP. क्त्वा—उक्त्वा. Inf. तुमुन्—वक्तुम्.

भ

भक्ष्—चुरा U. से. भक्षणे, to eat. Pre. लट्—भक्षयति-ते. Pot. विधिलिङ्—भक्षयेत्-त. Imp. लोट्—भक्षयतु-भक्षयताम्. Impf. लङ्—अभक्षयत्-त. Perf.

लिट्—भत्तयांचकार-चक्रे-आस-बभूव. Aor. लुङ्-व् अ—भत्तत्-त. Fu. लृट्—भत्तयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—भत्तयिता. Con. लृङ्—अभत्तयिष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—भत्त्यात्-भत्तयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—भत्त्यते, Aor. कर्मलुङ्—अभत्ति. Cau. णिजन्त—भत्तयति (भत्तयति पिण्डीं देवदत्तः, भत्तयति पिण्डीं देवदत्तेन ॥). Des. सनन्त—बिभत्तयिषति-ते. Kri. कृत्य—भत्तयितव्यः, भत्तणीयः. PP. निष्ठा—भत्तितः. IP. क्त्वा—भत्तयित्वा. Inf. तुमुन्—भत्तयितुम्.

भत्तति-भत्तते इत्यपि ॥

भज्—भ्वा U. अ. सेवायाम्, विभागे, to serve, to share. Pre. लट्—भजति-भजते. Pot. विधिलिङ्—भजेत्-भजेत. Imp. लोट्—भजतु-भजताम्. Impf. लङ्—अभजत्-त. Perf. लिट्—बभाज-भेजे, भेजतुः-भेजाते, भेजुः-भेजिरे. भेजिथ-बभक्थ-भेजिषे, भेजथुः-भेजाथे, भेज-भेजिध्वे. बभाज-भेजे, भेजिव-भेजिवहे, भेजिम-भेजिमहे. Fu. लृट्—भक्ष्यति-भक्ष्यते. Per Fu. लुट्—भक्ता. Con. लृङ्—अभक्ष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—भज्यात्-भक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—भज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अभाजि. Cau. णिजन्त—भाजयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अबीभजत्-त. Des. सनन्त—बिभक्षति-ते. Fre. यङन्त—बाभज्यते. Kri. कृत्य—वि+भक्तव्यः, वि+भज्यः. PP. निष्ठा—भक्तः, वि+भक्तः. IP. क्त्वा—भक्त्वा. Inf. तुमुन्—भक्तुम्.

भञ्ज् (भञ्जो)—रुधा P. अ. आमर्दने, to break, to disappoint. Pre. लट्—भनक्ति, भङ्क्तः, भञ्जन्ति.

भनज्मि, भङ्क्थः, भङ्क्थ. भनज्मि, भञ्ज्वः, भञ्ज्मः. Pot. विधि-लिङ्—भञ्ज्यात्. Imp. लोट्—भनक्तु. भङ्ग्धि. भनजानि. Impf. लङ्—अभनक्, अभङ्क्ताम्, अभञ्जन्. अभनक्. अभनजम्. Perf. लिट्—बभञ्ज, बभञ्जतुः. बभञ्जिथ-बभङ्क्थ, बभञ्जथुः, बभञ्ज. बभञ्ज, बभञ्जिव. Aor. लुङ्—अभाङ्क्षीत्, अभाङ्क्ताम्. Fu. लृट्—भङ्क्ष्यति. Per Fu. लुट्—भङ्क्ता. Con. लृङ्—अभङ्क्ष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—भज्यात्. Pas. कर्मणि—भज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अभञ्जि-अभाजि. Cau. णिजन्त—भञ्जयति, Aor. णिच्-लुङ्—अबभञ्जत्. Des. सनन्त—बिभङ्क्षति. Fre. यङन्त—बम्भज्यते. PP. निष्ठा—भग्नः. IP. क्त्वा—भङ्क्त्वा-भक्त्वा. Inf. तुमुन्—भङ्क्तुम्.

भण्—भ्वा P. से. शब्दे, to sound, to speak. Pre. लट्—भणति. Perf. लिट्—बभाण. Aor. लुङ्—अभाणीत्-अभणीत्. Fu. लृट्—भणिष्यति. Per Fu. लुट्—भणिता. Pas. कर्मणि—भण्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अभाणि. Cau. णिजन्त—भाणयति, Aor. णिच्-लुङ्—अबीभणत्. Des. सनन्त—बिभणिषति. Fre. यङन्त—बम्भण्यते. PP. निष्ठा—भणितः. IP. क्त्वा—भणित्वा. Inf. तुमुन्—भणितुम्.

भर्त्स्—चुरा A. से. भर्त्सने, to abuse, to deride, to threaten. Pre. लट्—भर्त्सयते. Perf. लिट्—भर्त्सयांचक्रे-आस-बभूव. Aor. लुङ्—अबभर्त्सत. Fu. लृट्—भर्त्सयिष्यते. Ben. आशिषि लिङ्—भर्त्सयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—भर्त्स्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अभर्त्सि. Des. सनन्त—बिभर्त्सिषते. PP. निष्ठा—भर्त्सितः. IP. क्त्वा—भर्त्सित्वा. Inf. तुमुन्—भर्त्सितुम्.

भा—अदा P. अ. दीप्तौ, to shine, to appear. Pre. लट्—भाति. Pot. विधिलिङ्—भायात्. Imp. लोट्—भातु. Impf. लङ्—अभात्, अभाताम्, अभुः-अभान्. Perf. लिट्—बभौ, बभतुः, बभुः. बभिथ-बभाथ, बभथुः, बभ. बभौ, बभिव, बभिम. Aor लुङ्—अभासीत्. अभासीः. अभासिषम्. Fu. लृट्—भास्यति. Per Fu लुट्—भाता. Con. लृङ्—अभास्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—भायात् Pas. भावे—भायते, Aor. भावे-लुङ्—अभायि. Cau. णिजन्त—भापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अबीभपत्. Des. सनन्त—बिभासति. Fre. यङन्त—बाभायते. PP. निष्ठा—भातः. Inf. तुमुन्—भातुम्.

वि + अति + भा = व्यतिभाते.

भाष्—भ्वा A. से. व्यक्तायां वाचि, to speak, to say, to call. Pre. लट्—भाषते. Perf. लिट्—बभाषे. Aor. लुङ्—अभाषिष्ट. Fu. लृट्—भाषिष्यते. Per Fu. लुट्—भाषिता. Con. लृङ्—अभाषिष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—भाषिषीष्ट. Pas. कर्मणि—भाष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अभाषि. Cau. णिजन्त—भाषयति, Aor. णिच्-लुङ्—अबभाषत्-त-अबीभषत्-त. Des. सनन्त—बिभाषिषते. Fre. यङन्त—बाभाष्यते. Kri. कृत्य—भाषितव्यः. PP. निष्ठा—भाषितः. IP. क्त्वा—भाषित्वा. Inf. तुमुन्—भाषितुम्.

भास्—भ्वा A. से. दीप्तौ, o shine. Pre. लट्—भासते. Cau. णिजन्त—भासयति, Aor. णिच्-लुङ्—अबीभसत-अबभासत

भिक्ष्—भ्वा A. से. भिक्षायाम्, to beg, to obtain. Pre. लट्—भिक्षते. Pot. विधिलिङ्—भिक्षेत. Imp. लोट्—भिक्षताम्. Impf. लङ्—अभिक्षत. Perf. लिट्—बिभिक्षे. Aor. लुङ्—अभिक्षिष्ट. Fu. लृट्—भिक्षिष्यते. Per Fu. लुट्—भिक्षिता. Con. लृङ्—अभिक्षिष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—भिक्षिषीष्ट. Pas. कर्मणि—भिक्ष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अभिक्षि. Cau. णिजन्त—भिक्षयति, Aor. णिच्-लुङ्—अबिभिक्षत्. Des. सनन्त—बिभिक्षिषते. Fre. यङन्त—बेभिक्ष्यते. Kri. कृत्य—भिक्षितव्यः. PP. निष्ठा—भिक्षितः. IP. क्त्वा—भिक्षित्वा. Inf. तुमुन्—भिक्षितुम्.

भिद्—(भिदिर्) रुधा U. अ. भेदने, to separate, to break down.

Pre. लट्—

PARASMAIPADA.

भिनत्ति	भिन्त्तः	भिन्दन्ति
भिनत्सि	भिन्त्थः	भिन्त्थ
भिनद्मि	भिन्द्वः	भिन्द्मः

ATMANEPADA.

भिन्त्ते	भिन्दाते	भिन्दते
भिन्त्से	भिन्दाथे	भिन्द्ध्वे
भिन्दे	भिन्द्वहे	भिन्द्महे

Pot. विधिलिङ्—भिन्द्यात्-भिन्दीत. भिन्द्याः-भिन्दीथाः. भिन्द्याम्-भिन्दीय. Imp. लोट्—भिनत्तु-भिन्त्ताम्. भिन्धि-

भिन्त्व. भिनदानि-भिनदै. Impf. लङ्—अभिनत्-अभिन्त. अभिनत्-अभिन:-अभिन्था:. अभिनदम्-अभिन्दि. Perf. लिट्—बिभेद-बिभिदे, बिभिदतु:-बिभिदाते. बिभेदिथ-बिभिदिषे, बिभिदथु:-बिभिदाथे. बिभेद-बिभिदे, बिभिदिव-बिभिदिवहे.

Aor. लुङ्—

PARASMAIPADA.

{ अभैत्सीत् / अभिदत्	{ अभैत्ताम् / अभिदताम्	{ अभैत्सु: / अभिदन्
{ अभैत्सी: / अभिद:	{ अभैत्तम् / अभिदतम्	{ अभैत्त / अभिदत
{ अभैत्सम् / अभिदम्	{ अभैत्स्व / अभिदाव	{ अभैत्स्म / अभिदाम

ATMANEPADA.

अभित्त	अभित्साताम्	अभित्सत
अभित्था:	अभित्साथाम्	अभिद्व्म्
अभित्सि	अभित्स्वहि	अभित्स्महि

Fu. ऌट्—भेत्स्यति-भेत्स्यते. भेत्स्यसि-भेत्स्यसे. भेत्स्यामि-भेत्स्ये. Per Fu. लुट्—भेत्ता. भेत्तासि-भेत्तासे. भेत्तास्मि-भेत्ताहे. Con. ऌङ्—अभेत्स्यत्-अभेत्स्यत. Ben. आशिषि लिङ्—भिद्यात्-भित्सीष्ट. भिद्या:-भित्सीष्ठा:. भिद्यासम्-भित्सीय. Pas. कर्मणि—भिद्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अभेदि. Cau णिजन्त—भेदयति, Aor. णिच्-लुङ्—अबीभिदत्. Des. सनन्त—बिभित्सति-ते. Fre. यङन्त—बेभिद्यते. Kri. कृत्य—भेत्तव्य:, भेदनीय:, भेद्य:. PP. निष्ठा—भिन्न:, शकलार्थे—भित्तम् शकलम्. IP. क्त्वा—भित्त्वा. Inf. तुमुन्—भेत्तुम्.

भी (ञिभी)—जुहो P. अ. भये, to fear, to be anxious about.

Pre. लट्—

बिभेति	बिभितः बिभीतः	बिभ्यति
बिभेषि	बिभिथः बिभीथः	बिभिथ बिभीथ
बिभेमि	बिभिवः बिभीवः	बिभिमः बिभीमः

Pot. विधिलिङ्—

बिभियात् बिभीयात्	बिभियाताम् बिभीयाताम्	बिभियुः बिभीयुः
बिभियाः बिभीयाः	बिभियातम् बिभीयातम्	बिभियात बिभीयात
बिभियाम् बिभीयाम्	बिभियाव बिभीयाव	बिभियाम बिभीयाम

Imp. लोट्—

बिभेतु	बिभिताम् बिभीताम्	बिभ्यतु
बिभिहि बिभीहि	बिभितम् बिभीतम्	बिभित बिभीत
बिभयानि	बिभयाव	बिभयाम

Impf. लङ्—

अबिभेत्	अबिभिताम् अबिभीताम्	अबिभयुः

अबिभेः	अबिभितम् / अबिभीतम्	अबिभित / अबिभीत
अबिभयम्	अबिभिव / अबिभीव	अबिभिम / अबिभीम

Perf. लिट्—

बिभाय	बिभ्यतुः	बिभ्युः
बिभयिथ-बिभेथ	बिभ्यथुः	बिभ्य
बिभाय-बिभय	बिभ्यिव	बिभ्यिम

बिभयांचकार-आस-बभूव. Fu. ऌट्—भेष्यति. भेष्यसि. भेष्यामि. Per Fu. लुट्—भेत्ता. भेत्तासि. भेत्तास्मि. Con. ऌङ्—अभेष्यत्. अभेष्यः. अभेष्यम्. Ben. आशिषि लिङ्—भीयात्, भीयास्ताम्, भीयासुः. भीयाः. भीयासम्. Pas भावे—भीयते, Aor. भावे-लुङ्—अभायि. Cau. णिजन्त--भाययति-भापयते-भीषयते, Aor. णिच्-लुङ्--अबीभयत्-अबीभपत-अबिभीषत. Des. सनन्त—बिभीषति. Fre. यङन्त—बेभीयते. Kri. कृत्य--भेतव्यः. PP. निष्ठा--भीतः. Inf. तुमुन्—भेतुम्.

चोराद् बिभेति.

भुज्—रुधा U. अ. पालनाभ्यवहारयोः, to protect, to eat, to enjoy, to govern.

Pre. लट्—

PARASMAIPADA.

भुनक्ति	भुङ्क्तः	भुञ्जन्ति
भुनक्षि	भुङ्क्थः	भुङ्क्थ
भुनज्मि	भुञ्ज्वः	भुञ्ज्मः

ATMANEPADA.

भुङ्क्ते	भुञ्जाते	भुञ्जते
भुङ्क्षे	भुञ्जाथे	भुङ्ग्ध्वे
भुञ्जे	भुञ्ज्वहे	भुञ्ज्महे

Pot. विधिलिङ्—भुञ्ज्यात्-भुञ्जीत. भुञ्ज्याः-भुञ्जीथाः. भुञ्ज्याम्-भुञ्जीय. Imp. लोट्—भुनक्तु-भुङ्क्ताम्, भुङ्क्ताम्-भुञ्जाताम्, भुञ्जन्तु-भुञ्जताम्. भुङ्ग्धि-भुङ्क्ष्व, भुङ्क्त-भुङ्ग्ध्वम्. भुनजानि-भुनजै.

PARASMAIPADA.

Impf. लङ्—

अभुनक्	अभुङ्क्ताम्	अभुञ्जन्
अभुनक्	अभुङ्क्तम्	अभुङ्क्त
अभुनजम्	अभुञ्ज्व	अभुञ्ज्म

ATMANEPADA.

अभुङ्क्त	अभुञ्जाताम्	अभुञ्जत
अभुङ्क्थाः	अभुञ्जाथाम्	अभुङ्ग्ध्वम्
अभुञ्जि	अभुञ्ज्वहि	अभुञ्ज्महि

Perf. लिट्—बुभोज-बुभुजे, बुभुजतुः-बुभुजाते. बुभोजिथ-बुभुजिषे, बुभुजथुः-बुभुजाथे. बुभोज-बुभुजे, बुभुजिव-बुभुजिवहे.

Aor. लुङ्—

PARASMAIPADA.

अभौक्षीत्	अभौक्ताम्	अभौक्षुः
अभौक्षीः	अभौक्तम्	अभौक्त
अभौक्षम्	अभौक्ष्व	अभौक्ष्म

ATMANEPADA.

अभुक्त	अभुक्षाताम्	अभुक्षत
अभुक्थाः	अभुक्षाथाम्	अभुग्ध्वम्
अभुक्षि	अभुक्ष्वहि	अभुक्ष्महि

Fu. लृट्—भोक्ष्यति-भोक्ष्यते. Per Fu. लुट्—भोक्ता. Con. लृङ्—अभोक्ष्यत् अभोक्ष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—भुज्यात् भुक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—भुज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अभोजि. Cau. णिजन्त—भोजयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अबूभुजत्-त. Des. सनन्त—बुभुक्षति-ते. Fre. यङन्त—बोभुज्यते. Kri. कृत्य—भोक्तव्यः. PP. निष्ठा—भुक्तः. IP. क्त्वा—भुक्त्वा. Inf. तुमुन्—भोक्तुम्.

बुभुजे पृथिवीपालः पृथिवीमेव केवलाम्.

वृद्धो जनो दुःखशतानि भुङ्क्ते.

भू—भ्वा P. से. सत्तायाम्, to be. Pre. लट्—

भवति	भवतः	भवन्ति
भवसि	भवथः	भवथ
भवामि	भवावः	भवामः

Pot. विधिलिङ्—

भवेत्	भवेताम्	भवेयुः
भवेः	भवेतम्	भवेत
भवेयम्	भवेव	भवेम

Imp. लोट्—

भवतु	भवताम्	भवन्तु
भव	भवताम्	भवत
भवानि	भवाव	भवाम

Impf. लङ्—

अभवत्	अभवताम्	अवभन्
अभवः	अभवतम्	अभवत
अभवम्	अभवाव	अभवाम

Perf. लिट्—

बभूव	बभूवतुः	बभूवुः
बभूविथ	बभूवथुः	बभूव
बभूव	बभूविव	बभूविम

Aor. लुङ्—

अभूत्	अभूताम्	अभूवन्
अभूः	अभूतम्	अभूत
अभूवम्	अभूव	अभूम

Fu. लृट्—

भविष्यति	भविष्यतः	भविष्यन्ति
भविष्यसि	भविष्यथः	भविष्यथ
भविष्यामि	भविष्यावः	भविष्यामः

Per Fu. लुट्—

भविता	भवितारौ	भवितारः
भवितासि	भवितास्थः	भवितास्थ
भवितास्मि	भवितास्वः	भवितास्मः

Con. लृङ्—

अभविष्यत्	अभविष्यताम्	अभविष्यन्
अभविष्यः	अभविष्यतम्	अभविष्यत
अभविष्यम्	अभविष्याव	अभविष्याम

Ben. आशिषि-लिङ्—

भूयात्	भूयास्ताम्	भूयासुः
भूयाः	भूयास्तम्	भूयास्त
भूयासम्	भूयास्व	भूयास्म

Pas.—(भावे)—अकर्मकधातुभ्यो भावे कर्तरि च लकारा भवन्ति. तत्र भावे प्रथमपुरुषैकवचनमेव. सकर्मकधातुभ्यः कर्मणि कर्तरि च लकारा भवन्ति. तत्र कर्मणि एकवचन-द्विवचनबहुवचनानि स्युः. लट्—लिङ् (विध्यर्थे)—लोट्—लङ्क्षु परेषु य (यक्) भावे कर्मणि च. भावे कर्मणि च आत्मनेपदं भवति.

Pre. लट्—भूयते (देवदत्तेन-भूयते, त्वया भूयते, मया भूयते). Pot. विधिलिङ्—भूयेत. Imp. लोट्—भूयताम्. Impf. लङ्—अभूयत. Perf. लिट्—बभूवे. Aor. लुङ्—अभावि. Fu. लृट्—भाविष्यते-भविष्यते. Per Fu. लुट्—भाविता-भविता. Con. लृङ्—अभाविष्यत-अभविष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—भाविषीष्ट-भविषीष्ट.

भूयते भवता मासम्। अकर्मकधातुभिर्योगे—"काल-भावाध्वगन्तव्यदेशवाचकानां कर्मसंज्ञा॥"

Pas. (कर्मणि)—भू—may be used in the कर्म-वाच्ये after certain prepositions. Thus—अनु + भू = अनुभूयते, अनुभूयेते, अनुभूयन्ते. अनुभूयसे, अनुभूयध्वे. अनु-भूये, अनुभूयावहे, अनुभूयामहे.

त्वम् अनुभूयसे. अहम् अनुभूये.

Pot. विधिलिङ्—अनुभूयेत. अनुभूयेथाः. अनुभूयेय. Imp. लोट्—अनुभूयताम्. अनुभूयस्व. अनुभूये. Impf. लङ्

—अन्वभूयत. अन्वभूयथाः. अन्वभूये. Perf. लिट्—अनुबभूवे. अनुबभूविषे. अनुबभूवे. Aor. लुङ्—अन्वभावि, अन्वभाविषाताम्-अन्वभविषाताम्. अन्वभाविष्ठाः-अन्वभविष्ठाः. अन्वभाविषि-अन्वभविषि. Fu. लृट्—अनुभाविष्यते-अनुभविष्यते. Per Fu. लुट्—अनुभाविता-अनुभविता. Con. लृङ्—अन्वभाविष्यत-अन्वभविष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—अनुभाविषीष्ट-अनुभविषीष्ट.

अनुभूयते आनन्दः रामेण, त्वया अनुभूयते आनन्दः, मया अनुभूयते आनन्दः ॥ त्वम् अनुभूयसे ॥ अहम् अनुभूये ॥

Part. Pre. भूयमानः. Part. Fu. लृट्—भविष्यमाणः. PP. निष्ठा—भूतः.

Cau. णिजन्त—

PARASMAIPADA.

Pre. लट्—भावयति. भावयसि. भावयामि. Pot. विधिलिङ्—भावयेत्. भावयेः. भावयेयम्. Imp. लोट्—भावयतु. भावय. भावयानि. Impf. लङ्—अभावयत्. अभावयः. अभावयम्. Perf. लिट्—भावयांचकार-आस-बभूव. Aor. लुङ्—अबीभवत्. अबीभवः. अबीभवम्. Fu. लृट्—भावयिष्यति. भावयिष्यसि. भावयिष्यामि. Per Fu. लुट्—भावयिता. भावयितासि. भावयितास्मि. Con. लृङ्—अभावयिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—भाव्यात्. भाव्याः. भाव्यासम्.

ATMANEPADA.

Pre. लट्—भावयते, भावयसे, भावये. Pot. विधिलिङ्—भावयेत. भावयेथाः. भावयेय. Imp. लोट्—भावयताम्.

भावयस्व. भावयै. Impf. लङ्—अभावयत. अभावयथाः. अभावये. Perf. लिट्—भावयां चक्रे-आस-बभूव. Aor. लुङ्—अबीभवत. अबीभवथाः. अबीभवे. Fu. लृट्—भावयिष्यते. भावयिष्यसे. भावयिष्ये. Per Fu. लुट्—भावयिता. भावयितासे. भावयिताहे. Con. लृङ्—अभावयिष्यत. अभावयिष्यथाः. अभावयिष्ये. Ben. आशिषि-लिङ्—भावयिषीष्ट. भावयिषीष्ठाः. भावयिषीय.

Causative Passive (ण्यन्तात् कर्मवाच्ये)—Pre. लट्—भाव्यते. भाव्यसे. भाव्ये. Pot. विधिलिङ्—भाव्येत. भाव्येथाः. भाव्येय. Imp. लोट्—भाव्यताम्. भाव्यस्व. भाव्यै. Impf. लङ्—अभाव्यत. अभाव्यथाः. अभाव्ये. Perf. लिट्—भावयांचक्रे-आसे-बभूवे. Aor. अभावि, अभावयिषाताम्-अभाविषाताम्. अभावयिष्ठाः-अभाविष्ठाः. अभावयिषि-अभाविषि. Fu. लृट्—भावयिष्यते-भाविष्यते. भावयिष्यसे-भाविष्यसे. भावयिष्ये-भाविष्ये. Per Fu. लुट्—भावयिता-भाविता. भावयितासे-भावितासे. भावयिताहे-भाविताहे. Con. लृङ्—अभावयिष्यत-अभाविष्यत. अभावयिष्यथाः-अभाविष्यथाः. अभावयिष्ये-अभाविष्ये. Ben. आशिषि-लिङ्—भावयिषीष्ट-भाविषीष्ट. भावयिषीष्ठाः-भाविषीष्ठाः. भावयिषीय-भाविषीय.

Des. सनन्त—

PARASMAIPADA.

Pre. लट्—बुभूषति. बुभूषसि. बुभूषामि.

Pot. विधिलिङ्—बुभूषेत्. बुभूषेः. बुभूषेयम्.

Imp. लोट्—बुभूषतु. बुभूष. बुभूषाणि.

Impf. लङ्—अबुभूषत्. अबुभूषः. अबुभूषम्.

Perf. लिट्—बुभूषांचकार-आस-बभूव. बुभूषांचकर्थ-आसिथ-बभूविथ. बुभूषांचकार-आस-बभूव.

Aor. लुङ्—अबुभूषीत्. अबुभूषीः. अबुभूषिषम्.

Fu. ऌट्—बुभूषिष्यति. बुभूषिष्यसि. बुभूषिष्यामि.

Per Fu. लुट्—बुभूषिता. बुभूषितासि. बुभूषितास्मि.

Con. ऌङ्—अबुभूषिष्यत्. अबुभूषिष्यः. अबुभूषिष्यम्.

Ben. आशिषि-लिङ्—बुभूष्यात्. बुभूष्याः. बुभूष्यासम्.

ATMANEPADA.

Pre. लट्—बुभूषते. बुभूषसे. बुभूषे.

Pot. विधिलिङ्—बुभूषेत. बुभूषेथाः. बुभूषेय.

Imp. लोट्—बुभूषताम्. बुभूषस्व. बुभूषै.

Perf. लिट्—बुभूषांचक्रे-आस-बभूव.

Aor. लुङ्—अबुभूषिष्ट. अबुभूषिष्ठाः. अबुभूषिषि.

Fu. ऌट्—बुभूषिष्यते. बुभूषिष्यसे. बुभूषिष्ये.

Per Fu. लुट्—बुभूषिता. बुभूषितासे. बुभूषिताहे.

Con. ऌङ्—अबुभूषिष्यत. अबुभूषिष्यथाः. अबुभूषिष्ये.

Ben. आशिषि-लिङ्-बुभूषिषीष्ट. बुभूषिषीष्ठाः. बुभूषिषीय.

Desiderative Passive (सनन्तात् कर्मवाच्ये)—

Pre. लट्—बुभूष्यते. बुभूष्यसे. बुभूष्ये.

Pot. विधिलिङ्—बुभूष्येत. बुभूष्येथाः. बुभूष्येय.

Imp. लोट्—बुभूष्यताम्. बुभूष्यस्व. बुभूष्यै.

Impf. लङ्—अबुभूष्यत. अबुभूष्यथाः. अबुभूष्ये.

Perf. लिट्—बुभूषांचक्रे-आस-बभूव.

Aor. लुङ्—अबुभूषि. अबुभूषिष्ठाः. अबुभूषिषि.

Fu. ऌट्—बुभूषिष्यते. बुभूषिष्यसे. बुभूषिष्ये.

Per Fu. लुट्—बुभूषिता. बुभूषितासे. बुभूषिताहे.

Con. लृङ्—अबुभूषिष्यत. अबुभूषिष्यथा:. अबुभूषिष्ये.

Ben. आशिषि लिङ्—बुभूषिषीष्ट. बुभूषिषीष्ठा:. बुभूषिषीय.

Fre. यङन्त—

Pre. लट्—बोभूयते, बोभूयेते, बोभूयन्ते. बोभूयसे, बोभूयेथे, बोभूयध्वे. बोभूये, बोभूयावहे, बोभूयामहे.

Pot. विधिलिङ्—बोभूयेत, बोभूयेयाताम्, बोभूयेरन्. बोभूयेथा:, बोभूयेयाथाम्, बोभूयेध्वम्. बोभूयेय, बोभूयेवहि, बोभूयेमहि.

Imp. लोट्—बोभूयताम्, बोभूयेताम्, बोभूयन्ताम्. बोभूयस्व, बोभूयेथाम्, बोभूयध्वम्. बोभूयै, बोभूयावहै, बोभूयामहै.

Impf. लङ्—अबोभूयत, अबोभूयेताम्, अबोभूयन्त. अबोभूयथा:, अबोभूयेथाम्, अबोभूयध्वम्. अबोभूये, अबोभूयावहि, अबोभूयामहि.

Perf. लिट्—बोभूयांचक्रे-आस-बभूव.

Aor. लुङ्—अबोभूयिष्ट, अबोभूयिषाताम्, अबोभूयिषत. अबोभूयिष्ठा:, अबोभूयिषाथाम्, अबोभूयिढ्वम्. अबोभूयिषि, अबोभूयिष्वहि, अबोभूयिष्महि.

Fu. लृट्—बोभूयिष्यते. बोभूयिष्यसे. बोभूयिष्ये.

Per Fu. लुट्—बोभूयिता. बोभूयितासे. बोभूयिताहे.

Con. लृङ्—अबोभूयिष्यत. अबोभूयिष्यथा:. अबोभूयिष्ये.

Ben. आशिषि लिङ्—बोभूयिषीष्ट, बोभूयिषीयास्ताम्, बोभूयिषीरन्. बोभूयिषीष्ठाः, बोभूयिषीयास्थाम्, बोभूयिषीध्वम्. बोभूयिषीय, बोभूयिषीवहि, बोभूयिषीमहि.

Kri. कृत्य—भवितव्यः, भवनीयः, भव्यः. Pre. Par.—(अत्) भवत्. Fu. Par.—(अत्) भविष्यत्. IP. क्त्वा—भूत्वा, अनु + भू = अनुभूय. Pre. Par.—(आन) भूयमानः. Fu. Par.—(आन) भविष्यमाणः. PP. निष्ठा—भूतः. Inf. तुमुन् —भवितुम्, (णिच्) भावयितुम्.

भू—चुरा A. to obtain. भू may be used in the Atmanepada after certain prepositions. Even by itself it is used in the sense of obtaining. Pre. लट्—भावयते-भवते. भावयसे-भवसे. भावये-भवे. Pot. विधिलिङ्--भावयेत-भवेत. Imp. लोट्—भावयताम्-भवताम्. Impf. लङ्—अभावयत-अभवत. Perf. लिट्—भावयां चक्रे-आस-बभूव, बभूवे. Aor.—अबीभवत-अभविष्ट. Fu. लृट् —भावयिष्यते-भविष्यते. Per Fu. लुट्—भावयिता-भविता. Con. लृङ्—अभावयिष्यत-अभविष्यत. Ben. आशिषि लिङ् —भावयिषीष्ट-भविषीष्ट. Pas. —भाव्यते-भूयते.

भूष्—भ्वा P. से. अलङ्कारे, to adorn. Pre. लट् —भूषति. Pot. विधिलिङ्—भूषेत्. Imp. लोट्—भूषतु. Impf. लङ्—अभूषत्. Perf. लिट्—बुभूष. बुभूषिथ. बुभूष. Aor. लुङ्—अभूषीत्. अभूषीः. अभूषिषम्. Fu. लृट्—भूषिष्यति. Per Fu. लुट्—भूषिता. Con. लृङ्—अभूषिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्— भूष्यात्. Pas. कर्मणि--भूष्यते, Aor. कर्म-लुङ्--अभूषि. Cau. णिजन्त—भूषयति. Aor. णिच्-

लुङ्—अबुभूषत्. Des. सनन्त—बुभूषिषति. Fre. यङन्त—बोभूष्यते. Kri. कृत्य—भूषितव्यः, भूषणीयः. PP. निष्ठा—भूषितः. IP. क्त्वा—भूषित्वा. Inf. तुमुन्—भूषितुम्.

भूष्—चुरा U. से. अलङ्कारे, to adorn. Pre. लट्—भूषयति-ते. Pot. विधिलिङ्—भूषयेत्-त. Imp. लोट् भूषयतु-भूषयताम्. Impf. लङ्—अभूषयत्-त. Perf. लिट्—भूषयांचकार-चक्रे-आस-बभूव. Aor. लुङ्—अबुभूषत्-त. Fu. लृट्—भूषयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—भूषयिता. Con. लृङ्—अभूषयिष्यत्-त. Pas. कर्मणि—भूष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अभूषि. Des. सनन्त—बुभूषयिषति-ते. Fre. यङन्त—बोभूष्यते. Kri. कृत्य—भूषयितव्यः. PP. निष्ठा—भूषितः. IP. क्त्वा—भूषयित्वा. Inf. तुमुन्—भूषयितुम्.

भृ (भृञ्)—भ्वा U. अ. भरणे, to nourish, to fill, to carry. Pre. लट्—भरति-भरते. Pot. विधिलिङ्—भरेत्-भरेत. Imp. लोट्—भरतु-भरताम्. भर-भरस्व. भराणि-भरै. Impf. लङ्—अभरत्-अभरत. अभरः-अभरथाः. अभरम्-अभरे. Perf. लिट्—बभार-बभ्रे, बभ्रतुः-बभ्राते. बभर्थ-बभृषे, बभ्रथुः-बभ्राथे. बभार-बभ्रे, बभृव-बभृवहे Aor. लुङ्—अभार्षीत्-अभृत. अभार्षीः-अभृथाः. अभार्षम्-अभृषि. Fu. लृट्—भरिष्यति-भरिष्यते. Per Fu. लुट्—भर्ता. Con. लृङ्—अभरिष्यत्-त. Ben. आशिषिलिङ्—भ्रियात्-भृषीष्ट. Pas. कर्मणि—भ्रियते, Aor. कर्म-लुङ्—अभारि. Cau. णिजन्त—भारयति, Aor. णिच्-

लुङ्—अबीभरत्. Des. सनन्त—बिभरिषति-ते-बुभूर्षति-ते. Fre. यङन्त—बेभ्रीयते. Kri. कृत्य—भर्तव्य:. भरणीय:. PP. निष्ठा—भृत:. Inf. तुमुन्—भर्तुम्.

दरिद्रान् भर कौन्तेय ॥

भृ (भृञ्)—जुहो U. अ. 'स्य' परे इट्. धारण-पोषणयो:, to carry, to nourish.

Pre. लट्—

PARASMAIPADA.

बिभर्ति	बिभृत:	बिभ्रति
बिभर्षि	बिभृथ:	बिभृथ
बिभर्मि	बिभृव:	बिभृम:

ATMANEPADA.

बिभृते	बिभ्राते	बिभ्रते
बिभृषे	बिभ्राथे	बिभृध्वे
बिभ्रे	बिभृवहे	बिभृमहे

Pot. विधिलिङ्—बिभृयात्-बिभ्रीत. बिभृया:-बिभ्रीथा:. बिभृयाम्-बिभ्रीय. Imp. लोट्—बिभर्तु-बिभृताम्, बिभृताम्-बिभ्राताम् बिभ्रतु-बिभ्रताम्. बिभृहि-बिभृष्व, बिभृतम्-बिभ्राथाम्. बिभराणि-बिभरै, बिभराव-बिभरावहै.

Impf. लङ्—

PARASMAIPADA.

अबिभ:	अबिभृताम्	अबिभरु:
अबिभ:	अबिभृतम्	अबिभृत
अबिभरम्	अबिभृव	अबिभृम

ATMANEPADA.

अबिभृत	अबिभ्राताम्	अबिभ्रत
अबिभृथाः	अबिभ्राथाम्	अबिभृध्वम्
अबिभ्रि	अबिभृवहि	अबिभृमहि

Perf. लिट्—

PARASMAIPADA.

बभार	बभ्रतुः	बभ्रुः
बभर्थ	बभ्रथुः	बभ्र
बभार-बभर	बभृव	बभृम
बिभरांचकार	बिभरांचक्रतुः	बिभरांचक्रुः
बिभरांचकर्थ	बिभरांचक्रथुः	बिभरांचक्र
बिभरांचकार	बिभरांचकृव	बिभरांचकृम

एवम्—

—आस	—आसतुः	—आसुः
—बभूव	—बभूवतुः	—बभूवुः

ATMANEPADA.

बभ्रे	बभ्राते	बभ्रिरे
बभृषे	बभ्राथे	बभृढ्वे
बभ्रे	बभृवहे	बभृमहे
बिभरांचक्रे	बिभरांचक्राते	बिभरांचक्रिरे
बिभरांचकृषे	बिभरांचक्राथे	बिभरांचकृढ्वे
बिभरांचक्रे	बिभरांचकृवहे	बिभरांचकृमहे

—आस-बभूव Like—Parasmaipada.

Aor. लुङ्—

PARASMAIPADA.

अभार्षीत्	अभार्ष्टाम्	अभार्षुः
अभार्षीः	अभार्ष्टम्	अभार्ष्ट
अभार्षम्	अभार्ष्व	अभार्ष्म

ATMANEPADA.

अभृत	अभृषाताम्	अभृषत
अभृथाः	अभृषाथाम्	अभृढ्वम्
अभृषि	अभृष्वहि	अभृष्महि

Fu. लृट्—भरिष्यति-भरिष्यते. Per Fu. लुट्—भर्ता. भर्तासि-भर्तासे. भर्तास्मि-भर्ताहे. Con. लृङ्—अभरिष्यत्-अभरिष्यत. अभरिष्यः-अभरिष्यथाः. अभरिष्यम्-अभरिष्ये. Ben. आशिषि लिङ्—भ्रियात्-भृषीष्ट. भ्रियाः-भृषीष्ठाः. भ्रियासम्-भृषीय. Pas. कर्मणि—भ्रियते, Aor. कर्म-लुङ्—अभारि. Cau. णिजन्त—भारयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अबीभरत्-त. Des. सनन्त—बुभूर्षति-ते. Fre. यङन्त—बेभ्रीयते. Kri. कृत्य—भर्तव्यः, भरणीयः. PP. निष्ठा—भृतः. Inf. तुमुन्—भर्तुम्.

धुरं धरित्र्या बिभरांबभूव.

भृज् (भृजी)—भ्वा A. से. भर्जने, to parch, to fry. Pre. लट्—भर्जते. Pot. विधिलिङ्—भर्जेत. Imp. लोट्—भर्जताम्. Impf. लङ्—अभर्जत. Perf. लिट्—बभृजे. Aor. लुङ्—अभर्जिष्ट. Fu. लृट्—भर्जिष्यते. Per Fu. लुट्—भर्जिता. Con. लृङ्—अभर्जिष्यत. Ben.

आशिषि लिङ्—भर्जिषीष्ट. Pas. कर्मणि—भृज्ज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अभर्जि. Cau. णिजन्त—भर्जयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अबीभृजत्-अबभर्जत्. Des. सनन्त—बिभर्जिषति. Fre. यङन्त—बरीभृज्ज्यते. Kri. कृत्य—भर्जितव्यः, भर्जनीयः. PP. निष्ठा—भृक्तः. IP. क्त्वा—भर्जित्वा-भृक्त्वा. Inf. तुमुन् भर्जितुम्.

भ्रंश्—भ्वा A. से. अवस्रंसने, (अस्य भ्वादिपाठस्तु मैत्रेयप्रभृतिसम्मतः) to escape, to decline. Pre. लट्—भ्रंशते. Pot. विधिलिङ्—भ्रंशेत. Imp. लोट्—भ्रंशताम्. Impf. लङ्—अभ्रंशत. Perf. लिट्—बभ्रंशे. Aor. लुङ्—अभ्रशत्-अभ्रंशिष्ट. Fu. ऌट्—भ्रंशिष्यते. Per Fu. लुट्—भ्रंशिता. Con. ऌङ्—अभ्रंशिष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—भ्रंशिषीष्ट. Pas. भावे—भ्रश्यते. Aor. भावे-लुङ्—अभ्रंशि. Cau. णिजन्त—भ्रंशयति, Aor. णिच्-लुङ् अबभ्रंशत्. Des. सनन्त—बिभ्रंशिषते. Fre. यङन्त—बाभ्रश्यते. PP. निष्ठा—भ्रष्टः. IP. क्त्वा—भ्रंशित्वा-भ्रष्ट्वा. Inf. तुमुन्—भ्रंशितुम्.

भ्रंश्—दिवा P. से. अधःपतने, to fall, to decline, to escape. Pre. लट्—भ्रश्यति. Pot. विधिलिङ्—भ्रश्येत्. Imp. लोट्—भ्रश्यतु. Impf. लङ्—अभ्रश्यत्. Perf. लिट्—बभ्रंश, बभ्रंशतुः. बभ्रंशिथ, बभ्रंशथुः. बभ्रंश, बभ्रंशिव. Aor. लुङ्—अभ्रशत्. अभ्रशः. अभ्रशम्. Fu. ऌट्—भ्रंशिष्यति. Per Fu. लुट्—भ्रंशिता. Con. ऌङ्—अभ्रंशिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—भ्रश्यात्. Pas. भावे—भ्रश्यते, Aor. भावे-लुङ्—अभ्रंशि. Cau. णिजन्त

—भ्रंशयति. Aor. णिच्-लुङ्—अबभ्रंशत्. Des. सनन्त—बिभ्रंशिषति. Fre. यङन्त—बाभ्रश्यते. Kri. कृत्य—भ्रंशितव्यः. PP. निष्ठा—भ्रष्टः. IP. क्त्वा—भ्रंशित्वा-भ्रष्ट्वा. Inf. तुमुन्—भ्रंशितुम्.

भ्रंस्—भ्वा A. and दिवा P. to fall down. **Pre.** लट्—भ्रंसते-भ्रस्यति. Same as भ्रंश्.

भ्रम्—भ्वा P. से. चलने, *to* roam, to totter, to surround.

Pre. लट्—

भ्रमति भ्रम्यति	भ्रमतः भ्रम्यतः	भ्रमन्ति भ्रम्यन्ति
भ्रमसि भ्रम्यसि	भ्रमथः भ्रम्यथः	भ्रमथ भ्रम्यथ
भ्रमामि भ्रम्यामि	भ्रमावः भ्रम्यावः	भ्रमामः भ्रम्यामः

Pot. विधिलिङ्—भ्रमेत्-भ्रम्येत्. Imp. लोट्—भ्रमतु-भ्रम्यतु. Impf. लङ्—अभ्रमत्-अभ्रम्यत्.

Perf. लिट्—

बभ्राम	बभ्रमतुः भ्रेमतुः	बभ्रमुः भ्रेमुः
बभ्रमिथ भ्रेमिथ	बभ्रमथुः भ्रेमथुः	बभ्रम भ्रेम
बभ्राम बभ्रम	बभ्रमिव भ्रेमिव	बभ्रमिम भ्रेमिम

Aor. लुङ्—अभ्रमीत्. अभ्रमीः. अभ्रमिषम्. Fu. ऌट्.—भ्रमिष्यति. Per Fu. लुट्—भ्रमिता. Con. ऌङ्—अभ्रमिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—भ्रम्यात्. Pas. कर्मणि—भ्रम्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अभ्रामि. Cau. णिजन्त—भ्रमयति, Aor. णिच्-लुङ्—अबिभ्रमत्. Des. सनन्त—बिभ्रमिषति, Fre. यङन्त—बम्भ्रम्यते. Kri. कृत्य—भ्रमितव्यः. PP. निष्ठा—भ्रान्तः. IP. क्त्वा—भ्रमित्वा-भ्रान्त्वा. Inf. तुमुन्—भ्रमितुम्.

भ्रम्—दिवा P. से. चलने, to roam. Pre. लट्—भ्राम्यति-भ्रमति. Pot. विधिलिङ्—भ्राम्येत्-भ्रमेत्. Imp. लोट्—भ्राम्यतु-भ्रमतु. Impf. लङ्—अभ्राम्यत्-अभ्रमत्. Perf. लिट्—बभ्राम (same as भ्वा—भ्रम्).

Aor. लुङ्—

अभ्रमत्	अभ्रमताम्	अभ्रमन्
अभ्रमः	अभ्रमतम्	अभ्रमत
अभ्रमम्	अभ्रमाव	अभ्रमाम

Fu. ऌट्—भ्रमिष्यति. Per Fu. लुट्—भ्रमिता. Con. ऌङ्—अभ्रमिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—भ्रम्यात्. Pas. कर्मणि—भ्रम्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अभ्रामि. Cau. णिजन्त—भ्रमयति (भ्रामयति), Aor. णिच्-लुङ्—अबिभ्रमत्. Des. सनन्त—बिभ्रमिषति. Fre. यङन्त—बम्भ्रम्यते. Kri. कृत्य—भ्रमितव्यः. PP. निष्ठा—भ्रान्तः. IP. क्त्वा—भ्रमित्वा-भ्रान्त्वा. Inf. तुमुन्—भ्रमितुम्.

लोकेऽस्मिन् भ्रमास्येकः ॥ बभ्राम तत्र तत्रैव ॥ दृष्टिर्भ्राम्यति मे ॥ भ्रेमुः शिलोच्चयांस्तुङ्गान् ॥ तत्रैवाविभ्रमद्देवी ॥ उत्क्षिप्य भ्रामयेद्देहम्. भ्रामयित्वा शतगुणम् ॥ भ्रान्त्वं देशमनेकदुर्गविषमम्.

भ्रस्ज्—तुदा U. अ. पाके, to fry.

Pre. लट्—

PARASMAIPADA.

भृज्जति	भृज्जतः	भृज्जन्ति
भृज्जसि	भृज्जथः	भृज्जथ
भृज्जामि	भृज्जावः	भृज्जामः

ATMANEPADA.

भृज्जते	भृज्जेते	भृज्जन्ते
भृज्जसे	भृज्जेथे	भृज्जध्वे
भृज्जे	भृज्जावहे	भृज्जामहे

Pot. विधिलिङ्—

PARASMAIPADA.

भृज्जेत्	भृज्जेताम्	भृज्जेयुः
भृज्जेः	भृज्जेतम्	भृज्जेत
भृज्जेयम्	भृज्जेव	भृज्जेम

ATMANEPADA.

भृज्जेत	भृज्जेयाताम्	भृज्जेरन्
भृज्जेथाः	भृज्जेयाथाम्	भृज्जेध्वम्
भृज्जेय	भृज्जेवहि	भृज्जेमहि

Imp. लोट्—

PARASMAIPADA.

भृज्जतु	भृज्जताम्	भृज्जन्तु
भृज्ज	भृज्जतम्	भृज्जत
भृज्जानि	भृज्जाव	भृज्जाम

ATMANEPADA.

भृज्जताम्	भृज्जेताम्	भृज्जन्ताम्
भृज्जस्व	भृज्जेथाम्	भृज्जध्वम्
भृज्जै	भृज्जावहै	भृज्जामहै

Impf. लङ्—

PARASMAIPADA.

अभृज्जत्	अभृज्जताम्	अभृज्जन्
अभृज्जः	अभृज्जतम्	अभृज्जत
अभृज्जम्	अभृज्जाव	अभृज्जाम

ATMANEPADA.

अभृज्जत	अभृज्जेताम्	अभृज्जन्त
अभृज्जथाः	अभृज्जेथाम्	अभृज्जध्वम्
अभृज्जे	अभृज्जावहि	अभृज्जामहि

PARASMAIPADA.

Perf. लिट्—

बभर्ज बभ्रज्ज	बभर्जतुः बभ्रज्जतुः	बभर्जुः बभ्रज्जुः
बभर्जिथ-बभर्ष्ठ बभ्रज्जिथ-बभ्रष्ठ	बभर्जथुः बभ्रज्जथुः	बभर्ज बभ्रज्ज
बभर्ज बभ्रज्ज	बभर्जिव बभ्रज्जिव	बभर्जिम बभ्रज्जिम

ATMANEPADA.

बभर्जे	बभर्जाते	बभर्जिरे
बभ्रज्जे	बभ्रज्जाते	बभ्रज्जिरे
बभर्जिषे	बभर्जाथे	बभर्जिध्वे
बभ्रज्जिषे	बभ्रज्जाथे	बभ्रज्जिध्वे
बभर्जे	बभर्जिवहे	बभर्जिमहे
बभ्रज्जे	बभ्रज्जिवहे	बभ्रज्जिमहे

Aor. लुङ्—

PARASMAIPADA.

अभार्क्षीत्	अभार्ष्टाम्	अभार्क्षुः
अभ्राक्षीत्	अभ्राष्टाम्	अभ्राक्षुः
अभार्क्षीः	अभार्ष्टम्	अभार्ष्ट
अभ्राक्षीः	अभ्राष्टम्	अभ्राष्ट
अभार्क्षम्	अभार्क्ष्व	अभार्क्ष्म
अभ्राक्षम्	अभ्राक्ष्व	अभ्राक्ष्म

ATMANEPADA.

अभर्ष्ट	अभर्क्षाताम्	अभर्क्षत
अभ्रष्ट	अभ्रक्षाताम्	अभ्रक्षत
अभर्ष्ठाः	अभर्क्षाथाम्	अभर्ढ्वम्
अभ्रष्ठाः	अभ्रक्षाथाम्	अभ्रग्ध्वम्
अभर्क्षि	अभर्क्ष्वहि	अभर्क्ष्महि
अभ्रक्षि	अभ्रक्ष्वहि	अभ्रक्ष्महि

Fu. लृट्—भर्क्ष्यति-भ्रक्ष्यति-भर्क्ष्यते-भ्रक्ष्यते. Per Fu. लुट्—भर्ष्टा-भ्रष्टा. Con. लृङ्—अभर्क्ष्यत्-अभ्रक्ष्यत्-अभर्क्ष्यत

अभ्रक्ष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—P—भृज्ज्यात्. भृज्ज्याः. भृज्ज्यासम्. A.—भर्क्षीष्ट-भ्रक्षीष्ट, भर्क्षीयास्ताम्-भ्रक्षीयास्ताम्. भर्क्षीष्ठाः-भ्रक्षीष्ठाः. भर्क्षीय-भ्रक्षीय. Pas. कर्मणि—भृज्ज्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अभर्जि. Cau. णिजन्त—भर्जयति-भ्रज्जयति, Aor. णिच्-लुङ्—अबभर्जत्-अबभ्रज्जत्-त. Des. सनन्त —P—बिभर्क्षति-बिभ्रक्षति-बिभर्जिषति-बिभ्रज्जिषति. A.—बिभर्क्षते-बिभ्रक्षते-बिभर्जिषते-बिभ्रज्जिषते. Fre. यङन्त—बरीभृज्ज्यते. PP. निष्ठा—भृष्टः. (Cf. भ्रष्टः, भ्रष्टवान्). Inf. तुमुन्—भर्ष्टुम्-भ्रष्टुम्.

भ्राज्—भ्वा A. से. दीप्तौ, to shine. Pre. लट्—भ्राजते. Imp. लोट्—भ्राजताम्. Impf. लङ्—अभ्राजत. Perf. लिट्—बभ्राजे-भ्रेजे. Aor. लुङ्—अभ्राजिष्ट. Fu. ऌट्—भ्राजिष्यते. Per Fu. लुट्—भ्राजिता. Con. ऌङ्—अभ्राजिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—भ्राजिषीष्ट. Pas. भावे—भ्राज्यते, Aor. भावे-लुङ्—अभ्राजि. Cau. णिजन्त—भ्राजयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अबिभ्रजत्-अबभ्राजत्. Des. सनन्त—बिभ्राजिषते. Fre. यङन्त—बाभ्राज्यते. PP. निष्ठा—भ्राजितः. IP. क्त्वा—भ्राजित्वा. Inf. तुमुन्—भ्राजितुम्. अग्नेर्भ्राजन्ते अर्चयः. भ्राजसे विद्यया च तपसा च. भ्राजमानो यथा रविः.

म

मण्ड् (मडि)—भ्वा P. से. भूषायाम्, to decorate. Pre. लट्—मण्डति. Perf. लिट्—ममण्ड. Aor. लुङ्—अमण्डीत्. Fu. लृट्—मण्डिष्यति. Per Fu. लुट्—मण्डिता. Con. लृङ्—अमण्डिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—मण्ड्यात्. Pas. कर्मणि—मण्ड्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अमण्डि. Cau. णिजन्त—मण्डयति, Aor. णिच्-लुङ्—अममण्डत्. Des. सनन्त—मिमण्डिषति. Fre. यङन्त—मामण्ड्यते. PP. निष्ठा—मण्डितः. IP. क्त्वा—मण्डित्वा. Inf. तुमुन्—मण्डितुम्.

मण्ड् (मडि)—चुरा P. से. भूषायाम्, to decorate, to adorn. Pre. लट्—मण्डयति.

मद् (मदी)—दिवा P. से. हर्षे, to be glad. श्यन्परे लट्-लिङ्-(विधिलिङ्) लोट्-लङि परे मद्-धातोरुपधादीर्घो भवति. Pre. लट्—माद्यति. Perf. लिट्—ममाद. Aor. लुङ्—अमदत्, अमादीत्-अमदीत्. Fu. लृट्—मदिष्यति. Per Fu. लुट्—मदिता. Con. लृङ्—अमदिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—मद्यात्. Pas. भावे—मद्यते. Aor. भावे-लुङ्—अमादि. Cau. णिजन्त—मादयति, Aor. णिच्-लुङ्—अमीमदत्. Des. सनन्त—मिमदिषति. Fre. यङन्त—मामद्यते. PP. निष्ठा—मत्तः. IP. क्त्वा—मदित्वा. Inf. तुमुन्—मदितुम्. धर्मात् प्रमाद्यति.

मद् (मदी)—भ्वा P. से हर्षग्लेपनयोः, to be proud, to be poor, to be glad. Pre. लट्—मदति. Cau. णिजन्त—मदयति (हर्षयति, ग्लेपयति, ग्लेपनं = दैन्यम्). अन्यार्थे तु—मादयति. चित्तविकारमुत्पादयतीत्यर्थः.

मद्—चुरा A. से. तृप्तियोगे, to please. Pre. लट्—मादयते. Perf. लिट्—मादयां चक्रे-आस-बभूव. Aor. लुङ्—अमीमदत. Fu. लृट्—मादयिष्यते. Inf. तुमुन्—मादयितुम्.

मन्—दिवा A. अ. ज्ञाने, to know, to think. Pre. लट्—मन्यते. मन्यसे. मन्ये. Pot. विधिलिङ्—मन्येत. मन्येथाः. मन्येय. Imp. लोट्—मन्यताम्. मन्यस्व. मन्यै. Impf. लङ्—अमन्यत. अमन्यथाः. अमन्ये. Perf. लिट्—मेने, मेनाते, मेनिरे. मेनिषे. मेने. Aor. लुङ्—अमंस्त, अमंसाताम्. अमंस्थाः. अमंसि. Fu. लृट्—मंस्यते. Per Fu. लुट्—मन्ता. Con. लृङ्—अमंस्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—मंसीष्ट. Pas. कर्मणि—मन्यते. Cau. णिजन्त—मानयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अमीमनत्. Des. सनन्त—मिमंसते. Kri. कृत्य—मन्तव्यः. मननीयः. PP. निष्ठा—मतः. IP. क्त्वा—मत्वा. Inf. तुमुन्—मन्तुम्. न त्वां तृणं मन्ये, न त्वां तृणाय मन्ये.

मन् (मनु)—तना A. से, अवबोधे, to consider. Pre. लट्—मनुते, मन्वाते. मनुषे, मन्वाथे. मन्वे, मनुवहे. Pot विधिलिङ्—मन्वीत. मन्वीथाः. मन्वीय. Imp. लोट्—मनुताम्. मनुष्व. मनवै. Impf. लङ्—अमनुत. अमनुथाः. अमन्वि. Perf. लिट्—मेने Aor. लुङ्—अमनिष्ट-अमत. अमनिष्ठाः-अमथाः. अमनिषि. Fu. लृट्—मनिष्यते. Per Fu. लुट्—

मनिता. Con. लृङ्—अमनिष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—मनिषीष्ट. Pas. कर्मणि—मन्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अमानि. Cau. णिजन्त—मानयति. Des. सनन्त—मिमनिषते. Fre. यङन्त—मंमन्यते. Kri. कृत्य—मननीयः. PP. निष्ठा—मतः. IP. क्त्वा—मनित्वा-मत्वा. Inf. तुमुन्—मनितुम्.

मन्त्र्—(**मति**)—चुरा U. से. गुप्तपरिभाषणे, to consult, to advise, to speak privately. Pre लट्—मन्त्रयति-ते. Impf. लङ्—अमन्त्रयत्-त. Perf. लिट्—मन्त्रयांचकार-चक्रे-आस-बभूव. Aor. लुङ्—अममन्त्रत्-त. Fu. लृट्—मन्त्रयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—मन्त्रयिता. Con. लृङ्—अमन्त्रयिष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—मन्त्र्यात्-मन्त्रयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—मन्त्र्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अमन्त्रि. Cau. Aor.—णिच्-लुङ्—अममन्त्रत्-त. Des. सनन्त—मिमन्त्रिषति-ते. PP. निष्ठा—मन्त्रितः IP. क्त्वा—मन्त्रयित्वा. Inf. तुमुन्—मन्त्रयितुम्.

मन्थ्—भ्वा-क्र्या P. विलोड़ने, to shake, to churn, to destroy. Pre. लट्—मन्थति-मथ्नाति. Pot. विधिलिङ्—मन्थेत्-मथ्नीयात्. Imp. लोट्—मन्थतु-मथ्नातु. Impf. लङ्—अमन्थत्-अमथ्नात्. Perf. लिट्—ममन्थ, ममन्थतुः. Aor. लुङ्—अमन्थीत्. Fu. लृट्—मन्थिष्यति. Per Fu. लुट्—मन्थिता. Con. लृङ्—अमन्थिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—मथ्यात्-मन्थ्यात्. Pas. कर्मणि—मथ्यते-मन्थ्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अमन्थि. Cau. णिजन्त—मन्थयति. Aor. णिच्-लुङ्—अममन्थत्. Des. सनन्त—

मिमन्थिषति. Fre. यङन्त—मामथ्यते. Kri. कृत्य —मन्थितव्यः, मन्थनीयः, मन्थ्यः. PP. निष्ठा—मथितः-मन्थितः. IP. क्त्वा—मथित्वा-मन्थित्वा, प्र+मन्थ्=प्रमथ्य. Inf. तुमुन्—मन्थितुम्.

मस्ज्—तुदा P. अ. शुद्धौ, to purify, to bathe, to sink. Pre. लट्—मज्जति, मज्जतः, मज्जन्ति. मज्जसि. मज्जामि. Pot. विधिलिङ्—मज्जेत्. Imp. लोट्—मज्जतु. Impf. लङ्—अमज्जत्. Perf. लिट्—ममज्ज, ममज्जतुः. ममज्जिथ-ममङ्क्थ, ममज्जथुः. ममज्ज, ममज्जिव. Aor. लुङ्—अमाङ्क्षीत्, अमाङ्क्ताम्, अमाङ्क्षुः. अमाङ्क्षीः. अमाङ्क्षम्. Fu. लृट्—मङ्क्ष्यति. Per Fu. लुट्—मङ्क्ता. Con. लृङ्—अमङ्क्ष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—मज्ज्यात्. Pas. कर्मणि—मज्ज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अमज्जि. Cau. णिजन्त—मज्जयति, Aor. णिच्-लुङ्—अममज्जत्. Des. सनन्त—मिमङ्क्षति. Fre. यङन्त—मामज्ज्यते. PP. निष्ठा—मग्नः. IP. क्त्वा—मङ्क्त्वा-मक्त्वा. Inf. तुमुन्—मङ्क्तुम्.

मह्—भ्वा P. चुरा U. से. पूजायाम्, to honour, to delight, to increase. Pre. लट्—महति-महयति-ते. Perf. लिट्—ममाह-महयाञ्चकार-चक्रे, मेहतुः-महयाञ्चक्रतुः-चक्राते. Aor. लुङ्—अमहीत्-अमीमहत्. Fu. लृट्—महिष्यति-महयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—महिता-महयिता. Des. सनन्त—मिमहिषति मिमहयिषति-ते. Fre. यङन्त—मामह्यते. PP. निष्ठा—महितः-महयितः. IP. क्त्वा—महित्वा-महयित्वा. Inf. तुमुन्—महितुम्-महयितुम्.

मही—कण्ड्वादि A. महीङ् पूजायाम्, to honour. Pre. लट्—महीयते. Imp. लोट्—महीयताम्.

मा—अदा P. अ. माने, to measure. Pre. लट्—माति. Pot. विधिलिङ्—मायात्. Imp. लोट्—मातु. Impf. लङ्—अमात्. Perf. लिट्—ममौ, ममतुः. ममाथ-ममिथ, ममथुः. ममौ, ममिव. Aor. लुङ्—अमासीत्. अमासीः. अमासिषम्. Fu. लृट्—मास्यति. Per Fu. लुट्—माता. Con. लृङ्—अमास्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—मेयात्, मेयास्ताम्, मेयासुः. Pas. कर्मणि—मीयते, Aor. कर्म-लुङ्—अमायि. Cau. णिजन्त—मापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अमीमपत्. Des. सनन्त—मित्सति. Fre. मेमीयते. PP. निष्ठा—मितः. IP. क्त्वा—मित्वा, प्र+मा=प्रमाय. Inf. तुमुन्—मातुम्.

मा (माङ्)—जुहु A. अ. माने, to measure. Pre. लट्—मिमीते, मिमाते, मिमते. मिमीषे, मिमाथे, मिमीध्वे. मिमे, मिमीवहे. Pot. विधिलिङ्—मिमीत. मिमीथाः. मिमीय. Imp. मिमीताम्, मिमाताम्, मिमताम्. मिमीष्व. मिमै. Impf. लङ्—अमिमीत, अमिमाताम्, अमिमत. अमिमीथाः, अमिमाथाम्, अमिमीध्वम्. अमिमि, अमिमीवहि. Perf. लिट्—ममे, ममाते, ममिरे. ममिषे, ममाथे, ममिध्वे. ममे, ममिवहे, ममिमहे. Aor. लुङ्—अमास्त, अमासाताम्, अमासत. अमास्थाः, अमासाथाम्, अमाध्वम्. अमासि, अमास्वहि, अमास्महि. Fu. लृट्—मास्यते. Per Fu. लुट्—माता. Con. लृङ्—अमा-

स्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—मासीष्ट. Pas. कर्मणि—मीयते, Aor. कर्म-लुङ्—अमायि. Cau. णिजन्त—मापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अमीमपत्. Des. सनन्त—मित्सते. Fre. यङन्त—मेमीयते. Kri. कृत्य—मातव्यः. PP. निष्ठा—मितः. IP. क्त्वा—मित्वा. Inf. तुमुन्—मातुम्.

मा (माङ्)—दिवा A. अ. माने, to measure. Pre. लट्—मायते. Pot. विधिलिङ्—मायेत. Imp. लोट्—मायताम्. Impf. लङ्—अमायत. Perf. लिट्—ममे. Aor. लुङ्—अमास्त. Fu. लृट्—मास्यते. Per Fu. लुट्—माता. Ben. आशिषि-लिङ्—मासीष्ट. etc.

मान्—भ्वा A. से. जिज्ञासायाम्, नित्यसनन्तोऽयम्, सनोऽत्र अनार्धधातुकत्वाद् नेट् to seek knowledge, to search, Pre. लट्—मीमांसते. Pot. विधिलिङ्—मीमांसेत. Imp. लोट्—मीमांसताम्. Impf. लङ्—अमीमांसत. Perf. लिट्—मीमांसांबभूव-आस-चक्रे. Aor. लुङ्—अमीमांसिष्ट. Fu. लृट्—मीमांसिष्यते. Per Fu. लुट्—मीमांसिता. Ben. आशिषि-लिङ्—मीमांसिषीष्ट. Pas. कर्मणि—मीमांस्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अमीमांसि. Cau. णिजन्त—मीमांसयति. Aor. णिच्-लुङ्—अमीमांसत्. Kri. कृत्य—मीमांसितव्यम्. PP. निष्ठा—मीमांसितः. IP. क्त्वा—मीमांसित्वा. Inf. तुमुन्—मीमांसितुम्.

मान्—चुरा U. भ्वा P. से. पूजायाम्, to honour, Pre. लट्—मानयति-ते-मानति. Aor. लुङ्—अमीमनत्-त-अमानीत्. Pas. कर्मणि—मान्यते, Aor. कर्म-लुङ्—

अमानि. Kri. कृत्य—मानयितव्यः-मानितव्यः, माननीयः. Inf. तुमुन्—मानयितुम्-मानितुम्.

मार्ज—चुरा P. से. संमार्जने, to purify, to wipe. Pre. लट्—मार्जयति-ते. Pot. विधिलिङ्—मार्जयेत्-त. Imp. लोट्—मार्जयतु-ताम्. Impf. लङ्—अमार्जयत्-त. Perf. लिट्—मार्जयाञ्चकार-चक्रे-आस-बभूव. Aor. लुङ्—अममार्जत्-त. Fu. लृट्—मार्जयिष्यति-ते. Per-Fu. लुट्—मार्जयिता. Con. लृङ्—अमार्जयिष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—मार्ज्यात्-मार्जयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—मार्ज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अमार्जि. Cau. णिजन्त—मार्जयति-ते. Des. सनन्त—मिमार्जयिषति-ते. Kri. कृत्य—मार्जयितव्यः, मार्जनीयः. PP. निष्ठा—मार्जितः. IP. क्त्वा—मार्जयित्वा, संमार्ज्य. Inf. तुमुन्—मार्जयितुम्.

मि (डुमिञ्)—स्वा U. प्रक्षेपणे, to throw. Pre. लट्—मिनोति-मिनुते, मिनुतः-मिन्वाते, मिन्वन्ति-मिन्वते. मिनोषि-मिनुषे, मिनुथ-मिनुध्वे. मिनोमि-मिन्वे, मिनुवः-मिन्वः-मिनुवहे-मिन्वहे, मिनुमः-मिन्मः-मिनुमहे-मिन्महे. Pot. विधिलिङ्—मिनुयात्-मिन्वीत. मिनुयाः-मिन्वीथाः. मिनुयाम्-मिन्वीय. Imp. लोट्—मिनोतु-मिनुताम्. मिनु-मिनुष्व. मिनवानि-मिनवै. Impf. लङ्—अमिनोत्-अमिनुत. अमिनोः-अमिनुथाः. अमिनवम्-अमिन्वि. Perf. लिट्—ममौ-मिम्ये, मिम्यतुः-मिम्याते, मिम्युः-मिम्यिरे. ममाथ-ममिथ-मिम्यिषे, मिम्यथुः-मिम्याथे, मिम्य-मिम्यिध्वे-ढ्वे. ममौ-मिम्ये, मिम्यिव-मिम्यिवहे, मिम्यिम-

मिम्यिमहे. Aor. लुङ्—अमासीत्-अमास्त, अमासिष्टाम्-अमासाताम्. Fu. लृट्—मास्यति-मास्यते. Per Fu. लुट्—माता Con. लृङ्—अमास्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—मीयात्-मासीष्ट. Pas. कर्मणि—मीयते, Aor. कर्म-लुङ्—अमायि. Cau. णिजन्त—मापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अमीमपत्. Des. सनन्त—मित्सति-ते. Fre. यङन्त—मेमीयते. Kri. कृत्य—मातव्यः, मानीयः. PP. निष्ठा—मितः. IP. क्त्वा—मित्वा. Inf. तुमुन्—मातुम्.

मिद् (ञिमिदा)—भ्वा A. से. स्नेहने, to be wet. Pre. लट्—मेदते. Perf. लिट्—मिमिदे. Aor. लुङ्—अमिदत्-अमेदिष्ट. Fu. लृट्—मेदिष्यते, Per Fu. लुट्—मेदिता. Con. लृङ्—अमेदिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—मेदिषीष्ट. Pas. भावे—मिद्यते, Aor. भावे-लुङ्—अमेदि. Cau. णिजन्त—मेदयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अमीमिदत्-त. Des. सनन्त—मिमिदिषते. Fre. यङन्त—मेमिद्यते. Kri. कृत्य—मेदितव्यम्. PP. निष्ठा—मेदितः-मिन्नः. IP. क्त्वा—मेदित्वा-मिदित्वा. Inf. तुमुन्—मेदितुम्.

मिद् (ञिमिदा)—दिवा P. से. स्नेहने, to melt. Pre लट्—मेद्यति. Pot. विधिलिङ्—मेद्येत्. Imp. लोट्—मेद्यतु. Impf. लङ्—अमेद्यत्. Perf. लिट्—मिमेद, मिमेदिथ. Aor. लुङ्—अमिदत्. Fu. लृट्—मेदिष्यति. Per Fu. लुट्—मेदिता. Con. लृङ्—अमेदिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—मिद्यात्. Pas. भावे—मिद्यते, Aor. भावे-लुङ्—अमेदि. Cau. णिजन्त—मेदयति, Aor. णिच्-लुङ्

—अमीमिदत्. Des. सनन्त—मिमिदिषति-मिमेदिषति. PP. निष्ठा—मेदितः-मिन्नः. IP. क्त्वा—मेदित्वा-मिदित्वा. Inf. तुमुन्—मेदितुम्.

मिल्—तुदा U. से. सङ्गमने, to join, to come together. Pre. लट्—मिलति-ते. Pot. विधिलिङ्—मिलेत्-त. Imp. लोट्—मिलतु-मिलताम्. Impf. लङ्—अमिलत्-त. Perf. लिट्—मिमेल-मिमिले. Aor. लुङ्—अमेलीत्-अमेलिष्ट. Fu. लृट्—मेलिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—मेलिता. Con. लृङ्—अमेलिष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—मिल्यात्-मिलिषीष्ट. Pas. भावे—मिल्यते, Aor. भावे-लुङ्—अमेलि. Cau. णिजन्त—मेलयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अमीमिलत्-त. Des. सनन्त—मिमिलिषति-ते-मिमेलिषति-ते. Fre. यङन्त—मेमिल्यते. Kri. कृत्य—मेलितव्यः, मेलनीयः. PP. निष्ठा—मिलितः. IP. क्त्वा—मिलित्वा, संमिल्य. Inf. तुमुन्—मेलितुम्. मिलनं संमिलनम् इत्यनेके वदन्ति, अपाणिनीयं तत्. पाणिनीयमते तु मेलनं सम्मेलनम् इत्येव.

मी (मीङ्)—दिवा A. अ. हिंसायाम्, अत्र हिंसाशब्देन प्राणवियोगोऽभिधीयते, to kill. Pre. लट्—मीयते. Pot. विधिलिङ्—मीयेत. Imp. लोट्—मीयताम्. Impf. लङ्—अमीयत. Perf. लिट्—मिम्ये. Aor. लुङ्—अमेष्ट. Fu. लृट्—मेष्यते. Per Fu. लुट्—मेता. Con. लृङ्—अमेष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—मेषीष्ट. Pas. कर्मणि—मीयते, Aor. कर्म-लुङ्—अमायि. Cau. णिजन्त—माययति.

Des. सनन्त—मित्सति. Fre. यङन्त—मेमीयते. PP. निष्ठा—मीनः. IP. क्त्वा—मीत्वा. Inf. तुमुन्—मेतुम्.

मी (मीञ्)—क्र्या U. अ. हिंसायाम्, to kill. Pre. लट्—मीनाति-मीनीते, मीनीतः-मीनाते. मीनासि-मीनीषे, मीनीथः-मीनाथे. मीनामि-मीने, मीनीवः-मीनीवहे. Pot. विधिलिङ्—मीनीयात्-मीनीत. Imp. लोट्—मीनातु-मीनीताम्. Impf. लङ्—अमीनात्-अमीनीत. Perf. लिट्—ममौ-मिम्ये, मिम्यतुः-मिम्याते. ममाथ ममिथ-मिम्यिषे, मिम्यथुः-मिम्याथे. ममौ-मिम्ये, मिम्यिव-मिम्यिवहे. Aor. लुङ्—असासीत्-अमास्त. Fu. लृट्—मास्यति-मास्यते. Per Fu. लुट्—माता. Ben. आशिषि-लिङ्—मीयात्-मासीष्ट. Pas. कर्मणि—मीयते, Aor. कर्म-लुङ्—अमायि. Cau. णिजन्त—मापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अमीमपत्. Des. सनन्त—मित्सति-ते. Fre. यङन्त—मेमीयते. PP. निष्ठा—मीतः. IP. क्त्वा—मीत्वा, प्रमाय. Inf. तुमुन्—मातुम्.

मील्—भ्वा P. से. निमेषणे, to close (as the eyes), to meet. Pre. लट्—मीलति. Perf. लिट्—मिमील. Aor लुङ्—अमीलीत्. Fu. लृट्—मीलिष्यति. Cau. णिजन्त—मीलयति, Aor. णिच्-लुङ्—अमिमीलत्-अमीमिलत्. Des. सनन्त—मिमीलिषति. PP. निष्ठा—मीलितः. IP. क्त्वा—मीलित्वा. Inf. तुमुन्—मीलितुम्.

मुच् (मुच्लृ)—तुदा U. अ. मोचने, to loosen, to set free, to leave. Pre. लट्—मुञ्चति-ते. Pot.

विधिलिङ्—मुञ्चेत्-त. Imp. लोट्—मुञ्चतु-ताम्. Impf. लङ्—अमुञ्चत्-त. Perf. लिट्—मुमोच-मुमुचे. Aor. लुङ्—अमुचत्-अमुक्त. Fu. ऌट्—मोक्ष्यति-ते. Per Fu. लुट्—मोक्ता. Con. ऌङ्—अमोक्ष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—मुच्यात्-मुक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—मुच्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अमोचि. Cau. णिजन्त—मोचयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अमूमुचत्-त. Des. सनन्त—मुमुक्षति-ते. Fre. यङन्त—मोमुच्यते. PP. निष्ठा—मुक्तः. IP. क्त्वा—मुक्त्वा. Inf. तुमुन्—मोक्तुम्.

मुण्ड् (मुडि)—भ्वा P. से. खण्डने, to shave, to grind. Pre. लट्—मुण्डति. Perf. लिट्—मुमुण्ड. Aor. लुङ्—अमुण्डीत्. Fu. ऌट्—मुण्डिष्यति. Cau. णिजन्त—मुण्डं करोति—मुण्डयति. PP. निष्ठा—मुण्डितः. IP. क्त्वा—मुण्डित्वा.

मुद्—भ्वा A. से. हर्षे, to rejoice, to be glad. Pre. लट्—मोदते. Pot. विधिलिङ्—मोदेत. Imp. लोट्—मोदताम्. Impf. लङ्—अमोदत. Perf. लिट्—मुमुदे, मुमुदाते. मुमुदिषे, मुमुदाथे. मुमुदे, मुमुदिवहे. Aor. लुङ्—अमोदिष्ट. Fu. ऌट्—मोदिष्यते. Per Fu. लुट्—मोदिता. Con. ऌङ्—अमोदिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—मोदिषीष्ट. Pas. कर्मणि—मुद्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अमोदि. Cau. णिजन्त—मोदयति, Aor. णिच्-लुङ्—अमूमुदत्. Des. सनन्त—मुमुदिषते-मुमोदिषते. Fre. यङन्त—मोमुद्यते. Kri. कृत्य—मोदनीयः. PP. निष्ठा—मुदितः. IP. क्त्वा—मुदित्वा-मोदित्वा. Inf. तुमुन्—मोदितुम्.

मुह्—दिवा P. वे. वैचित्ये, वैचित्यमविवेकः, to be foolish, to faint, to swoon. Pre. लट्—मुह्यति. Pot. विधिलिङ्—मुह्येत्. Imp. लोट्—मुह्यतु. Impf. लङ्—अमुह्यत्. Perf. लिट्—मुमोह, मुमुहतुः. मुमोहिथ-मुमोग्ध-मुमोढ, मुमुहथुः. मुमोह, मुमुहिव-मुमुह्व. Aor. लुङ्—अमुहत्. Fu. ऌट्—मोहिष्यति-मोक्ष्यति. Per Fu. लुट्—मोहिता-मोग्धा-मोढा. Con. ऌङ्—अमोहिष्यत्-अमोक्ष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—मुह्यात्. Pas. भावे—मुह्यते, Aor. भावे-लुङ्—अमोहि. Cau. णिजन्त—मोहयति, परि + मुह् = परिमोहयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अमूमुहत्. Des. सनन्त—मुमुहिषति-मुमोहिषति-मुमुक्षति. Fre. यङन्त—मोमुह्यते. Kri. कृत्य—मोहनीयः. PP. निष्ठा—मोहितः मुग्धः-मूढः. IP. क्त्वा—मोहित्वा-मुहित्वा-मुग्ध्वा-मूढ्वा. Inf. तुमुन्—मोहितुम्-मोग्धुम्-मोढुम्.

मृ—तुदा A. अ. प्राणत्यागे, स्ये परे इट् भवति. लट्, लिङ्, लोट्, लङ्, लुङ्षु आत्मनेपदम्, अन्यत्र परस्मैपदमेव. To die, to perish. Pre. लट्—म्रियते. Pot. विधिलिङ्—म्रियेत. Imp. लोट्—म्रियताम्. Impf. लङ्—अम्रियत. Perf. लिट्—ममार, मम्रतुः. मम्रिथ, मम्रथुः. ममार, मम्रिव. Aor. लुङ्—अमृत, अमृषाताम्. Fu. ऌट्—मरिष्यति. Per Fu. लुट्—मर्ता. Con. ऌङ्—अमरिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—मृषीष्ट. Pas. भावे—म्रियते, Aor. भावे-लुङ्—अमारि. Cau. णिजन्त—मारयति, Aor. णिच्-लुङ्—अमीमरत्-त. Des. सनन्त—मुमूर्षति. Fre. यङन्त—मेम्रीयते. Kri. कृत्य—

मर्तव्यः. PP. निष्ठा—मृतः. IP. क्त्वा—मृत्वा. Inf. तुमुन्—मर्तुम्.

मृग (अदन्तः)—चुरा A. से. अन्वेषणे, to seek, to hunt. Pre. लट्—मृगयते. Perf. लिट्—मृगयां चक्रे. Aor. लुङ्—अममृगत. Fu. ऌट्—मृगयिष्यते. Per Fu. लुट्—मृगयिता. Inf. तुमुन्—मृगयितुम्.

मृग्-धातुः कण्ड्वादिः, तेन मृग्यति इत्यादयः.

मृज् (मृजू)—अदा P. वे. शुद्धौ, to wipe off, to cleanse. Pre. लट्—मार्ष्टि, मृष्टः, मृजन्ति-मार्जन्ति. मार्क्षि, मृष्ठः, मृष्ठ. मार्ज्मि, मृज्वः, मृज्मः. Pot. विधिलिङ्—मृज्यात्. मृज्याः. मृज्याम्. Imp. लोट्—मार्ष्टु, मृष्टाम्, मृजन्तु-मार्जन्तु. मृड्ढि, मृष्टम्, मृष्ट. मार्जानि, मार्जाव, मार्जाम. Impf. लङ्—अमार्ट्, अमृष्टाम्, अमृजन्-अमार्जन्. अमार्ट्, अमृष्टम्, अमृष्ट. अमार्जम्, अमृज्व, अमृज्म. Perf. लिट्—ममार्ज, ममार्जतुः-ममृजतुः, ममार्जुः-ममृजुः. ममार्जिथ-ममार्ष्ठ, ममार्जथुः-ममृजथुः. ममार्ज, ममार्जिव-ममृजिव-ममृज्व. Aor. लुङ्—अमार्जीत्-अमार्क्षीत्, अमार्जिष्टाम्-अमार्ष्टाम्, अमार्जिषुः-अमार्क्षुः. अमार्जीः-अमार्क्षीः. अमार्जिषम्-अमार्क्षम्. Fu. ऌट्—मार्जिष्यति-मार्क्ष्यति. Per Fu. लुट्—मार्जिता-मार्ष्टा. Con. ऌङ्—अमार्जिष्यत् अमार्क्ष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—मृज्यात्, मृज्यास्ताम्. Pas. कर्मणि—मृज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अमार्जि. Cau. णिजन्त—मार्जयति, Aor. णिच्-लुङ्—अमीमृजत्-अममार्जत्. Des. सनन्त—मिमृक्षति-मिमार्जिषति. Fre. यङन्त—मरीमृज्यते. Kri. कृत्य—

मार्जितव्यः-मार्ष्टव्यः, मार्जनीयः, मृज्यः. PP. निष्ठा—मृष्टः. IP. क्त्वा—मार्जित्वा-मृष्ट्वा. Inf. तुमुन्—मार्जितुम्-मार्ष्टुम्.

मृज् (मृजू)—चुरा U. वे. शौचालङ्कारयोः, to wipe off, to adorn. Pre. लट्—मार्जयति-ते-मार्जति. Perf. लिट्—मार्जयां चकार-चक्रे. Aor. लुङ्—अममार्जत्-त. Fu. लृट्—मार्जयिष्यति-ते-मार्क्ष्यति-ते. Per Fu. लुट्—मार्जयिता-मार्जिता-मार्ष्टा. *etc.*

मृद्—क्र्या P. से. क्षोदे (पेषणे-इत्यर्थः), to press, to crush, to rub off. Pre. लट्—मृद्नाति, मृद्नीतः, मृद्नन्ति. मृद्नासि. मृद्नामि. Pot. विधिलिङ्—मृद्नीयात्. Imp. लोट्—मृद्नातु. मृदान. मृद्नानि. Impf. लङ्—अमृद्नात्. अमृद्नाः. अमृद्नाम्, अमृद्नीव. Perf. लिट्—ममर्द, ममृदतुः, ममृदुः. ममर्दिथ, ममृदथुः, ममृद. ममर्द, ममृदिव, ममृदिम. Aor. लुङ्—अमर्दीत्. Fu. लृट्—मर्दिष्यति. Per Fu. लुट्—मर्दिता. Con. लृङ्—अमर्दिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—मृद्यात्. Pas. कर्मणि—मृद्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अमर्दि. Cau. णिजन्त—मर्दयति, Aor. णिच्-लुङ्—अममर्दत्-अमीमृदत्. Des. सनन्त—मिमर्दिषति. Fre. यङन्त—मरीमृद्यते. Kri. कृत्य—मर्दितव्यः, मर्दनीयः. PP. निष्ठा—मृदितः. IP. क्त्वा—मृदित्वा. Inf. तुमुन्—मर्दितुम्.

मृश्—तुदा P. अ. आमर्शने, आमर्शनं स्पर्शः, to touch. Pre. लट्—मृशति. Perf. लिट्—ममर्श.

Aor. लुङ्—अमार्क्षीत्-अम्राक्षीत्-अमृक्षत्. Fu. लृट्—मर्क्ष्यति-म्रक्ष्यति. Per Fu. लुट्—मर्ष्टा-म्रष्टा. Pas. कर्मणि—मृश्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अमर्शि. Cau. णिजन्त—मर्शयति, Aor. णिच्-लुङ्—अमीमृशत्-त-अममर्शत्-त. Des. सनन्त—मिमृक्षति. Kri. कृत्य—मर्शनीयः. PP. निष्ठा—मृष्टः. IP. क्त्वा—मृष्ट्वा. Inf. तुमुन्—मर्ष्टुम्-म्रष्टुम्.

मृष्—भ्वा P. से. सेचने सहने च, to sprinkle, to bear. Pre. लट्—मर्षति. Perf. लिट्—ममर्ष. Aor. लुङ्—अमर्षीत्. Fu. लृट्—मर्षिष्यति. Per Fu. लुट्—मर्षिता. Ben. आशिषि-लिङ्—मृष्यात्. Pas. कर्मणि—मृष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अमर्षि. Cau. णिजन्त—मर्षयति, Aor. णिच्-लुङ्—अममर्षत्-अमीमृषत्. Des. सनन्त—मिमर्षिषति. Fre. यङन्त—मरीमृष्यते. Kri. कृत्य—मर्षितव्यः, मर्षणीयः. PP. निष्ठा—मर्षितः-मृष्टः. IP. क्त्वा—मृषित्वा-मर्षित्वा-मृष्ट्वा. Inf. तुमुन्—मर्षितुम्.

मृष्—दिवा U. से. तितिक्षायाम्, to suffer, to pardon. Pre. लट्—मृष्यति-ते. Pot. विधिलिङ्—मृष्येत्-त. Imp. लोट्—मृष्यतु-मृष्यताम्. Impf. लङ्—अमृष्यत्-त. Perf. लिट्—ममर्ष-ममृषे. Aor. लुङ्—अमृषत्-अमर्षिष्ट. Fu. लृट्—मर्षिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—मर्षिता. Con. लृङ्—अमर्षिष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—मृष्यात्-मर्षिषीष्ट. Pas. कर्मणि—मृष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अमर्षि. Cau. णिजन्त—मर्षयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अममर्षत्-अमीमृषत्. Des. सनन्त—मिमर्षि-

षति-ते. Kri. कृत्य—मर्षितव्यः, मर्षणीयः. PP. निष्ठा—मर्षितः. IP. क्त्वा—मर्षित्वा-मृषित्वा-मृष्ट्वा. Inf. तुमुन्—मर्षितुम्. परि + मृष् = परिमृष्यति (क्रियाफलस्य कर्तृगामित्वेऽपि परस्मैपदम्).

मृष्—चुरा U. से. तितिक्षायाम्, to suffer. Pre. लट्—मर्षयति-ते-मर्षति-ते. Perf. लिट्—मर्षयाञ्चक्रे-चकार.

य

यज्—भ्वा U. अ. देवपूजासङ्गतिकरणदानेषु, to sacrifice, to associate with, to give. Pre. लट्—यजति-यजते. Pot. विधिलिङ्—यजेत्-यजेत. Imp. लोट्—यजतु-यजताम्. Impf. लङ्—अयजत्-त. Perf. लिट्—इयाज-ईजे, ईजतुः-ईजाते, ईजुः-ईजिरे. इयजिथ-इयष्ठ-ईजिषे, ईजथुः-ईजाथे, ईज-ईजिध्वे. इयज-इयाज-ईजे, ईजिव-ईजिवहे, ईजिम-ईजिमहे. Aor. लुङ्—अयाक्षीत्-अयष्ट, अयाष्टाम्-अयक्षाताम्, अयाक्षुः-अयक्षत. अयाक्षीः-अयष्ठाः, अयाष्टम्-अयक्षाथाम्, अयाष्ट-अयड्ढ्वम्. अयाक्षम्-अयक्षि, अयाक्ष्व-अयक्ष्वहि, अयाक्ष्म-अयक्ष्महि. Fu. लृट्—यक्ष्यति-यक्ष्यते, यक्ष्यतः-यक्ष्येते, यक्ष्यन्ति-यक्ष्यन्ते. यक्ष्यसि-यक्ष्यसे, यक्ष्यथः-यक्ष्येथे, यक्ष्यथ-यक्ष्यध्वे. यक्ष्यामि-यक्ष्ये, यक्ष्यावः-यक्ष्यावहे, यक्ष्यामः-यक्ष्या-

मह्रे. Per Fu. लुट्—यष्टा. Con. लृङ्—अयक्ष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—इज्यात्-यक्षीष्ट, इज्यास्ताम्-यक्षीयास्ताम्, इज्यासु:-यक्षीरन्. इज्या:-यक्षीष्ठा:. इज्यासम्-यक्षीय. Pas. कर्मणि—इज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अयाजि. Cau. णिजन्त—याजयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अयीयजत्-त. Des. सनन्त—यियक्षति-ते. Fre. यङन्त—यायज्यते. Kri. कृत्य—यष्टव्य:. यजनीय:. PP. निष्ठा—इष्ट:. IP. क्त्वा—इष्ट्वा. Inf. तुमुन्—यष्टुम्.

यत् (यती)—भ्वा A. से. प्रयत्ने, to attempt, to labour. Pre. लट्—यतते. Pot. विधिलिङ्—यतेत. Imp. लोट्—यतताम्. Impf. लङ्—अयतत. Perf. लिट्—येते. येतिषे. Aor. लुङ्—अयतिष्ट. Fu. लृट्—यतिष्यते. Per Fu. लुट्—यतिता. Ben. आशिषि लिङ्—यतिषीष्ट. Pas. भावे—यत्यते, Aor. भावे-लुङ्—अयाति. Cau. णिजन्त—यातयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अयीयतत्-त Des. सनन्त—यियतिषते. Fre. यङन्त—यायत्यते. PP. निष्ठा—यत्त:, आयत्त. IP. क्त्वा—यतित्वा. Inf. तुमुन्—यतितुम्.

यम्—भ्वा P. अ. उपरमे, to stop. Pre. लट्—यच्छति. Pot. विधिलिङ्—यच्छेत्. Imp. लोट्—यच्छतु. Impf. लङ्—अयच्छत्. Perf. लिट्—ययाम, येमतु:, येमु:. येमिथ-ययन्थ. ययाम. Aor. लुङ्—अयंसीत्. Fu. लृट्—यंस्यति. Per Fu. लुट्—यन्ता. Con. लृङ्—अयंस्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—यम्यात्. Pas. कर्मणि—

यम्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अयमि-अयामि. Cau. णिजन्त—यमयति, Aor. णिच्-लुङ्—अयीयमत्. Des. सनन्त—यियंसति. Fre. यङन्त—यंयम्यते. Kri. कृत्य—यन्तव्यः, यम्यः. PP. निष्ठा—यतः. IP. क्त्वा—यत्वा, संयम्य, संयत्य. Inf. तुमुन्—यन्तुम्.

यम्—may be used in the Atm. with the prep. आ, if it is either intransitive (as आयच्छते तरुः—the tree spreads), or governs as its object a member of the agent's body; (as आयच्छते पाणिम्—he puts forth his hand.) Likewise with the prep.—आ, सम्, उद्, if it is used reflectively (as संयच्छते व्रीहीन्, he heaps together his own rice.) Likewise after उप, when it means to espouse (as रामः सीतामुपायंस्त,—Rama married Sita); here the Aor. may also be उपायत, like उदायत, he divulged another's faults.

यम्—to feed. Cau. यमयति-ते (भोजयति इत्यर्थः.) भोजनभिन्नार्थे तु—आयामयति-ते.

या—अदा P. अ. प्रापणे, to go. Pre. लट्—याति. Pot. विधिलिङ्—यायात्. Imp. लोट्—यातु. याहि. यानि. Impf. लङ्—अयात्, अयान्-अयुः. अयाः. अयाम्. Perf. लिट्—ययौ, ययतुः. ययिथ-ययाथ, ययथुः. ययौ, ययिव. Aor. लुङ्—अयासीत्. अयासीः. अयासिषम्. Fu. लृट्—यास्यति. यास्यसि. यास्यामि. Per Fu. लुट्—

याता. Con. लृङ्—अयास्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—यायात्. यायाः. यायासम्. Pas. कर्मणि—यायते, Aor. कर्म-लुङ्—अयायि. Cau. णिजन्त—यापयति, Aor. लुङ्—अयीयपत्. Des. सनन्त—यियासति. Fre. यङन्त—यायायते. Kri. कृत्य—यातव्यः. PP. निष्ठा—यातः. IP. क्त्वा—यात्वा, प्रयाय. Inf. तुमुन्—यातुम्.

याच्—भ्वा U. से. याञ्चायाम्, to beg. Pre. लट्—याचति-ते. Pot. विधिलिङ्—याचेत्-त. Imp. लोट्—याचतु-याचताम्. Impf. लङ्—अयाचत्-त. Perf. लिट्—ययाच-ययाचे. Aor. लुङ्—अयाचीत्-अयाचिष्ट. Fu. लृट्—याचिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—याचिता. Con लृङ्—अयाचिष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—याच्यात्-याचिषीष्ट. Pas. कर्मणि—याच्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अयाचि. Cau. णिजन्त—याचयति-ते, Aor. णिच-लुङ्—अययाचत्. Des. सनन्त—यियाचिषति-ते. Fre. यङन्त—यायाच्यते. Kri. कृत्य—याचितव्यः, याचनीयः, PP. निष्ठा—याचितः. IP. क्त्वा—याचित्वा. Inf. तुमुन्—याचितुम्.

यु—अदा P. से. मिश्रणे अमिश्रणे च. to mix, to join, to separate. Pre. लट्—यौति, युतः, युवन्ति. यौषि. यौमि. Pot. विधिलिङ्—युयात्, युयाताम्, युयुः. युयाः. युयाम्. Imp. लोट्—यौतु, युताम्. युहि, युतम्. यवानि, यवाव. Impf. लङ्—अयौत्, अयुताम्. अयौः. अयावम्. Perf. लिट्—युयाव, युयुवतुः. युयविथ, युयुवथुः. युयाव-युयव, युयुविव. Aor. लुङ्—अयावीत्. अयावीः. अयाविषम्.

Fu. लृट्—यविष्यति. Per Fu. लुट्—यविता. Con. लृङ्—अयविष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—यूयात्. Pas. कर्मणि—यूयते, Aor. कर्म-लुङ्—अयावि. Cau. णिजन्त—यावयति, Aor. णिच्-लुङ्—अयीयवत्. Des. सनन्त—यियविषति युयूषति. Fre. यङन्त—योयूयते. PP. निष्ठा—युतः. IP. क्त्वा—युत्वा. Inf. तुमुन्—यवितुम्.

युज्—दिवा A. अ. समाधौ, to concentrate the mind. Pre. लट्—युज्यते. Perf. लिट्—युयुजे. Aor. लुङ्—अयुक्त. Fu. लृट्—योक्ष्यते. Ben. आशिषि-लिङ्—युक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—युज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अयोजि. Cau. णिजन्त—योजयति-ते.

युज् (युजिर्)—रुधा U. अ. योगे, to unite, to put to, to join. Pre. लट्—युनक्ति-युङ्क्ते, युङ्क्तः-युञ्जाते, युञ्जन्ति-युञ्जते. युनक्षि-युङ्क्षे, युङ्क्थः-युञ्जाथे. युनज्मि-युञ्जे, युञ्ज्मः-युञ्ज्महे. Pot. विधिलिङ्—युञ्ज्यात्-युञ्जीत. युञ्ज्याः-युञ्जीथाः. युञ्ज्याम्-युञ्जीय. Imp. लोट्—युनक्तु-युङ्क्ताम्, युङ्क्ताम्-युञ्जाताम्. युङ्ग्धि-युङ्क्ष्व, युङ्क्तम्-युञ्जाथाम्. युनजानि-युनजै, युनजाव-युनजावहै. Impf. लङ्—अयुनक्-अयुङ्क्त, अयुङ्क्ताम्-अयुञ्जाताम्, अयुञ्जन्-अयुञ्जत. अयुनक्-अयुङ्क्थाः, अयुङ्क्तम्-अयुञ्जाथाम्. अयुनजम्-अयुञ्जि, अयुञ्ज्व-अयुञ्ज्वहि. Perf. लिट्—युयोज-युयुजे, युयुजतुः-युयुजाते. युयोजिथ-युयुजिषे, युयुजथुः-युयुजाथे. युयोज-युयुजे, युयुजिव-युयुजिवहे. Aor. लुङ्—अयुजत्-अयौक्षीत्-अयुक्त, अयुजताम्-अयौक्ताम्-अयुक्षाताम्, अयुजन्-अयौक्षुः-

अयुचत. अयुजः-अयौक्षीः-अयुक्थाः, अयुजतम्-अयौक्तम्-अयुक्षाथाम्. अयुजम्-अयौक्षम्-अयुक्षि, अयुजाव-अयौक्ष्व-अयुक्ष्वहि. Fu. लृट्—योक्ष्यति-योक्ष्यते. योक्ष्यसि-योक्ष्यसे. योक्ष्यामि-योक्ष्ये. Per Fu. लुट्—योक्ता. Con. लृङ्—अयोक्ष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—युज्यात्-युक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—युज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अयोजि. Cau. णिजन्त—योजयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अयूयुजत्-त. Des. सनन्त—युयुक्षति-ते. Fre. यङन्त—योयुज्यते. Kri. कृत्य—योक्तव्यः, योजनीयः, प्रयोज्यः, योग्यः. PP. निष्ठा—युक्तः. IP. क्त्वा—युक्त्वा, संयुज्य. Inf. तुमुन्—योक्तुम्.

अभियोगार्थे—अभि + युज् = अभियुङ्क्ते. PP. निष्ठा—अभियुक्तः.

उद्योगार्थे—उद् + युज् = उद्युङ्क्ते. PP. निष्ठा—उद्युक्तः.

भोजनार्थे उपकारार्थे च—उप + युज् = उपयुङ्क्ते (भुङ्क्ते उपकरोति वा).

नियोगार्थे—नि + युज् = नियुङ्क्ते. PP. निष्ठा—नियुक्तः.

प्रयोगार्थे—प्र + युज् = प्रयुङ्क्ते. PP. निष्ठा—प्रयुक्तः.

युज्—चुरा U. बन्धने निन्दायां च, to join, to censure. Pre. लट्—योजयति-ते. Perf. लिट्—योजयां चकार-चक्रे. Aor. लुङ्—अयूयुजत्-त. Fu. लृट्—योजयिष्यति-ते. Kri. कृत्य—योजयितव्यः. PP. निष्ठा—योजयितः. IP. क्त्वा—योजयित्वा. Inf. तुमुन्—योजयितुम्.

युध्—दिवा A. संप्रहारे, to fight. Pre. लट्—युध्यते. Pot. विधिलिङ्—युध्येत. Imp. लोट्—युध्य-

ताम्. Impf. लङ्—अयुध्यत. Perf. लिट्—युयुधे, युयुधाते. युयुधिषे. युयुधाथे. युयुधे, युयुधिवहे. Aor. लुङ्—अयुद्ध, अयुत्साताम्, अयुत्सत. अयुद्धाः, अयुत्साथाम्, अयुद्ध्वम्. अयुत्सि, अयुत्स्वहि. Fu. लृट्—योत्स्यते. Per Fu. लुट्—योद्धा. Con. लृङ्—अयोत्स्यत. Ben. आशिषि-लिङ् युत्सीष्ट. Pas. कर्मणि—युध्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अयोधि. Cau. णिजन्त—योधयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अयूयुधत्-त. Des. सनन्त—युयुत्सते. Fre. यङन्त—योयुध्यते. Kri.—कृत्य—योद्धव्यः. PP. निष्ठा—युद्धः. IP. क्त्वा—युद्ध्वा. Inf. तुमुन्—योद्धुम्.

र

रक्ष्—भ्वा P. से. रक्षायाम्, to. protect. Pre. लट्—रक्षति. Perf. लिट्—ररक्ष. ररक्षिथ. ररक्ष. Aor. लुङ्—अरक्षीत्, अरक्षिष्टाम्, अरक्षिषुः. अरक्षीः, अरक्षिष्टम्. अरक्षिषम्, अरक्षिष्व. Fu. लृट्—रक्षिष्यति. Per Fu. लुट्—रक्षिता. Con. लृङ्—अरक्षिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—रक्ष्यात्, रक्ष्यास्ताम्, रक्ष्यासुः. Pas. कर्मणि—रक्ष्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अरक्षि. Cau. णिजन्त—रक्षयति, Aor. णिच्-लुङ्—अररक्षत्-त. Des. सनन्त—रिरक्षिषति. Fre. यङन्त—रारक्ष्यते. Kri. कृत्य—रक्षितव्यः, रक्षणीयः. PP. निष्ठा—रक्षितः. IP. क्त्वा—रक्षित्वा. Inf. तुमुन्—रक्षितुम्.

रच (अदन्तः)—चुरा U. से. प्रतियत्ने, to arrange, to write, to adorn. Pre. लट्—रचयति-ते. Perf. लिट्—रचयां चकार-चक्रे-आस-बभूव. Aor. लुङ्—अररचत्-त. Fu. लृट्—रचयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—रचयिता. Con. लृङ्—अरचयिष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—रच्यात्-रचयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—रच्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अरचि. Des. सनन्त—रिरचयिषति-ते. Fre. यङन्त—रारच्यते. Kri. कृत्य—रचयितव्यः, रचनीयः. PP. निष्ठा—रचितः. IP. क्त्वा—रचयित्वा, विरच्य. Inf तुमुन्—रचयितुम्.

रञ्ज्—भ्वा U. अ. रागे, to tinge, to be coloured, to be pleased. Pre. लट्—रजति-रजते. Pot. विधि-लिङ्—रजेत्-रजेत. Imp. लोट्—रजतु-रजताम्. Impf. लङ्—अरजत्-अरजत. Perf. लिट्—ररञ्ज-ररञ्जे, ररञ्जतुः-ररञ्जाते. ररञ्जिथ-ररङ्क्थ-ररञ्जिषे, ररञ्जथुः-ररञ्जाथे. ररञ्ज-ररञ्जे, ररञ्जिव-ररञ्जिवहे. Aor. लुङ्—अराङ्क्षीत्-अरङ्क्त, अराङ्क्ताम्-अरङ्क्षाताम्, अराङ्क्षुः-अरङ्क्षत. अराङ्क्षीः-अरङ्क्थाः, अराङ्क्तम्-अरङ्क्षाथाम्, अराङ्क्त-अरङ्ग्ध्वम्. अराङ्क्षम्-अरंक्षि, अराङ्क्ष्व-अरङ्क्ष्वहि. Fu. लृट्—रङ्-क्ष्यति-ते. Per Fu. लुट्—रङ्क्ता. Con. लृङ्—अरङ्-क्ष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—रज्यात्-रङ्क्षीष्ट, रज्यासुः-रङ्क्षीरन्. रज्याः-रङ्क्षीष्ठाः, रज्यासम्-रङ्क्षीय. Pas. कर्मणि—रज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अरञ्जि. Cau. णिजन्त—रजयति (मृगान्) = to hunt, रञ्जयति (पक्षिणः),

रञ्जयति (मृगान् तृणदानेन). Aor.—अररञ्जत्-अरिर-जत्. Des. सनन्त—रिरङ्क्षति-ते. Fre. यङन्त—राररज्यते. Kri. कृत्य—रञ्जनीयः. PP. निष्ठा—रक्तः. IP. क्त्वा—रक्त्वा-रङ्क्त्वा. Inf. तुमुन्—रङ्क्तुम्.

रञ्ज्—दिवा U. अ. रागे, to be coloured, to be pleased, to tinge. Pre. लट्—रज्यति-रज्यते. Pot. विधिलिङ्—रज्येत्-रज्येत. Imp. लोट्—रज्यतु-रज्यताम्. Impf. लङ्—अरज्यत्-अरज्यत. सर्वं भ्वादिवत्.

रभ्—भ्वा A. अ. राभस्ये, राभस्यमुपक्रमः, to begin. Pre. लट्—आ + रभ = आरभते. Pot. विधिलिङ्—आर-भेत. Imp. लोट्—आरभताम्. Impf. लङ्—आरभत. Perf. लिट्—आरेभे. आरेभिषे. आरेभे, आरेभिवहे. Aor. —आरब्ध. Fu. लृट्—आरप्स्यते. Ben. आशिषि-लिङ्—आरप्सीष्ट. Pas. कर्मणि—आरभ्यते, Aor. कर्म-लुङ्—आरम्भि. Cau. णिजन्त—आरम्भयति, Aor. णिच्-लुङ्. आररम्भत्. Des. सनन्त—आरिप्सते. Fre, यङन्त—आरारभ्यते. Kri. कृत्य—आरम्भव्यः, आरम्भणीयः. PP. निष्ठा—आरब्धः. IP. क्त्वा—रब्ध्वा, आरभ्य. Inf. तुमुन्—आरब्धुम्.

रम्—भ्वा A. अ. क्रीडायाम्, to sport, to play. Pre. लट्—रमते. Pot. विधिलिङ्—रमेत. Imp. लोट्—रमताम्. Impf लङ्—अरमत. Perf. लिट्—रेमे, रेमाते. रेमिषे, रेमाथे, रेमिध्वे. रेमे, रेमिवहे. Aor. लुङ्—अरंस्त. अरंस्थाः. अरंसि. Fu. लृट्—रंस्यते. Per Fu.

लुट्—रन्ता. Con. ऌङ्—अरंस्यत. Ben. आशिर्लिङ्—रंसीष्ट. Pas. भावे—रम्यते, Aor. भावे-लुङ्—अरामि. Cau.. णिजन्त—रमयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अरीरमत्-त. Des. सनन्त—रिरंसते. Fre. यङन्त—रंरम्यते. Kri. कृत्य—रमणीयः. PP. निष्ठा—रतः. IP. क्त्वा—रत्वा, उप+रम्=उपरम्य-उपरत्य. Inf. तुमुन्—रन्तुम्. रम् is used in the Parasmaipada after वि, आ, परि and उप. रम् may be used optionally in the Parasmaipada with the prep. उप, if it is intransitive.

वि+रम्=विरमति. आ+रम्=आरमति.
परि+रम्=परिरमति. उप+रम्=उपरमति
(यज्ञदत्तम् उपरमति=उपरमयति इत्यर्थः).
but intransitive—उपरमति-उपरमते.

राज्—भ्वा U. से. दीप्तौ, to shine. Pre. लट्—राजति-राजते. Pot. विधिलिङ्—राजेत्-त. Imp. लोट्—राजतु-ताम्. Impf. लङ्—अराजत्-त. Perf. लिट् रराज-रराजे-रेजे, रराजतुः-रेजतुः-रराजाते-रेजाते, रराजुः-रेजुः-रराजिरे-रेजिरे. रराजिथ-रेजिथ-रराजिषे-रेजिषे, रराजथुः-रेजथुः-रराजाथे-रेजाथे, रराज-रेज-रराजिध्वे-रेजिध्वे. रराज-रराजे-रेजे, रराजिव-रेजिव-रराजिवहे-रेजिवहे. Aor. लुङ्—अराजीत्-अराजिष्ट, अराजिष्टाम्-अराजिषाताम्, अराजिषुः-अराजिषत. अराजीः-अराजिष्ठाः, अराजिष्टम्-अराजिषाथाम्, अराजिष्ट-अराजिध्वम्. अराजिषम्-अराजिषि, अराजिष्व-अराजिष्वहि. Fu. ऌट्—राजिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—राजिता. Con. ऌङ्—अराजिष्यत्-त. Ben. आशिर्लिङ्

लिङ्—राज्यात्-राजिषीष्ट. Pas. भावे—राज्यते, Aor. भावे-लुङ्—अराजि. Cau. णिजन्त—राजयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अरराजत्-त. Des. सनन्त—रिराजिषति-ते. Fre यङन्त—राराज्यते. Kri. कृत्य—राजितव्यः. PP. निष्ठा—राजितः. IP. क्त्वा—राजित्वा. Inf. तुमुन्—राजितुम्.

राध्—दिवा P. अ. संसिद्धौ, राधोऽ कर्मकादेव श्यन् (य), हिंसार्थस्य तु सकर्मकत्वाद् न दैवादिकमिति बोध्यम्, to make favourable. Pre. लट्—राध्यति. Pot. विधिलिङ्—राध्येत्. Imp. लोट्—राध्यतु. Impf. लङ्—अराध्यत्. Perf. लिट्—रराध, रराधतुः. Aor. लुङ्—अरात्सीत्, अराद्धाम्, अरात्सुः. Fu. लृट्—रात्स्यति, Per Fu. लुट्—राद्धा. Con. लृङ्—अरात्स्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—राध्यात्. Pas. भावे—राध्यते, Aor. भावे-लुङ्—अराधि. Cau. णिजन्त—राधयति, Aor. णिच्-लुङ्—अरीरधत्. Des. सनन्त—रिरात्सति. Fre. यङन्त—राराध्यते. Kri. कृत्य—आ+राधनीयः. PP. निष्ठा—राद्धः. IP. क्त्वा—राद्ध्वा. Inf. तुमुन्—राद्धुम्.

राध्—स्वादि P. अ. संसिद्धौ, हिंसायां च, to propitiate, to destroy. Pre. लट्—राध्नोति Pot. विधिलिङ्—राध्नुयात्. Imp. लोट्—राध्नोतु. Impf. लङ्—अराध्नोत्. शेषं राध्यतिवत्. हिंसार्थे तु—रराध, रेधतुः, रेधुः. रेधिथ, रेधथुः, रेध. रराध, रेधिव, रेधिम. सनि—रित्सति.

रु—अदा P. से. शब्दे, to cry, to shout, to sound in general. Pre. लट्—रौति-रवीति, रुतः-रुवीतः, रुवन्ति.

रौषि-रवीषि, रुथः-रुवीथः. रौमि-रवीमि, रुवः-रुवीवः. Pot. विधिलिङ्—रुयात्-रुवीयात्,रुयाताम्-रुवीयाताम्,रुयुः-रुवीयुः. रुयाः-रुवीयाः, रुयातम्-रुवीयातम्. रुयाम्-रुवीयाम्, रुयाव-रुवीयाव. Imp. लोट्—रौतु-रवीतु, रुताम्-रुवीताम्, रुवन्तु. रुहि-रुवीहि, रुतम्-रुवीतम्. रवाणि, रवाव. Impf. लङ्—अरौत्-अरवीत्, अरुताम्-अरुवीताम्, अरुवन्. अरौः-अरवीः, अरुतम्-अरुवीतम्. अरवम्, अरुवीव-अरुव. Perf. लिट्—रुराव, रुरुवतुः. रुरविथ, रुरुवथुः. रुराव-रुरव, रुरुविव. Aor. लुङ्—अरावीत्. अरावीः. अराविषम्. Fu. लृट्—रविष्यति. Per Fu. लुट्—रविता. Con. लृङ्—अरविष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—रूयात्, रूयास्ताम्, रूयासुः. Pas. भावे—रूयते, Aor. भावे-लुङ्—अरावि-अराविष्ट-अरविष्ट. Cau. णिजन्त—रावयति, Aor. णिच्-लुङ्—अरीरवत्. Des. सनन्त—रुरूषति. Fre. यङन्त—रोरूयते. Kri. कृत्य—रवितव्यः. PP. निष्ठा—रुतः. IP. क्त्वा—रुत्वा. Inf. तुमुन्—रवितुम्.

रुच्—भ्वा A. से. दीप्तौ, to shine, to be pleased. Pre. लट्—रोचते. रोचसे. रोचे. Pot. विधिलिङ्—रोचेत. Imp. लोट्—रोचताम्. Impf. लङ्—अरोचत. Perf. लिट्—रुरुचे, रुरुचाते. रुरुचिषे, रुरुचाथे. रुरुचे, रुरुचिवहे. Aor. लुङ्—अरुचत्-अरोचिष्ट. अरुचः-अरोचिष्ठाः. अरुचम्-अरोचिषि. Fu. लृट्—रोचिष्यते. Per Fu. लुट्—रोचिता. Con. लृङ्—अरोचिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—रोचिषीष्ट. Pas. भावे—रुच्यते, Aor. भावे-लुङ्—अरोचि. Cau. णिजन्त—रोचयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अरूरुचत्-त. Des.

सनन्त—रुरुचिषति-रुरोचिषते. Fre.—यङ् पौनःपुन्येऽर्थे-रोरुच्यते. भृशार्थे यङ् न भवति. Kri. कृत्य—रोचितव्यः, रोचनीयः. PP. निष्ठा—रुचितः. IP. क्त्वा—रुचित्वा-रोचित्वा. Inf. तुमुन्—रोचितुम्.

रुद् (रुदिर्)—अदा P. से. अश्रुविमोचने, to cry, to weep, to roar. Pre. लट्—रोदिति, रुदितः, रुदन्ति. रोदिषि, रुदिथः, रुदिथ. रोदिमि, रुदिवः, रुदिमः. Pot. विधिलिङ्—रुद्यात्, रुद्याताम्, रुद्युः. रुद्याः, रुद्यातम्, रुद्यात. रुद्याम्, रुद्याव, रुद्याम. Imp. लोट्—रोदितु, रुदिताम्, रुदन्तु. रुदिहि, रुदितम्, रुदित. रोदानि, रोदाव, रोदाम. Impf. लङ्—अरोदीत्-अरोदत्, अरुदिताम्, अरुदन्. अरोदीः-अरोदः, अरुदितम्, अरुदित. अरोदम्, अरुदिव, अरुदिम. Perf. लिट्—रुरोद, रुरुदतुः. रुरोदिथ, रुरुदथुः. रुरोद, रुरुदिव. Aor. लुङ्—अरोदीत्-अरुदत्, अरोदिष्टाम्-अरुदताम्, अरोदिषुः-अरुदन्. अरोदीः-अरुदः, अरोदिष्टम्-अरुदतम्. अरोदिषम्-अरुदम्, अरोदिष्व-अरुदाव. Fu. लृट्—रोदिष्यति. Per Fu. लुट्—रोदिता. Con. लृङ्—अरोदिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—रुद्यात्, रुद्यास्ताम्,रुद्यासुः. Pas. भावे—रुद्यते. Aor. भावे-लुङ्—अरोदि. Cau. णिजन्त—रोदयति, Aor. णिच्-लुङ्—अरूरुदत्. Des. सनन्त—रुरुदिषति. Fre. यङन्त—रोरुद्यते. Kri. कृत्य—रोदितव्यः. PP. निष्ठा—रुदितः. IP. क्त्वा—रुदित्वा. Inf. तुमुन्—रोदितुम्.

रुध् (रुधिर्)—रुधा U. अ. आवरणे, अयं द्विकर्मकः, व्रजं गां रुणद्धि, to shut up, to oppose,

to hold up, to oppress. Pre. लट्—रुणद्धि-रुन्धे, रुन्धः-रुन्धाते, रुन्धन्ति-रुन्धते. रुणत्सि-रुन्त्से, रुन्धः-रुन्धाथे, रुन्ध-रुन्द्धे. रुणध्मि-रुन्धे, रुन्ध्वः-रुन्ध्वहे. Pot. विधिलिङ्—रुन्ध्यात्-रुन्धीत, रुन्ध्यातांम्-रुन्धीयाताम्. रुन्ध्याः-रुन्धीथाः, रुन्ध्यातम्-रुन्धीयाथाम्. रुन्ध्याम्-रुन्धीय, रुन्ध्याव-रुन्धीवहि. Imp. लोट्—रुणद्धु-रुन्धाम्, रुन्धाम्-रुन्धाताम्, रुन्धन्तु-रुन्धताम्. रुन्धि-रुन्त्स्व, रुन्धम्-रुन्धाथाम्. रुणधानि-रुणधै, रुणधाव-रुणधावहै. Impf. लङ्—अरुणत्-द्-अरुन्ध, अरुन्धाम्-अरुन्धाताम्, अरुन्धन्-अरुन्धत. अरुणत्-द्-अरुणः-अरुन्धाः. अरुणधम्-अरुन्धि, अरुन्ध्व-अरुन्ध्वहि. Perf. लिट्—रुरोध-रुरुधे, रुरुधतुः-रुरुधाते, रुरुधुः-रुरुधिरे. रुरोधिथ-रुरुधिषे, रुरुधथुः-रुरुधाथे. रुरोध-रुरुधे, रुरुधिव-रुरुधिवहे. Aor. लुङ्—अरुधत्-अरौत्सीत्-अरुद्ध, अरुधताम्-अरौद्धाम्-अरुत्साताम्, अरुधन्-अरौत्सुः-अरुत्सत. अरुधः-अरौत्सीः-अरुद्धाः, अरुधतम्-अरौद्धम्-अरुत्साथाम्. अरुधम्-अरौत्सम्-अरुत्सि, अरुधाव-अरौत्स्व-अरुत्स्वहि. Fu. लृट्—रोत्स्यति-ते. Per-Fu. लुट्—रोद्धा. Con. लृङ्—अरोत्स्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—रुध्यात्-रुत्सीष्ट. Pas. कर्मणि—रुध्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अरोधि. Cau. णिजन्त—रोधयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अरूरुधत्. Des. सनन्त—रुरुत्सति-ते. Fre. यङन्त—रोरुध्यते. Kri. कृत्य—रोद्धव्यः, रोधनीयः. PP. निष्ठा—रुद्धः. IP. क्त्वा—रुद्ध्वा. Inf. तुमुन्—रोद्धुम्.

रुप्—दिवा P. से. विमोहने, to confound. Pre. लट्—रुप्यति. Perf. लिट्—रुरोप, रुरोपिथ, रुरुपथुः. Aor. लुङ्—अरोपीत्. *etc.*

रुह्—भ्वा P. अ. बीजजन्मनि, प्रादुर्भावे, to grow from seeds, to rise. Pre. लट्—रोहति. रोहसि. रोहामि. Pot. विधिलिङ्—रोहेत्. Imp. लोट्—रोहतु. Impf. लङ्—अरोहत्. Perf. लिट्—रुरोह, रुरुहतुः. रुरोहिथ. रुरोह, रुरुहिव. Aor. लुङ्—अरुक्षत्, अरुक्षताम्, अरुक्षन्. अरुक्षः. अरुक्षम्, अरुक्षाव. Fu. ऌट्—रोक्ष्यति. Per Fu. लुट्—रोढा. Con. ऌङ्—अरोक्ष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—रुह्यात्. Pas. भावे—रुह्यते, Aor. भावे-लुङ्—अरोहि. Cau. णिजन्त—रोहयति-रोपयति, Aor. णिच्-लुङ्—अरूरुहत्-अरूरुपत्. Des. सनन्त—रुरुक्षति. Fre. यङन्त—रोरुह्यते. Kri. कृत्य—रोहणीयः. PP. निष्ठा—रूढः. IP. क्त्वा—रूढ्वा. Inf. तुमुन्—रोढुम्.

रूप्—चुरा U. से. रूपक्रियायाम्, रूपस्य दर्शनम् करणम् वा, अनेकार्थत्वाद् विचारणेऽपि, to form, to inspect. Pre. लट्—रूपयति-रूपयते-रूपति (नि + रूप् = निरूपयति). Perf. लिट्—रूपयाञ्चकार-चक्रे. Aor. लुङ्—अरुरूपत्-त. Fu. ऌट्—रूपयिष्यति-ते. Pas. कर्मणि—रूप्यते (नि—रूप् = निरूप्यते.) Kri. कृत्य—नि + रूप् = निरूपणीयः. PP. निष्ठा—नि + रूप् = निरूपितः. IP. क्त्वा—रूपयित्वा. Inf. तुमुन्—निरूपयितुम्.

ल

लक्ष्—चुरा U. से. दर्शनाङ्कनयोः, to notice, to define, to regard. Pre. लट्—लक्षयति-ते. Perf. लिट्—लक्षयाञ्चकार-चक्रे. PP. निष्ठा—लक्षितः. Inf. तुमुन्—लक्षयितुम्.

लप्—भ्वा P. से. व्यक्तायां वाचि, to talk in general, to wail. Pre. लट्—लपति. Perf. लिट्—ललाप, लेपतुः. Aor. लुङ्—अलपीत्-अलापीत्. Fu. लृट्—लपिष्यति. Ben. आशिषि लिङ्—लप्यात्. Pas. कर्मणि—लप्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अलापि. Cau. णिजन्त—वि+लप्=विलापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अलीलपत्-अललापत्. Des. सनन्त—लिलपिषति. Kri. कृत्य—लपितव्यः. लपनीयः. PP. निष्ठा—वि+लप्=विलपितः. IP. क्त्वा—लपित्वा, विलप्य. Inf. तुमुन्—विलपितुम्.

लभ्—भ्वा A. लाभे, to get, to take, to have, to be able. Pre. लट्—लभते. Pot. विधिलिङ्—लभेत. Imp. लोट्—लभताम्. Impf. लङ्—अलभत. Perf. लिट्—लेभे. लेभिषे. Aor. लुङ्—अलब्ध. अलब्धाः. अलप्सि. Fu. लृट्—लप्स्यते, Per Fu. लुट्—लब्धा. Ben. आशिषि-लिङ्—लप्सीष्ट. Pas. कर्मणि—लभ्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अलाभि-अलम्भि, but प्रालम्भि. Cau. णिजन्त—लम्भयति, Aor. णिच्-लुङ्—अललम्भत्. Des. सनन्त—लिप्सते. Fre. यङन्त—लालभ्यते. Kri. कृत्य—लब्धव्यः, लभनीयः. PP. निष्ठा—लब्धः. IP. क्त्वा—लब्ध्वा. Inf. तुमुन्—लब्धुम्

लम्ब् (लबि)—भ्वा A. लम्बे, to hang down. Pre. लट्—लम्बते. Per Fu. लुट्—लम्बिता. Ben. आशिषि लिङ्—लम्बिषीष्ट. Pas. कर्मणि—लम्ब्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अलम्बि. Cau. णिजन्त—लम्बयति, Aor. णिच्-लुङ्—अललम्बत्-त. Des. सनन्त—लिलम्बिषते. Kri. कृत्य—लम्बितव्यः. PP. निष्ठा—लम्बितः. IP. क्त्वा—लम्बित्वा. Inf. तुमुन्—लम्बितुम्.

लष्—भ्वा, दिवा U. कान्तौ, कान्तिरिह इच्छा, to wish, to long for. Pre. लट्—लषति-ते-लष्यति-ते. Perf. लिट्—ललाष-लेषे. Aor. लुङ्—अलषीत्-अलाषीत्-अलषिष्ट. Fu. लृट्—लषिष्यति-ते. Ben. आशिषि लिङ्—लष्यात्-लषिषीष्ट. Pas. कर्मणि—लष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अलाषि. Des. सनन्त—लिलषिषति-ते. Kri. कृत्य—लषितव्यः. PP. निष्ठा—लषितः. IP. क्त्वा—लषित्वा. Inf. तुमुन्—लषितुम्.

अभि+लष्—अभिलषति-ते.

लस्—भ्वा A. क्रीड़ायाम्, to play. Pre. लट्—वि+लस=विलसति.

लस्ज्—तुदा, A. लाजि, to be ashamed. Pre. लट्—लज्जते. Perf. लिट्—ललज्जे. Aor. लुङ्—अलज्जिष्ट. Fu. लृट्—लज्जिष्यते. Per Fu. लुट्—लज्जिता. Cau. णिजन्त—लज्जयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अललज्जत्-त. Des. सनन्त—लिलज्जिषते. PP. निष्ठा—लज्जितः. Inf. तुमुन्—लज्जितुम्.

लिख्—तुदा P. से. लेखने, to write. Per. लट्—लिखति. Pot. विधिलिङ्—लिखेत्. Imp. लोट्—लिखतु. Impf. लङ्—अलिखत्. Perf. लिट्—लिलेख. Aor. लुङ्—अलेखीत्. Fu. लृट्—लेखिष्यति. Con. लृङ्—अलेखिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—लिख्यात्. Pas. कर्मणि—लिख्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अलेखि. Cau. णिजन्त—लेखयति, Aor. णिच-लुङ्—अलीलिखत्. Des. सनन्त—लिलिखिषति-लिलेखिषति. Fre. यङन्त—लेलिख्यते. Kri. कृत्य—लेखितव्यः, लेखनीयः, लेख्यः. PP. निष्ठा—लिखितः. IP. क्त्वा—लिखित्वा-लेखित्वा. Inf. तुमुन्—लेखितुम्.

लिप्—तुदा U. अ. उपदेहे, to paint. Pre. लट्—लिम्पति-ते. Pot. विधिलिङ्—लिम्पेत्-त. Imp. लोट्—लिम्पतु-लिम्पताम्. Impf. लङ्—अलिम्पत्-त. Perf. लिट्—लिलेप. लिलेपिथ. लिलेप, लिलिपिव. Aor. लुङ्—अलिपत्-अलिपत-अलिप्त, अलिपताम्-अलिपेताम्-अलिप्साताम्. अलिपन्-अलिपन्त-अलिप्सत. Fu. लृट्—लेप्स्यति-ते. Per Fu. लुट्—लेप्ता. Ben. आशिषि-लिङ्—लिप्यात्, लिप्सीष्ट.Pas. कर्मणि—लिप्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अलेपि. Cau. णिजन्त—लेपयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अलीलिपत्-त. Des. सनन्त—लिलिप्सति-ते. Fre. यङन्त—लेलिप्यते. Kri. कृत्य—लेपनीयः. PP. निष्ठा—लिप्तः. IP. क्त्वा—लिप्त्वा. Inf. तुमुन्—लेप्तुम्.

लिह्—अदा U. अ. आस्वादने, to lick, to taste. Pre. लट्—लेढि-लीढे, लीढः-लिहाते. लिहन्ति-लिहते. लेक्षि-

लिह्वे, लीढ:-लिहाथे, लीढ-लीढ्वे. लेह्मि-लिहे, लिह्व:-लिह्वहे लिह्म:-लिह्महे. Pot. विधिलिङ्—लिह्यात्-लिहीत. लिह्या:-लिहीथा:. लिह्याम्-लिहीय. Imp. लोट्—लेढु-लीढाम्, लीढाम्-लिहाताम्, लिहन्तु-लिहताम्. लीढि-लिक्ष्व लीढम्-लिहाथाम्, लीढ-लीढ्वम्. लेहानि-लेहै. Impf. लङ्—अलेट्-ड्-अलीढ, अलीढाम्-अलिहाताम्, अलिहन्-अलिहत. अलेट्-ड्-अलीढा:, अलीढम्-अलिहाथाम्, अलीढ-अलीढ्वम्. अलेहम्-अलिहि, अलिह्व-अलिह्वहि. Perf. लिट्—लिलेह-लिलिहे, लिलिहतु:-लिलिहाते. लिलेहिथ-लिलिहिषे, लिलिहथु:-लिलिहाथे, लिलिह-लिलिहिध्वे-ढ्वे. लिलेह-लिलिहे, लिलिहिव-लिलिहिवहे. Aor. लुङ्—अलिक्षत्-अलिक्षत-अलीढ, अलिक्षताम्-अलिक्षाताम्. अलिक्ष:-अलिक्षथा:-अलीढा:, अलिक्षतम्-अलिक्षाथाम्, अलिक्षत-अलिक्षध्वम्-अलीढ्वम्. अलिक्षम्-अलिक्षि, अलिक्षाव-अलिक्षावहि-अलिह्वहि. Fu. ऌट्—लेक्ष्यति-ते. Per Fu. लुट्—लेढा. Con. ऌङ्—अलेक्ष्यत्-त. Pas. कर्मणि—लिह्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अलेहि. Cau. णिजन्त—लेहयति-ते Aor. णिच्-लुङ्—अलीलिहत्-त. Des. सनन्त—लिलिक्षति-ते. Fre. यङन्त—लेलिह्यते. Kri. कृत्य—लेढव्य:, लेहनीय:. PP. निष्ठा—लीढ:. IP. क्त्वा—लीढ्वा. Inf. तुमुन्—लेढुम्.

लुण्ठ् (लुठि)—भ्वा P. से. लुण्ठने, to rob. Pre. लट्—लुण्ठति. Perf. लिट्—लुलुण्ठ. Aor. लुङ्—अलुण्ठीत्. Fu. ऌट्—लुण्ठिष्यति. PP. निष्ठा—लुण्ठित:. Inf. तुमुन्—लुण्ठितुम्.

लू—क्र्या U. से. लवने, to cut off, to divide. Pre. लट्—लुनाति-लुनीते. लुनासि-लुनीषे. लुनामि-लुने. Pot. विधिलिङ्—लुनीयात्-लुनीत. लुनीयाः-लुनीथाः. लुनीयाम्-लुनीय. Imp. लोट्—लुनातु-लुनीताम्. लुनीहि लुनीष्व. लुनानि-लुनै. Impf. लङ्—अलुनात्-अलुनीत, अलुनीताम्-अलुनाताम्. अलुनाः-अलुनीथाः. अलुनाम्-अलुनि. अलुनीव-अलुनीवहि. Perf. लिट्—लुलाव-लुलुवे, लुलुवतु -लुलुवाते. लुलविथ-लुलुविषे, लुलुवथुः-लुलुवाथे. लुलाव-लुलव-लुलुवे, लुलुविव-लुलुविवहे. Aor. लुङ्—अलावीत्-अलविष्ट. Fu. लृट्—लविष्यति-ते. Per Fu. लुट्—लविता. Con. लृङ्—अलविष्यत्-त, Ben. आशिषि लिङ्—लूयात्-लविषीष्ट. Pas. कर्मणि—लूयते, Aor. कर्म-लुङ्—अलावि. Cau. णिजन्त—लावयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अलीलवत्-त. Des. सनन्त—लुलूषति-ते. Fre. यङन्त—लोलूयते. PP. निष्ठा—लूनः. IP. क्त्वा—लवित्वा. Inf. तुमुन्—लवितुम्.

लोक्—भ्वा A. से. दर्शने, to see. Pre. लट्—लोकते. Perf. लिट्—लुलोके. Aor. लुङ्—अलोकिष्ट. Fu. लृट्—लोकिष्यते. Per Fu. लुट्—लोकिता. Ben. आशिषि लिङ्—लोकिषीष्ट. Pas. कर्मणि—लोक्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अलोकि. Cau. णिजन्त—लोकयति, Aor. णिच्-लुङ्—अलुलोकत्. Des. सनन्त—लुलोकिषते. Fre. यङन्त—लोलोक्यते. Kri. कृत्य—लोकितव्यः, लोकनीयः. PP. निष्ठा—लोकितः. IP. क्त्वा—लोकित्वा. Inf. तुमुन्—लोकितुम्.

लोक्—चुरा U. दीप्तौ, to shine. Pre, लट्—लोकयति-ते. *etc.*

लोच्—भ्वा A. से. दर्शने, to see. Pre. लट्—लोचते. Perf. लिट्—लुलोचे. Aor. लुङ्—अलोचिष्ट. Fu. लृट्—लोचिष्यते. Per Fu. लुट्—लोचिता. Ben. आशिषि-लिङ्—लोचिषीष्ट. Pas. कर्मणि—लोच्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अलोचि. Cau. णिजन्त—लोचयति, Aor. णिच्-लुङ्—अलुलोचत्. Des. सनन्त—लुलोचिषते. Fre. यङन्त—लोलोच्यते. PP. निष्ठा—लोचितः. Inf. तुमुन्—लोचितुम्.

लोच्—चुरा U. से. दीप्तौ, to shine. Pre. लट्—लोचयति-ते. *etc.*

लोड्—भ्वा P. से. उन्मादे, to be mad or foolish. Pre. लट्—लोडति. Perf. लिट्—लुलोड. Aor. लुङ्—अलोडीत्. Fu. लृट्—लोडिष्यति. Cau. णिजन्त—लोडयति. PP. निष्ठा—लोडितः. Inf. तुमुन्—लोडितुम्.

व

वच्—अदा P. अ. परिभाषणे, to speak. अस्य लट्-लोट्-लङ्—प्रथमपुरुषबहुवचनेषु प्रयोगो न भवति, Pre. लट्—

वक्ति	वक्तः	
वक्षि	वक्थः	वक्थ
वच्मि	वच्वः	वच्मः

Pot. विधिलिङ्—

वच्यात्	वच्याताम्	वच्युः
वच्याः	वच्यातम्	वच्यात
वच्याम्	वच्याव	वच्याम

Imp. लोट्—

वक्तु	वक्ताम्	
वग्धि	वक्तम्	वक्त
वचानि	वचाव	वचाम

Impf. लङ्—

अवक्	अवक्ताम्	
अवक्	अवक्तम्	अवक्त
अवचम्	अवच्व	अवच्म

Perf. लिट्—

उवाच	ऊचतुः	ऊचुः
उवक्थ-उवचिथ	ऊचथुः	ऊच
उवाच-उवच	ऊचिव	ऊचिम

Aor. लुङ्—

अवोचत्	अवोचताम्	अवोचन्
अवोचः	अवोचतम्	अवोचत
अवोचम्	अवोचाव	अवोचाम

Fu. लृट्—वक्ष्यति. Per Fu. लुट्—वक्ता. Con. लृङ्—अवक्ष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—उच्यात्, उच्यास्ताम्, उच्यासुः. उच्याः. उच्यासम्. Pas. कर्मणि—उच्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अवाचि. Cau. णिजन्त—वाचयति, Aor. णिच्-लुङ्—अवीवचत्. Des. सनन्त—विवक्षति. Fre. यङन्त—वावच्यते. Kri. कृत्य—वक्तव्यम्, वाच्यम्-वाक्यम्. PP. निष्ठा—उक्तः. IP. क्त्वा—उक्त्वा. Inf. तुमुन्—वक्तुम्.

वच्—चुरा U. णिच्पक्षे सेट्, णिजभावे अनिट्. परिभाषणे, to speak, to read. Pre. लट्—वाचयति-ते, *etc.*

वद्—भ्वा P. से. व्यक्तायां वाचि, to say, to tell, to speak. Pre. लट्—वदति. वदसि. वदामि. Pot. विधि-लिङ्—वदेत्. वदेः. वदेयम्. Imp. लोट्—वदतु. वद. वदानि. Impf. लङ्—अवदत्. अवदः. अवदम्. Perf. लिट्—उवाद, ऊदतुः, ऊदुः. उवदिथ, ऊदथुः, ऊद. उवाद-उवद, ऊदिव, ऊदिम. Aor. लुङ्—अवादीत्, अवादिष्टाम्, अवादिषुः. अवादीः, अवादिष्टम्, अवादिष्ट. अवादिषम्, अवादिष्व, अवादिष्म. Fu. लृट्—वदिष्यति. Per Fu. लुट्—वदिता. Con. लृङ्—अवदिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—उद्यात्, उद्यास्ताम्, उद्यासुः. Pas. कर्मणि—उद्यते,

Aor. कर्म-लुङ्—अवादि. Cau. णिजन्त—वादयति-वादयते, Aor. णिच्-लुङ्—अवीवदत्-अवीवदत. Des. सनन्त—विवदिषति. Fre. यङन्त—वावद्यते. Kri. कृत्य—वदितव्यः, वदनीयः. PP. निष्ठा—उदितः. IP. क्त्वा—उदित्वा. Inf. तुमुन्—वदितुम्.

भासनार्थे (भासनं दीप्तिः)—वदते व्याकरणे आचार्यः (भासमानस्तत्र सूत्रार्थं वक्ति इत्यर्थः).

उपसान्त्वनार्थे—भृत्यान् उपवदते (सान्त्वयतीत्यर्थः).

ज्ञानार्थे—वदते आचार्यः (वदितुं जानातीत्यर्थः).

यत्नार्थे—गेहे वदते (तद्विषयमुत्साहमाविष्करोतीत्यर्थः).

विमत्यर्थे—(विमतिः नानामतिः) गेहे विवदन्ते (विमतिपतिता विचित्रं भाषन्ते इत्यर्थः).

उपमन्त्रणार्थे—(उपमन्त्रणं रहसि उपच्छन्दनम्) कुलभार्याम् उपवदते (उपच्छन्दयतीत्यर्थः).

मनुष्याणां समुच्चारणेऽर्थे—(समुच्चारणम्, सम्भूयोच्चारणम्) सम्प्रवदन्ते राजानः (सम्भूयोच्चारयन्तीत्यर्थः). किन्तु सम्प्रवदन्ति कुक्कुटाः.

उपसर्गसंज्ञकाद् अनोरकर्मकाद् मनुष्याणामुच्चारणार्थे—अनुवदते कठः कलापकस्य (अत्रानुः सादृश्यार्थे—यथा कलापोऽधीयानो वदति तथा कठ इत्यर्थः).

मनुष्याणां समुच्चारणविप्रलापार्थे—विप्रवदन्ते-विप्रवदन्ति मौहूर्त्तिकाः (युगपद् विरुद्धं भाषन्ते इत्यर्थः). विप्रलापो विरुद्धभाषणम्. धनकामो न्यायमपवदते (धनार्थी न्यायं नाद्रियते इत्यर्थः).

वञ्च्—चुरा A. से. प्रलम्भने, to cheat. Pre. लट्—वञ्चयते-वञ्चति. Perf. लिट्—वञ्चयामास *etc.* Aor. लुङ्—अववञ्चत. Fu. ऌट्—वञ्चयिष्यते. Pas. कर्मणि—वञ्च्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अवञ्चि. Kri. कृत्य—वञ्चयितव्यः, वञ्चनीयः. PP. निष्ठा—वक्तः. IP. क्त्वा—वञ्चयित्वा—वञ्चित्वा-वक्त्वा. Inf. तुमुन्— वञ्चयितुम्. हेतुमत्त्वौ—

इन्द्रनीलदृषदः प्रथीयसीराश्रिताः कथममी जिघांसतः ।
उन्नतश्रवणबालनिस्वनाद् वञ्चयन्ति शरभान् करेणवः ॥

वन्द् (वदि)—भ्वा A. से. अभिवादनस्तुत्योः, to salute, to adore, to praise. Pre. लट्—वन्दते. Perf. लिट्—ववन्दे. Aor. लुङ्—अवन्दिष्ट. Fu. ऌट्—वन्दिष्यते. Per Fu. लुट्—वन्दिता. Pas. कर्मणि—वन्द्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अवन्दि. Cau. णिजन्त—वन्दयति-ते. Kri. कृत्य—वन्दितव्यः, वन्दनीयः. PP. निष्ठा—वन्दितः. IP. क्त्वा—वन्दित्वा. Inf. तुमुन्—वन्दितुम्.

वप्—भ्वा U. अ. बीजसन्ताने, छेदने च, to sow, to scatter, to throw, to weave, to shave. Pre. लट्—वपति-ते. Perf. लिट्—उवाप-ऊपे, ऊपतुः-ऊपाते. उवप्थ-उवपिथ-ऊपिषे, ऊपथुः-ऊपाथे. उवाप-उवप-ऊपे, ऊपिव-ऊपिवहे. Aor. लुङ्—अवाप्सीत्-अवप्त, अवाप्ताम्-अवप्साताम्, अवाप्सुः-अवप्सत. अवाप्सीः-अवप्थाः, अवाप्तम्-अवप्साथाम्, अवाप्त-अवब्ध्वम्. अवाप्सम्-अवप्सि, अवाप्स्व-अवप्स्वहि. Fu. ऌट्—वप्स्यति-ते. Per Fu. लुट्—वप्ता. Con. ऌङ्—अवप्स्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—उप्यात्-वप्सीष्ट. Pas. कर्मणि—उप्यते,

Aor. कर्म-लुङ्—अवापि. Cau. णिजन्त—वापयति-ते. Des. सनन्त—विवप्सति-ते. Fre. यङन्त—वावप्यते. Kri. कृत्य—वपनीयः. P.P. निष्ठा—उप्तः. IP. क्त्वा—उप्त्वा. Inf. तुमुन्—वप्तुम्.

वम्—भ्वा P. से. उद्गिरणे, to throw out, to pour out, to vomit. Pre. लट्—वमति. Pot. विधिलिङ्—वमेत्. Imp. लोट्—वमतु. Impf. लङ्—अवमत्. Perf. लिट्—ववाम, ववमतुः. ववमिथ, ववमथुः. ववाम, ववमिव. Aor. लुङ्—अवमीत्, अवमिष्टाम्, अवमिषुः. अवमीः. अवमिषम्. Fu. लृट्—वमिष्यति. Per Fu. लुट्—वमिता. Con. लृङ्—अवमिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—वम्यात्. Pas. कर्मणि—वम्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अवामि. Cau. णिजन्त—वामयति-वमयति. Aor. णिच्-लुङ्—अवीवमत्. Des. सनन्त—विवमिषति. Fre. यङन्त वंवम्यते. Kri. कृत्य—वमितव्यः, वमनीयः. PP. निष्ठा—वान्तः. IP. क्त्वा—वमित्वा-वान्त्वा. Inf. तुमुन्—वमितुम्.

वस्—भ्वा P. अ. निवासे, to dwell. Pre. लट्—वसति. Pot. विधिलिङ्—वसेत्. Imp. लोट्—वसतु. वस. वसानि. Impf. लङ्—अवसत्. Perf. लिट्—उवास, ऊषतुः, ऊषुः. उवसिथ-उवस्थ, ऊषथुः, ऊष. उवास, ऊषिव, ऊषिम. Aor. लुङ्—अवात्सीत्, अवात्ताम्, अवात्सुः. अवात्सीः, अवात्तम्, अवात्त. अवात्सम्, अवात्स्व, अवात्स्म. Fu. लृट्—वत्स्यति. वत्स्यसि. वत्स्यामि. Per Fu. लुट्—वस्ता. Con. लृङ्—अवत्स्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—उष्यात्. Pas. भावे—उष्यते, Aor. भावे-लुङ्—अवासि. Cau.

णिजन्त—वासयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अवीवसत्-त. Des. सनन्त—विवत्सति. Fre. यङन्त—वावस्यते. Kri. कृत्य—वास्तव्यम्, वसनीयम्. PP. निष्ठा—उषितः. IP. क्त्वा—उषित्वा. Inf. तुमुन्—वस्तुम्.

वस्—अदा A. से. आच्छादने, to wear, to put on. Pre लट्—वस्ते. वस्से. वसे. Pot. विधिलिङ्—वसीत. वसीथाः. वसीय. Imp. लोट्—वस्ताम्. वस्स्व. वसै. Impf. लङ्—अवस्त. अवस्थाः. अवसि. Perf. लिट्—ववसे. ववसिषे. ववसे. Aor. लुङ्—अवसिष्ट. अवसिष्ठाः. अवसिषि. Fu. लृट्—वसिष्यते. Per Fu. लुट्—वसिता. Ben. आशिषि-लिङ्—वसिषीष्ट. Pas. कर्मणि—वस्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अवासि. Cau. णिजन्त—वासयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अवीवसत्-त. Des. सनन्त—विवसिषते. Fre. यङन्त—वावस्यते. Kri. कृत्य—वसितव्यः. PP. निष्ठा—वसितः. IP. क्त्वा—वसित्वा. Inf. तुमुन्—वसितुम्.

वह्—भ्वा U. अ. प्रापणे, द्विकर्मकः. to carry, to bear. Pre. लट्—वहति-ते. Pot. विधिलिङ्—वहेत्-त. Imp. लोट्—वहतु-वहताम्. Impf. लङ्—अवहत्-अवहत.

Perf. लिट्—

{ उवाह { ऊहे	{ ऊहतुः { ऊहाते	{ ऊहुः { ऊहिरे
{ उवहिथ-उवोढ { ऊहिषे	{ ऊहथुः { ऊहाथे	{ ऊह { ऊहिध्वे-ढ्वे

{ उवाह	{ ऊहिव	{ ऊहिम
{ ऊहे	{ ऊहिवहे	{ ऊहिमहे

Aor. लुङ्—

{ अवाक्षीत्	{ अवोढाम्	{ अवाक्षुः
{ अवोढ	{ अवक्षाताम्	{ अवक्षत
{ अवाक्षीः	{ अवोढम्	{ अवोढ
{ अवोढाः	{ अवक्षाथाम्	{ अवोढ्वम्
{ अवाक्षम्	{ अवाक्ष्व	{ अवाक्ष्म
{ अवक्षि	{ अवक्ष्वहि	{ अवक्ष्महि

Fu. लृट्—वक्ष्यति-वक्ष्यते. Per Fu. लुट्—वोढा. Con. लृङ्—अवक्ष्यत्-अवक्ष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—उह्यात्-वक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—उह्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अवाहि. Cau. णिजन्त—वाहयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अवीवहत्-त. Des सनन्त—विवक्षति-ते. Fre. यङन्त—वावह्यते. Kri. कृत्य—वोढव्यः, वहनीयः. PP. निष्ठा—ऊढः. IP. क्त्वा—ऊढ्वा. Inf. तुमुन्—वोढुम्.

प्र + वह् = प्रवहति. परि + वह् = परिवहति.

वा—अदा P. अ. गतिगन्धनयोः, to blow, to injure Pre. लट्—वाति. वासि. वामि. Pot. विधिलिङ्—वायात्, वायाताम्, वायुः. वायाः, वायातम्. वायाम्, वायाव. Imp. लोट्—वातु, वाताम्, वान्तु. वाहि. वानि. Impf. लङ्—अवात्, अवाताम्, अवुः-अवान्. अवाः. अवाम्. Perf. लिट्—ववौ, ववतुः ववुः. ववाथ-वविथ, ववथुः. ववौ, वविव.

Aor. लुङ्—अवासीत्. अवासीः. अवासिषम्. Fu. लृट्—वास्यति. Per Fu. लुट्—वाता. Con. लृङ्—अवास्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—वायात्, वायास्ताम्, वायासुः. Pas. कर्म्मणि—वायते, Aor. कर्म-लुङ्—अवायि. Cau. णिजन्त—वापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अवीवपत्; कम्पनार्थे (to shake) वाजयति. Des. सनन्त—विवासति. Fre यङन्त—वेवीयते. Kri. कृत्य—वातव्यः. PP. निष्ठा—वातः. IP. क्त्वा—वात्वा. Inf. तुमुन्—वातुम्.

वाञ्छ् (वाछि)—भ्वा P. से. वाञ्छायाम्, to wish, to desire. Pre. लट्—वाञ्छति. Pot. विधि-लिङ्—वाञ्छेत्. Imp. लोट्—वाञ्छतु. Impf. लङ्—अवाञ्छत्. Perf. लिट्—ववाञ्छ, ववाञ्छतुः. ववाञ्छिथ. ववाञ्छ, ववाञ्छिव. Aor. लुङ्—अवाञ्छीत्. अवाञ्छीः. अवाञ्छिषम्. Fu. लृट्—वाञ्छिष्यति. Per Fu. लुट्—वाञ्छिता. Ben. आशिषि-लिङ्—वाञ्छ्यात्. Pas. कर्मणि—वाञ्छ्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अवाञ्छि. Cau. णिजन्त—वाञ्छयति, Aor. णिच्-लुङ्—अववाञ्छत्. Des. सनन्त—विवाञ्छिषति. Kri. कृत्य—वाञ्छितव्यः, वाञ्छनीयः. PP. निष्ठा—वाञ्छितः. IP. क्त्वा—वाञ्छित्वा. Inf. तुमुन्—वाञ्छितुम्.

विज् (विजिर्)—जुहु U. अ. पृथग्भावे, to separate.

Pre. लट्—

PARASMAIPADA.

वेवेक्ति	वेविक्तः	वेविजति
वेवेक्षि	वेविक्थः	वेविक्थ
वेवेज्मि	वेविज्व	वेविज्मः

ATMANEPADA.

वेविक्ते	वेविजाते	वेविजते
वेविक्षे	वेविजाथे	वेविग्ध्वे
वेविजे	वेविज्वहे	वेविज्महे

Pot. विधिलिङ्—वेविज्यात्-वेविजीत, वेविज्याताम्-वेवि-जीयाताम्. वेविज्याः-वेविजीथाः. वेविज्याम्-वेविजीय. Imp. लोट्—वेवेक्तु-वेविक्ताम्. वेविग्धि-वेविक्ष्व. वेविजानि-वेविजै. Impf. लङ्—अवेवेक्-ग्-अवेविक्त. अवेवेक्-ग्-अवेविक्थाः. अवेविजम्-अवेविजि. Perf. लिट्—विवेज-विविजे. विवे-जिथ-विविजिषे. विवेज-विविजे, विविजिव-विविजिवहे.

Aor. लुङ्—

PARASMAIPADA.

अविजत् / अवैक्षीत्	अविजताम् / अवैक्ताम्	अविजन् / अवैक्षुः
अविजः / अवैक्षीः	अविजतम् / अवैक्तम्	अविजत / अवैक्त
अविजम् / अवैक्षम्	अविजाव / अवैक्ष्व	अविजाम / अवैक्ष्म

ATMANEPADA.

अविक्त	अविक्षाताम्	अविक्षत
अविक्थाः	अविक्षाथाम्	अविग्ध्वम्
अविक्षि	अविक्ष्वहि	अविक्ष्महि

Fu. लृट्—वेक्ष्यति-वेक्ष्यते. Per Fu. लुट्—वेक्ता. Con. लृङ्—अवेक्ष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—विज्यात्-

विद्वीष्ट. Pas. कर्मणि—विज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अवेजि. Cau. णिजन्त—वेजयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अवीविजत्-त. Des. सनन्त—विविक्षति-ते. Fre. यङन्त—वेविज्यते. Kri. कृत्य—वेजनीयः. PP. निष्ठा—विक्तः. IP. क्त्वा—विक्त्वा. Inf. तुमुन्—वेक्तुम्.

विज् (विजी)—तुदा A. से. ओविजी—भयचलनयोः, to shake, to tremble. प्रायेणायम् उत्पूर्वः. Pre. लट्—उद्विजते. Pot. विधिलिङ्—उद्विजेत. Imp. लोट्—उद्विजताम्. Impf. लङ्—उदविजत. Perf. लिट्—उद्विविजे. Aor. लुङ्—उदविजिष्ट. Fu. लृट्—उद्विजिष्यते. Per Fu. लुट्—उद्विजिता. Con. लृङ्—उदविजिष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—उद्विजिषीष्ट. Pas. भावे—उद्विज्यते, Aor. भावे-लुङ्—उदवेजि. Cau. णिजन्त—उद्वेजयति. Aor. णिच्-लुङ्—उदवीविजत्. Des. सनन्त—उद्विविजिषते. Fre. यङन्त—उद्वेविज्यते. Kri. कृत्य—उद्विजितव्यः, उद्वेजनीयः. PP. निष्ठा—उद्विग्नः. IP. क्त्वा—विजित्वा. Inf. तुमुन्—उद्विजितुम्.

विज् (विजी)—रुधा P. से. ओविजी-भयचलनयोः, to shake, to fear. Pre. लट्—विनक्ति, विङ्क्तः, विञ्जन्ति. विनक्षि, विङ्क्थः, विङ्क्थ. विनज्मि, विञ्ज्वः, विञ्ज्मः. Pot. विधिलिङ्—विञ्ज्यात्. Imp. लोट्—विनक्तु. विङ्ग्धि. विनजानि. Impf. लङ्—अविनक्, अविङ्क्ताम्. Perf. लिट्—विवेज, विविजतुः. विविजिथ. विवेज, विविजिव. Aor. लुङ्—अविजीत्, अविजिष्टाम्. Fu. लृट्—विजि-

ष्यति. Per Fu. लुट्—विजिता. Des. सनन्त—विविजिषति. सर्वं तुदादिवत्.

विद्—अदा P. से. ज्ञाने, to know, to regard.

Pre. लट्—

वेत्ति / वेद	वित्त: / विदतु:	विदन्ति / विदु:
वेत्सि / वेत्थ	वित्थ: / विदथु:	वित्थ / विद
वेद्मि / वेद	विद्व: / विद्व	विद्म: / विद्म

Pot. विधिलिङ्—विद्यात्, विद्याताम्, विद्यु:. विद्या:. विद्याम्.

Imp. लोट्—

वेत्तु / विदांकरोतु	वित्ताम् / विदांकुरुताम्	विदन्तु / विदांकुर्वन्तु
विद्धि / विदांकुरु	वित्तम् / विदांकुरुतम्	वित्त / विदांकुरुत
वेदानि / विदांकरवाणि	वेदाव / विदांकरवाव	वेदाम / विदांकरवाम

Impf. लङ्—

अवेत्-द	अवित्ताम्	अविदु:
अवे:-अवेत्-द	अवित्तम्	अवित्त
अवेदम्	अविद्व	अविद्म

Perf. लिट्—

विवेद / विदांचकार	विविदतुः / विदांचक्रतुः	विविदुः / विदांचक्रुः
विवेदिथ / विदांचकर्थ	विविदथुः / विदांचक्रथुः	विविद / विदांचक्र
विवेद / विदांचकार	विविदिव / विदांचकृव	विविदिम / विदांचकृम

Aor. लुङ्—अवेदीत्, अवेदिष्टाम्. अवेदीः, अवेदिष्टम्. अवेदिषम्, अवेदिष्व. Fu. लृट्—वेदिष्यति. Per Fu. लुट्—वेदिता. Con. लृङ्—अवेदिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—विद्यात्, विद्यास्ताम्. Pas. कर्मणि—विद्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अवेदि. Cau. णिजन्त—वेदयति, Aor णिच्-लुङ्—अवीविदत्. Des. सनन्त—विविदिषति. Fre. यङन्त—वेविद्यते. Kri. कृत्य—वेदितव्यः, वेदनीयः. PP. निष्ठा—विदितः. IP. क्त्वा—विदित्वा. Inf. तुमुन्—वेदितुम्.

सत्तायां विद्यते, ज्ञाने वेत्ति, विन्ते विचारणे ।
विन्दते विन्दति प्राप्तौ, श्यन् लुक् श्नम् शेषु च क्रमात् ॥

(अकर्मकात्) सम् + विद्—Pre. लट्—संवित्ते, संविदाते, संविदते-संविद्रते. Imp. लोट्—संविदताम्-संविद्रताम्. Impf. लङ्—समविदत-समविद्रत. Ben. आशिषि-लिङ्—संवेदिषीष्ट, संवेदिषीयास्ताम्.

विद्—दिवा A. अ. सत्तायाम्, to be, to happen. Pre. लट्—विद्यते. Pot. विधिलिङ्—विद्येत. Imp. लोट्—विद्यताम्. Impf. लङ्—अविद्यत. Perf. लिट्—

विविदे. Aor. लुङ्—अवित्त. Fu. लृट्—वेत्स्यते. Per Fu. लुट्—वेत्ता. Ben. आशिषि-लिङ्—वित्सीष्ट. Pas. कर्मणि—विद्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अवेदि. Cau. णिजन्त—वेदयति. Aor. णिच्-लुङ्—अवीविदत्. Des. सनन्त—विवित्सते. Fre. यङन्त—वेविद्यते. PP. निष्ठा—विन्नः. IP. क्त्वा—वित्त्वा. Inf. तुमुन्—वेत्तुम्.

विद् (विद्लृ)—तुदा U. वे. लाभे, भाष्यमते नेट्, व्याघ्रभूत्यादीनामाचार्याणां मते सेट्. To find. Pre. लट्—विन्दति-विन्दते. Pot. विधिलिङ्—विन्देत्-विन्देत. Imp. लोट्—विन्दतु-विन्दताम्. Impf. लङ्—अविन्दत्-अविन्दत. Perf. लिट्—विवेद-विविदे, विविदतुः-विविदाते. विवेदिथ-विविदिषे, विविदथुः-विविदाथे. विवेद-विविदे, विविदिव-विविदिवहे. Aor. लुङ्—अविदत्-अवेदिष्ट-अवित्त, अविदताम्-अवेदिषाताम्-अवित्साताम्, अविदन्-अवेदिषत-अवित्सत. अविदः-अवेदिष्ठाः-अवित्थाः, अविदतम्-अवेदिषाथाम्-अवित्साथाम्, अविदत-अवेदिध्वम्-अविद्ध्वम्. अविदम्-अवेदिषि-अवित्सि, अविदाव-अवेदिष्वहि-अवित्स्वहि. Fu. लृट्—वेदिष्यति-ते-वेत्स्यति-ते. Per Fu. लुट्—वेदिता-वेत्ता. Con. लृङ्—अवेदिष्यत्-त-अवेत्स्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—विद्यात्-वित्सीष्ट-वेदिषीष्ट. Pas. कर्मणि—विद्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अवेदि. Cau. णिजन्त—वेदयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अवीविदत्-त. Des. सनन्त—विविदिषति-ते-विवेदिषति-ते-विवित्सति-ते. Fre. यङन्त—वेविद्यते. Kri. कृत्य—वेदितव्यः-वेत्तव्यः, वेदनीयः. PP. निष्ठा—वित्तः. IP. क्त्वा—विदित्वा-वेदित्वा-वित्त्वा. Inf. तुमुन्—वेदितुम्-वेत्तुम्.

विद्—रुधा A. अ. विचारणे, to know, to consider. Pre. लट्—विन्ते. विन्त्से. विन्दे. Pot. विधिलिङ्—विन्दीत. Imp. लोट्—विन्ताम्, विन्त्स्व, विनदै. Impf. लङ्—अविन्त, अविन्थाः, अविन्दि. Perf. लिट्—विविदे. Aor. लुङ्—अवित्त. Fu. लृट्—वेत्स्यते. Per Fu. लुट्—वेत्ता. Des. सनन्त—विवित्सते. PP. निष्ठा—वित्तः-विन्न. IP. क्त्वा—वित्त्वा. Inf. तुमुन्—वेत्तुम्.

विद्—चुरा A. व्याख्याने, to tell. Pre. लट्—वेदयते. Perf.—वेदयाञ्चक्रे. Per Fu. लुट्—वेदयिता *etc.*

विश्—तुदा P. अ. प्रवेशने, to enter, to fall, to share of. Pre. लट्—विशति. Pot. विधिलिङ्—विशेत्, Imp. लोट्—विशतु. Impf. लङ्—अविशत्. Perf. लिट्—विवेश, विविशतुः. विवेशिथ, विविशथुः. विवेश, विविशिव. Aor. लुङ्—अविक्षत्, अविक्षताम्. अविक्षः, अविक्षतम्. अविक्षम्, अविक्षाव. Fu. लृट्—वेक्ष्यति. Per Fu. लुट्—वेष्टा. Con. लृङ्—अवेक्ष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—विश्यात्. Pas. कर्मणि—विश्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अवेशि. Cau. णिजन्त—वेशयति, Aor. णिच्-लुङ्—अवीविशत्. Des. विविक्षति. Fre. यङन्त—वेविश्यते. Kri. कृत्य—वेष्टव्यः. PP. निष्ठा—विष्टः. IP. क्त्वा—विष्ट्वा. Inf. तुमुन्—वेष्टुम्.

नि + विश् = निविशते. ग्राममभिनिविशते.

वृ (वृञ्)—स्वा U. से. वरणे, to choose, to cover. Pre. लट्—वृणोति-वृणुते, वृणुतः-वृण्वाते. Pot. विधिलिङ्

—वृणुयात्-वृण्वीत, वृणुयाताम्-वृण्वीयाताम्, वृणुयुः-वृण्वीरन्. वृणुयाः-वृण्वीथाः, वृणुयातम्-वृण्वीयाथाम्. वृणुयाम्-वृण्वीय, वृणुयाव-वृण्वीवहि. Imp. लोट्—वृणोतु-वृणुताम्, वृणुताम्-वृण्वाताम्. वृणु-वृणुष्व, वृणुतम्-वृण्वाथाम् वृणुत-वृणुध्वम्. वृणवानि-वृणवै, वृणवाव-वृणवावहै. Impf. लङ्—अवृणोत्-अवृणुत, अवृणुताम्-अवृण्वाताम्. अवृणोः-अवृणुथाः, अवृणुतम्-अवृण्वाथाम्. अवृणवम्-अवृण्वि, अवृणुव-अवृणुवहि. Perf. लिट्—ववार-वव्रे, वव्रतुः-वव्राते. ववरिथ-ववृषे, वव्रथुः-वव्राथे. ववार-ववर-वव्रे, ववृव-ववृवहे.

Aor. लुङ्—

PARASMAIPADA.

अवारीत्	अवारिष्टाम्	अवारिषुः
अवारीः	अवारिष्टम्	अवारिष्ट
अवारिषम्	अवारिष्व	अवारिष्म

ATMANEPADA.

3rd p.	अवरिष्ट अवरीष्ट अवृत	अवरिषाताम् अवरीषाताम् अवृषाताम्	अवरिषत अवरीषत अवृषत
2nd p.	अवरिष्ठाः अवरीष्ठाः अवृथाः	अवरिषाथाम् अवरीषाथाम् अवृषाथाम्	अवरिध्वम् अवरिढ्वम् अवरीध्वम् अवरीढ्वम् अवृढ्वम्
1st p.	अवरिषि अवरीषि अवृषि	अवरिष्वहि अवरीष्वहि अवृष्वहि	अवरिष्महि अवरीष्महि अवृष्महि

Fu. लृट्—वरिष्यति-वरीष्यति-वरिष्यते-वरीष्यते. Per Fu. लुट्—वरिता-वरीता. Con. लृङ्—अवरिष्यत्-अवरीष्यत्-अवरिष्यत-अवरीष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—व्रियात्-वरिषीष्ट-वृषीष्ट. Pas. कर्मणि—व्रियते, Aor. कर्म-लुङ्—अवारि. Cau. णिजन्त—वारयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अवीवरत्-त. Des. सनन्त—वुवूर्षति-विवरिषति-विवरीषति-ते. Fre. यङन्त—वेव्रीयते. Kri. कृत्य—वरितव्यः-वरीतव्यः, वरणीयः. PP. निष्ठा—वृतः. IP. क्त्वा—वृत्वा, प्रवृत्य. Inf. तुमुन्—वरितुम्-वरीतुम्. यवेभ्यो गां वारयति. but—कण्टकैः परिवारयति वृक्षम्.

वृ (वृङ्)—क्र्या A. से. सम्भक्तौ, to cherish. Pre. लट्—वृणीते. Pot. विधि-लिङ्—वृणीत. Imp. लोट्—वृणीताम्. Impf. लङ्—अवृणीत. Perf. लिट्—वव्रे. Aor. लुङ्—अवरिष्ट-अवरीष्ट-अवृत. Fu. लृट्—वरिष्यते-वरीष्यते. Per Fu. लुट्—वरीता-वरिता. Con. लृङ्—अवरिष्यत-अवरीष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—वरिषीष्ट-वृषीष्ट. Pas. कर्मणि—व्रियते. Cau. णिजन्त—वरयति ते. Aor. णिच्-लुङ्—अवीवरत्-त. Des. सनन्त—वुवूर्षते-विवरिषते-विवरीषते. Fre. यङन्त—वेव्रीयते. PP. निष्ठा—वृतः.

वृ (वृञ्)—चुरा U. आवरणे, to cover, to surround. Pre. लट्—वारयति-ते-वरति-ते. सर्वं स्वादिवत्.

वृज् (वृजी)— अदा A. से. वर्जने, to avoid, to shun. Pre लट्—वृक्ते. वृक्षे. वृजे. Pot. विधि-

लिङ्—वृजीत. वृजीथा:. वृजीय. Imp. लोट्—वृक्ताम्. वृक्ष्व. वर्जै. Impf. लङ्—अवृक्त. अवृक्था:. अवृजि. Perf. लिट्—ववृजे. ववृजिषे. ववृजे, ववृजिवहे. Aor. लुङ्—अवर्जिष्ट. अवर्जिष्ठा:. अवर्जिषि. Fu. लृट्—वर्जिष्यते. Per-Fu. लुट्—वर्जिता. Ben. आशिषि-लिङ्—वर्जिषीष्ट. Pas. कर्मणि—वृज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अवर्जि. Cau. णिजन्त—वर्जयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अवीवृजत्-त-अववर्जत्-त. Des. सनन्त—विवर्जिषते. Fre. यङन्त—वरीवृज्यते. Kri. कृत्य—वर्जितव्य:, वर्जनीय:. PP. निष्ठा—वृक्त:. IP क्त्वा—वर्जित्वा. Inf. तुमुन्—वर्जितुम्.

वृज् (वृजी)—रुधा P. से. वर्जने to avoid, to move. Pre. लट्—वृणक्ति, वृङ्क्त:, वृञ्जन्ति. वृणक्षि. वृणज्मि. Pot. विधिलिङ्—वृञ्ज्यात्. वृञ्ज्या:. वृञ्ज्याम्. Imp. लोट्—वृणक्तु, वृङ्क्ताम्. वृङ्ग्धि. वृणजानि. Impf. लङ्—अवृणक्. अवृणजम्, अवृञ्ज्व. Perf. लिट्—ववर्ज, ववृजतु:. ववर्जिथ. ववर्ज, ववृजिव. Aor. लुङ्—अवर्जीत्. Fu. लृट्—वर्जिष्यति. Per Fu. लुट्—वर्जिता. Cau. णिजन्त—वर्जयति, Aor. णिच्-लुङ्—अववृजत्-अववर्जत्. Des. सनन्त—विवर्जिषति. Fre. यङन्त—वरीवृज्यते. *etc.*

वृज् (वृजी)—चुरा U. से. वर्जने to avoid. Pre. लट्—वर्जयति-ते. *etc.*

वृत्—भ्वा A. से. वर्त्तने, to be, to exist. Per. लट्—वर्तते. वर्तसे. वर्ते. Pot. विधिलिङ्—वर्तेत. Imp. लोट्—वर्तताम्. वर्तस्व. वर्तै. Impf. लङ्—अवर्त्तत. Perf. लिट्

—ववृते, ववृताते, ववृतिरे. ववृतिषे, ववृताथे. ववृते, ववृतिवहे. Aor—This verb is optionally Parasmaipada in the aorist, future, conditional, desiderative; and do not take इट् in the Parasmaipada tenses.

PARASMAIPADA.

Aor. लुङ्—

अवृतत्	अवृतताम्	अवृतन्
अवृतः	अवृततम्	अवृतत
अवृतम्	अवृताव	अवृताम

ATMANEPADA.

अवर्तिष्ट	अवर्तिषाताम्	अवर्तिषत
अवर्तिष्ठाः	अवर्तिषाथाम्	अवर्तिध्वम्
अवर्तिषि	अवर्तिष्वहि	अवर्तिष्महि

Fu. लृट्—वर्त्स्यति-वर्तिष्यते. Per Fu. लुट्—वर्तिता. Con. लृङ्—अवर्त्स्यत्-अवर्तिष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—वर्तिषीष्ट. Pas. कर्मणि—वृत्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अवर्ति. Cau. णिजन्त—वर्तयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अवीवृतत्-अववर्तत्-त. Des. सनन्त—विवृत्सति-विवर्तिषते. Fre. यङन्त—वरीवृत्यते. Kri. कृत्य—वर्तितव्यः, वर्तनीयः. PP. निष्ठा—वृत्तः. IP. क्त्वा—वृत्त्वा, प्रवृत्य. Inf. तुमुन्—वर्तितुम्.

वृत्—दिवा A. से. वरणे भागे च to choose, to divide. Pre. लट्—वृत्यते. Pot. विधिलिङ्—वृत्येत. Imp. लोट्—वृत्यताम्. Impf. लङ्—अवृत्यत. Perf. लिट्—ववृते.

Aor. लुङ्—अवर्तिष्ट. Fu. लृट्—वर्तिष्यते. Per Fu. लुट्—वर्तिता. Con. लृङ्—अवर्तिष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—वर्तिषीष्ट.. Pas. कर्मणि—वृत्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अवर्ति. Cau. णिजन्त—वर्तयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अवीवृतत्-अववर्तत्-त. Des. सनन्त—विवर्तिषते. Fre. यङन्त—वरीवृत्यते. Kri. कृत्य—वर्तितव्यः, वर्तनीयः. PP. निष्ठा—वृत्तः. IP. क्त्वा—वृत्त्वा-वर्तित्वा. Inf. तुमुन्—वर्तितुम्.

वृत्—चुरा U. से. दीप्तौ to shine. Pre. लट्—वर्तयति-ते. Perf. लिट्—वर्तयां चकार-चक्रे. *etc.*

वृध्—भ्वा A. से. वृद्धौ, to grow. (as Bhvadi वृत्) Pre. लट्—वर्धते. *etc.*

वृध्—चुरा U. से. दीप्तौ, to shine. Pre. लट्—वर्धयति-ते. Perf. लिट्—वर्धयां चकार-चक्रे. *etc.*

वृष्—भ्वा P. से. सेचने to rain, to pour forth. Pre. लट्—वर्षति. Per. लिट्—ववर्ष. Aor. लुङ्—अवर्षीत्. Fu. लृट्—वर्षिष्यति. Per Fu. लुट्—वर्षिता. Con. लृङ्—अवर्षिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—वृष्यात्. Pas. कर्मणि—वृष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अवर्षि. Cau. णिजन्त—वर्षयति, णिच्-लुङ्—अवीवृषत्. Des. सनन्त—विवर्षिषति. Fre. यङन्त—वरीवृष्यते. PP. निष्ठा—वृष्टः. IP. क्त्वा—वृष्ट्वा. Inf. तुमुन्—वर्षितुम्.

वृष्—चुरा A. वर्षयते. *etc.*

वेप्—भ्वा A. से. कम्पने, to tremble, to quake. Pre. लट्—वेपते. Perf. लिट्—विवेपे. Aor. लुङ्—अवेपिष्ट. Fu. ऌट्—वेपिष्यते. Per Fu. लुट्—वेपिता. Cau. णिजन्त—वेपयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अविवेपत्-त. PP. निष्ठा—वेपितः. IP. क्त्वा—वेपित्वा. Inf. तुमुन्—वेपितुम्.

व्यथ्—भ्वा A. से. भयसञ्चलनयोः, to fear, to suffer pain. Pre. लट्—व्यथते. Perf. लिट्—विव्यथे. Aor. लुङ्—अव्यथिष्ट. Fu. ऌट्—व्यथिष्यते. Per Fu, लुट्—व्यथिता. Ben. आशिषि-लिङ्—व्यथिषीष्ट. Pas. कर्मणि—व्यथ्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अव्यथि. Cau. णिजन्त—व्यथयति. Aor. णिच्-लुङ्—अविव्यथत्-त. Des. सनन्त—विव्यथिषते. Fre. यङन्त—वाव्यथ्यते. Kri. कृत्य—व्यथितव्यः. PP. निष्ठा—व्यथितः. IP. क्त्वा व्यथित्वा. Inf. तुमुन्—व्यथितुम्.

व्रज्—भ्वा P. से. गतौ, to go, to proceed. Pre. लट्—व्रजति. Pot. विधिलिङ्—व्रजेत्. Imp. लोट्—व्रजतु. व्रज. व्रजानि. Impf. लङ्—अव्रजत्. Perf. लिट्—वव्राज. वव्रजिथ. वव्राज. Aor. लुङ्—अव्राजीत्. अव्राजीः. अव्राजिषम्. Fu. ऌट्—व्रजिष्यति. Per Fu. लुट्—व्रजिता. Ben. आशिषि-लिङ्—व्रज्यात्. Pas. कर्मणि—व्रज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अव्राजि. Cau. णिजन्त—व्राजयति, Aor. णिच्-लुङ्—अविव्रजत्. Des. सनन्त—विव्रजिषति. Fre. यङन्त—वाव्रज्यते. Kri. कृत्य—व्रजितव्यः. PP. निष्ठा—व्रजितः. IP. क्त्वा—व्रजित्वा. Inf. तुमुन्—व्रजितुम्.

श

शक् (शक्लृ)—दिवा U. अ. मर्षणे, to be able, to bear. Pre. लट्—शक्यति-ते. Pot. विधिलिङ्—शक्येत्-त. Imp. लोट्—शक्यतु-ताम्. Impf. लङ्—अशक्यत्-त. Perf. लिट्—शशाक-शेके, शेकतुः-शेकाते. शशकथ-शेकिथ-शेकिषे, शेकथुः-शेकाथे. शशाक-शेके, शेकिव-शेकिवहे. Aor. लुङ्—अशकत्-अशक्त. Fu. ऌट्—शक्ष्यति-ते. Per Fu. लुट्—शक्ता. Ben. आशिषि-लिङ्—शक्यात्-शक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—शक्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अशाकि. Cau. णिजन्त—शाकयति-ते. Des. सनन्त—शिक्षति-ते. Fre यङन्त—शाशक्यते. Kri. कृत्य—शक्तव्यः. PP. निष्ठा—शक्तः. IP. क्त्वा—शक्त्वा. Inf. तुमुन्—शक्तुम्.

अयं सेट् इति केचित्. तन्मते, शकिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—शकिता. Aor. लुङ्—अशाकीत्-अशकीत्-अशकिष्ट. Des. सनन्त—शिशकिषति-ते. PP. निष्ठा—शकितः. IP. क्त्वा—शकित्वा. Inf. तुमुन्—शकितुम्.

शक् (शक्लृ)—स्वा P. अ. शक्तौ, to be able, to be powerful, to endure. Pre. लट्—शक्नोति. Pot. विधिलिङ्—शक्नुयात्. Imp. लोट्—शक्नोतु. शक्नुहि. Impf. लङ्—अशक्नोत्. Perf. लिट्—शशाक, शेकतुः. शशकथ-शेकिथ, शेकथुः. शशाक. शेकिव. Aor. लुङ्—अशकत्. Fu. ऌट्—शक्ष्यति. Per Fu. लुट्—शक्ता. Ben. आशिषि लिङ्—शक्यात्. *etc.*

जिज्ञासार्थे—शिक्षते. विद्यासु शिक्षते (विद्याविषये ज्ञाने शक्तो भवितुमिच्छति इत्यर्थः ॥)

शकेर्निष्ठायां कर्मणि केचिद् विकल्पेन 'इटमिच्छन्ति— PP. निष्ठा—शक्तः-शकितः, शक्तो घटः. घटः कर्तुं शकित इति.

शङ्क् (शकि)—भ्वा A. से. शङ्कायाम्, to doubt, to be afraid. Pre. लट्—शङ्कते. Perf, लिट्—शशङ्के, शशङ्काते. शशङ्किषे, शशङ्काथे. शशङ्के, शशङ्किवहे. Aor. लुङ्—अशङ्किष्ट. Fu. ऌट्—शङ्किष्यते. Per Fu. लुट्—शङ्किता. Con. ऌङ्—अशङ्किष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—शङ्किषीष्ट. Pas. भावे—शङ्क्यते, Aor. भावि-लुङ्—अशङ्कि. Cau. णिजन्त—शङ्कयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अशशङ्कत्-त. Des. सनन्त—शिशङ्किषते. Fre. यङन्त—शाशङ्क्यते. Kri. कृत्य—शङ्कितव्यः, शङ्कनीयः. PP. निष्ठा—शङ्कितः. IP. क्त्वा—शङ्कित्वा. Inf. तुमुन्—शङ्कितुम्.

शद् (शद्‌ऌ)—भ्वा P. अ. शातने, विशीर्णतायाम्, to wither, to perish, to decay. (लट्, लिङ्, लोट्, लङ्षु आत्मनेपदं स्यात्, The special tenses take the Atmanepada). Pre लट्—शीयते, शीयेते, शीयन्ते. शीयसे, शीयेथे, शीयध्वे. शीये, शीयावहे, शीयामहे. Pot. विधिलिङ्—शीयेत, शीयेयाताम्, शीयेरन्. शीयेथाः, शीयेयाथाम्, शीयेध्वम्. शीयेय, शीयेवहि, शीयेमहि. Imp. लोट्—शीयताम्, शीयेताम्, शीयन्ताम्. शीयस्व, शीयेथाम्, शीयध्वम्. शीयै, शीयावहै, शीयामहै. Impf. लङ्—

अशीयत, अशीयेताम्, अशीयन्त. अशीयथाः, अशीयेथाम्, अशीयध्वम् अशीयि, अशीयावहि, अशीयामहि. Perf. लिट्—शशाद, शेदतुः, शेदुः. शेदिथ-शशत्थ, शेदथुः, शेद. शशाद, शेदिव, शेदिम. Aor. लुङ्—अशदत्, अशदताम्, अशदन्. अशदः, अशदतम्, अशदत. अशदम्, अशदाव, अशदाम. Fu. लृट्—शत्स्यति. Per Fu. लुट्—शत्ता. Con. लृङ्—अशत्स्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—शद्यात्. Pas. कर्मणि—शद्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अशादि. Cau. णिजन्त—शातयति (गमनार्थे शादयति, गाः शादयति गोविन्दः [गमयति इत्यर्थः]), Aor. णिच्-लुङ्—अशीशतत् ; अशीशदत् (गमनार्थे). Des. सनन्त—शिशत्सति. Fre. यङन्त—शाशद्यते. Kri. कृत्य—शदनीयः. PP. निष्ठा—शन्नः. IP. क्त्वा—शत्त्वा. Inf. तुमुन्—शत्तुम्.

शंस्—भ्वा P. से. स्तुतौ, to relate, to suggest, to praise, to hurt. Pre. लट्—शंसति. Pot. विधि-लिङ्—शंसेत्. Imp. लोट्—शंसतु. Impf. लङ्—अशंसत्. Perf. लिट्—शशंस, शशंसतुः. शशंसिथ, शशंसथुः. शशंस, शशंसिव. Aor. लुङ्—अशंसीत्. अशंसीः. अशंसिषम्. Fu. लृट्—शंसिष्यति. Per Fu. लुट्—शंसिता. Con. लृङ्—अशंसिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—शस्यात्. Pas कर्मणि—शस्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अशंसि. Cau. णिजन्त—शंसयति. Aor. णिच्-लुङ्—अशशंसत्. Des. सनन्त—शिशंसिषति. Fre. यङन्त—शाशस्यते. Kri. कृत्य—शंसितव्यः, शंसनीयः. PP. निष्ठा—शस्तः. IP. क्त्वा—शंसित्वा-शस्त्वा. Inf. तुमुन्—शंसितुम्.

शप्—भ्वा U. अ. आक्रोशे, इष्टाक्रोशो विरुद्धानुध्यानम्. to curse, to swear, to blame. Pre. लट्—शपति-शपते, शपतः-शपेते. शपसि-शपसे, शपामि-शपे. Pot. विधि-लिङ्—शपेत्-शपेत. Imp. लोट्—शपतु-शपताम्. शप-शपस्व. शपानि-शपै. Impf. लङ्—अशपत्-अशपत. अशपः-अशपथाः. अशपम्-अशपे. Perf. लिट्—शशाप-शेपे, शेपतुः-शेपाते. शशप्थ-शेपिथ-शेपिषे, शेपथुः- शेपाथे. शशाप-शेपे, शेपिव-शेपिवहे. Aor. लुङ्—अशाप्सीत्-अशप्त. अशाप्ताम्-अशप्साताम्. Fü. ऌट्—शप्स्यति-शप्स्यते. Per Fu. लुट्—शप्ता. Con. ऌङ्—अशप्स्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—शप्यात्-शप्सीष्ट. Pas. कर्मणि—शप्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अशापि. Cau. णिजन्त—शापयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अशीशपत्-त. Des. सनन्त—शिशप्सति-ते. Fre. यङन्त—शाशप्यते. Kri. कृत्य—शप्तव्यः, शपनीयः. PP. निष्ठा—शप्तः. IP. क्त्वा—शप्त्वा. Inf. तुमुन्—शप्तुम्. उपालम्भनार्थे—(उपालम्भनं शपथविशेषः, उपालम्भनं प्रकाशनं वा, त्वचा शरीरस्य स्पर्शनम् इति वा, स्वाभिप्रायस्य परत्राविष्करणम् उपालम्भनम् इति वा) शपते, देवदत्ताय शपते (स्वाभिप्रायं प्रकाशयति इत्यर्थः).

शप्—दिवा U. अ. आक्रोशे, to curse, to swear, to blame. Pre. लट्—शप्यति-शप्यते. अयमपि भौवादिकवत्.

शब्द्—चुरा U. से. शब्दक्रियायाम्, to sound, to call out. Pre. लट्—शब्दयति-ते. Perf. लिट्—

शब्दयां चकार-चक्रे. Fu. लृट्—शब्दयिष्यति-ते. Aor. लुङ्—अशशब्दत्. *etc.*

शम्—भ्वा P. से. दर्शने, to see *etc.* Pre. लट्—शमति. Pot. विधि-लिङ्—शमेत्. Imp. लोट्—शमतु. Impf. लङ्—अशमत्. Perf. लिट्—शशाम, शेमतुः. शेमिथ, शेमथुः. शशाम, शेमिव. Aor. लुङ्—अशमीत्. Fu. लृट्—शमिष्यति. Per Fu. लुट्—शमिता. Ben. आशिषि लिङ्—शम्यात्. Pas. कर्मणि—शम्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अशमि-अशामि. Cau. णिजन्त—शाम-यति, Aor. णिच्-लुङ्—अशीशमत्. Des. सनन्त—शिश-मिषति. Kri. कृत्य—शमितव्यः, शमनीयः. PP. निष्ठा—शमितः. IP. क्त्वा—शमित्वा. Inf. तुमुन्—शमितुम्.

शम्—दिवा P. से. उपशमने. to cease. to grow calm, to put an end to, to stop. Pre. लट्—शाम्यति. Pot. विधिलिङ्—शाम्येत्. Imp. लोट्—शाम्यतु. Impf. लङ्—अशाम्यत्. Perf. लिट्—शशाम, शेमतुः. शेमिथ, शेमथुः. शशाम, शेमिव. Aor. लुङ्—अशमत्, अशमताम्. अशमः, अशमतम्. अशमम्, अशमाव. Fu. लृट्—शमिष्यति. Per Fu. लुट्—शमिता. Con. लृङ्—अशमिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—शम्यात्. Pas. कर्मणि—शम्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अशमि-अशामि. Cau. णिजन्त—शमयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अशीशमत्. Des. सनन्त—शिशमिषति. Fre. यङन्त—शंशम्यते. Kri. कृत्य—शमितव्यः, शमनीयः. PP. निष्ठा—शान्तः. IP. क्त्वा—शमित्वा-शान्त्वा. Inf. तुमुन्—शमितुम्.

दर्शनार्थे—निशामयति रूपम् ॥
दर्शनभिन्नेऽर्थे—निशमयति वचः ॥

शम्—चुरा A. से. आलोचने, (उभयपदीति केचित्), to look at, to show *etc.* Pre. लट्—शामयति-ते. शामयसि-से. शामयामि, शामये. Pot. विधिलिङ्—शामयेत्-त. Imp. लोट्—शामयतु शामयताम्. शामय-शामयस्व. शामयानि-शामयै. Impf. लङ्—अशामयत्-त. Perf. लिट्—शामयाञ्चकार चक्रे. Aor. लुङ्—अशीशमत्-त. Fu. लृट्—शामयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—शामयिता. Con. लृङ्—अशामयिष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—शाम्यात्-शामयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—शाम्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अशामि. Des. सनन्त—शिशामयिषति-ते. Kri. कृत्य—शामयितव्यः. PP. निष्ठा—शामितः. IP. क्त्वा—शामयित्वा. Inf. तुमुन्—शामयितुम्.

"अत्युत्कृष्टमिदं तीर्थं भारद्वाज निशामय ॥"
"निशामय तदुत्पत्तिं विस्तराद्गदतो मम ॥"

शास्—अदा P. अनुशिष्टौ, to command, to teach, to inform, to govern, to correct, to advise. अनुशिष्टिर्विविच्य ज्ञापनम्। अयं द्विकर्मकः।

Pre. लट्—

शास्ति	शिष्टः	शासति
शास्सि	शिष्ठः	शिष्ठ
शास्मि	शिष्वः	शिष्मः

Pot. विधिलिङ्—

शिष्यात्	शिष्यास्ताम्	शिष्यु:
शिष्या:	शिष्यास्तम्	शिष्यास्त
शिष्यासम्	शिष्यास्व	शिष्यास्म

Imp. लोट्—शास्तु, शिष्टाम्, शासतु. शाधि, शिष्टम्, शिष्ट. शासानि, शासाव, शासाम. Impf. लङ्—अशात्, अशिष्टाम्, अशासु:. अशा:-अशात्, अशिष्टम्, अशिष्ट. अशासम्, अशिष्व, अशिष्म. Perf. लिट्—शशास, शशासतु:, शशासु:. शशासिथ, शशासथु:, शशास. शशास, शशासिव, शशासिम. Aor. लुङ्—अशिषत्, अशिषताम्, अशिषन्. अशिष:, अशिषतम्, अशिषत. अशिषम्, अशिषाव, अशिषाम. Fu. लृट्—शासिष्यति. Per Fu. लुट्—शासिता. Con. लृङ्—अशासिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—शिष्यात्, शिष्यास्ताम्. Pas. कर्मणि—शिष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अशासि. Cau. णिजन्त—शासयति, Aor. णिच्-लुङ्—अशशासत्. Des. सनन्त—शिशासिषति. Fre. यङन्त—शेशिष्यते. Kri. कृत्य—शासितव्य:, शासनीय:. PP. निष्ठा—शिष्ट:. IP. क्त्वा—शासित्वा-शिष्ट्वा. Inf. तुमुन्—शासितुम्.

(आ) शास् (आ+शास्) अदा A. से. इच्छायाम्, अयम् इच्छार्थे वर्तते. Pre. लट्—आशास्ते, आशासाते, आशासते. आशास्से, आशासाथे, आशाध्वे. आशासे, आशास्वहे, आशास्महे. Pot. विधिलिङ्—आशासीत. आशासीथा:. आशासीय. Imp. लोट्—आशास्ताम्, आशासाताम्. आशास्व, आशासाथाम्, आशाध्वम्. आशासै, आशासावहै. Impf. लङ्—आशास्त,

आशासाताम्, आशास्थाः, आशासाथाम्, आशाध्वम्, आशासि, आशास्वहि. Perf. लिट्—आशशासे, आशशासाते आशशासिरे, आशशासिषे, आशशासाथे आशशासिध्वे, आशशासे, आशशासिवहे. Aor. लुङ्—आशासिष्ट, आशासिष्ठाः, आशासिषि. Fu. लृट्—आशासिष्यते. Per Fu. लुट्—आशासिता. Ben. आशिषि-लिङ्—आशासिषीष्ट. Pas. कर्मणि—आशास्यते, Aor. कर्म-लुङ्—आशासि. Cau. णिजन्त—आशासयते, Aor. णिच्-लुङ्—आशिशासत. Des. सनन्त—आशशासिषते. Fre. यङन्त—आशाशास्यते. Kri. कृत्य-आशासितव्यः. PP. निष्ठा—आशास्तः. IP. क्त्वा—आशासित्वा-आशास्त्वा (न ल्यप्). Inf. तुमुन्—आशासितुम्.

शिक्ष्—भ्वा A. से. शिक्षायाम्, to learn. Pre. लट्—शिक्षते. Pot. विधि-लिङ्—शिक्षेत. Imp. लोट्—शिक्षताम्. Impf. लङ्—अशिक्षत. Perf. लिट्—शिशिक्षे. Aor. लुङ्—अशिक्षिष्ट. अशिक्षिष्ठाः. अशिक्षिषि. Fu. लृट्—शिक्षिष्यते. Per Fu. लुट्—शिक्षिता. Ben. आशिषि-लिङ्—शिक्षिषीष्ट. Pas. कर्मणि—शिक्ष्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अशिक्षि. Cau. णिजन्त—शिक्षयति-ते, Aor. लुङ्—अशिशिक्षत्-त. Des. सनन्त—शिशिक्षिषते. Fre. यङन्त—शेशिक्ष्यते. Kri. कृत्य—शिक्षितव्यः, शिक्षणीयः. PP. निष्ठा—शिक्षितः. IP. क्त्वा—शिक्षित्वा. Inf. तुमुन्—शिक्षितुम्.

शिष् (**शिष्लृ**)—रुधा, P. अ. विशेषणे, to distinguish. Pre. लट्—शिनष्टि, शिंष्टः, शिंषन्ति.

शिनच्मि, शिंष्ठः, शिंष्ठ. शिनश्मि, शिंष्वः, शिंष्मः. Pot. विधि-लिङ्—शिंष्यात्. Imp. लोट्—शिनष्टु. शिण्ढि. शिनषाणि, Impf. लङ्—अशिनट्, अशिंष्टाम्. अशिनट्. अशिनषम्, अशिंष्व. Perf. लिट्—शिशेष. शिशिषतुः. शिशेषिथ. शिशेष, शिशिषिव. Aor. लुङ्—अशिषत्. अशिषः. अशिषम्. Fu. लृट्—शेक्ष्यति. Per Fu. लुट्—शेष्टा. Con. लृङ्—अशेक्ष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—शिष्यात्. Pas. कर्मणि—शिष्यते, Aor कर्म-लुङ्—अशेषि. Cau. णिजन्त—शेषयति, Aor. णिच्-लुङ्—अशीशिषत्. Des. सनन्त—शिशिक्षति. Fre. यङन्त—शेशिष्यते. PP. निष्ठा—शिष्टः. IP. क्त्वा—शिष्ट्वा. Inf. तुमुन्—शेष्टुम्.

शी—अदा A. से. शयने, to lie down, to sleep. Pre. लट्—शेते, शयाते, शेरते. शेषे, शयाथे, शेध्वे. शये, शेवहे, शेमहे. Pot. विधि-लिङ्—शयीत. शयीथाः. शयीय. Imp. लोट्—शेताम्, शयाताम्. शेरताम्. शेष्व, शयाथाम्, शेध्वम्. शयै, शयावहै. Impf लङ्—अशेत, अशयाताम्, अशेरत. अशेथाः, अशयाथाम्, अशेध्वम्. अशयि, अशेवहि. Perf. लिट्—शिश्ये, शिश्याते, शिश्यिरे. शिश्यिषे, शिश्याथे, शिश्यिध्वे-शिश्यिढ्वे. शिश्ये, शिश्यिवहे, शिश्यिमहे. Aor. लुङ्—अशयिष्ट, अशयिषाताम्, अशयिषत. अशयिष्ठाः, अशयिषाथाम्, अशयिध्वम्-अशयिढ्वम्. अशयिषि, अशयिष्वहि, अशयिष्महि. Fu. लृट्—शयिष्यते. Per Fu. लुट्—शयिता. Con. लृङ्—अशयिष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—शयिषीष्ट, शयिषीष्ठाः. शयिषीय. Pas. भावे—शय्यते, Aor. भावे-लुङ्—अशायि. Cau. णिजन्त—शाययति-ते, Aor. णिच्-

लुङ्—अशीशयत्. Des. सनन्त—शिशयिषते. Fre. यङन्त—शाशय्यते. Kri. कृत्य—शयितव्यः, शयनीयः. PP. निष्ठा—शयितः. IP. क्त्वा—शयित्वा. Inf. तुमुन्—शयितुम्.

कर्मणि—ग्रामः अधिशय्यते.

भावे—शय्यते देवदत्तेन.

शय्यते मासं देवदत्तेन. शय्यते मासो देवदत्तेन.

वैकुण्ठम् अधिशेते.

शुच्—भ्वा P. से. शोके, to grieve for, to regret. Pre. लट्—शोचति. Pot. विधि-लिङ्—शोचेत्. Imp. लोट्—शोचतु. Impf. लङ्—अशोचत्. Perf. लिट्—शुशोच, शुशुचतुः, शुशुचुः. शुशोचिथ, शुशुचथुः. शुशोच, शुशुचिव. Aor. लुङ्—अशोचीत्, अशोचिष्टाम्, अशोचिषुः. अशोचीः, अशोचिष्टम्, अशोचिष्ट. अशोचिषम्, अशोचिष्व, अशोचिष्म. Fu. लृट्—शोचिष्यति. Per. Fu. लुट्—शोचिता. Con. लृङ्—अशोचिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—शुच्यात्. Pas. कर्मणि—शुच्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अशोचि. Cau. णिजन्त—शोचयति, Aor णिच्-लुङ्—अशूशुचत्. Des. सनन्त—शुशुचिषति-शुशोचिषति. Fre. यङन्त—शोशुच्यते. Kri. कृत्य—शोचितव्यः, शोचनीयः. PP. निष्ठा—शोचितः-शुचितः. IP. क्त्वा—शोचित्वा-शुचित्वा. Inf. तुमुन्—शोचितुम्.

शुच् (शुचिर्)—दिवा U. से. पूतिभावे, to be clean, to be wet. Pre. लट्—शुच्यति-ते. Pot.

विधि-लिङ्—शुच्येत्-शुच्येत. Imp. लोट्—शुच्यतु-शुच्यताम्. Impf. लङ्—अशुच्यत्-त, Perf. लिट्—शुशोच-शुशुचे

Aor. लुङ्—

PARASMAIPADA.

अशोचीत् / अशुचत्	अशोचिष्टाम् / अशुचताम्	अशोचिषुः / अशुचन्
अशोचीः / अशुचः	अशोचिष्टम् / अशुचतम्	अशोचिष्ट / अशुचत
अशोचिषम् / अशुचम्	अशोचिष्व / अशुचाव	अशोचिष्म / अशुचाम

ATMANEPADA.

अशोचिष्ट	अशोचिषाताम्	अशोचिषत
अशोचिष्ठाः	अशोचिषाथाम्	अशोचिध्वम्
अशोचिषि	अशोचिष्वहि	अशोचिष्महि

Fu. लृट्—शोचिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—शोचिता. Con. लृङ्—अशोचिष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—शुच्यात्-शोचिषीष्ट. Pas. कर्मणि—शुच्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अशोचि. Cau. णिजन्त—शोचयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अशूशुचत्-त. Des. सनन्त—शुशुचिषति-ते, शुशोचिषति-ते. Fre. यङन्त—शोशुच्यते. PP. निष्ठा—शुचितः-शुक्तः. IP. क्त्वा—शोचित्वा-शुचित्वा. Inf. तुमुन्—शोचितुम्.

शुन्ध्—भ्वा P. से. शुद्धौ, to be purified, to clear. Pre. लट्—शुन्धति. Pot. विधिलिङ्—शुन्धेत्. Imp.

लोट्—शुन्धतु. Impf. लङ्—अशुन्धत्. Perf. लिट्—शुशुन्ध, शुशुन्धतुः. Aor. लुङ्—अशुन्धीत्. Fu. लृट्—शुन्धिष्यति. Per Fu. लुट्—शुन्धिता. Ben. आशिषि-लिङ्—शुध्यात्. Pas. कर्मणि—शुध्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अशुन्धि. Cau. णिजन्त—शुन्धयति, Aor. णिच्-लुङ्—अशुशुन्धत्. Des. सनन्त—शुशुन्धिषति. Fre. यङन्त—शोशुध्यते. PP. निष्ठा—शुधितः. IP. क्त्वा—शुधित्वा. Inf. तुमुन्—शुन्धितुम्.

शुभ्—भ्वा A. से. दीप्तौ, to shine, to suit, to be happy. Pre. लट्—शोभते. Perf. लिट्—शुशुभे. Aor. लुङ्—अशुभत्-अशोभिष्ट. Fu. लृट्—शोभिष्यते. Pas. भावे—शुभ्यते, Aor. भावे-लुङ्—अशोभि. Cau. णिजन्त—शोभयति, Aor. णिच्-लुङ्—अशूशुभत्. Des. सनन्त—शुशुभिषते-शुशोभिषते. Fre. यङन्त—शोशुभ्यते (भृशार्थे यङ्निषेधः). Kri. कृत्य—शोभितव्यः, शोभनीयः. PP. निष्ठा—शोभितः. IP. क्त्वा—शोभित्वा-शुभित्वा. Inf. तुमुन्—शोभितुम्.

शुष्—दिवा P. अ. शोषणे,—to be dried. Pre. लट्—शुष्यति, Pot. विधिलिङ्—शुष्येत्. Imp. लोट्—शुष्यतु. Impf. लङ्—अशुष्यत्. Perf. लिट्—शुशोष. शुशोषिथ. शुशोष, शुशुषिव. Aor. लुङ्—अशुषत्. अशुषः. अशुषम्, Fu. लृट्—शोक्ष्यति. Per Fu. लुट्—शोष्टा. Con. लृङ्—अशोक्ष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—शुष्यात्. Pas. भावे—शुष्यते, Aor. भावे-लुङ्—अशोषि. Cau. णिजन्त—शोषयति, Aor. णिच्-लुङ्—अशूशुषत्. Des. सनन्त—शुशुक्षति. Fre. यङन्त—शोशुष्यते. Kri. कृत्य—शोषणीयः. PP. निष्ठा—शुष्कः. Inf. तुमुन्—शोष्टुम्.

Atmanepada. Pre. लट्—शुश्यते. Perf. लिट्—शुशुषे.

श्रम्—दिवा P. से. तपसि खेदे च, to take pains. to mortify, to be fatigued. Pre. लट्—श्राम्यति. Pot. विधिलिङ्—श्राम्येत्. Imp. लोट्—श्राम्यतु, Impf. लङ्—अश्राम्यत्. Perf. लिट्—शश्राम. शश्रमिथ. शश्राम. Fu. लृट्—श्रमिष्यति. Per Fu. लुट्—श्रमिता. Ben. आशिषि लिङ्—श्रम्यात्. Pas. कर्मणि—श्रम्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अश्रामि. Cau. णिजन्त—श्रमयति-श्रामयति, Aor. णिच्-लुङ्—अशिश्रमत्. Des. सनन्त—शिश्रमिषति. PP. निष्ठा—श्रान्तः. IP. क्त्वा—श्रमित्वा-श्रान्त्वा. Inf. तुमुन्—श्रमितुम्.

श्रि (श्रिञ्)—भ्वा. U. से. सेवायाम्, to serve. Pre. लट्—श्रयति-ते. Pot. विधिलिङ्—श्रयेत्-त. Imp. लोट्—श्रयतु-श्रयताम्. Impf. लङ्—अश्रयत्-त. Perf. लिट्—शिश्राय-शिश्रिये, शिश्रियतुः-शिश्रियाते, शिश्रियुः-शिश्रियिरे. शिश्रयिथ-शिश्रियिषे, शिश्रियथुः-शिश्रियाथे. शिश्राय-शिश्रय-शिश्रिये, शिश्रियिव-शिश्रियिवहे. Aor. लुङ्—अशिश्रियत्-अशिश्रियत, अशिश्रियताम्-अशिश्रियेताम्. अशिश्रियः-अशिश्रियथाः, अशिश्रियतम्-अशिश्रियेथाम्. अशिश्रियम्-अशिश्रिये, अशिश्रियाव-अशिश्रियावहि. Fu. लृट्—श्रयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—श्रयिता. Con. लृङ्—अश्रयिष्यत्-त. Ben. आशिषि लिङ्—श्रीयात्-श्रयिषीष्ट. Pas. कर्मणि—श्रीयते, Aor. कर्म-लुङ्—अश्रायि. Cau. णिजन्त—श्राययति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अशिश्रयत्-त. Des. सनन्त

शिश्रयिषति-शिश्रीषति-ते. Fre. यङन्त—शेश्रीयते. Kri. कृत्य—श्रयितव्यः, श्रयणीयः. PP. निष्ठा—श्रितः. IP. क्त्वा—श्रित्वा, आ + श्रि = आश्रित्य. Inf. तुमुन्—श्रयितुम्.

श्रु—स्वा P. अ. श्रवणे, to hear.

Pre. लट्—

शृणोति	शृणुतः	शृण्वन्ति
शृणोषि	शृणुथः	शृणुथ
शृणोमि	शृणुवः-शृण्वः	शृणुमः-शृण्मः

Pot. विधिलिङ्—

शृणुयात्	शृणुयाताम्	शृणुयुः
शृणुयाः	शृणुयातम्	शृणुयात
शृणुयाम्	शृणुयाव	शृणुयाम

Imp. लोट्—

शृणोतु	शृणुताम्	शृण्वन्तु
शृणु	शृणुतम्	शृणुत
शृणवानि	शृणवाव	शृणवाम

Impf. लङ्—

अशृणोत्	अशृणुताम्	अशृण्वन्
अशृणोः	अशृणुतम्	अशृणुत
अशृणवम्	{ अशृणुव { अशृण्व	{ अशृणुम { अशृण्म

Perf. लिट्—

शुश्राव	शुश्रुवतुः	शुश्रुवुः

शुश्रोथ	शुश्रुवथुः	शुश्रुव
शुश्राव-शुश्रव	शुश्रुव	शुश्रुम

Aor. लुङ्—

अश्रौषीत्	अश्रौष्टाम्	अश्रौषुः
अश्रौषीः	अश्रौष्टम्	अश्रौष्ट
अश्रौषम्	अश्रौष्व	अश्रौष्म

Fu. लृट्—

श्रोष्यति	श्रोष्यतः	श्रोष्यन्ति
श्रोष्यसि	श्रोष्यथः	श्रोष्यथ
श्रोष्यामि	श्रोष्यावः	श्रोष्यामः

Per Fu. लुट्—

श्रोता	श्रोतारौ	श्रोतारः
श्रोतासि	श्रोतास्थः	श्रोतास्थ
श्रोतास्मि	श्रोतास्वः	श्रोतास्मः

Con. लृङ्—

अश्रोष्यत्	अश्रोष्यताम्	अश्रोष्यन्
अश्रोष्यः	अश्रोष्यतम्	अश्रोष्यत
अश्रोष्यम्	अश्रोष्याव	अश्रोष्याम

Ben. आशिषि-लिङ्—

श्रूयात्	श्रूयास्ताम्	श्रूयासुः
श्रूयाः	श्रूयास्तम्	श्रूयास्त
श्रूयासम्	श्रूयास्व	श्रूयास्म

Pas. कर्मणि—श्रूयते, Aor. कर्म-लुङ्—अश्रावि. Cau. णिजन्त—श्रावयति, Aor. णिच्-लुङ्—अशुश्रवत्. Des. सनन्त—शुश्रूषते, प्रति+श्रु=प्रतिशुश्रूषति, आ+श्रु=आशुश्रूषति; but when the Prepositions are used independently (not joined to a Verb) then it takes the Atmanepada—देवदत्तं प्रति शुश्रूषते, आ शुश्रूषते. Fre. यङन्त—शोश्रूयते. Kri. कृत्य—श्रोतव्यः, श्रवणीयः. PP. निष्ठा—श्रुतः. IP. क्त्वा—श्रुत्वा. Inf. तुमुन्—श्रोतुम्.

श्वस्—अदा P. से. प्राणने, to breathe, to sigh. Pre. लट्—श्वसिति, श्वसितः, श्वसन्ति. श्वसिषि. श्वसिमि. Pot. विधिलिङ्—श्वस्यात्, श्वस्याताम्. श्वस्याम्, श्वस्याव. केचित्—श्वसेत्, श्वसेताम्, श्वसेयुः. श्वसेः. श्वसेयम्. Imp. लोट्—श्वसितु, श्वसिताम्, श्वसन्तु. श्वसिहि. श्वसानि. Impf. लङ्—अश्वसीत्-अश्वसत्, अश्वसिताम्, अश्वसन्. अश्वसीः-अश्वसः. अश्वसम्. Perf. लिट्—शश्वास, शश्वसतुः. शश्वसिथ, शश्वसथुः. शश्वास-शश्वस, शश्वसिव. Aor. लुङ्—अश्वसीत्, अश्वसिष्टाम्, अश्वसिषुः. अश्वसीः, अश्वसिष्टम्. अश्वसिषम्, अश्वसिष्व. Fu. लृट्—श्वसिष्यति. Per Fu. लुट्—श्वसिता. Con. लृङ्—अश्वसिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—श्वस्यात्, श्वस्यास्ताम्. Pas. भावे—श्वस्यते, Aor. भावे-लुङ्—अश्वासि. Cau. णिजन्त—श्वासयति, Aor. णिच्-लुङ्—अशिश्वसत्. Des. सनन्त—शिश्वसिषति. Fre. यङन्त—शाश्वस्यते. Kri. कृत्य—श्वसितव्यः, श्वसनीयः. PP. निष्ठा—श्वस्तः-श्वसितः, आ+श्वस्=आश्वस्तः-आश्वसितः. IP. क्त्वा—श्वसित्वा. Inf.

तुमुन्—श्वसितुम्. "न विश्वसेदविश्वस्ते विश्वस्ते नातिविश्वसेत्" "न विश्वसेत्पूर्वविरोधितस्य" "आश्वसेयुर्निशाचराः".

अत्र गणकार्यस्यानित्यत्वज्ञापनात् शपो लुक् न भवति, अनित्यत्वं च चक्षूषो घटादिपाठात्.

स

सद् (षद्लृ)—भ्वा P. अ. विशरण-गति-अवसादनेषु, to perish, to go, to sit down, to rest, to decay, to be helpless. Pre. लट्—

सीदति	सीदतः	सीदन्ति
सीदसि	सीदथः	सीदथ
सीदामि	सीदावः	सीदामः

Pot. विधिलिङ्—सीदेत्. Imp. लोट्—सीदतु. सीद. सीदानि. Impf. लङ्—असीदत्. Perf. लिट्—

ससाद	सेदतुः	सेदुः
ससत्थ-सेदिथ	सेदथुः	सेद
ससाद	सेदिव	सेदिम

Aor. लुङ्—

असदत्	असदताम्	असदन्
असदः	असदतम्	असदत
असदम्	असदाव	असदाम

Fu. ऌट्—सत्स्यति. Per Fu. लुट्—सत्ता. Con. ऌङ्—असत्स्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—सद्यात्, सद्यास्ताम्, सद्यासुः. Pas. कर्मणि-भावे वा—सद्यते, Aor. कर्म-लुङ्—असादि. Cau. णिजन्त—सादयति. Aor. णिच्-लुङ्—असीषदत्. Des. सनन्त—सिषत्सति. Fre. यङन्त—सासद्यते (भाव-गर्हायाम्). Kri. कृत्य—सदनीयः. PP. निष्ठा—सन्नः. IP. क्त्वा—सत्त्वा. Inf. तुमुन्—सत्तुम्. नि+सद्=निषीदति. Impf. लङ्—न्यषीदत्.

सद् (षद्लृ)—तुदा P. अ. विशरण-गति-अवसादनेषु, सर्वं भ्वादिवत्.

सन् (षण्)—भ्वा P. से. सम्भक्तौ, to love, to worship. Pre. लट्—सनति. सनसि. सनामि. Pot. विधिलिङ्—सनेत्. Imp. लोट्—सनतु. Impf. लङ्—असनत्. Perf. लिट्—ससान, सेनतुः. सेनिथ, सेनथुः. ससान, सेनिव. Aor. लुङ्—असानीत्-असनीत्. Fu. ऌट्—सनिष्यति. Per Fu. लुट्—सनिता. Con. ऌङ्—असनिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—सायात्-सन्यात्. Pas. कर्मणि—सायते-सन्यते, Aor. कर्म-लुङ्—असानि. Cau. णिजन्त—सानयति, णिच्-लुङ्—असीषणत्. Des. सनन्त—सिसनिषति-सिषासति. Fre. यङन्त—सासायते-संसन्यते. Kri. कृत्य—सनितव्यः. PP. निष्ठा—सातः. IP. क्त्वा—सनित्वा. Inf. तुमुन्—सनितुम्.

सन् (षणु)—तना U. से. दाने, to give. Pre. लट्—सनोति-सनुते. Pot. विधिलिङ्—सनुयात्-सन्वीत.

Imp. लोट्—सनोतु-सनुताम्. Impf. लङ्—असनोत्-असनुत. Perf. लिट्—ससान-सेने. Fu. लृट्—सनिष्यति-ते. Ben. आशिषि-लिङ्—सायात्-सन्यात्-सनिषीष्ट. Pas. कर्मणि—सायते-सन्यते. Des. सनन्त—सिषासति-ते-सिसनिषति-ते. Fre. यङन्त—संसन्यते-सासायते. PP. निष्ठा—सातः. IP. क्त्वा—सात्वा-सनित्वा. Inf. तुमुन्—सनितुम्.

सभाज्—चुरा U. से. प्रीतिदर्शनयोः, to serve, to worship, to gratify, to show. Pre. लट्—सभाजयति-ते. *etc.*

सस् (षस्)—अदा P. से. स्वप्ने, to sleep. Pre. लट्—सस्ति, सस्तः, ससन्ति. सस्सि. सस्मि. Pot. विधिलिङ्—सस्यात्. Imp. लोट्—सस्तु, सधि. ससानि. Impf. लङ्—असत्, असस्ताम्. असः. अससम्. Perf. लिट्—ससास, सेसतुः, सेसुः. सेसिथ, सेसथुः, सेस. ससास-ससस. Aor. लुङ्—असासीत्-अससीत्. Fu. लृट्—ससिष्यति. Per Fu. लुट्—ससिता. Ben. आशिषि-लिङ्—सस्यात्, सस्यास्ताम्. Pas. भावे—सस्यते, Aor. भावे-लुङ्—असासि. Cau. णिजन्त—सासयति, Aor. णिच्-लुङ्—असीससत्. Des. सनन्त—सिससिषति. Fre. यङन्त—सासस्यते. Kri. कृत्य—ससनीयः. PP. निष्ठा—ससितः. IP. क्त्वा—ससित्वा. Inf. तुमुन्—ससितुम्.

सस्ज् (षस्ज्)—भ्वा P. से. गतौ, to go, to become ready. Pre. लट्—सज्जति. Pot. विधिलिङ्—सज्जेत्. Imp. लोट्—सज्जतु. Impf. लङ्—असज्जत्. Perf

लिट्—ससञ्ज. Aor. लुङ्—असञ्जीत्. Fu. लृट्—सञ्जिष्यति. Per Fu. लुट्—सञ्जिता. Des. सनन्त—सिसञ्जिषति. PP. निष्ठा—सञ्जितः. Inf. तुमुन्—सञ्जितुम्.

सह् (षह्)—भ्वा A. से. मर्षणे, to bear, to suffer.

Pre. लट्—

सहते	सहेते	सहन्ते
सहसे	सहेथे	सहध्वे
सहे	सहावहे	सहामहे

Pot. विधिलिङ्—

सहेत	सहेयाताम्	सहेरन्
सहेथाः	सहेयाथाम्	सहेध्वम्
सहेय	सहेवहि	सहेमहि

Imp. लोट्—

सहताम्	सहेताम्	सहन्ताम्
सहस्व	सहेथाम्	सहध्वम्
सहै	सहावहै	सहामहै

Impf. लङ्—

असहत	असहेताम्	असहन्त
असहथाः	असहेथाम्	असहध्वम्
असहे	असहावहि	असहामहि

Perf. लिट्—

सेहे	सेहाते	सेहिरे

सेहिषे	सेहाथे	सेहिध्वे
सेहे	सेहिवहे	सेहिमहे

Aor. लुङ्—

असहिष्ट	असहिषाताम्	असहिषत
असहिष्ठाः	असहिषाथाम्	असहिध्वम्-ढ्वम्
असहिषि	असहिष्वहि	असहिष्महि

Fu. लृट्—सहिष्यति. सहिष्यसि. सहिष्ये. Per Fu. लुट्—सहिता-सोढा. Con. लृङ्—असहिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—सहिषीष्ट. Pas. कर्मणि—सह्यते, Aor. कर्म-लुङ्—असाहि. Cau. णिजन्त—साहयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—असीषहत्-त. Des. सनन्त—सिसहिषते. Fre. यङन्त—सासह्यते. Kri. कृत्य—सहितव्यः-सोढव्यः, सहनीयः. PP. निष्ठा—सोढः. IP. क्त्वा—सहित्वा-सोढ्वा, प्रसह्य. Inf. तुमुन्—सहितुम्-सोढुम्.

साध्—स्वादि P. अ. संसिद्धौ, to finish, to accomplish, to conquer.

Pre. लट्—

साध्नोति	साध्नुतः	साध्नुवन्ति
साध्नोषि	साध्नुथः	साध्नुथ
साध्नोमि	साध्नुवः	साध्नुमः

Pot. विधिलिङ्—साध्नुयात्. साध्नुयाः. साध्नुयाम्. Imp. लोट्—साध्नोतु, साध्नुताम्. साध्नुहि, साध्नुतम्. साध्नवानि, साध्नवाव. Impf. लङ्—असाध्नोत्. असाध्नोः

असाध्नवम्. Perf. लिट्—ससाध, ससाधतुः. ससाधिथ, ससाधथुः. ससाध, ससाधिव. Aor. लुङ्—असात्सीत्, असाद्धाम्. असात्सीः, असाद्धम्. असात्सम्, असात्स्व. Fu. लृट्—सात्स्यति. Per Fu. लुट्—साद्धा. Con. लृङ्—असात्स्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—साध्यात्. Pas. कर्मणि—साध्यते, Aor. कर्म-लुङ्—असाधि. Cau. णिजन्त—साधयति Aor. णिच्-लुङ्—असीषधत्. Des. सनन्त—सिषात्सति. Fre. यङन्त—सासाध्यते. Kri. कृत्य—साधनीयः. PP. निष्ठा—साद्धः. IP. क्त्वा—साद्ध्वा. संसाध्य. Inf. तुमुन्—साद्धुम्.

सान्त्व् (षान्त्व्)—चुरा P. से. सामप्रयोगे to comfort, to soothe. Pre. लट्—सान्त्वयति. Perf. लिट्—सान्त्वयांचकार. Aor. लुङ्—अससान्त्वत्. Fu. लृट्—सान्त्वयिष्यति. Pas. कर्मणि—सान्त्वयते, Aor. कर्म-लुङ्—असान्त्वि. Des. सनन्त—सिषान्त्वयिषति. Kri. कृत्य—सान्त्वयितव्यः, सान्त्वनीयः. PP. निष्ठा—सान्त्वितः. IP. क्त्वा—सान्त्वयित्वा. Inf. तुमुन्—सान्त्वयितुम्.

सि (षिञ्)—स्वादि U. अ. बन्धने, to bind.

Pre. लट्—

{ सिनोति सिनुते	{ सिनुतः सिन्वाते	{ सिन्वन्ति सिन्वते
{ सिनोषि सिनुषे	{ सिनुथः सिन्वाथे	{ सिनुथ सिनुध्वे

सिनोमि	सिन्वः-सिनुवः	सिन्मः-सिनुमः
सिन्वे	सिन्वहे-सिनुवहे	सिन्महे-सिनुमहे

Pot. विधिलिङ्—सिनुयात्-सिन्वीत. सिनुयाः-सिन्वीथाः. सिनुयाम्-सिन्वीय. Imp. लोट्—सिनोतु-सिनुताम्, सिनुताम्-सिन्वाताम्. सिनु-सिनुष्व, सिनुतम्-सिन्वाथाम्. सिनवानि-सिनवै, सिनवाव-सिनवावहै. Impf. लङ्—असिनोत्-असिनुत, असिनुताम्-असिन्वाताम्. असिनोः-असिनुथाः, असिनुतम्-असिन्वाथाम्. असिनवम्- असिन्वि, असिन्वः-असिनुवः-असिन्वहि-असिनुवहि. Perf. लिट्—

सिषाय	सिष्यतुः	सिष्युः
सिष्ये	सिष्याते	सिष्यिरे
सिषयिथ-सिषेथ	सिष्यथुः	सिष्य
सिष्यिषे	सिष्याथे	सिष्यिध्वे
सिषाय-सिषय	सिष्यिव	सिष्यिम
सिष्ये	सिष्यिवहे	सिष्यिमहे

Aor. लुङ्—

असैषीत्	असैष्टाम्	असैषुः
असेष्ट	असेषाताम्	असेषत
असैषीः	असैष्टम्	असैष्ट
असेष्ठाः	असेषाथाम्	असेध्वम्
असैषम्	असैष्व	असैष्म
असेषि	असेष्वहि	असेष्महि

Fu. लृट्—सेष्यति-सेष्यते. Per Fu. लुट्—सेता. Con. लृङ्—असेष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—सीयात्-सेषीष्ट. Pas. कर्मणि—सीयते, Aor. कर्म-लुङ्—असायि. Cau. णिजन्त—साययति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—असीषयत्-त. Des. सनन्त—सिसीषति-ते. Fre. यङन्त—सेषीयते. Kri. कृत्य—सेतव्यः, सयनीयः. PP. निष्ठा—सितः-सिनः, (सिनः ग्रासः स्वयमेव). IP. क्त्वा—सित्वा. Inf. तुमुन्—सेतुम्.

सि (षिञ्)—क्र्यादि U. अ. बन्धने, to bind, to tie. Pre. लट्—सिनाति-सिनीते.

सिच्—तुदा U. अ. क्षरणे, to sprinkle, to pour in. Pre. लट्—सिञ्चति-ते. Pot. विधिलिङ्—सिञ्चेत्-त. Imp. लोट्—सिञ्चतु-सिञ्चताम्. Impf. लङ्—असिञ्चत्-त. Perf. लिट्—सिषेच. सिषेचिथ. सिषेच.

Aor. लुङ्—

असिचत्	असिचताम्	असिचन्
असिचत	असिचेताम्	असिचन्त
असिक्त	असिक्षाताम्	असिक्षत
असिचः	असिचतम्	असिचत
असिचथाः	असिचेथाम्	असिचध्वम्
असिक्थाः	असिक्षाताम्	असिग्ध्वम्
असिचम्	असिचाव	असिचाम
असिचे	असिचावहि	असिचामहि
असिक्षि	असिक्ष्वहि	असिक्ष्महि

Fu. ऌट्—सेक्ष्यति-सेक्ष्यते. Per Fu. लुट्—सेक्ता. Con. ऌङ्—असेक्ष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—सिच्यात्-सिक्षीष्ट. Pas. कर्मणि—सिच्यते, Aor. कर्म-लुङ्—असेचि. Cau. णिजन्त—सेचयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—असीषिचत्-त. Des सनन्त—सिसिक्षति-ते. Fre. सेसिच्यते. Kri. कृत्य—सेक्तव्यः, सेचनीयः. PP. निष्ठा—सिक्तः. IP. क्त्वा—सिक्त्वा. Inf. तुमुन्—सेक्तुम्.

सिध् (षिध्)—भ्वा P. से. गत्याम्, to go. Pre. लट्—सेधति. Pot. विधिलिङ्—सेधेत्. Imp. लोट्—सेधतु. Impf. लङ्—असेधत्. Perf. लिट्—सिषेध. सिषेधिथ. सिषेध, सिषिधिव. Aor. लुङ्—असेधीत्. Fu. ऌट्—सेधिष्यति. Per Fu. लुट्—सेधिता. Con. ऌङ्—असेधिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—सिध्यात्. Pas. कर्मणि—सिध्यते, Aor. कर्म-लुङ्—असेधि. Cau. णिजन्त—सेधयति, Aor. णिच्-लुङ्—असीषिधत्. Des. सनन्त—सिषेधिषति-सिसिधिषति. Fre. यङन्त—सेषिध्यते. Kri. कृत्य—सेधितव्यः, सेधनीयः. PP. निष्ठा—सिद्धः. IP. क्त्वा—सिधित्वा-सेधित्वा. Inf. तुमुन्—सेधितुम्.

सिध् (षिधू)—भ्वा P. वे, शास्त्रे माङ्गल्ये च, शास्त्रविषयं शासनम्, to command, to do an auspicious act. Pre. लट्—सेधति. (as before). In the sense of commanding or ordering, this root is marked by the technical ऊ, and hence the intermediate इ may be optionally omitted. Thus—

Perf. लिट्—सिषेधिथ-सिषेद्ध. सिषिधिव-सिषिध्व.
Aor. लुङ्—असेधीत् &c. as before and

असैत्सीत्	असैद्धाम्	असैत्सुः
असैत्सीः	असैद्धम्	असैद्ध
असैत्सम्	असैत्स्व	असैत्स्म

Fu. लृट्—सेधिष्यति-सेत्स्यति, Per Fu. लुट्—सेधिता-सेद्धा. Con. लृङ्—असेधिष्यत्-असेत्स्यत्. Des. सनन्त—सिसेधिषति-सिसिधिषति-सिषित्सति. Kri. कृत्य—सेधितव्यः-सेद्धव्यः. PP. निष्ठा—सिद्धम्. IP. क्त्वा—सेधित्वा-सिद्ध्वा, संसिध्य. Inf. तुमुन्—सेधितुम्-सेद्धुम्.

सिध् (षिधु)—दिवा P. अ. संराद्धौ, to succeed. Pre. लट्—सिध्यति. Pot. विधि-लिङ्—सिध्येत्. Imp. लोट्—सिध्यतु. Impf. लङ्—असिध्यत्. Perf. लिट्—सिषेध. Aor. लुङ्—असिधत्. Fu. लृट्—सेत्स्यति. Per Fu. लुट्—सेद्धा. Con. लृङ्—असेत्स्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—सिध्यात्. Pas. भावे—सिध्यते, Aor. भावे-लुङ्—असेधि. Cau. णिजन्त—(अपारलौकिकेऽर्थे)—साधयति, (पारलौकिकेऽर्थे)—सेधयति तापसम् तपः, Aor. णिच्-लुङ्—असीषिधत्. Des. सनन्त—सिषित्सति. Fre. यङन्त—सेषिध्यते. IP. क्त्वा—सिधित्वा-सेधित्वा-सिद्ध्वा.

सिव् (षिवु)—दिवा P. से. तन्तुसन्ताने, to sew, to join, to write. Pre. लट्—सीव्यति, परिषीव्यति, निषीव्यति, विषीव्यति. Pot. विधिलिङ्—सीव्येत् Imp. लोट्—सीव्यतु. Impf. लङ्—असीव्यत्, पर्यषीव्यत्-

पर्यसीव्यत्, न्यषीव्यत्-न्यसीव्यत्; व्यषीव्यत्-व्यसीव्यत्. Perf. लिट्—सिषेव, परिषिषेव. Aor. लुङ्—असेवीत्, पर्यषेवीत्-पर्यसेवीत्. Fu. ऌट्—सेविष्यति. Per Fu. लुट्—सेविता. Con. ऌङ्—असेविष्यत्. पर्यषेविष्यत्-पर्यसेविष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—सीव्यात्. Pas. कर्मणि—सीव्यते, Aor. कर्म-लुङ्—असेवि. Cau. णिजन्त—सेवयति, Aor. णिच्-लुङ्—असीषिवत्,पर्यसीषिवत्. Des. सनन्त—परिषिसेविषति-परिषुस्यूषति. Fre. यङन्त—सेषीव्यते. Kri. कृत्य—सेवितव्यः, सेवनीयः. PP. निष्ठा—स्यूतः. IP. क्त्वा—सेवित्वा-स्यूत्वा. Inf. तुमुन्—सेवितुम्.

सु (षुञ्)—स्वा U. अ. अभिषवे, अभिषवः स्नपनम्-पीड़नम्-स्नानम्-सुरासन्धानं च. तत्र स्नाने अकर्मकः, to distil, to sprinkle, to pour out, to press out, to bathe, to perform sacrifice.

Pre. लट्—

सुनोति	सुनुतः	सुन्वन्ति
सुनुते	सुन्वाते	सुन्वते
सुनोषि	सुनुथः	सुनुथ
सुनुषे	सुन्वाथे	सुनुध्वे
सुनोमि	सुन्वः-सुनुवः	सुन्मः-सुनुमः
सुन्वे	सुन्वहे-सुनुवहे	सुन्महे-सुनुमहे

Pot. विधिलिङ्—

सुनुयात्	सुनुयाताम्	सुनुयुः
सुन्वीत	सुन्वीयाताम्	सुन्वीरन्

सुनुयाः	सुनुयातम्	सुनुयात
सुन्वीथाः	सुन्वीयाथाम्	सुन्वीध्वम्
सुनुयाम्	सुनुयाव	सुनुयाम
सुन्वीय	सुन्वीवहि	सुन्वीमहि

Imp. लोट्—

सुनोतु	सुनुताम्	सुन्वन्तु
सुनुताम्	सुन्वाताम्	सुन्वताम्
सुनु	सुनुतम्	सुनुत
सुनुष्व	सुन्वाथाम्	सुनुध्वम्
सुनवानि	सुनवाव	सुनवाम
सुनवै	सुनवावहै	सुनवामहै

Impf. लङ्—

असुनोत्	असुनुताम्	असुन्वन्
असुनुत	असुन्वाताम्	असुन्वत
असुनोः	असुनुतम्	असुनुत
असुनुथाः	असुन्वाथाम्	असुनुध्वम्
असुनवम्	असुन्व-असुनुव	असुन्म-असुनुम
असुन्वि	असुन्वहि, असुनुवहि	असुन्महि, असुनुमहि

Perf. लिट्—

सुषाव	सुषुवतुः	सुषुवुः
सुषुवे	सुषुवाते	सुषुविरे
सुषविथ-सुषोथ	सुषुवथुः	सुषुव
सुषुविषे	सुषुवाथे	सुषुविढ्वे-ध्वे

सुषाव-सुषव / सुषुवे	सुषुविव / सुषुविवहे	सुषुविम / सुषुविमहे

Aor. लुङ्—

असावीत् / असोष्ट	असाविष्टाम् / असोषाताम्	असाविषुः / असोषत
असावीः / असोष्ठाः	असाविष्टम् / असोषाथाम्	असाविष्ट / असोढ्वम्
असाविषम् / असोषि	असाविष्व / असोष्वहि	असाविष्म / असोष्महि

Fu. लृट्—सोष्यति-सोष्यते. Per Fu. लुट्—सोता. Con. लृङ्—असोष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—सूयात्-सोषीष्ट. Pas. कर्मणि—सूयते, Aor. कर्म-लुङ्—असावि. Cau. णिजन्त—सावयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—असूषवत्. Des. सनन्त—सुसूषति-ते. Fre. यङन्त—सोषूयते. Kri. कृत्य—सोतव्यः, सवनीयः. PP. निष्ठा—सुतः. IP. क्त्वा—सुत्वा. Inf. तुमुन्—सोतुम्.

सू (षूङ्)—अदा A. वे. प्राणिगर्भविमोचने, to bear, to bring forth, to produce.

Pre. लट्—

सूते	सुवाते	सुवते
सूषे	सुवाथे	सूध्वे
सुवे	सूवहे	सूमहे

Pot. विधिलिङ्—

सुवीत	सुवीयाताम्	सुवीरन्
सुवीथाः	सुवीयाथाम्	सुवीध्वम्
सुवीय	सुवीवहि	सुवीमहि

Imp. लोट्—

सूताम्	सुवाताम्	सुवताम्
सूष्व	सुवाथाम्	सूध्वम्
सुवै	सुवावहै	सुवामहै

Impf. लङ्—

असूत	असुवाताम्	असुवत
असूथाः	असुवाथाम्	असूध्वम्
असुवि	असूवहि	असूमहि

Perf. लिट्—

सुषुवे	सुषुवाते	सुषुविरे
सुषुविषे	सुषुवाथे	सुषुविढ्वे-ध्वे
सुषुवे	सुषुविवहे	सुषुविमहे

Aor. लुङ्—

{ असविष्ट असोष्ट	{ असविषाताम् असोषाताम्	{ असविषत असोषत
{ असविष्ठाः असोष्ठाः	{ असविषाथाम् असोषाथाम्	{ असविध्वम्-ढ्वम् असोढ्वम्
{ असविषि असोषि	{ असविष्वहि असोष्वहि	{ असविष्महि असोष्महि

Fu. ऌट्—सविष्यति-सोष्यति. Per Fu. लुट्—सविता-सोता. Con. ऌङ्—असविष्यत-असोष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—सविषीष्ट-सोषीष्ट. सविषीष्ठाः-सोषीष्ठाः. सविषीय-सोषीय. Pas. कर्मणि—सूयते, Aor. कर्म-लुङ्—असावि. Cau. णिजन्त—सावयति, Aor. णिच्-लुङ्—असूषवत्-त. Des. सनन्त—सुसूषते. Fre. यङन्त—सोषूयते. Kri. कृत्य—सोतव्यः. PP. निष्ठा—सूतः. IP. क्त्वा—सूत्वा. Inf. तुमुन्—सोतुम्.

सू (षूङ्)—दिवा A. वे. प्राणिप्रसवे, to produce.

Pre. लट्—

सूयते	सूयेते	सूयन्ते
सूयसे	सूयेथे	सूयध्वे
सूये	सूयावहे	सूयामहे

Pot. विधिलिङ्—

सूयेत	सूयेयाताम्	सूयेरन्
सूयेथाः	सूयेयाथाम्	सूयेध्वम्
सूयेय	सूयेवहि	सूयेमहि

Imp. लोट्—

सूयताम्	सूयेताम्	सूयन्ताम्
सूयस्व	सूयेथाम्	सूयध्वम्
सूयै	सूयावहै	सूयामहै

Impf. लङ्—

असूयत	असूयेताम्	असूयन्त

असूयथाः	असूयेथाम्	असूयध्वम्
असूये	असूयावहि	असूयामहि

Perf. लिट्—सर्वं पूर्ववत् (as before).

PP. निष्ठा—सूनः.

सू (षू)—तुदा P. से. प्रेरणार्थे, to send. Pre. लट्—सुवति (अभिषुवति). सुवसि. सुवामि. Pot. विधिलिङ्—सुवेत्. Imp. लोट्—सुवतु. Impf. लङ्—असुवत्. Perf. लिट्—सुषाव, सुषुवतुः. सुषविथ. सुषाव, सुषुविव. Aor. लुङ्—असावीत्, असाविष्टाम्. असावीः, असाविष्टम्. असाविषम्, असाविष्व. Fu. लृट्—सविष्यति. Per Fu. लुट्—सविता. Con. लृङ्—असविष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—सूयात्. Pas. कर्मणि—सूयते, Aor. कर्म-लुङ्—असावि. Cau. णिजन्त—सावयति, Aor. णिच्-लुङ्—असूषवत्. Des. सनन्त—सुसूषति. Fre. यङन्त—सोषूयते. Kri. कृत्य—सवितव्यः. PP. निष्ठा—सूतः. IP. क्त्वा—सूत्वा. Inf. तुमुन्—सवितुम्. (Pre. लट्—सु+षू=सुषुवति. Perf. लिट्—विषुषाव. Impf. लङ्—अभ्यषुवत्. Aor. लुङ्—अभ्यषावीत्. Des. सनन्त—अभिषुषूषति.)

सूच [अदन्तः]—चुरा U. से. पैशुन्ये, to pierce, to point out, to betray. Pre. लट्—सूचयति-ते. Perf. लिट्—सूचयांचकार-चक्रे. *etc.*

सूद (षूद)—भ्वा A. से. क्षरणे, (क्षरणम्, निसरणम्), अकर्मकः, हिंसायामपि वर्त्तते, यथा—मधुसूदनः, अत्रायं सकर्मकः, to strike, to pour out, to destroy. Pre.

लट्—सूदते. Pot. विधि-लिङ्—सूदेत. Imp. लोट्—सूदताम्. Impf. लङ्—असूदत. Perf. लिट्—सुषूदे. Aor. लुङ्—असूदिष्ट. Fu. लृट्—सूदिष्यते. Per Fu. लुट्—सूदिता. Ben. आशिषि-लिङ्—सूदिषीष्ट. Pas. भावे—सूद्यते, Aor. भावे-लुङ्—असूदि. Cau. णिजन्त—सूदयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—असूषुदत्-त. Des. सनन्त—सुसूदिषते. Fre. यङन्त—सोषूद्यते. PP. निष्ठा—सूदितः. IP. क्त्वा—सूदित्वा. Inf. तुमुन्—सूदितुम्.

सूद्—चुरा U. से. क्षरणे, to incite, to pour out, to destroy. Pre. लट्—सूदयति-ते. Perf. लिट्—सूदयां चकार-चक्रे. Aor. लुङ्—असूषुदत्-त. *etc.*

सृ—भ्वा P. अ. गतौ, to go. Pre. लट्—सरति. सरसि. सरामि. Pot. विधि-लिङ्—सरेत्. Imp. लोट्—सरतु. Impf. लङ्—असरत्. Perf. लिट्—ससार, सस्रतुः. ससर्थ, सस्रथुः. ससार-ससर, सस्रव. Aor. लुङ्—असार्षीत्, असार्ष्टाम्. असार्षीः, असार्ष्टम्. असार्षम्, असार्ष्व Fu. लृट्—सरिष्यति. Per Fu. लुट्—सर्ता. Con. लृङ्—असरिष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—स्रियात्. Pas. भावे—स्रियते, Aor. भावे-लुङ्—असारि. Cau. णिजन्त—सारयति, Aor. णिच्-लुङ्—असीसरत्. Des. सनन्त—सिसीर्षति. Fre. यङन्त—सेस्रीयते. Kri. कृत्य—सर्तव्यः. सरणीयः. PP. निष्ठा—सृतः. IP. क्त्वा—सृत्वा, उपसृत्य. Inf. तुमुन्—सर्तुम्.

When सृ signifies 'to run' it is thus conjugated—Pre. लट्—धावति. Pot. विधिलिङ्—धावेत्. Imp. लोट्

—धावतु. Impf. लङ्—अधावत्. धावति always means to run, while सरति is used likewise in the sense of going.

सृज—दिवा A. अ. विसर्गे, to create, to let loose, to let off. Pre. लट्—सृज्यते. Pot. विधि-लिङ्—सृज्येत. Imp. लोट्—सृज्यताम्. Impf. लङ्—असृज्यत. Perf. लिट्—ससृजे, ससृजाते. ससृजिषे, ससृजाथे. ससृजे, ससृजिवहे. Aor. लुङ्—असृष्ट, असृक्षाताम्. असृष्टाः. असृक्षि असृक्ष्वहि, Fu. लृट्—स्रक्ष्यते. Per Fu. लुट्—स्रष्टा. Con. लृङ्—अस्रक्ष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—सृक्षीष्ट. Pas. भावे—सृज्यते, Aor. कर्मणि-लुङ्—असर्जि. Cau. णिजन्त—सर्जयति. Aor. णिच्-लुङ्—असीसृजत्. Des. सनन्त—सिसृक्षते. Fre. यङन्त—सरीसृज्यते. Kri. कृत्य—स्रष्टव्यः, सर्जनीयः. PP. निष्ठा—सृष्टः. IP. क्त्वा—सृष्ट्वा, विसृज्य. Inf. तुमुन्—स्रष्टुम्.

सृज—तुदा P. अ. विसर्गे, to let off, to create, to let loose. Pre. लट्—सृजति. Pot. विधिलिङ्—सृजेत्. Imp. लोट्—सृजतु. Impf. लङ्—असृजत्. Perf. लिट्—ससर्ज, ससृजतुः. ससर्जिथ-सस्रष्ठ, ससृजथुः. ससर्ज, ससृजिव. Aor. लुङ्—अस्राक्षीत्. अस्राक्षीः. अस्राक्षम्. Fu. लृट्—स्रक्ष्यति. Per Fu. लुट्—स्रष्टा. Con. लृङ्—अस्रक्ष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—सृज्यात्. Pas. कर्मणि—सृज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—असर्जि. Cau. णिजन्त—सर्जयति, Aor. णिच्-लुङ्—असीसृजत्-

असस्रजत्. Des. सनन्त—सिसृक्षति. Fre. यङन्त—सरीसृज्यते:. PP. निष्ठा—सृष्ट:. IP. क्त्वा—सृष्ट्वा. Inf. तुमुन्—स्रष्टुम्.

सृप् (सृप्लृ)—भ्वा P. अ. गतौ, to go. Pre. लट्—सर्पति. Pot. विधि-लिङ्—सर्पेत्. Imp. लोट्—सर्पतु. Impf. लङ्—असर्पत्. Perf. लिट्—ससर्प ससृपतु:. ससर्पिथ, ससृपथु:. ससर्प, ससृपिव. Aor. लुङ्—असृपत्. (असार्प्सीत्, अस्राप्सीत्-वो). Fu. लृट्—स्रप्स्यति-सर्प्स्यति. Per Fu. लुट्—स्रप्ता-सर्प्ता. Con. लृङ्—अस्रप्स्यत्-असर्प्स्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—सृप्यात्. Pas. कर्मणि—सृप्यते, Aor. कर्म-लुङ्—असर्पि. Cau. णिजन्त—सर्पयति, Aor. णिच्-लुङ्—अससर्पत्-असीसृपत्. Des. सनन्त—सिसृप्सति. Fre. यङन्त—सरीसृप्यते. Kri. कृत्य—सर्प्तव्य:, सर्पणीय:. PP. निष्ठा—सृप्त:. IP. क्त्वा—सृप्त्वा. Inf. तुमुन्—सर्प्तुम्-स्रप्तुम्.

सेव् (षेव्)—भ्वा A. से. सेवने, to serve. Pre. लट्—सेवते. Pot. विधिलिङ्—सेवेत. Imp. लोट्—सेवताम्. Impf. लङ्—असेवत. Perf. लिट्—सिषेवे, सिषेवाते. सिषेविषे, सिषेवाथे. सिषेवे, सिषेविवहे. Aor. लुङ्—असेविष्ट. असेविष्ठा:. असेविषि. Fu. लृट्—सेविष्यते. Per Fu. लुट्—सेविता. Con. लृङ्—असेविष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—सेविषीष्ट. Aor. कर्म-लुङ्—असेवि. Cau. णिजन्त—सेवयति, Aor. णिच्-लुङ्—असिषेवत्. Des. सनन्त—सिसेविषते. Fre. यङन्त—सेषेव्यते. Kri.

कृत्य—सेवितव्यः, सेवनीयः. PP. निष्ठा—सेवितः. IP. क्त्वा—सेवित्वा. Inf. तुमुन्—सेवितुम्.

सो (षो)—दिवा P. अ. अन्तकर्मणि, to finish, to end. Pre. लट्—स्यति, स्यतः, स्यन्ति. स्यसि. स्यामि. Pot. विधिलिङ्—स्येत्, स्येताम्, स्येयुः. स्येः. स्येयम्. Imp. लोट्—स्यतु. स्य. स्यानि. Impf. लङ्—अस्यत्. अस्यः. अस्यम्. Perf. लिट्—ससौ, ससतुः. ससिथ-ससाथ, ससथुः. ससौ, ससिव.

Aor. लुङ्—

{ असात् अासासीत्	{ असाताम् असासिष्टाम्	{ असुः असासिषुः
{ असाः असासीः	{ असातम् असासिष्टम्	{ असात असासिष्ट
{ असाम् असासिषम्	{ असाव असासिष्व	{ असाम असासिष्म

Fu. लृट्—सास्यति. Per Fu. लुट्—साता. Con. लृङ्—असास्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—सेयात्. Pas. कर्मणि-भावे—सीयते, Aor. लुङ्—असायि. Cau. णिजन्त—साययति, Aor. णिच्-लुङ्—असीसयत्. Des. सनन्त—सिषासति. Fre. यङन्त—सेषीयते. Kri. कृत्य—सातव्यः. PP. निष्ठा—सितः. IP. क्त्वा—सित्वा, अवसाय, अध्यवसाय. Inf. तुमुन्—सातुम्.

अभि + सो = अभिष्यति. Per Fu. लुट्—अभिषाता. Aor. लुङ्—अभ्यषात्, अभ्यषासीत्. Perf. लिट्—अभिषसौ. Des. सनन्त—अभिषिषासति.

स्खल्—भ्वा P. से. संचलने, to fall down. Pre. लट्—स्खलति. Perf. लिट्—चस्खाल. Aor. लुङ्—अस्खालीत्. Fu. लृट्—स्खलिष्यति. Cau. णिजन्त—स्खलयति. PP. निष्ठा—स्खलितः. Inf. तुमुन्—स्खलितुम्.

स्तम्भ् (ष्टभि)—भ्वा A. से. प्रतिबन्धे, to stop. Pre. लट्—स्तम्भते. Pot. विधिलिङ्—स्तम्भेत. Perf. लिट्—तस्तम्भे. Aor. लुङ्—अस्तम्भिष्ट. Fu. लृट्—स्तम्भिष्यते. Per Fu. लुट्—स्तम्भिता. Con. लृङ्—अस्तम्भिष्यत. Ben. आशिषि लिङ्—स्तम्भिषीष्ट. Pas कर्मणि—स्तम्भ्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अस्तम्भि. Cau. णिजन्त—स्तम्भयते, Aor. णिच्-लुङ्—अतस्तम्भत. Des. सनन्त—तिस्तम्भिषते. Fre. यङन्त—तास्तम्भ्यते. Kri. कृत्य—स्तम्भितव्यः, स्तम्भनीयः. PP. निष्ठा—स्तम्भितः. IP. क्त्वा—स्तम्भित्वा. Inf. तुमुन्—स्तम्भितुम्.

उद् + स्तम्भ् = उत्तम्भते. उत्तम्भिता. उत्तम्भितः. वि + स्तम्भ् = विष्टम्भते.

स्तम्भ् (स्तम्भु)—P. स्तम्भुरिति सौत्रो धातुः. to support, to stop. The verb स्तम्भ् may be conjugated as क्री or as स्नु verbs. Pre. लट्—स्तभ्नाति-स्तभ्नोति, स्तभ्नीतः-स्तभ्नुतः. Pot. विधिलिङ्—स्तभ्नीयात्-स्तभ्नुयात्. Imp. लोट्—स्तभ्नातु-स्तभ्नोतु, स्तभ्नीताम्-स्तभ्नुताम्. स्तभान-स्तभ्नुहि. स्तभ्नानि-स्तभ्नवानि. Impf. लङ्—अस्तभ्नात्-अस्तभ्नोत्. Perf. लिट्—तस्तम्भ. Aor. लुङ्—अस्तभत्-अस्तम्भीत्. Fu. लृट्—स्तम्भिष्यति.

Per Fu. लुट्—स्तम्भिता. Ben. आशिषि-लिङ्—स्तभ्यात्. Pas. कर्मणि—स्तभ्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अस्तम्भि. Cau. णिजन्त—स्तम्भयति, Aor. णिच्-लुङ्—अतस्तम्भत्. Des. सनन्त—तिस्तम्भिषति. Fre. यङन्त—तास्तभ्यते. Kri. कृत्य—स्तम्भितव्यः, स्तम्भनीयः. PP. निष्ठा—स्तब्धः. IP. क्त्वा—स्तम्भित्वा-स्तब्ध्वा. Inf. तुमुन्—स्तम्भितुम्.

स्तु (ष्टुञ्)—अदा U. अ. स्तुतौ, to praise.

PARASMAIPADA.

Pre. लट्—

स्तौति / स्तवीति	स्तुतः / स्तुवीतः	स्तुवन्ति
स्तौषि / स्तवीषि	स्तुथः / स्तुवीथः	स्तुथ / स्तुवीथ
स्तौमि / स्तवीमि	स्तुवः / स्तुवीवः	स्तुमः / स्तुवीमः

ATMANEPADA.

स्तुते-स्तुवीते	स्तुवाते	स्तुवते
स्तुषे-स्तुवीषे	स्तुवाथे	स्तुध्वे-स्तुवीध्वे
स्तुवे	स्तुवहे-स्तुवीवहे	स्तुमहे-स्तुवीमहे

PARASMAIPADA.

Pot. विधिलिङ्—

स्तुयात् / स्तुवीयात्	स्तुयाताम् / स्तुवीयाताम्	स्तुयुः / स्तुवीयुः

स्तुयाः	स्तुयातम्	स्तुयात
स्तुवीयाः	स्तुवीयातम्	स्तुवीयात
स्तुयाम्	स्तुयाव	स्तुयाम
स्तुवीयाम्	स्तुवीयाव	स्तुवीयाम

ATMANEPADA.

स्तुवीत	स्तुवीयाताम्	स्तुवीरन्
स्तुवीथाः	स्तुवीयाथाम्	स्तुवीध्वम्
स्तुवीय	स्तुवीवहि	स्तुवीमहि

PARASMAIPADA.

Imp. लोट्—

स्तौतु-स्तवीतु	स्तुताम्-स्तुवीताम्	स्तुवन्तु
स्तुहि-स्तुवीहि	स्तुतम्-स्तुवीतम्	स्तुत-स्तुवीत
स्तवानि	स्तवाव	स्तवाम

ATMANEPADA.

स्तुताम्-स्तुवीताम्	स्तुवाताम्	स्तुवताम्
स्तुष्व-स्तुवीष्व	स्तुवाथाम्	स्तुध्वम्-स्तुवीध्वम्
स्तवै	स्तवावहै	स्तवामहै

PARASMAIPADA.

Impf. लङ्—

अस्तवीत्	अस्तुवीताम्	अस्तुवन्
अस्तौत्	अस्तुताम्	
अस्तवीः	अस्तुवीतम्	अस्तुवीत
अस्तौः	अस्तुतम्	अस्तुत

अस्तवम्	अस्तुव अस्तुवीव	अस्तुम अस्तुवीम

ATMANEPADA.

अस्तुत अस्तुवीत	अस्तुवाताम्	अस्तुवत
अस्तुथाः अस्तुवीथाः	अस्तुवाथाम्	अस्तुध्वम् अस्तुवीध्वम्
अस्तुवि	अस्तुवहि अस्तुवीवहि	अस्तुमहि अस्तुवीमहि

PARASMAIPADA.

Perf. लिट्—

तुष्टाव	तुष्टुवतुः	तुष्टुवुः
तुष्टोथ	तुष्टुवथुः	तुष्टुव
तुष्टाव	तुष्टुव	तुष्टुम

ATMANEPADA.

तुष्टुवे	तुष्टवाते	तुष्टुविरे
तुष्टुषे	तुष्टुवाथे	तुष्टुढ्वे
तुष्टुवे	तुष्टुवहे	तुष्टुमहे

PARASMAIPADA

Aor. लुङ्—

अस्तावीत्	अस्ताविष्टाम्	अस्ताविषुः
अस्तावीः	अस्ताविष्टम्	अस्ताविष्ट
अस्ताविषम्	अस्ताविष्व	अस्ताविष्म

ATMANEPADA.

अस्तोष्ट	अस्तोषाताम्	अस्तोषत
अस्तोष्ठाः	अस्तोषाथाम्	अस्तोढ्वम्
अस्तोषि	अस्तोष्वहि	अस्तोष्महि

Fu. लृट्—

स्तोष्यति-स्तोष्यते. स्तोष्यसि-स्तोष्यसे. स्तोष्यामि-स्तोष्ये. Per Fu. लुट्—स्तोता. Con. लृङ्—अस्तोष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—स्तूयात्-स्तोषीष्ट. स्तूयाः-स्तोषीष्ठाः. स्तूयासम्-स्तोषीय. Pas. कर्मणि—स्तूयते, Aor. कर्म-लुङ्—अस्तावि. Cau. णिजन्त—स्तावयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अतुष्टवत्-त. Des. सनन्त—तुष्टूषति-ते. Fre. यङन्त—तोष्टूयते. Kri. कृत्य—स्तोतव्यः, स्तवनीयः. PP. निष्ठा—स्तुतः. IP. क्त्वा—स्तुत्वा, प्रस्तुत्य. Inf. तुमुन्—स्तोतुम्.

स्तृ (स्तृञ्)—स्वा U.अ. आच्छादने, to protect, to cover. Pre. लट्—स्तृणोति-स्तृणुते. स्तृणोषि स्तृणुषे. स्तृणोमि-स्तृण्वे, स्तृणुवः-स्तृण्वः-स्तृणुवहे-स्तृण्वहे. Pot. विधिलिङ्—स्तृणुयात्-स्तृण्वीत. Imp. लोट्—स्तृणोतु-स्तृणुताम्. स्तृणु-स्तृणुष्व. स्तृणवानि-स्तृणवै. Impf. लङ्—अस्तृणोत्-अस्तृणुत. Perf. लिट्—तस्तार-तस्तरे, तस्तरतुः-तस्तराते. तस्तरिथ-तस्तर्थ-तस्तरिषे, तस्तरथुः-तस्तराथे. तस्तर-तस्तरिध्वे-तस्तरिढ्वे. तस्तार-तस्तर-तस्तरे, तस्तरिव-तस्तरिवहे. Aor. लुङ्—अस्तार्षीत्-अस्तृत-अस्तरिष्ट, अस्तार्ष्टाम्-अस्तृषाताम्-अस्तरिषाताम्. Fu. लृट्—स्तरिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—स्तर्ता. Con. लृङ्—अस्तरिष्यत्-त.

Ben. आशिषि लिङ्—स्तर्यात्-स्तृषीष्ट-स्तरिषीष्ट. Pas. कर्मणि—स्तर्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अस्तारि. Cau. णिजन्त—स्तारयति, Aor. णिच्-लुङ्—अतिस्तरत्, अतस्तरत्. Des. सनन्त—तिस्तीर्षति-ते. Fre. यङन्त—तास्तर्यते. Kri. कृत्य—स्तरणीयः. PP. निष्ठा—स्तृतः. IP. क्त्वा—स्तृत्वा. Inf. तुमुन्—स्तर्तुम्.

स्तॄ (स्तॄञ्)—क्र्या U. से. आच्छादने, to protect, to cover. Pre. लट्—स्तृणाति-स्तृणीते. स्तृणासि-स्तृणीषे, स्तृणामि-स्तृणे. Pot. विधिलिङ्—स्तृणीयात्-स्तृणीत. स्तृणीयाः-स्तृणीथाः. स्तृणीयाम्-स्तृणीय. Imp. लोट्—स्तृणातु-स्तृणीताम्. स्तृणीहि-स्तृणीष्व. स्तृणानि-स्तृणै. Impf. लङ्—अस्तृणात्-अस्तृणीत, अस्तृणीताम्-अस्तृणाताम्, अस्तृणाः-अस्तृणीथाः, अस्तृणाम्-अस्तृणि. Perf लिट्—तस्तार-तस्तरे, तस्तरतुः-तस्तराते. तस्तरिथ-तस्तरिषे, तस्तरथुः-तस्तराथे. तस्तार-तस्तर-तस्तरे, तस्तरिव-तस्तरिवहे. Aor. लुङ्—अस्तारीत्-अस्तरीष्ट-अस्तरिष्ट-अस्तीर्ष्ट. Fu. लृट्—स्तरिष्यति-ते-स्तरीष्यति-ते. Per Fu. लुट्—स्तरिता-स्तरीता. Con. लृङ्—अस्तरिष्यत्-त-अस्तरीष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—स्तीर्यात्-स्तीर्षीष्ट-स्तरिषीष्ट. Pas. कर्मणि—स्तीर्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अस्तारि. Cau. णिजन्त—स्तारयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अतस्तरत्-त. Des. सनन्त—तिस्तरिषति-ते-तिस्तरीषति-ते-तिस्तीर्षति-ते. Fre. यङन्त—तास्तर्यते-तेस्तीर्यते. Kri. कृत्य—स्तरितव्यः-स्तरीतव्यः, स्तरणीयः. PP. निष्ठा—स्तीर्णः. IP. क्त्वा—स्तीर्त्वा. Inf. तुमुन्—स्तरितुम्-स्तरीतुम्.

स्था (ष्ठा)—भ्वा P. अ. गतिनिवृत्तौ, to stand, to wait, to be at hand. Pre. लट्—तिष्ठति, तिष्ठतः, तिष्ठन्ति. तिष्ठसि. तिष्ठामि. Pot. विधिलिङ्—तिष्ठेत्. तिष्ठेः. तिष्ठेयम्,. Imp. लोट्—तिष्ठतु. तिष्ठ. तिष्ठानि. Impf. लङ्—अतिष्ठत्. अतिष्ठः. अतिष्ठम्. Perf. लिट्—तस्थौ, तस्थतुः, तस्थुः. तस्थिथ-तस्थाथ, तस्थथुः. तस्थौ, तस्थिव. Aor. लुङ्—अस्थात्, अस्थाताम्, अस्थुः. अस्थाः. अस्थाम्. Fu. लृट्—स्थास्यति. Per Fu. लुट्—स्थाता. Con. लृङ्—अस्थास्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—स्थेयात्, स्थेयास्ताम्, स्थेयासुः. स्थेयाः, स्थेयास्तम्, स्थेयास्त. Pas. भावे—स्थीयते, Aor. भावि-लुङ्—अस्थायि. Cau. णिजन्त=स्थापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अतिष्ठिपत्. Des. सनन्त—तिष्ठासति. Fre. यङन्त—तेष्ठीयते. Kri. कृत्य—स्थातव्यः, स्थानीयः. PP. निष्ठा—स्थितः. IP. क्त्वा—स्थित्वा. Inf. तुमुन्—स्थातुम्.

अधि + स्था = अधितष्ठौ—Perf. अधिष्ठाता—Per Fu. अधिष्ठास्यति—Fu. अध्यष्ठात्—Aor. After अव, आ, उद्, उप, वि, प्र and सम्, the verb स्था is used in the Atmanepada ; with आ, if it means to affirm ; with उद्, if it means to strive, not to rise ; with उप, if it means to worship, *etc.*

अव + स्था = अवतिष्ठते. वि + स्था = वितिष्ठते.

प्र + स्था + प्रतिष्ठते. सम् + स्था = संतिष्ठते.

स्वाभिप्रायप्रकाशनार्थे–तिष्ठते (देवदत्तोयज्ञदत्ताय तिष्ठते). आ + स्था = आतिष्ठते (शब्दः नित्यमातिष्ठते ; नित्यत्वेन प्रति-

जानीत इत्यर्थः). अनूर्ध्वकर्मणि चेष्टायां गम्यमानायाम्—उद् + स्था = उत्तिष्ठते. मुक्तावुत्तिष्ठते. कुटुम्बः उत्तिष्ठति (तदर्थं घटत इत्यर्थः). मन्त्रकरणार्थे—उप + स्था = उपतिष्ठते. ऐन्द्राय गार्हपत्यम् उपतिष्ठते (ऐन्द्रया ऋचा गार्हपत्यमभिधत्त इत्यर्थः). पूजार्थे—आदित्यमुपतिष्ठते (पूजयति इत्यर्थः). संगतिकरणार्थे—गङ्गायमुनामुपतिष्ठते (संश्लिष्यति इत्यर्थः). मित्रकरणार्थे—राजकीयानुपतिष्ठते (मित्रीकरोतीत्यर्थः). पथि—अयं पन्थाः स्रुघ्नमुपतिष्ठते (प्राप्नोतीत्यर्थः). लिप्सार्थे—उप + स्था = उपतिष्ठते-उपतिष्ठति. अर्थी राजानम् उपतिष्ठते-उपतिष्ठति (लिप्सुरुपसर्पतीत्यर्थः). अकर्मकात्—उप + स्था = उपतिष्ठते, भोजनकाल उपतिष्ठते (संनिहितो भवतीत्यर्थः).

उपस्थितो गुरुं शिष्यः. उपस्थितो गुरुः शिष्येण. उपपूर्वोऽयं सकर्मकः.

स्ना (ष्णा)—अदा P. अ. शौचे, to bathe. Pre. लट्—स्नाति. स्नासि. स्नामि. Pot. विधि-लिङ्—स्नायात्. Imp. लोट्—स्नातु. स्नाहि. स्नानि. Impf. लङ्—अस्नात्, अस्नाताम्, अस्नुः. अस्नाः. अस्नाम्. Perf. लिट्—सस्नौ. सस्नाथ-सस्निथ. सस्नौ, सस्निव. Aor. लुङ्—अस्नासीत्. अस्नासीः. अस्नासिषम्. Fu. लृट्—स्नास्यति. Per Fu. लुट्—स्नाता. Con. लृङ्—अस्नास्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—स्नायात्-स्नेयात्. Pas. भावे—स्नायते, Aor. भावे-लुङ्—अस्नायि. Cau. णिजन्त—स्नापयति-स्नपयति, but—प्रस्नापयति, Aor. णिच्-लुङ्—असिष्णपत्. Des. सनन्त—

सिष्णासति. Fre. यङन्त—सास्नायते. Kri. कृत्य—स्नातव्यः, स्नानीयः. PP. निष्ठा—स्नातः. IP. क्त्वा—स्नात्वा. Inf. तुमुन्—स्नातुम्.

स्पन्द् (स्पदि)—भ्वा A. से. किञ्चित् चलने, to throb, to go. Pre. लट्—स्पन्दते. Perf. लिट्—पस्पन्दे. Fu. लृट्—स्पन्दिष्यते. Per Fu. लुट्—स्पन्दिता. Ben. आशिषि-लिङ्—स्पन्दिषीष्ट. Pas. भावे—स्पद्यते, (गमनार्थे) कर्मणि—स्पन्द्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अस्पन्दि. Cau. णिजन्त—स्पन्दयति not ते. PP. निष्ठा—स्पन्दितः. Inf. तुमुन्—स्पन्दितुम्.

स्पर्ध्—भ्वा A. से. संघर्षे, संघर्षः पराभिभवेच्छा, to contend with, to challenge, Pre. लट्—स्पर्धते. Pot. विधि-लिङ्—स्पर्धेत. Imp. लोट्—स्पर्धताम्. Impf. लङ्—अस्पर्धत. Perf. लिट्—पस्पर्धे. Aor. लुङ्—अस्पर्धिष्ट. Fu. लृट्—स्पर्धिष्यते. Per Fu. लुट्—स्पर्धिता. Ben. आशिषि-लिङ्—स्पर्धिषीष्ट. Pas. कर्मणि—स्पर्ध्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अस्पर्धि. Cau. णिजन्त—स्पर्धयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अपस्पर्धत्-त. Des. सनन्त—पिस्पर्धिषते. Fre. यङन्त—पास्पर्ध्यते. Kri. कृत्य—स्पर्धितव्यः, स्पर्धनीयः. PP. निष्ठा—स्पर्धितः. IP. क्त्वा—स्पर्धित्वा. Inf. तुमुन्—स्पर्धितुम्.

स्पृश्—तुदा P. अ. संस्पर्शने, to touch. Pre. लट्—स्पृशति. Pot. विधि-लिङ्—स्पृशेत्. Imp. लोट्—स्पृशतु. Impf. लङ्—अस्पृशत्. Perf. लिट्—पस्पर्श, पस्पृशतुः. पस्पर्शिथ. पस्पर्श, पस्पृशिव.

Aor. लुङ्—

अस्पार्क्षीत्	अस्पार्ष्टाम्	अस्पार्क्षुः
अस्प्राक्षीत्	अस्प्राष्टाम्	अस्प्राक्षुः
अस्पृक्षत्	अस्पृक्षताम्	अस्पृक्षन्
अस्पार्क्षीः	अस्पार्ष्टम्	अस्पार्ष्ट
अस्प्राक्षीः	अस्प्राष्टम्	अस्प्राष्ट
अस्पृक्षः	अस्पृक्षतम्	अस्पृक्षत
अस्पार्क्षम्	अस्पार्क्ष्व	अस्पार्क्ष्म
अस्प्राक्षम्	अस्प्राक्ष्व	अस्प्राक्ष्म
अस्पृक्षम्	अस्पृक्षाव	अस्पृक्षाम

Fu. ऌट्—स्पर्क्ष्यति-स्प्रक्ष्यति. Per Fu. लुट्—स्पर्ष्टा, स्प्रष्टा. Con. ऌङ्—अस्पर्क्ष्यत्-अस्प्रक्ष्यत्. Ben. आशिषि-लिङ्—स्पृश्यात्. Pas. कर्मणि—स्पृश्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अस्पर्शि. Cau. णिजन्त—स्पर्शयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपिस्पृशत्, अपस्पर्शत्. Des. सनन्त—पिस्पृक्षति. Fre. यङन्त—परिस्पृश्यते. Kri. कृत्य—स्प्रष्टव्यः, स्पर्ष्टव्यः, स्पर्शनीयः. PP. निष्ठा—स्पृष्टः. IP. क्त्वा—स्पृष्ट्वा. Inf. तुमुन्—स्प्रष्टुम्-स्पर्ष्टुम्.

स्पृह—चुरा U. से. ईप्सायाम्, to envy. Pre. लट्—स्पृहयति-ते. Pot. विधिलिङ्—स्पृहयेत्-त. Imp लोट्—स्पृहयतु-स्पृहयताम्. Impf. लङ्—अस्पृहयत्-त. Perf. लिट्—स्पृहयां-चकार-चक्रे, स्पृहयामास, स्पृहयाम्बभूव. Aor. लुङ्—अपस्पृहत्-त. Fu. ऌट्—स्पृहयिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—स्पृहयिता. Pas. कर्मणि—स्पृह्यते, Aor.

कर्म-लुङ्—अस्पृहि. Des. सनन्त—पिस्पृहयिषति-ते. Kri. कृत्य—स्पृहयितव्यः, स्पृहणीयः. PP. निष्ठा—स्पृहितः. IP. क्त्वा—स्पृहयित्वा. Inf. तुमुन्—स्पृहयितुम्. पुष्पेभ्यः स्पृहयति.

स्फुट्—भ्वा A. से. विकसने, to split open. Pre. लट्—स्फोटते. Pot. विधिलिङ्—स्फोटेत. Imp. लोट्—स्फोटताम्. Impf. लङ्—अस्फोटत. Perf. लिट्—पुस्फुटे. Aor. लुङ्—अस्फोटिष्ट. Fu. लृट्—स्फोटिष्यते. Per Fu. लुट्—स्फोटिता. Ben. आशिषि लिङ्—स्फोटिषीष्ट. Pas. [भावे—स्फुट्यते, Aor. भावे-लुङ्—अस्फोटि. Cau. णिजन्त—स्फोटयति, Aor. णिच्-लुङ्—अपुस्फुटत्. Des. सनन्त—पुस्फुटिषति-पुस्फुटिषते. Fre. यङन्त—पोस्फुट्यते. Kri. कृत्य—स्फोटितव्यः, स्फोटनीयः. PP. निष्ठा—स्फुटितः. IP. क्त्वा स्फुटित्वा-स्फोटित्वा. Inf. तुमुन्—स्फोटितुम्.

स्फुट् (स्फुटिर्)—भ्वा P. से. विशरणे. to destroy. Pre. लट्—स्फोटति. Perf. लिट्—पुस्फोट. Aor. लुङ्—अस्फुटत्-अस्फोटीत्. Fu. लृट्—स्फोटिष्यति. Per Fu. लुट्—स्फोटिता. Cau. णिजन्त—स्फोटयति, Aor. लुङ्—अपुस्फुटत्. Des. सनन्त—पुस्फुटिषति-पुस्फोटिषति. (As before).

स्फुट्—तुदा P. से. विकसने, to split open. Pre. लट्—स्फुटति. Pot. विधिलिङ्—स्फुटेत्. Imp. लोट्—स्फुटतु. Impf. लङ्—अस्फुटत्. Perf. लिट्—पुस्फोट. Aor. लुङ्—अस्फुटीत्.

स्फुट्—चुरा U. से. भेदने, to break open. Pre. लट्—स्फुटयति-ते. *etc.*

स्फुर्—तुदा P. से. संचलने, दीप्तौ, to tremble, to struggle, to shine, *etc.* Pre. लट्—स्फुरति. Perf. लिट्—पुस्फोर. Aor. लुङ्—अस्फुरीत्. Fu. ऌट्—स्फुरिष्यति. Per Fu. लुट्—स्फुरिता. Ben. आशिषि-लिङ्—स्फूर्यात्. Cau. णिजन्त—स्फारयति-स्फोरयति. Aor, णिच्-लुङ्—अपुस्फुरत्-अपुस्फरत्. Fre. यङन्त—पोस्फूर्यते. *etc.*

स्मृ—भ्वा P. अ. चिन्तायाम्, आध्याने च. आध्यानम् उत्कण्ठापूर्वकं स्मरणम्, to remember, to long for, to think upon, to recollect. Pre. लट्—स्मरति. स्मरसि. स्मरामि. Pot. विधिलिङ्—स्मरेत्. स्मरेः. स्मरेयम्. Imp. लोट्—स्मरतु. स्मर. स्मराणि. Impf. लङ्—अस्मरत्. अस्मरः. अस्मरम्. Perf. लिट्—सस्मार. सस्मर्थ. सस्मार-सस्मर, सस्मरिव. Aor. लुङ्—अस्मार्षीत्, अस्मार्ष्टाम्. अस्मार्षीः, अस्मार्ष्टम्. अस्मार्षम्, अस्मार्ष्व. Fu. ऌट्—स्मरिष्यति. स्मरिष्यसि. स्मरिष्यामि. Per Fu. लुट्—स्मर्ता. Con. ऌङ्—अस्मरिष्यत्. Ben. आशिषि लिङ्—स्मर्यात्. स्मर्याः. स्मर्यासम्. Pas. कर्मणि—स्मर्यते. Aor. कर्म-लुङ्—अस्मारि-अस्मरि. Cau. णिजन्त—(उत्कण्ठापूर्वकस्मरणार्थे)=स्मरयति, (स्मरणार्थे) स्मारयति, Aor. लुङ्—असस्मरत्. Des. सनन्त—सुस्मूर्षते. Fre. यङन्त—सास्मर्यते. Kri. कृत्य—स्मर्तव्यः, स्मरणीयः. PP. निष्ठा—स्मृतः. IP. क्त्वा—स्मृत्वा, विस्मृत्य. Inf. तुमुन्—स्मर्तुम्.

स्मरति वनगुल्मं कोकिलः.

स्वञ्ज् (ष्वञ्ज्)—भ्वा A. अ. परिष्वङ्गे to embrace. Pre. लट्—स्वजते. Pot. विधिलिङ्—स्वजेत. Imp. लोट्—स्वजताम्. Impf. लङ्—अस्वजत. Perf. लिट्—सस्वजे-सस्वञ्जे. सस्वजिषे-सस्वञ्जिषे, सस्वजाथे-सस्वञ्जाथे. सस्वजे-सस्वञ्जे, सस्वजिवहे-सस्वञ्जिवहे. Aor. लुङ्—अस्वङ्क्त अस्वङ्क्षाताम्. अस्वङ्क्थाः, अस्वङ्क्षाथाम्, अस्वङ्ग्ध्वम्. अस्वङ्क्षि, अस्वङ्क्ष्वहि. Fu. लृट्—स्वङ्क्ष्यते. Per Fu. लुट्—स्वङ्क्ता. Con. लृङ्—अस्वङ्क्ष्यत. Ben. आशिषि-लिङ्—स्वङ्क्षीष्ट. Pas. कर्मणि—स्वज्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अस्वञ्जि. Cau. णिजन्त—स्वञ्जयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—असस्वञ्जत्-त. Des. सनन्त—सिस्वङ्क्षते. Fre. यङन्त—सास्वज्यते. Kri. कृत्य—स्वञ्जनीयः. PP. निष्ठा—स्वक्तः. IP. क्त्वा—स्वक्त्वा. Inf. तुमुन्—स्वङ्क्तुम्. परि, नि, वि—परिष्वजते. पर्यष्वजत-पर्यस्वजत. *etc.*

स्वप् (ञिष्वप्)—अदा P. से. शयने, to sleep.

Pre. लट्—

स्वपिति	स्वपितः	स्वपन्ति
स्वपिषि	स्वपिथः	स्वपिथ
स्वपिमि	स्वपिवः	स्वपिमः

Pot. विधिलिङ्—

स्वप्यात्	स्वप्याताम्	स्वप्युः
स्वप्याः	स्वप्यातम्	स्वप्यात
स्वप्याम्	स्वप्याव	स्वप्याम

Imp. लोट्—

स्वपितु	स्वपिताम्	स्वपन्तु
स्वपिहि	स्वपितम्	स्वपित
स्वपानि	स्वपाव	स्वपाम

Impf. लङ्—

अस्वपीत्-अस्वपत्	अस्वपिताम्	अस्वपन्
अस्वपीः-अस्वपः	अस्वपितम्	अस्वपित
अस्वपम्	अस्वपिव	अस्वपिम

Perf. लिट्—

सुष्वाप	सुषुपतुः	सुषुपुः
सुष्वपिथ-सुष्वप्थ	सुषुपथुः	सुषुप
सुष्वाप-सुष्वप	सुषुपिव	सुषुपिम

Aor. लुङ्—

अस्वाप्सीत्	अस्वाप्ताम्	अस्वाप्सुः
अस्वाप्सीः	अस्वाप्तम्	अस्वाप्त
अस्वाप्सम्	अस्वाप्स्व	अस्वाप्स्म

Fu. लृट्—स्वप्स्यति. स्वप्स्यसि. स्वप्स्यामि. Per Fu. लुट्—स्वप्ता. Con. लृङ्—अस्वप्स्यत्. Ben. आशिषिलिङ्—सुप्यात्. सुप्याः. Pas. भावे—सुप्यते, Aor. भावेलुङ्—अस्वापि. Cau. णिजन्त—स्वापयति, Aor. णिच्लुङ्—असूषुपत्. Des. सनन्त—सुषुप्सति. Fre. यङन्त—सोषुप्यते. Kri. कृत्य—स्वप्तव्यः, स्वपनीयः. PP. निष्ठा—सुप्तः. IP. क्त्वा—सुप्त्वा. Inf. तुमुन्—स्वप्तुम्.

ह

हन्---अंदा P. अ. हिंसागत्योः, खे परेइट्, to Kill, to beat, to hurt, to go.

Pre. लट्—

हन्ति	हतः	घ्नन्ति
हंसि	हथः	हथ
हन्मि	हन्वः	हन्मः

Pot. विधिलिङ्—

हन्यात्	हन्याताम्	हन्युः
हन्याः	हन्यातम्	हन्यात
हन्याम्	हन्याव	हन्याम

Imp. लोट्—

हन्तु	हताम्	घ्नन्तु
जहि	हतम्	हत
हनानि	हनाव	हनाम

Impf. लङ्—

अहन्	अहताम्	अघ्नन्
अहन्	अहतम्	अहत
अहनम्	अहन्व	अहन्म

Perf. लिट्—

जघान	जघ्नतुः	जघ्नुः
जघनिथ-जघन्थ	जघ्नथुः	जघ्न
जघान-जघन	जघ्निव	जघ्निम

Aor. लुङ्—

अवधीत्	अवधिष्टाम्	अवधिषुः
अवधीः	अवधिष्टम्	अवधिष्ट
अवधिषम्	अवधिष्व	अवधिष्म

Fu. लृट्—हनिष्यति. हनिष्यसि. हनिष्यामि. Per Fu. लुट्—हन्ता. हन्तासि. हन्तास्मि. Con. लृङ्—अहनिष्यत्. अहनिष्यः. अहनिष्यम्.

Ben. आशिषि-लिङ्—

वध्यात्	वध्यास्ताम्	वध्यासुः
वध्याः	वध्यास्तम्	वध्यास्त
वध्यासम्	वध्यास्व	वध्यास्म

Pas. कर्मणि—हन्यते, Aor. कर्म-लुङ्—अवधि-अघानि. Cau. णिजन्त—घातयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अजीघतत्-त. Des. सनन्त—जिघांसति. Fre. यङन्त—जंघन्यते-जेघ्नीयते. Kri. कृत्य—हन्तव्यः, हननीयः, वध्यः. PP. निष्ठा—हतः. IP. क्त्वा—हत्वा, निहत्य. Inf. तुमुन्—हन्तुम्.

प्र+नि+हन्=प्रणिहन्ति ॥ प्र+हन्=प्रहण्मि-प्रहन्मि, प्रहण्वः-प्रहन्वः, प्रहण्मः-प्रहन्मः.

हन् may be used in the Atm. with the Pre. आ, if it is either intransitive, or governs as its object a member of the agent's body.

Pre. लट्—

आहते	आघ्नाते	आघ्नते

आहसे	आघ्नाथे	आहध्वे
आघ्ने	आहन्वहे	आहन्महे

Pot. विधिलिङ्—

आघ्नीत	आघ्नीयाताम्	आघ्नीरन्
आघ्नीथाः	आघ्नीयाथाम्	आघ्नीध्वम्
आघ्नीय	आघ्नीवहि	आघ्नीमहि

Imp. लोट्—

आहताम्	आघ्नाताम्	आघ्नताम्
आहस्व	आघ्नाथाम्	आहध्वम्
आहनै	आहनावहै	आहनामहै

Impf. लङ्—

आहत	आघ्नाताम्	आघ्नत
आहथाः	आघ्नाथाम्	आहध्वम्
आघ्नि	आहन्वहि	आहन्महि

Perf. लिट्—

आजघ्ने	आजघ्नाते	आजघ्निरे
आजघ्निषे	आजघ्नाथे	आजघ्निध्वे
आजघ्ने	आजघ्निवहे	आजघ्निमहे

Aor. लुङ्—

आवधिष्ट / आहत	आवधिषाताम् / आहसाताम्	आवधिषत / आहसत
आवधिष्ठाः / आहथाः	आवधिषाथाम् / आहसाथाम्	आवधिध्वम् / आहध्वम्

{ आवधिषि	{ आवधिष्वहि	{ आवधिष्महि
{ आहसि	{ आहस्वहि	{ आहस्महि

Fu. लृट्—आहनिष्यते. आहनिष्यसे. आहनिष्ये. Per Fu. लुट्—आहन्ता. आहन्तासे, अहन्ताध्वे. आहन्ताहे. Con. लृङ्—आहनिष्यत. आहनिष्यथाः. आहनिष्ये. Ben. आशिषि लिङ्—आवधिषीष्ट. आवधिषीष्ठाः. आवधिषीय. Pas. भावे-कर्मणि—आहन्यते, Aor. भावे-कर्मणि च लुङ्—आवधि-आघानि. Cau. णिजन्त—आघातयते, Aor. णिच्-लुङ्—आजीघतत. Des. सनन्त—आजिघांसते. Fre. यङन्त—आजङ्घन्यते. Kri. कृत्य—आहन्तव्यः. PP. निष्ठा—आहतः. IP. क्त्वा—आहत्य. Inf. तुमुन्—आहन्तुम्.

हस् (हसे)भ्वा P. से. हसने, to smile, to laugh at. Pre. लट्—हसति. Pot. विधि-लिङ्—हसेत्. Imp. लोट्—हसतु. Impf. लङ्—अहसत्. Perf. लिट्—जहास. जहसिथ. जहास-जहस. Aor लुङ्—अहसीत्. Fu. लृट्—हसिष्यति. Per Fu. लुट्—हसिता. Ben. आशिषि-लिङ्—हस्यात्. Pas. भावे—हस्यते, Aor. भावे-लुङ्—अहासि. Cau. णिजन्त—हासयति, Aor. णिच्-लुङ्—अजीहसत्, Des. सनन्त—जिहसिषति. Fre. यङन्त—जाहस्यते. Kri. कृत्य—हसितव्यः, हसनीयः. PP. निष्ठा—हसितः. IP. क्त्वा—हसित्वा. Inf. तुमुन्—हसितुम्.

हा (ओहाक्)—जुहु P. अ. त्यागे, to leave, to remove, to avoid, to abandon.

Pre. लट्—

जहाति	जहितः-जहीतः	जहति
जहासि*	जहिथः-जहीथः	जहिथ-जहीथ
जहामि	जहिवः-जहीवः	जहिमः-जहीमः

Pot. विधि-लिङ्—

जह्यात्	जह्याताम्	जह्युः
जह्याः	जह्यातम्	जह्यात
जह्याम्	जह्याव	जह्याम

Imp. लोट्—

जहातु	जहिताम्-जहीताम्	जहतु
{ जहाहि जहिहि जहीहि	{ जहितम् जहीतम्	{ जहित जहीत
जहानि	जहाव	जहाम

Impf. लङ्—

{ अजहात्	{ अजहिताम् अजहीताम्	{ अजहुः
{ अजहाः	{ अजहितम् अजहीतम्	{ अजहित अजहीत
{ अजहाम्	{ अजहिव अजहीव	{ अजहिम अजहीम

Perf. लिट्—

जहौ	जहतुः	जहुः

जहिथ-जहाथ	जहथु:	जह
जहौ	जहिव	जहिम

Aor. लुङ्—

अहासीत्	अहासिष्टाम्	अहासिषु:
अहासी:	अहासिष्टम्	अहासिष्ट
अहासिषम्	अहासिष्व	अहासिष्म

Fu. लृट्—हास्यति. हास्यसि. हास्यामि. Per Fu. लुट्—हाता. हातासि. हातास्मि. Con. लृङ्—अहास्यत्.

Ben. आशिषि लिङ्—

हेयात्	हेयास्ताम्	हेयासु:
हेया:	हेयास्तम्	हेयास्त
हेयासम्	हेयास्व	हेयास्म

Pas. कर्मणि—हीयते, Aor. कर्म-लुङ्—अहायि. Cau. णिजन्त—हापयति, Aor. णिच्-लुङ्—अजीहपत्. Des. सनन्त—जिहासति. Fre. यङन्त—जेहीयते. Kri. कृत्य—हातव्य:. PP. निष्ठा—हीन:. IP. क्त्वा—हित्वा, विहाय. Inf. तुमुन्—हातुम्.

हा (ओहाङ्) जुहु A. अ. गतौ, to go. Pre. लट्—जिहीते, जिहाते, जिहते. जिहीषे. जिहे. Pot. विधिलिङ्—जिहीत. Imp. लोट्—जिहीताम्. Impf. लङ्—अजिहीत. Perf. लिट्—जहे. Aor. लुङ्—अहास्त. Fu. लृट्—हास्यते. Per Fu. लुट्—हाता. Ben. आशिषि लिङ्—हासीष्ट. Pas. कर्मणि—हायते, Aor. कर्मलुङ्—अहायि. Cau. णिजन्त—हापयति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—

अजीहपत्-त. Des. सनन्त—जिह्रासति. Fre. यङन्त—जाह्रायते. PP. निष्ठा:—ह्रान:. IP. क्त्वा—ह्रात्वा. Inf. तुमुन्—ह्रातुम्.

हिंस् (हिसि)—रुधा P. से. हिंसायाम्, to kill, to strike.

Pre. लट्—

हिनस्ति	हिंस्त:	हिंसन्ति
हिनस्सि	हिंस्थ:	हिंस्थ
हिनस्मि	हिंस्व:	हिंस्म:

Pot. विधिलिङ्—

हिंस्यात्	हिंस्याताम्	हिंस्यु:
हिंस्या:	हिंस्यातम्	हिंस्यात
हिंस्याम्	हिंस्याव	हिंस्याम

Imp. लोट्—

हिनस्तु	हिंस्ताम्	हिंसन्तु
हिन्धि	हिंस्तम्	हिंस्त
हिनसानि	हिनसाव	हिनसाम

Impf. लङ्—

अहिनत्-द्	अहिंस्ताम्	अहिंसन्
अहिनत्-द् अहिन:	अहिंस्तम्	अहिंस्त
अहिनसम्	अहिंस्व	अहिंस्म

Perf. लिट्—

जिहिंस	जिहिंसतु:	जिहिंसु:

जिहिंसिथ	जिहिंसथु:	जिहिंस
जिहिंस	जिहिंसिव	जिहिंसिम

Aor. लुङ्—

अहिंसीत्	अहिंसिष्टाम्	अहिंसिषु:
अहिंसी:	अहिंसिष्टम्	अहिंसिष्ट
अहिंसिषम्	अहिंसिष्व	अहिंसिष्म

Fu. लृट्—हिंसिष्यति. हिंसिष्यसि. हिंसिष्यामि. Per. Fu. लुट्—हिंसिता. हिंसितासि. हिंसितास्मि. Con. लृङ्—अहिंसिष्यत्. अहिंसिष्य:. अहिंसिष्यम्. Ben. आशिषि लिङ्—हिंस्यात्, हिंस्यास्ताम्. हिंस्या:. हिंस्यासम्. Pas. कर्मणि —हिंस्यते, Aor. कर्म लुङ्—अहिंसि. Cau. णिजन्त —हिंसयति. Aor. णिच्-लुङ्—अजिहिंसत्. Des. सनन्त—जिहिंसिषति. Fre. यङन्त—जेहिंस्यते. Kri. कृत्य—हिंसितव्य:, हिंसनीय:. PP. निष्ठा—हिंसित:. IP. क्त्वा—हिंसित्वा. Inf. तुमुन्—हिंसितुम्.

हिंस् [हिसि]—चुरा U. से. हिंसायाम्, to kill, to strike. Pre. लट्—हिंसयति-ते-हिंसति. Pot. विधिलिङ्—हिंसयेत्-त-हिंसेत्. Imp. लोट्—हिंसयतु-ताम्-हिंसतु. Impf. लङ्—अहिंसयत्-त-अहिंसत्, Perf. लिट्—हिंसयाञ्चकार-चक्रे-जिहिंस. Aor. लुङ्—अजिहिंसत्-त-अहिंसीत्. Fu. लृट्—हिंसयिष्यति-ते-हिंसिष्यति. Des. सनन्त—जिहिंसयिषति-ते-जिहिंसिषति,

हु—जुहु P. अ. दाने, आदानेऽपि एके, प्रीणनेऽपि, दानं चेह प्रक्षेप:, स च वैधे आधारे हविषश्चेति स्वभावाल्लभ्यते, to sacrifice.

Pre. लट्—

जुहोति	जुहुतः	जुह्वति
जुहोषि	जुहुथः	जुहुथ
जुहोमि	जुहुवः	जुहुमः

Pot. विधिलिङ्—

जुहुयात्	जुहुयाताम्	जुहुयुः
जुहुयाः	जुहुयातम्	जुहुयात
जुहुयाम्	जुहुयाव	जुहुयाम

Imp. लोट्—

जुहोतु	जुहुताम्	जुह्वतु
जुहुधि	जुहुतम्	जुहुत
जुहवानि	जुहवाव	जुहवाम

Impf. लङ्—

अजुहोत्	अजुहुताम्	अजुहवुः
अजुहोः	अजुहुतम्	अजुहुत
अजुहवम्	अजुहुव	अजुहुम

Perf. लिट्—

जुहाव	जुहुवतुः	जुहुवुः
जुहवांचकार-जुहवांबभूव-जुहवामास.		
जुहविथ-जुहोथ	जुहुवथुः	जुहुव
जुहाव-जुहव	जुहुविव	जुहुविम

Aor. लुङ्—

अहौषीत्	अहौष्टाम्	अहौषुः

अहौषीः	अहौष्टम्	अहौष्ट
अहौषम्	अहौष्व	अहौष्म

Fu. लृट्—होष्यति. होष्यसि. होष्यामि. Per Fu. लुट्—होता. होतासि. होतास्मि. Con. लृङ्—अहोष्यत्.

Ben. आशिषि लिङ्—

हूयात्	हूयास्ताम्	हूयासुः
हूयाः	हूयास्तम्	हूयास्त
हूयासम्	हूयास्व	हूयास्म

Pas. कर्मणि—हूयते, Aor. कर्म-लुङ्—अहावि. Cau णिजन्त—हावयति, Aor. णिच्-लुङ्—अजूहवत्. Des. सनन्त—जुहूषति. Fre. यङन्त—जोहूयते. Kri. कृत्य—होतव्यः, हवनीयः, हव्यः. PP. निष्ठा—हुतः. IP. क्त्वा—हुत्वा. Inf. तुमुन्—होतुम्.

हृ (हृञ्)—भ्वा U. अ. हरणे,स्वे परे इट्, to take away, *etc.* हृ धातुः हरणार्थे, हरणम्=प्रापणम्, स्वीकारः, स्तैन्यम्, नाशनं च. यथा—प्रापणार्थे—भारं हरति ग्रामम्. स्वीकारार्थे—अंशं हरति. स्तैन्यार्थे—सुवर्णं हरति चोरः. नाशनार्थे—पापं हरति. एवम् उपसर्ग-योगेऽन्यार्थेऽपि—यथा=विहारः, आहारः, संहारः इत्यादि. प्रापणार्थे द्विकर्मकोऽयम्.

Pre. लट्—हरति-ते Pot. विधि-लिङ्—हरेत्-त. Imp. लोट्—हरतु-हरताम्. हर-हरस्व. हराणि-हरै. Impf. लङ्—अहरत्-अहरत. अहरः-अहरथाः. अहरम्-अहरे. Perf. लिट्—जहार-जह्रे, जह्रतुः-जह्राते. जहर्थ-जहृषे, जह्रथुः-जह्राथे. जहार-जहर-जह्रे, जह्रिव-जह्रिवहे.

Aor. लुङ्—अहार्षीत्-अहृत. अहार्षीः-अहृथाः. अहार्षम्-अहृषि. Fu. लृट्—हरिष्यति-ते. Per Fu. लुट्—हर्ता. Con. लृङ्—अहरिष्यत्-त. Ben. आशिषि-लिङ्—ह्रियात्-हृषीष्ट. Pas. कर्म्मणि—ह्रियते, Aor. कर्म-लुङ्—अहारि. Cau. णिजन्त—हारयति-ते. Aor. णिच्-लुङ्—अजीहरत्-त. Des. सनन्त—जिहीर्षति-ते. Fre. यङन्त—जेह्रीयते. Kri. कृत्य—हर्तव्यः, हरणीयः. PP. निष्ठा—हृतः. IP. क्त्वा—हृत्वा. Inf. तुमुन्—हर्तुम्.

हृष् (हृषु)—भ्वा P. से. अलीके, हर्षे च, अलीकं मिथ्याकरणम्, to lie, to be delighted. Pre. लट्—हर्षति. Perf. लिट्—जहर्ष. Aor. लुङ्—अहर्षीत्. Fu. लृट्—हर्षिष्यति. Per Fu. लुट्—हर्षिता. Ben. आशिषि लिङ्—हृष्यात्. Pas. भावे—हृष्यते, Aor. भावे-लुङ्—अहर्षि. Cau. णिजन्त—हर्षयति. Aor. णिच्-लुङ्—अजीहृषत्-अजहर्षत्. Des. सनन्त—जिहर्षिषति. IP. क्त्वा—हृषित्वा-हृष्ट्वा. PP. निष्ठा—हृष्टः. लोमविषये—हृष्टः-हृषितः, एवं विस्मितार्थे प्रतिहतार्थेऽपि. Inf. तुमुन्—हर्षितुम्.

हृष्—दिवा P. से. तुष्टौ, to be delighted. *etc.* Pre. लट्—हृष्यति, Perf. लिट्—जहर्ष. Aor. लुङ्—अहृषत्. Per Fu. लुट्—हर्षिता. PP. निष्ठा—हृषितः-हृष्टः. IP क्त्वा—हृषित्वा. Inf. तुमुन्—हर्षितुम्.

ह्रेष्—भ्वा A. शब्दे, अयं स्वभावाद् अश्वविषयः, to neigh. Pre. लट्—ह्रेषते. Perf. लिट्—जिह्रेषे. Per Fu. लुट्—ह्रेषिता. PP. निष्ठा—ह्रेषितः. Inf. तुमुन्—ह्रेषितुम्.

ह्लाद्—भ्वा A. से. आह्लादे, अव्यक्ते शब्दे, to be glad, to sound. Pre. लट्—ह्लादते. Perf. लिट्—जह्लादे. Per Fu. लुट्—ह्लादिता. Pas. भावे—ह्लाद्यते, Aor. भावे-लुङ्—अह्लादि. Cau. णिजन्त—ह्लादयति, Aor. णिच्-लुङ्—अजिह्लदत्. Des. सनन्त—जिह्लादिषते. Fre. यङन्त—जाह्लाद्यते. Kri. कृत्य—ह्लादनीयः. PP. निष्ठा—ह्लादितः. IP. क्त्वा—ह्लादित्वा, Inf. तुमुन्—ह्लादितुम्.

ह्वे (ह्वेञ्)—भ्वा U. अ. स्पर्धायां शब्दे च, to emulate, to call, to invoke, to vie with.

PARASMAIPADA.

Pre. लट्—

ह्वयति	ह्वयतः	ह्वयन्ति
ह्वयसि	ह्वयथः	ह्वयथ
ह्वयामि	ह्वयावः	ह्वयामः

ATMANEPADA.

ह्वयते	ह्वयेते	ह्वयन्ते
ह्वयसे	ह्वयेथे	ह्वयध्वे
ह्वये	ह्वयावहे	ह्वयामहे

PARASMAIPADA.

Pot. विधिलिङ्—

ह्वयेत्	ह्वयेताम्	ह्वयेयुः
ह्वयेः	ह्वयेतम्	ह्वयेत
ह्वयेयम्	ह्वयेव	ह्वयेम

ATMANEPADA.

ह्वयेत	ह्वयेयाताम्	ह्वयेरन्

ह्वयेथाः	ह्वयेयाथाम्	ह्वयेध्वम्
ह्वयेय	ह्वयेवहि	ह्वयेमहि

PARASMAIPADA.

Imp. लोट्—

ह्वयतु	ह्वयताम्	ह्वयन्तु
ह्वय	ह्वयतम्	ह्वयत
ह्वयानि	ह्वयाव	ह्वयाम

ATMANEPADA.

ह्वयताम्	ह्वयेताम्	ह्वयन्ताम्
ह्वयस्व	ह्वयेथाम्	ह्वयध्वम्
ह्वयै	ह्वयावहै	ह्वयामहै

PARASMAIPADA.

Impf. लङ्—

अह्वयत्	अह्वयताम्	अह्वयन्
अह्वयः	अह्वयतम्	अह्वयत
अह्वयम्	अह्वयाव	अह्वयाम

ATMANEPADA.

अह्वयत	अह्वयेताम्	अह्वयन्त
अह्वयथाः	अह्वयेथाम्	अह्वयध्वम्
अह्वये	अह्वयावहि	अह्वयामहि

Perf. लिट्—जुहाव-जुहुवे, जुहुवतुः-जुहुवाते. जुहविथ-जुहोथ-जुहुविषे, जुहुवथुः-जुहुवाथे, जुहुव-जुहुविध्वे-ढ्वे. जुहाव-जुहुवे, जुहुविव-जुहुविवहे.

PARASMAIPADA.

Aor. लुङ्—

अह्वत्	अह्वताम्	अह्वन्
अह्वः	अह्वतम्	अह्वत
अह्वम्	अह्वाव	अह्वाम

ATMANEPADA.

अह्वत	अह्वेताम्	अह्वन्त
अह्वास्त	अह्वासाताम्	अह्वासत
अह्वथाः	अह्वेथाम्	अह्वध्वम्
अह्वास्थाः	अह्वासाथाम्	अह्वाध्वम्
अह्वे	अह्वावहि	अह्वामहि
अह्वासि	अह्वास्वहि	अह्वास्महि

Fu. ऌट्—ह्वास्यति-ह्वास्यते, ह्वास्यतः-ह्वास्येते. ह्वास्यसि-ह्वास्यसे, ह्वास्यथः-ह्वास्येथे. ह्वास्यामि-ह्वास्ये, ह्वास्यावः-ह्वास्यावहे. Per Fu. लुट्—ह्वाता. ह्वातासि-ह्वातासे, ह्वातास्थः-ह्वातासाथे, ह्वातास्थ-ह्वाताध्वे. ह्वातास्मि-ह्वाताहे, ह्वातास्व-ह्वातास्वहे. Con. ऌङ्—अह्वास्यत्-अह्वास्यत. अह्वास्यः-अह्वास्यथाः. अह्वास्यम्-अह्वास्ये. Ben. आशिषि लिङ्—हूयात्-ह्वासीष्ट, हूयास्ताम्-ह्वासीयास्ताम्. हूयाः-ह्वासीष्ठाः, हूयास्तम्-ह्वासीयास्थाम्. हूयासम्-ह्वासीय, हूयास्व-ह्वासीवहि. Pas. कर्मणि—हूयते, Aor. कर्म-लुङ्—अह्वायि. Cau. णिजन्त—ह्वाययति-ते, Aor. णिच्-लुङ्—अजूहवत्-त. Des. सनन्त—जुहूषति-ते. Pre. यङन्त—जोहूयते. Kri. कृत्य—ह्वातव्यः. PP. निष्ठा—हूतः. IP. क्त्वा—हूत्वा, आ + ह्वे = आहूय. Inf. तुमुन्—ह्वातुम्.

उप, नि, वि, सम्, आ + ह्वे = उपह्वयते, निह्वयते, विह्वयते, संह्वयते. आह्वयते (स्पर्धायाम्).

॥ इति शिवम् ॥